

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS KLSH 2016

Seria: botime KLSH 05/2017/72

Tiranë, 2017

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS, KLSH 2016

Tiranë, 2017

Titulli:

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS, KLSH 2016

Përgatitën botimin:

Irena ISLAMI

Armanda BEGAJ

Realizoi në komjuter

Armanda BEGAJ

Seria e botimeve KLSH

05/2017/72

©Copyright KLSH

ISBN: 978-9928-159-58-8

Shtypur në shtypshkronjën "Classic Print"

Tiranë, 2017

PËRMBAJTJA		Page
	Hyrje	7
	Mesazh i Kryetarit të KLSH-së	11
I	Korniza Ligjore, Misioni dhe Vizioni i KLSH-së	13
	Korrespondenca me Kuvendin e Shqipërisë	17
II	MENAXHIMI I NDRYSHIMIT, QEVERISJA E BRENDSHME INSTITUCIONALE	19
1	Progresi i zhvillimit dhe reformës institucionale të KLSH-së, 2016	19
1.1	Strategjia për Menaxhim dhe Zhvillim 2013-2017, e ripunuar	20
1.2	Strategjia e Implementimit të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI	21
1.3	Hartimi dhe implementimi i Manualeve të auditimit financiar dhe të përputhshmërisë. Kryerja e auditimeve pilot përgjatë vitit 2016	22
1.4	Implementimi i një sistemi efektiv të Menaxhimit të Riskut. Strategjia për Menaxhimin e Riskut	24
1.5	Implementimi i një sistemi efektiv të Etikës dhe Integritetit	32
1.6	Ndryshimet e strukturës organizative	35
1.7	Mbi zbatimin e planit të veprimit të rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit të Tetorit 2016	38
1.8	Zhvillimi dhe menaxhimi i burimeve njerëzore të institucionit	39
1.9	Zhvillimi profesional dhe trajnimi	50
1.10	Zhvillimi i Procesit të Peer Review nga Gjykata Austriake e Auditimit	67
2	Bashkëpunimi institucional	75
2.1	Bashkëpunimi me SAI-et partnere dhe me ndërkombëtarët	75

2.2	Implementimi i projektit të binjakëzimit IPA 2013, “Forcimi i kapaciteteve të auditimit jashtëm”	83
2.3	Komunikimi dhe Transparenca	87
2.4	Bashkëpunimi me organizata të shoqërisë civile, organizata të profesionistëve të fushës dhe me botën akademike	94
2.5	Publikimet e KLSH-së për vitin 2016	101
III	REZULTATET E VEPRIMTARISË AUDITUESE TË VITIT 2016	111
1	Vlerat dhe dobitë e SAI-ve: sjellja e ndryshimeve në jetën e qytetarëve	111
2	Mbi impaktin e veprimtarisë audituese të KLSH-së në fushën e menaxhimit të financave publike dhe ekonomisë	112
2.1	Mbi përgatitjen e buxheteve afatmesme dhe vjetore	112
2.2	Mbi raportimin e treguesve fiskalë	113
2.3	Mbi menaxhimin e borxhit publik	114
2.4	Mbi investimet kapitale publike	115
2.5	Mbi përgatitjen e Pasqyrave të Konsoliduara Financiare të Shtetit dhe Raportimin financiar të sektorit publik	116
2.6	Mbi forcimin e rolit të auditimit të brendshëm dhe sistemeve të menaxhimit financiar	116
2.7	Transparenca e financave të partive politike	116
2.8	Prokurimi publik dhe mungesa e eficiencës në realizimin e tij	117
2.9	Përgjegjshmëria dhe llogaridhënia përmes identifikimit të përgjegjësive në keqadministrimin e fondeve dhe burimeve	121
2.10	Lufta kundër antikulturës së pandëshkueshmërisë	123
3	Vlerësimi i Performancës Audituese të KLSH-së	124
3.1	Raportimi i rezultateve të auditimit	124
3.2	Rekomandime për ndryshime apo përmirësime të legjislacionit	131
3.3	Rekomandime për masa organizative	132
3.4	Rekomandime për masa shpërblim dëmi	133
3.5	Rekomandime për masat administrative dhe disiplinore	134

3.6	Kallëzime për ndjekje penale	136
3.7	Raportimi i auditimeve të Teknologjisë së Informacionit	138
3.8	Indikatorët e raportimit të Auditimeve të Përputhshmërisë	140
3.9	Raportimi i auditimeve financiare	151
3.10	Kontrolli i sigurimit të cilësisë në të ftohtë i dosjeve të auditimit	155
3.11	Raportimi i Auditimit të Performancës	161
IV	SFIDAT DHE OBJEKTIVAT DREJT SË ARDHMES	179
V	ANALIZA E REALIZIMIT TË FONDEVE BUXHETORE TË KLSH-së DHE PASQYRAT FINANCIARE PËR VITIN 2016	187
	Korrespondencë me Kuvendin e Shqipërisë	201
	PLANI I VEPRIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E REKOMANDIMEVE TË REZOLUTËS SË KUVENDIT TË SHQIPËRISË, TË DATËS 20 TETOR 2016	205
	ANEKSE	233
	Evidenca e Kallëzimeve Penale	233
	Lista e Subjekteve të audituara gjatë vitit 2016	257
	Evidenca e shqyrtimit të ankesave dhe kërkesave drejtuar Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2016	267
	Pasqyrimi në media i Analizës Vjetore për vitin 2016	268
	Lista e shkrimeve të stafit të KLSH-së, të botuara në shtypin e shkruar, janar-dhjetor 2016	273
	Fjalori i shkurtimeve	285

HYRJE

Deklarata e Kongresit INCOSAI XXII të INTOSAI-t në dhjetor 2016 në Abu Dhabi theksoi se: *“Qytetarët e vendeve tona janë përfituesit përfundimtarë të punës sonë si SAI. Është detyra jonë për të kryer auditime të cilësisë sa më të lartë dhe për t’u siguruar atyre gjetje dhe raporte auditimi që mbështesin transparencën, përgjegjshmërinë në administrimin e fondeve publike dhe promovojnë besimin në qeverisjen e mirë”*.

Në përputhje me orientimin themelor të Kongresit të fundit të INTOSAI-t, që auditimi suprem publik të vihet në shërbim të qytetareve, si dhe duke u bazuar në standardet ISSAI të INTOSAI-t, paraqesim në këtë botim performancën e Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2016. KLSH ka përfshirë në kolanën e botimeve të tij që prej vitit 2012 botimin e Performancës së aktivitetit të veprimtarisë së tij në gjuhën shqipe dhe në gjuhën angleze (një botim i përbashkët) dhe është hera e dytë që ky botim botohet veçmas në gjuhën angleze për t’ju përgjigjur interesit në rritje për këtë botim nga partnerët ndërkombëtarë, duke filluar nga institucionet supreme të auditimit, me të cilët ne kemi një bashkëpunim shumë të ngushtë, me partnerët tanë europianë, me të cilët po implementojmë një projekt binjakëzimi, si edhe me të gjitha përfaqësitë e huaja diplomatike të akredituara në Tiranë, organizmat dhe shoqatat e huaja që punojnë në Shqipëri, veçanërisht në fushën e mirëadministrimit të fondeve dhe luftës kundër korrupsionit.

Institucioni ka punuar për rritjen e kapaciteteve të trupës së tij audituese. Duke qenë institucion agjent (watchdog) në shërbim të qytetarëve dhe Kuvendit për ruajtjen dhe mirëadministrimin e parasë dhe pronës publike, boshti, fryma dhe moto e auditimeve të tij gjatë vitit 2016 ka evoluar natyrshëm nga auditimi kombëtar në shërbim të qeverisjes kombëtare *në auditim në shërbim të qytetarëve*, çka është edhe moto e INTOSAI-t për vitin 2017 e në vazhdim.

Viti 2016 është viti i dytë i matjes së performancës së KLSH-së sipas strukturës së standardizuar të Kuadrit të Matjes së Performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit (SAI-t), dokument i cili u diskutua dhe u miratua si standard në Kongresin INCOSAI XXII, në Abu Dhabi.

Viti 2016 përfaqësoi po ashtu vitin e parafundit të realizimit të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2013-2017, e rishikuar, duke i përmbushur objektivat e saj në shumicën e tyre. Institucioni ka realizuar detyrën dhe mandatin e tij kushtetues, duke kryer 154 auditime nga 154 të planifikuara. Shpërndarja e llojeve të auditimeve pasqyron zhvillimin dhe modernizimin e KLSH-së, duke shfrytëzuar maksimalisht burimet njerëzore dhe kapacitetet që aktualisht institucioni ka në dispozicion. Auditimet kanë mbuluar të gjitha fushat e veprimtarisë shtetërore, të shpenzimit apo gjenerimit të fondeve publike, duke u përqendruar në institucionet e shpenzimeve më të mëdha ose të një rëndësie parësore për ekonominë dhe shërbimet publike të vendit.

Auditimet e performancës të KLSH janë rritur ndjeshëm në numër, mbulueshmëri institucionesh dhe fusha veprimi të administratës shtetërore, në krahasim me periudhën 2012-2014, kur institucioni rinisi këtë lloj auditimi dhe vetëm gjatë vitit 2016 janë realizuar 13 auditime. KLSH po avancon bindshëm drejt modeleve progresiste të auditimit suprem europian dhe më gjerë në fushën e auditimit të performancës.

Gjetjet e auditimeve të KLSH, të përshkruara hollësisht në këtë libër, kanë rritur treguesin e dobishmërisë, efektivitetit të institucionit. Për vitin 2016, për një euro të harxhuar nga KLSH, institucioni ka kërkuar shpërblimin e dëmit ekonomik për 76.8 lekë, e barabartë kjo me katër vite të marra së bashku, 2008-2011. Për pesëvjeçarin 2012-2016, mesatarja e treguesit të dobishmërisë ishte 127.1 lekë, ose rreth 6 herë më shumë se për periudhën 10 vjeçare 2002-2011 (21.1 lekë).

Gjatë vitit 2016, KLSH ka forcuar kapacitetet audituese, nëpërmjet një procesi të vazhdueshëm kualifikimi, kryerjes së trajnimeve të thelluara dhe gërshtimit të zhvillimit profesional me veprimtarinë praktike audituese. Struktura e punonjësve ka vijuar të ndryshojë, jo vetëm thjesht në favor të stafit auditues, por dhe të stafit me kualifikime profesionale, akademike dhe grada shkencore, si dhe me kualifikim në fusha të dyta ekspertize. Gjatë periudhës pesë vjeçare 2012-2016, çdo auditues i KLSH është trajnuar mesatarisht 25 ditë në vit, ose 12 herë më shumë se në periudhën 10 vjeçare 2002-2011 (2 ditë në vit).

KLSH ka kuptuar në kohë rëndësinë e komunikimit, duke hapur institucionin dhe duke rritur gradualisht transparencën e veprimtarisë së tij. Në fund të vitit 2016, ne kemi qenë të pranishëm 6.7 herë më shumë me informacione dhe mesazhe në median e

shkruar dhe kemi gjashtëfishuar prezencën e institucionit në median audiovizive, krahasuar me vitin 2010.

KLSH vjen në pesë vitet e fundit 2012-2016 me një kolanë botimesh prej 67 titujsh. Çdo vit dinamika e botimeve të institucionit rritet me 10 përqind dhe përçon drejtimet strategjike të reformimit të institucionit, që janë rritja e kontributit në përmirësimin e qeverisjes publike. Botimet e KLSH-së janë zbatim i detyrimeve ndërkombëtare të angazhimit të institucioneve të auditimit edhe në fushën e botimeve të dokumentacionit për t'i mundësuar qytetarëve një akses më të gjerë. Kolana e botimeve, e cila pasurohet nga viti në vit, pasqyron çdo kronikë të reformave që ka nisur KLSH dhe nëpërmjet tyre, ne rrisim transparencën dhe llogaridhënien tonë si institucion, duke rritur njëkohësisht edhe besimin e qytetarëve ndaj punës sonë.

Botimi “Performanca e KLSH 2016” jep në mënyrë të detajuar drejtimet kryesore të reformave të thella të ndërmarra nga institucioni, të shoqëruara me tregues sasiore e cilësore, që masin rezultatet e arritura. Këtu mund të përmendim vetëm një përmasë të këtyre reformave, të konfirmuara në nëntor 2016 nga Drejtori i Përgjithshëm i Gjykatës së Auditimit të Austrisë, z. Robert Sattler, me prezantimin e Raportit final të “Peer Review (Rishikim mes Kolegëve)” për Kontrollin e Lartë të Shtetit. Ky raport konfirmoi pavarësinë e lartë të institucionit, të fituar nëpërmjet zbatimit me përpikëmeri të standardeve ndërkombëtare të auditimit të jashtëm publik, ISSAI, si dhe ligjit të ri integral të miratuar nga Kuvendi në nëntor 2014.

Kongresi i X-të i EUROSAT-t, zhvilluar së fundmi në Stamboll, shënoi një moment të rëndësishëm në zhvillimet e kësaj organizate të rëndësishme europiane. Qëllimi i këtij Kongresi ishte të shërbente si një platformë për shkëmbimin e njohurive audituese midis SAT-ve anëtare të saj, për të promovuar pasurimin reciprok të dijeve në auditim dhe për të përmirësuar auditimin e fondeve publike, botimi i Performancës së aktivitetit të KLSH për vitin 2016 në gjuhën angleze i shërben më së miri këtij qëllimi.

Bujar LESKAJ

MESAZH I KRYETARIT TË KLSH-së

KLSH në përmbushje të objektivit strategjik për shndrrimin në një Institucion Suprem Auditimi që funksionon si një trupë profesionale e pavarur, në funksion të maksimizimit të vlerave dhe benifitëve në dobi të qytetarëve, fokusoi menaxhimin dhe veprimtarinë institucionale ***drejt një zhvillimi të qëndrueshëm*** drejt thellimit dhe konsolidimit të reformave të ndërmarra, në përputhje me standardet profesionale ndërkombëtare, ISSAI dhe me rekomandimet e Progres Raporteve të BE, me detyrimet kushtetuese dhe me pritshmëritë e Kuvendit, publikut dhe të gjitha palëve të interesit.

KLSH nëpërmjet këtij raporti adreson orientimin e Deklaratës së Kongresit të XXII të INTOSAI-t organizuar në ABU-DHABI në dhjetor të vitit 20016 “Ofrimi i njëzëri publik gjithëpërfshirës” duke synuar njëherazi përmbushjen e objektivit që qytetarët janë përfituesit kryesorë të punës dhe veprimtarisë të institucionit të KLSH-së. Është detyrë dhe obligimi ynë kushtetues dhe ligjor të performojmë me auditime profesionale dhe cilësore në funksion të transparencës dhe llogaridhënies efektive.

Referuar trajektores së performancës institucionale të periudhës pesëvjeçare 2012-2016 në vijimësi, KLSH nëpërmjet veprimtarisë audituese ka synuar në kontribuimin dhe ndikimin e drejtpërdrejtë dhe me një impakt të fuqishëm në ndryshimin e jetës së qytetarëve udhëhequr kjo nga orientimet e ISSAI 12 “Vlerat dhe dobietë e Institucioneve Supreme të Auditimit – Sjellja e ndryshimeve në jetën e qytetarëve” *në drejtimet e mëposhtme:*

- Kontributi *në forcimin e llogaridhënies, transparencës dhe integritetit* në procesin e menaxhimit të fondeve publike duke synuar rritjen e besimit të publikut dhe nxitjes së përdorimit me ekonomicitet, eficiencë dhe efektivitet të fondeve publike.
- Në ushtrimin e veprimtarisë audituese *fokusuar dhe treguar përgjegjshmëri* dhe vëmendje në auditimin e sektorëve të rëndësishëm dhe strategjik jetik me efekt të drejtpërdrejtë në përmirësimin e jetës e qytetareve.
- Në orientimin e veprimtarisë institucionale për të qenë një *institucion model i ekselencës* duke shërbyer si shembull për mirëqeverisje, transparencë dhe llogaridhënie

duke ndjekur standardet e integritetit dhe të etikës, në promovimin e kulturës së cilësisë dhe të përmirësimit të vazhdueshëm nëpërmjet rritjes së profesionalizimit dhe të aplikimit të praktikave më të mira të komunitetit të INTOSAI-t.

KLSH në vijimësi ka synuar ***konsolidimin e një qeverisje efektive institucionale***, nëpërmjet aplikimit dhe përdorimit të instrumenteve menaxheriale sikurse është analiza SWOT apo dhe e instrumenteve të tjerë vlerësues të lançuara nga INTOSAI dhe të profilizuar, modeluar dhe dedikuar për vlerësimin e performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit, sikurse është Korniza e Matjes së Performancës së SAI (PMF) e miratuar në Kongresin e Abu Dhabi në dhjetor të vitit 2016.

Nëpërmjet përdorimit të instrumentit të PMF-së mundësohet sigurimi i identifikimit të faktorëve potencialë që ndikojnë në arritjen e objektivave dhe rritjen e performancës institucionale por jo vetëm, mundësohet identifikimi ***aspekteve menaxheriale*** që duhen përmirësuar, mundësive apo dhe rreziqeve të ndryshme në funksion të një vendimmarrje sa më efektive dhe përmbushjes së pritshmërive të objektivave strategjike. Nga ana tjetër aplikimi i këtij instrumenti për qëllime të vetëvlerësimit të performancës institucionale dëshmon dhe për përpjekjet e KLSH-së për rritjen e kredibilitetit dhe të besueshmërisë kundrejt palëve të treta si Kuvendi, media, publiku, etj.

Nëpërmjet Raportit të Performancës së vitit 2016, KLSH i paraqet Kuvendit, mediave dhe mbi të gjitha publikut vlerat dhe përfitimet që ka sjellë performanca e KLSH-se, referuar impaktit në financat publike dhe luftën ndaj korrupsionit në Shqipëri. Performanca e KLSH është e lidhur jo vetëm me numrin e gjetjeve dhe rekomandimeve por edhe me identifikimin e fushave më me risk në administrimin e financave publike. Duke treguar dobësitë e sistemeve të audituara synojmë të arrijmë ndërgjegjësim të Parlamentit për çështjet më të rëndësishme kur flitet për administrim të financave publike, pasi ky është misioni ynë bazuar në Kushtetutë.

Për periudhën në vijim garantojmë që KLSH do të vijojë të ushtrojë veprimtarinë audituese institucionale konform kuadrit kushtetues dhe ligjor bazuar në parimet e pavarësisë, integritetit, objektivitetit, përgjegjshmërisë, interesit të publikut, profesionalizmit, bashkëpunimit dhe transparencës për të kontribuar për një qeverisje të mirë, nëpërmjet parandalimit dhe luftës pa kompromis kundër korrupsionit dhe abuzimeve në administrimin e pronës publike, rritjes së besimit të publikut dhe nxitjes së përdorimit me ekonomikitet, eficiencë dhe efektivitet të fondeve publike.

I. KORNIZA LIGJORE, MISIONI dhe VIZIONI i KLSH-së

Mandati i KLSH është shumë i gjerë dhe përfshin auditimin e të gjithë autoriteteve publike dhe organeve që administrojnë fondet publike. KLSH ka kompetencën të ndërmarrë auditime të përputhshmërisë, auditime financiare, auditime të përformancës, auditime IT dhe çdo lloj auditimi që Kryetari mund ta konsiderojë të rëndësishëm dhe të nevojshëm.

Referuar kërkesave të Ligjit nr. 154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, hartuar në mbështetje të neneve 81, 83, pika 1, dhe 162 deri në 165 të Kushtetutës, kompetencat dhe fusha e veprimit përkufizohet në nenin 10 “Kompetencat”, lidhur me:

- a) *auditimin e zbatimit të buxhetit nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, duke përfshirë llogaritë vjetore të buxhetit;*
- b) *auditimin e mbledhjes së të ardhurave publike;*
- c) *auditimin e përdorimit, administrimit dhe mbrojtjes së fondeve publike dhe pronës publike apo shtetërore nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme;*
- d) *auditimin e pasqyrave financiare vjetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe dhënien e opinionit për to;*
- e) *auditimin e sistemeve të auditimit të brendshëm të sektorit publik;*
- f) *auditimin e përdoruesve të fondeve publike të ofruara nga Bashkimi Europian ose organizata të tjera ndërkombëtare, me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe me ligj të veçantë;*
- g) *auditimin e përdorimit, administrimit të fondeve dhe pronës publike apo shtetërore, si dhe mbrojtjen e interesave ekonomikë dhe financiarë të Shtetit në personat juridikë, në të cilët shteti ka më shumë se gjysmën e pjesëve ose të aksioneve, ose kur huat, kreditë dhe detyrimet e tyre garantohen nga shteti;*

- h) auditimin, me qëllim mbrojtjen e interesave publike, në veprimtaritë apo sektorët e rregulluar me kontrata koncesionare;*
- i) auditimin e partive politike, enteve publike apo shoqatave, për fondet që u janë akorduar atyre nga Buxheti i Shtetit;*
- j) auditimin e subjekteve të tjera, të përcaktuara në ligje të veçanta.*

Kontrolli i Lartë i Shtetit, çdo vit, jep opinion për raportin vjetor të zbatimit të buxhetit të konsoliduar, i cili përfshin edhe vlerësimin e bërë, bazuar në nenin 15 të këtij ligji.

Sipas llojit të auditimeve që realizon, në Ligj është përcaktuar se në **auditimet financiare**, Kontrolli i Lartë i Shtetit duhet të përcaktojë nëse rezultatet dhe gjendja financiare e raportuar e subjektit që auditohet, si dhe përdorimi i burimeve janë paraqitur saktë dhe në përputhje me rregullat e raportimit financiar (neni 11).

Në **auditimet e përputhshmërisë**, Kontrolli i Lartë i Shtetit duhet të përcaktojë:

- a) nëse të ardhurat dhe shpenzimet kanë qenë në përputhje me ligjin e Buxhetit të Shtetit, me aktet përkatëse ligjore e nënligjore dhe me parimet e ligjit për menaxhimin financiar dhe kontrollin;
- b) nëse janë zbatuar parimet e përgjithshme të sistemit të menaxhimit financiar të sektorit publik dhe të sjelljes së zyrtarëve të sektorit publik (neni 12).

Në **auditimet e performancës**, Kontrolli i Lartë i Shtetit duhet të vlerësojë nëse programet, organizimi i punës dhe proceseve, veprimtaritë dhe sistemet e menaxhimit të subjekteve të sektorit publik operojnë në përputhje me parimet e ekonomicitetit, eficiencës dhe efektivitetit. KLSH është i autorizuar të kryejë auditimin e performancës në çdo moment që e konsideron të nevojshëm, (neni 13).

Në **auditimet e IT-së**, Kontrolli i Lartë i Shtetit mbledh dhe vlerëson provat, për të përcaktuar nëse një sistem kompjuterik mbron asetet, ruan integritetin e të dhënave, lejon që synimet e subjektit që auditohet të arrihen në mënyrë efektive dhe përdor burimet në mënyrë eficiente, (neni 14).

Vizioni i KLSH-së

KLSH synon të jetë një trupë profesionale që i kontribuon shtimit dhe kursimit të vlerës së parave publike, duke dhënë siguri mbi llogaritë financiare të përdoruesve të tyre dhe duke ndihmuar në përmirësimin e menaxhimit të Qeverisë e të enteve të tjera publike nëpërmjet auditimit, duke fituar në këtë mënyrë besim të plotë tek qytetarët shqiptarë dhe të audituarit.

Misioni i KLSH-së

Informimi i publikut dhe i Kuvendit të Shqipërisë në lidhje me përdorimin e burimeve me ekonomikitet, efektivitet dhe eficiencë nga pushteti qendror e vendor dhe nga njësi të tjera publike, si dhe nxitja e përgjegjshmërisë në të gjithë sektorin publik, në përputhje me praktikat më të mira të BE dhe me standardet ndërkombëtare të INTOSAI, duke kontribuar për qeverisjen e mirë, nëpërmjet luftës kundër korrupsionit.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Nr. 138/Prot.

Tiranë, më 31/05/2017

Z. ILIR META

KRYETAR I KUVENDIT TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

TIRANË

L ë n d a: Dërgohet "Raport mbi veprimtarinë e Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2016"

Në zbatim të kërkesave të nenit 164, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë" dhe nenit 31, të ligjit nr.154, datë 27.11.2014 "Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", bashkëlidhur Ju dërgojme raportin "Mbi veprimtarinë e Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2016".

Duke Ju falenderuar për bashkëpunimin,

Bujar LESKAJ

KRYETAR

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Nr. 138/11 Prot.

Tiranë, më 31/03/2017

Z. Erion BRAÇE
KRYETAR I KOMISIONIT TË EKONOMISË DHE FINANCEVE NË KUVEND

TIRANË

L e n d a: Dërgohet "Raport mbi veprimtarinë e Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2016"

Në zbatim të kërkesave të nenit 164, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë", nenit 31, të ligjit nr.154, datë 27.11.2014 "Për Organizimin dhe Funkcionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", bashkëlidhur Ju dërgojme raportin "Mbi veprimtarinë e Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2016". Këtë raport e kemi dërguar tek Kryetari dhe tek Sekretari i Përgjithshëm i Kuvendit.

Duke Ju falenderuar për bashkëpunimin,

Bujar LESKAJ

KRYETAR

II. MENAXHIMI I NDRYSHIMIT, QEVERISJA E BRENDSHME INSTITUCIONALE

1. PROGRESI I ZHVILLIMIT DHE REFORMËS INSTITUCIONALE TË KLSH-së, 2016

Kontrolli i Lartë i Shtetit përgjatë vitit 2016, vijoi me konsolidimin e reformës institucionale në rrugën drejt progresit dhe modernizimit institucional në reflektim të kërkesave dhe praktikave më të mira të *BE-Acquis Communautaire*, zbatimit të një platforme ambicioze dhe bashkëkohore të zhvillimit institucional referuar të gjitha dimensioneve të mirëfunksionimit dhe rritjes së performancës së KLSH-së në funksion të mire qeverisjes dhe llogaridhënies publike.

Për të demonstruar nivelin me të cilin KLSH, performon kundrejt standardeve të INTOSAI-t, KLSH ka aplikuar si instrument të matjes së performancës instrumentin “Korniza e Matjes së Performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit” i miratuar në Kongresin e INTOSAI, Abu Dhabi, dhjetor 2016.

KLSH është radhitur ndër Institucionet Supreme të Auditimit që në mënyrë vullnetare ka përqafuar nismën e vetëvlerësimit të performancës institucionale kjo në funksion të progresit dhe avancimit në çuarjen përpara të reformave të zhvillimit, pasi kjo kornizë e matjes së performancës në mënyrë konstruktive na mundëson zhvillimin e kapaciteteve institucionale në një plan strategjik, monitorimin e objektivave dhe rritjen e përgjegjshmërisë.

Dokumenti standard i INTOSAI-t “Korniza e Matjes së Performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit” i miratuar në Kongresin e INTOSAI, Abu Dhabi, dhjetor 2016 ka një grup treguesish për të matur performancën e SAI-ve kundrejt praktikave më të mira ndërkombëtare në drejtim të **menaxhimit institucional ashtu dhe të performancës së veprimtarisë audituese**. KLSH bazuar në këtë metodologji ka kryer vlerësimin e këtyre gjashtë fushave:

1. *Pavarësia dhe Kuadri Ligjor;*
2. *Qeverisja e Brendshme dhe Etika;*
3. *Cilësia e Auditimit dhe Raportimi;*
4. *Burimet Njerëzore dhe Trajnimi;*
5. *Komunikimi dhe menaxhimi i palëve të treta;*
6. *Menaxhimi financiar, Asetet dhe Strukturave mbështetëse.*

Sikurse është konfirmuar tashmë institucioni ka nisur rrugën pa kthim drejt implementimit të Standardeve ISSAI një nga sfidat më të vështira të Institucioneve Supreme të Auditimit në të gjithë komunitetin e INTOSAI-t dhe gjykuar në këtë aspekt, nëpërmjet përdorimit të këtij instrumenti po japim në detaje nivelin me të cilin KLSH aplikon Standartet INTOSAI dhe njëherazi dhe perspektivat e zhvillimit në këtë drejtim.

1.1 Strategjia për Menaxhim dhe Zhvillim 2013-2017, e ripunuar

Zgjerimi i fushës audituese me Ligjin e ri organik të KLSH 154/2015 lindi nevojën e rishikimit të **Strategjisë së Zhvillimit Institucional 2013-2017** dhe Planit të Veprimit për periudhën 2015- 2017. Rishikimi i Strategjisë, synoi vendosjen e prioritetëve dhe alokimin e drejtë e të përshtatshëm të burimeve, duke u fokusuar në arritjen e objektivave dhe menaxhimin e risqeve, në përputhje me detyrimet që burojnë nga Ligji Organik.

Menaxhimi i ndryshimit nëpërmjet sigurimit të vijueshmërisë së implementimit të objektivave të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2013-2017 (e ripunuar) miratuar me Vendimin e Kryetarit nr. 42 datë 31.03.2015, ka vijuar me fokusimin në 6 objektivat prioritare të modernizimit institucional:

1. Zgjerimi i kapaciteteve institucionale në drejtim të thellimit dhe zhvillimit të kuadrit rregullator në një linjë me Standardet ISSAI.
2. Rritja e kapaciteteve audituese dhe e cilësisë së veprimtarisë audituese.
3. Konsolidimi dhe rritja e auditimeve të performancës.
4. Zhvillimi dhe konsolidimi si dhe rritja e numrit të auditimeve IT dhe përdorimit të IT në auditim.
5. Rritja e kontributit të KLSH-së në luftën kundër korrupsionit.
6. Rritja e ndikimit përmes komunikimit dhe bashkëpunimit.

Menaxhimi i ndryshimit dhe reformimit institucional gjatë vitit 2016 është realizuar duke ndjekur hapat e mëposhtme:

- *Rivlerësim i vazhdueshëm*, duke përditësuar, përshtatur dhe zgjeruar dimensionet objektivave strategjike nëpërmjet nën/objektivave.
- *Sigurimi i monitorimit* si një proces, i cili mundëson përditësimin e objektivave duke i shtuar vlerë strategjisë për zhvillim institucional.
- *Procesi i Monitorimit të Strategjisë* në nivel vjetor. Përgjatë vitit 2016, u krye procesi i monitorimit të strategjisë duke mundësuar në këtë mënyrë përditësimin e objektivave duke i shtuar vlerë strategjisë për zhvillim institucional. Për këtë me

vendim të Kryetarit nr. 123 datë 29.09.2016, është miratuar Raporti i Monitorimit të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2013-2017 (e ripunuar).

Mund të konfirmohet që menaxhimi strategjik institucional është udhëhequr drejt normave dhe parimeve ndërkombëtare të auditimit të jashtëm publik si dhe në konvergencë të plotë me Strategjinë e Zhvillimit të EUROSAT-t dhe të INTOSAT-t duke përbushur në këtë mënyrë pritshmëritë, përgjatë gjithë periudhës së implementimit të strategjisë.

1.2 Strategjia e Implementimit të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI

Në një linjë me Strategjinë e Zhvillimit të Institucionit, u përgatit **Strategjia e Implementimit të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI** mbi bazën e Marrëveshjes së nënshkruar me 12 mars 2013 me IDI-n, institutin e zhvillimit të INTOSAT-t. Përdorimi i teknikave “CAAT” (teknikave të vlerësimit të përputhshmërisë) na mundësoi të identifikonim kërkesat e ISSAI-ve për çdo lloj auditimi, duke hapur kështu rrugën për një analize SWOT për secilin lloj auditimi që kryen KLSH. Në qershor të vitit 2015, KLSH raportoi pranë IDI-t mbi përbushjen e detyrimeve të marrëveshjes së angazhimit, pjesë e së cilës është zhvillimi i Strategjisë dhe Planit të Veprimit të Implementimit të ISSAI-ve.

Procesi i implementimit të standardeve ISSAI është dinamik dhe në funksion të vetë zhvillimit të tij. Kjo duket qartë dhe nga niveli më i lartë i përbushjes të objektivave të Strategjisë gjatë vitit 2016, i shprehur në mënyrë më të detajuar në matricën e implementimit pjese e Raportit të Monitorimit të kësaj strategjie i cili është miratuar me Vendimin e Kryetarit nr. 123 datë 29.09.2016.

KLSH në kuadër të përbushjes së objektivit strategjik, për zhvillimin e standardeve kombëtare të auditimit përgjatë vitit 2016 ka përkthyer dhe publikuar ISSAI-të e përditësuara si një bazë e rëndësishme për zhvillimin e standardeve nga vete institucioni i KLSH-së dhe konkretisht:

- ISSAI 100 “Parimet themelore të Auditimit në Sektorin Publik”;
- ISSAI 200 “Parimet themelore të Auditimit Financiar”;
- ISSAI 300 “Parimet themelore të Auditimit të Performancës”;
- ISSAI 400 “Parimet themelore të Auditimit të Përputhshmërisë”.

Raporti i monitorimit të Strategjisë së Implementimit të ISSAI-ve i përgatitur dhe publikuar përgjatë vitit 2016 dëshmoi për një ndjekje zbatim rigoroz të përbushjes së objektivave por jo vetëm, ky raport është dëshmi e përpjekjeve institucionale për të progresuar drejt implementimit të plotë të Standardeve ISSAI.

Nga monitorimi ka rezultuar **përbushja e objektivave** dhe e planit të veprimit dhe aktiviteteve në funksion të arritjes së pritshmërive të progresit dhe modernizimit institucional.

Implementimi i ISSAI-ve është një proces i gjatë dhe në vijimësi po ndërthuret me veprimtaritë dhe aktivitetet e KLSH që po kryhen në kuadër të zbatimit të projektit IPA 2013 “Forcimi i Institucionit Suprem të Auditimit.

1.3 Hartimi dhe implementimi i Manualeve të auditimit financiar dhe të përputhshmërisë. Kryerja e auditimeve pilot përgjatë vitit 2016

Në kuadër të zbatimit të kërkesave të Strategjisë së Menaxhimit institucional 2013-2017 (të ripunuar), të Strategjisë së Implementimit të ISSAIve dhe të aktiviteteve të parashikuara në Strategjinë e Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020 Shtylla 6, si dhe në përbushje të kërkesave të Programit Buxhetor Trigger Matrix, në dhjetor 2015 u ngritën grupet e punës për hartimin e Manualit të Auditimit të Përputhshmërisë dhe Manualin e Auditimit Financiar.

Të dy Manualët janë hartuar bazuar në kërkesat e standardeve ISSAI, të përcaktimit të prioriteteteve dhe hartimit të Strategjisë së Implementimit të Standarteve Ndërkombëtare ISSAI 2015-2016, në kërkesat e Udhërrëfyesve të IDI-t INTOSAI, ISSAI-ve dhe praktikat më të mira të fushës (Manuali i Gjykatës Europiane të Audituesve) dhe konkretisht:

- ISSAI 100 “Parimet themelore të auditimit të sektorit publik” që përcakton parimet themelore për auditimin e sektorit publik në përgjithësi;
- ISSAI 400 “Parimet themelore të auditimit të përputhshmërisë” që përcakton parimet themelore të ISSAI-t 100 dhe i zhvillon më tej ato duke i përshtatur me kontekstin specifik të auditimit të përputhshmërisë;
- ISSAI 200 “Parimet themelore të auditimit financiar” që përcakton parimet themelore të ISSAI-t 100 dhe i zhvillon më tej ato duke i përshtatur me kontekstin specifik të auditimit të pasqyrave financiare;
- ISSAI 4000 “Prezantim i përgjithshëm i udhëzimeve për auditimin e përputhshmërisë”;
- ISSAI 4100 “Udhëzimet për auditimin e përputhshmërisë për auditimet që kryhen veçmas nga auditimi i pasqyrave financiare”;
- Standarde Ndërkombëtare të Auditimit (ISA) të Federatës Ndërkombëtare të Kontabilistëve IFAC;
- Standarde Ndërkombëtare të Kontabilitetit të Sektorit Publik (IPSAS);

- *Manualin e Auditimit Financiar dhe të Përputhshmërisë të Gjykatës Europiane të Audituesve;*
- *Kërkesat e Udhërrëfyesit të IDI-t, INTOSAI "Për implementimin e Standarteve Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI mbi Auditimin e Përputhshmërisë dhe Auditimin Financiar", si dhe në praktikat më të mira të fushës.*

Manualet u miratuan nga Kryetari i KLSH-së me 31.12.2015 dhe iu dërguan Delegacionit European dhe SIGMA-s për dhënie mendimi dhe opinionit në funksion të përmirësimit të tyre.

Në përfundim të procesit të rishqyrtimit nga SIGMA kjo e fundit adresoi rekomandimet në të cilën theksohej që: *Përmirësime të mëtejshme duhet të vijojnë bazuar në mësimet e nxjerra nga auditimet pilot për të suportuar audituesit në zbatimin e Standardeve të Auditimit INTOSAI.*

*** Kryerja e auditimeve pilot në funksion të testimit të manualeve të auditimit**

Për vitin 2016 referuar Programit Buxhetor Trigger Matrix, pjesë e Strategjisë së Menaxhimit Financiar Publik 2014-2020 KLSH kishte detyrimin të kryente 13 auditime pilot 3 Auditime financiare dhe 10 auditime përputhshmërie, bazuar në Manualet e mësipërme në funksion të testimit të tyre në praktikë dhe përmirësimin e manualeve të hartuara. Për këtë me Vendimin e Kryetarit nr. 197, date 31.12.2015 u përcaktuan Departamentet respektive që do të angazhoheshin me këtë detyrë. KLSH në fund të vitit 2016, përmbushi kryerjen e auditimeve pilot konform detyrimeve të përcaktuara nga Matrica e zbatimit të programit buxhetor të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike dhe është në pritje të kryerjes së misionit të shqyrtimit nga ekspertet e SIGMAS.

KLSH në një linjë me rekomandimin e adresuar nga BE që "KLSH të rrisë numrin e auditimeve pilot financiare/të përputhshmërisë/rregullshmërisë, në përputhje me manualet e përditësuara dhe standardet e auditimit të INTOSAI-t". (Progres-Raporti 2016 për Shqipërinë, faqe 85) në planin e veprimtarisë audituese të vitit 2017 KLSH ka planifikuar që të rrisë në mënyrë progresive me rreth 40 % pilotimin e auditimeve të përputhshmërisë dhe e shprehur në terma konkrete numri i auditimeve të përputhshmërisë do të rritet nga 10 auditime përputhshmërie në 14 auditime që do të kryhen përgjatë vitit 2017.

Zhvillimi i auditimeve financiare, dhënia e opinionit për pasqyrat financiare do të përbëjë një nga prioritetet e veprimtarisë audituese.

Në planin e veprimtarisë audituese të vitit 2017 kemi parashikuar rritjen në mënyrë progressive duke dyfishuar numrin e auditimeve pilot financiare dhe e shprehur në terma konkrete numri i auditimeve financiare do të rritet në 10 auditime financiare përgjatë vitit 2017.

*** Hapat e mëtejshme për përmirësimin e manualeve**

Me Urdhërin e Kryetarit nr. 77, datë 30.06.2016 është ngritur **Grupi i punës për përmirësimin e Manualeve të Auditimit të Përputhshmërisë dhe Financiar**. Ky vendim i referohet rekomandimeve të SIGMAS-s dhe aktiviteteve të implementimit të Projektit IPA 2013. Bazuar në rekomandimet e SIGMAS, adresuar KLSH-së theksohej që: *Përmirësimet e mëtejshme duhet të vijojnë bazuar në mësimet e nxjerra nga auditimet pilot për të suportuar audituesit në zbatimin e Standardeve të Auditimit INTOSAI.*

Aktualisht KLSH po punon për reflektimin dhe shqyrtimin e praktikave dhe kërkesave specifike që po rezultojnë nga auditimi pilot si dhe do të vijojë integrimi i sugjerimeve dhe rekomandimeve që po rezultojnë nga procesi i rishikimit dhe përditësimit të manualeve ekzistuese përgjatë implementimit të projektit IPA 2013.

1.4 Implementimi një sistemi efektiv të Menaxhimit të Riskut. Strategjia për Menaxhimin e Riskut.

Strategjia e Menaxhimit të Riskut të KLSH-së është një prej dokumenteve bazikë dhe boshti i sistemit të menaxhimit të riskut miratuar me Vendimin e Kryetarit nr. 42 datë 30.03.2015.

Qëllimi i Strategjisë është të sigurojë që koncepti i menaxhimit të riskut të jetë në themel të kulturës organizative nëpërmjet filozofisë së zvogëlimit të riskut dhe vlerësimit të tij, për çdo veprimtari që kryen institucioni i Kontrollit të Lartë të Shtetit.

Ky dokument përcakton parimet e përgjithshme të menaxhimit të riskut në Kontrollin e Lartë të Shtetit, metodë sistematike që përdoret për të identifikuar, analizuar, vlerësuar, trajtuar, monitoruar dhe komunikuar risqet kryesore që shoqërojnë përgjegjësitë e KLSH me qëllim minimizimin e ngjarjeve negative të paparashikuara dhe maksimizimin e mundësive.

Strategjia e Menaxhimit të Riskut në KLSH është hartuar mbështetur në ISSAI 9130 “Udhëzues për Standardet e Kontrollit të Brendshëm për Sektorin Publik-Informacion i zgjeruar për Menaxhimin e Riskut Institucional” dhe në Ligjin nr.

10296, datë 08.07.2010 "Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin". Strategjia gjithashtu i referohet përgjegjësive dhe objektivave të vendosura në Strategjinë e Zhvillimit të KLSH 2013-2017, të rishikuar.

KLSH konsideron se për të qenë efektiv, menaxhimi i riskut duhet të bëhet pjesë e kulturës së KLSH e integruar në planet dhe veprimtaritë e përditshme të punës dhe nuk duhet parë si një program i shkëputur. Në vijim, menaxhimi i riskut është detyrë dhe përgjegjësi e çdo punonjësi në KLSH, të çdo niveli deri në hierarkinë më të lartë drejtuese.

Qëllimi i Strategjisë është të sigurojë që koncepti i menaxhimit të riskut të jetë në themel të kulturës organizative nëpërmjet filozofisë së zvogëlimit të riskut dhe vlerësimit të tij, për çdo veprimtari që kryen institucioni i Kontrollit të Lartë të Shtetit.

Strategjia e Menaxhimit të Riskut fokusohet si në risqet e nivelit strategjik ashtu dhe ato operacional. Strategjia e Menaxhimit të Riskut në Kontrollin e Lartë të Shtetit, jep një qasje gjithëpërfshirëse dhe të strukturuar për të identifikuar, vlerësuar dhe menaxhuar riskun e institucionit. Ajo synon të ndërtojë dhe të nxisë zhvillimin duke u bazuar në rishikime të rregullta dhe procese të përditësimit të vlerësimeve.

Ekipi i menaxhimit të riskut si komponent kryesor për një sistem efektiv të menaxhimit të riskut.

Me vendimin e Kryetarit nr 161 datë 13.02.2016 me qëllim funksionimin e një sistemi efektiv të menaxhimit të riskut është ngritur dhe funksionon ekipi i menaxhimit të riskut të KLSH. Anëtarët e Ekipit të Menaxhimit të Riskut, bashkëpunojnë dhe bashkërendojnë veprimtarinë e tyre me titullarët e njësive strukturore, Drejtorët e Departamenteve dhe Drejtorive repektive në funksion të përmbushjes së përgjegjësive menaxheriale në të gjithë procesin e identifikimit, vlerësimit, monitorimit të riskut me qëllim kryesor përmbushjen e objektivave të Departamentit/Drejtorisë si dhe të objektivave institucionale.

Po kështu në përputhje me kërkesat e Ligjin "Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin" është rishikuar regjistri i riskut për KLSH-në, me qëllim përditësimin e tij me risqet e reja të brendshme dhe të jashtme si në nivel institucional dhe strukturor.

I gjithë ky proces i është nënshtruar analizimit, përditësimit të kontrolleve në funksion të minizimit të riskut.

Menaxhimi i riskut në Kontrollin e Lartë të Shtetit

Menaxhimi i Riskut është një proces shoqërues i arritjes së objektivave të synuar. Ndërgjegjësimi dhe shprehja e komponentëve të riskut në një regjistër analitik rrit mundësitë e suksesit të arritjes së objektivave në përputhje me Misionin dhe Vizionin institucional. Menaxhimi i Riskut përfshin identifikimin, vlerësimin, kontrollin dhe monitorimin e atyre ngjarjeve të mundshme që mund të kenë ndikim negativ në arritjen e objektivave të njësisë dhe është i ndërtuar të japë garanci të arsyeshme që këto objektivat do të arrihen. Objektivat e Kontrollit të Lartë të Shtetit janë shprehur në Strategjinë për Zhvillim Institucional, 2015-2017, e rishikuar. Këto objektiva janë në përputhje me rekomandimet për zhvillim të Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë për KLSH-në, Tetor 2016. Në veçanti rekomandimi numër 7 “KLSH gjatë vitit 2016 e në vijim të zbatojë strategjinë e Menaxhimit të Kontrollit të Riskut me qëllim identifikimin, analizimin dhe monitorimin e risqeve kryesore që shoqërojnë përgjegjësitë e KLSH në funksion të minimizimit të ngjarjeve negative të paparashikuara dhe maksimizimin e mundësive gjatë veprimtarisë audituese” lidhet me komponentët e riskut të Strategjisë për Zhvillim; me risqet menaxheriale, risqet institucionale, risqet e lidhura me veprimtarinë audituese si të regjistrit të aktiveve. Zbërthimi në këto komponentë i riskut plotëson kuadrin e menaxhimit të riskut institucional në të gjithë dimensionet e funksionimit të institucionit.

Menaxhimi i Riskut në KLSH është një proces, i cili gjen mbështetje në zbatimin e suksesshëm të tij, për hir të plotësisë së njëkohshme të menaxhimit të mjedisit të punës, sigurimit të një rrjeti të komunikimit të risqeve dhe aktiviteteve që ndërmerren për këtë qëllim, ka një mbështetje të fortë nga menaxhimi i lartë dhe realizohet e suportuar nga një kulturë pozitive institucionale.

KLSH ka përdorur identifikimin e vazhdueshëm të riskut i cili është i nevojshëm për të identifikuar risqe të reja që nuk kanë dalë më parë , ndryshimet në risqet ekzistuese ose risqe ekzistenca e të cilave nuk është më e përshtatshme për KLSH. Në çdo rast, risqet janë konsideruar të lidhura ngushtë me objektivat, janë adresuar dhe prioritarizuar në lidhje me to sipas nivelit përkatës, nga niveli më i ulët teknik deri tek objektivat strategjike. Në këtë aspekt janë identifikuar ngjarjet nëse mund të ndodhin dhe ndikimi që do të kenë nëse ndodhin dhe në këtë identifikim janë marrë në konsideratë një gamë e gjerë e faktorëve të brendshëm dhe të jashtëm të cilët mund të shtojnë mundësinë e risqeve apo dhe mundësive, në kontekstin e plotë të qëllimit të veprimtarisë audituese të KLSH.

KLSH në dokumentin final ka rezultuar me 3 Matrica të risqeve:

- (i) Matrica e risqeve të lidhura me veprimtarine audituese*
- (ii) Matrica e risqeve menaxheriale institucionale si dhe*
- (iii) Matrica e riseve të menaxhimit financiar, të aktiveve dhe të funksioneve mbështetëse.*

(i) Matrica e risqeve të lidhura me veprimtarinë audituese

Menaxhimi i procesit të auditimit për arritjen e objektivit të rritjes së cilësisë në auditim kërkon identifikimin e komponentëve të riskut. Risqet dhe faktorët e risqeve janë grupuar në dy komponentë kryesorë: faktorë të jashtëm dhe faktorë të brendshëm: Faktorët e jashtëm përfshijnë, por nuk kufizohen në faktorë që derivojnë nga ndryshimet e ambientit politik, social e teknologjik dhe problemet ekonomike që ndikojnë si mbi vetë KLSH ashtu dhe në subjektet që auditohen. Faktorët e brendshëm rrjedhin nga mandati, mënyra e menaxhimit dhe përfshijnë strukturën, kompetencat, aftësitë si dhe mënyrën se si funksionojnë sistemet e informacionit. Si pjesë e Strategjisë së Menaxhimit të Riskut të KLSH-së, çdo Departament Auditimi dhe Drejtori, ka përpiluar Regjistrin e Riskut Departamental, i cili lidhet me procesin e auditimit.

(ii) Matrica e risqeve të menaxhimit institucional

Menaxhimi financiar dhe kontrolli përbën një tjetër faktor, i cili ndikon në arritjen e objektivave të institucionit. Pas identifikimit të të gjitha objektivave strategjive dhe plan veprimeve operacionale, procesi i menaxhimit të riskut kërkon që menaxherët të identifikojnë të gjitha risqet që lidhen me secilin objektiv (d.m.th. ngjarjet që mund të kërcënojnë arritjen e objektivit, përfshirë mos përfitimin nga të gjitha mundësitë që jepen). Identifikimi i risqeve që lidhen me menaxhimin financiar dhe kontrollin është një proces që përfshin gjetjen, njohjen dhe përshkrimin e risqeve që mund të ndikojnë arritjen e objektivave. Ai gjithashtu përfshin identifikimin e shkaqeve dhe pasojave të mundshme që lidhen me realizmin e objektivave të institucionit. Matrica e risqeve të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, ndërthur elementët e Menaxhimit Financiar dhe të Kontrollit me objektivat e vendosura në Strategjinë për Zhvillim institucional, 2015-2017, e rishikuar. Risqet janë të jashtme dhe të brendshme. Risqet e jashtme lidhen me elementë gjeopolitikë, ekonomik dhe partnerët e jashtëm. Risqet e brendshme lidhen me Risqe që lidhen me planifikimin, proceset dhe operacionet e sistemit, Risqet që lidhen me burimet njerëzore, Risqet që lidhen me aspektet e ligjshmërisë dhe mbikëqyrjes si dhe Risqe që lidhen me komunikimin dhe informimin.

(iii) Matrica e rriseve të menaxhimit financiar, të aktiveve dhe të funksioneve mbështetëse.

Menaxhimi i aktiveve është një pjesë themelore e menaxhimit financiar. Ky regjistër është i vlefshëm në përgatitjen e llogarive, por më rëndësi paraqet se keqmenaxhimi i aseteve çënon në periudhë afatgjatë zhvillimin normal të veprimtarisë audituese. Gjithashtu është një praktikë e mirë, që të verifikohet gjendja e aktiveve aktuale të njësisë dhe të planifikohen ndryshime. Regjistri i aktiveve përfshin si aktivet e luajtshme dhe ato të paluajtshme si dhe të specifikon aktivet të cilat gjenden në pronësi të njësisë dhe ato që gjenden nën kontrollin e tij ligjor. Së bashku me risqet e funksioneve mbështetëse sigurohet zhvillimi normal i punës audituese.

Vlerësimi sipas Kornizës së Matjes së Performancës (PMF Instrument) të Fushës “Qeverisja e Brendshme Institucionale” dhe indikatorit “Cikli i Planifikimit Strategjik”.

Referuar kuadrit për matjen e performancës PMF indikatorit i Ciklit të Planifikimit Strategjik përbëhet nga katër dimensionet statusi i realizimit të tyre rezulton me vlerësim maksimal¹ (niveli 4) dhe konkretisht:

- (i) Përmbytja e Planit Strategjik; **Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal, 4;**
- (ii) Përmbytja e planit operacional/planit vjetor; **Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal, 4;**
- (iii) Proceset e planifikimit organizativ; **Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal, 4;**
- (iv) Monitorimi dhe raportimi i performancës; **Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal, 4.**

Nga vlerësimi nëpërmjet këtij Instrumenti konkludohet se Cikli i Menaxhimit Strategjik për KLSH është në të njëjtën linjë me parimet dhe kërkesat e ISSAI 12 “Vlerat dhe përfitimet e SAI; me Udhërrëfyesit e IDI “Për planifikimin strategjik”, ISSAI 20 “Pavarësia e SAI-t Parimet e Transparencës dhe Përgjegjshmërisë” dhe Udhërrëfyesin e INTOSAI-t “Mbi komunikimin dhe promovimin e vlerave dhe përfitimeve të SAI-ve”.

Referuar dimensioneve të Përmbytjes së Planit Strategjik, planit operacional/planit vjetor dhe planifikimit organizativ KLSH statusi i realizimit rezulton:

¹ Vlerësimi bëhet me pika nga zero deri në katër ku katër nënkupton që janë përmbyshur të gjithë kriteret.

(i) Përmbajtja e Planit Strategjik Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal 4		
A	Plani aktual strategjik bazohet në vlerësimin e nevojave që mbulon aspektet kryesore të organizatës si dhe identifikimin e boshllëqeve dhe zonave që kërkojnë përmirësime të performancës.	<i>Përmbushur</i>
B	Plani strategjik përfshin një kuadër mbi matjen e rezultateve, një kuadër logjik apo të ngjashëm i cili ka hierarki logjike të qëllimeve.	<i>Përmbushur</i>
C	Plani strategjik përmban një numër të menaxhueshëm indikatorësh, të cilët masin arritjen e Objektivave Strategjike të institucionit.	<i>Përmbushur</i>
D	Plani strategjik është plotësuar me një matricë implementimi apo ndonjë dokument i ngjashëm, i cili identifikon dhe jep prioritetet projekteve që duhet të ndërmerren për të arritur qëllimet dhe objektivat e planit strategjik dhe i cili identifikon risqet për arritjen e planit strategjik.	<i>Përmbushur</i>
E	Pritshmërinë e palëve të interesit dhe risqet e mundshme janë faktuar në planet strategjike.	<i>Përmbushur</i>
F	Plani strategjik aktual është bazuar në një kuadër institucional vlerësimi sipas të cilit institucioni operon si dhe kapaciteti aktual i palëve kryesore të interesit për të përdorur raportet e institucionit.	<i>Përmbushur</i>
G	Ku është e nevojshme dhe e përshtatshme, plani strategjik përfshin masa të projektuara për të forcuar mjedisin institucional të institucionit.	<i>Përmbushur</i>
(ii) Përmbajtja e planit operacional/planit vjetor Statusi:Realizuar/Vlerësimi 4		
<i>Për vitin 2017 Plani Vjetor i veprimtarisë audituese u hartua nën asistencën e ekspertëve të SAI-t Polak, të projektit të binjakëzimit IPA.</i>		
	Një plan efektiv vjetor duhet të përmbajë:	

A	Aktivitetet të përcaktuara qartë, grafikë kohe dhe përgjegjësisë.	<i>Përbushur</i>
B	Të mbulojë të gjithë shërbimet mbështetëse kryesore të institucionit, si për shëmbull menaxhimi financiar, menaxhimi i burimeve njerëzore dhe trajnimet, infrastruktura dhe IT.	<i>Përbushur</i>
C	Të përmbajë konsiderata për numrin dhe tipin e stafit të kërkuar për periudhën e planifikimit strategjik.	<i>Përbushur</i>
D	Lidhje të qarta me planin strategjik.	<i>Përbushur</i>
E	Plani vjetor përmban ose është i lidhur me buxhetin dhe ka evidenca që është marrë parasysh burimet e nevojshme për të realizuar planin.	<i>Përbushur</i>
F	Përmban një vlerësim të risqeve që lidhet me arritjen e objektivave të planit.	<i>Përbushur</i>
G	Bazat e krahasimit të performancës aktuale si dhe synimet e indikatorëve kryesorë.	<i>Përbushur</i>
(iii) Proceset e planifikimit organizativ Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal (zhvillimi i planit strategjik dhe planit vjetor/operacional)		
Proceset efektive të planifikimit kërkojnë:		
A	Përgjegjshmëri të lartë të procesit, Kryetari dhe menaxherët e institucionit janë të përfshirë dhe zotërojnë procesin.	<i>Përbushur</i>
B	Pjesëmarrja: mundësia për gjithësecilin në organizatë për të siguruar kontribut në planin organizativ.	<i>Përbushur</i>
C	Si pjesë e procesit janë konsultuar një numer palësh të interesit.	<i>Përbushur</i>
D	Komunikimi. Ka plane organizacionale dhe të komunikimit.	<i>Përbushur</i>
E	Plani strategjik është bërë publik.	<i>Përbushur</i>

F	Ka procese për monitorimin vjetor apo përgjatë vitit të progresit ndaj planit strategjik dhe planit operacional / vjetor.	<i>Përbushur</i>
G	Planifikimi. Ka përgjegjësi, veprime dhe skedarë kohorë të përcaktuar qartë për të zhvilluar plane organizacionale për zhvillim.	<i>Përbushur</i>
H	Vijimësia. Plani më i fundit strategjik ishte në fuqi në përfundim të planit të mëparshëm.	<i>Përbushur</i>
I	Proceset e planifikimit janë vlerësuar për të siguruar informacion për procesin e ardhshëm të planifikimit.	<i>Përbushur</i>
(iv) Monitorimi dhe raportimi i performancës		
Përsa i përket matjes dhe raportimit të performancës institucionale:		
A	Institucioni vlerëson dhe raporton për performancën dhe operimin e tij në të gjithë fushat.	<i>Përbushur</i>
B	Institucioni përdor indikatorë të performancës për të matur arritjen e objektivave të performancës së brendshme.	<i>Përbushur</i>
C	Institucioni mund të përdor indikatorët e performancës për të vlerësuar vlerën e punës audituese për Parlamentin, qytetarët dhe palët e tjera të interesit.	<i>Përbushur</i>
D	Institucioni ndjek vizionin e tij publik përmes informacionit të marrë nga palët jashtë tij.	<i>Përbushur</i>
E	Kur është e përshtatshme institucioni publikon statistika që shprehin ndikimin e auditimeve të tij, statistika si kursimi dhe përfitimi në eficiencë në programet qeveritare.	<i>Përbushur</i>
Në vijimësi të raportimit vjetor të performancës institucionale:		
F	Institucioni raporton publikisht rezultatet e Peer Review dhe vlerësime të pavarura të jashtme.	<i>Përbushur</i>
G	Institucioni publikon standardet e auditimit dhe metodologjitë më të rëndësishme që aplikon në auditim.	<i>Përbushur</i>

1.5 Imlementimi i një sistemi efektiv të Etikës dhe Integritetit

Në fokus të veprimtarisë menaxheriale institucionale është sigurimi i vijimësisë së implementimit të një sistemi efektiv të integritetit dhe etikës nëpërmjet zbatimit të kornizës rregullative dhe udhëzuese INTOSAINT, të Kodit të Etikës dhe Rregullores së Organizimit Administrativ të KLSH-së.

Referuar faktit se **Etika dhe integriteti janë komponentë kyç dhe parakushte** për krijimin e besimit tek Institucioni Suprem i Auditimit, KLSH përgjatë vitit 2015 u angazhua edhe në hartimin e një kodi të ri të etikës i cili u miratua me Vendimin e Kryetarit nr 56 datë 30.04.2015.

Kodi Etik i KLSH-së reflekton praktikat më të mira të fushës duke u hartuar **si një dokument integral** ku janë përfshirë: Kodi Etik i KLSH-së, Kodi Etik i Gjykatës Europiane të Audituesve dhe ISSAI 30 - Kodi i Etikës i INTOSAI-t.

Mund të konfirmohet se në Kodin e Etik të KLSH-së për herë të parë një sërë parimesh dhe vlerash etike janë trajtuar **në një profil dhe optikë bashkëkohore** dhe në reflektim të sfidave me të cilat përballen *audituesit publikë në nivel global*.

Dimensioni etik në përgjithësi dhe ai integritetit në veçanti janë trajtuar jo vetëm si një kërkesë që duhet të përmbushet nga i gjithë stafi i KLSH-së por vlerat etike dhe integriteti janë trajtuar në një profil dhe nivel institucional si një nga përparësitë e veprimtarisë menaxheriale që tenton në krijimin e një stature institucionale që KLSH të jetë dhe *funksionojë si model i ekselencës etike dhe që udhëheq sipas shembullit*.

KLSH ka siguruar që i gjithë kuadri rregullativ dhe udhëzues hartohet nën frymën INTOSAINT, për të promovuar integritetin, si karakteristikë kyçe e besimit të perceptuar nga Kuvendi dhe palët e interesit.

IntoSAINT është një instrument vetë-vlerësimi e cila po gjen përdorim gjithnjë e më të gjërë në komunitetin e INTOSAI-it dhe mundëson për vlerësimin e risqeve ndaj integritetit dhe maturitetit të sistemeve për të menaxhuar këto risqe. Po kështu me Urdhrin e Kryetarit nr 26 datë 27.01.2017 “Për ngritjen e strukturës përgjegjëse për sinjalizimin dhe mbrojtjen e sinjalizuesve” është ngritur struktura përgjegjëse konform përcaktimit të Ligjit nr. 60/2016 “Për sinjalizimin dhe mbrojtjen e sinjalizuesve” .

Aktualisht, forcimi i sistemit të etikës dhe integritetit është ndër prioritetet e menaxhimit institucional dhe si anëtar i grupit *Task Force* për auditimin dhe etikën,

ka ngritur tashmë strukturën e tij etike, **Sektorin e Etikës dhe Integritetit**, ka Kodin e tij të Etikës dhe në reflektim edhe të praktikave më të mira të institucioneve më të përparuara analoge ka ngritur edhe **Komisionin e Etikës**.

Komisioni i Etikës funksionon si organizëm ad-hoc i gjykimit profesional dhe mbulon çështjet që kanë të bëjnë me etikën dhe integritetin.

Në funksion të përmbushjes së objektivit që sjellja etike e stafit të KLSH-së të jetë pjesë integrale të veprimtarisë së çdo audituesi, përgjatë vitit 2016 veprimtaria e komisionit dhe sektorit të etikës është fokusuar në trajtimin e rasteve të moszbatimit të normave dhe kërkesave bazë të Kodit të Etikës.

Në periudhën në vijim, KLSH synon:

- Realizimin e një auditimi të performancës "Mbi vlerësimin e integritetit në institucionin e KLSH-së".
- Monitorimin në vijimësi të risqeve dhe maturitetit të sisteme të integritetit, etikës dhe disiplinës institucionale.
- Përgatitja e Raporteve të Monitorimit nga Sektori i Etikës dhe Integritetit mbi inspektimet e kryera.
- Monitorimi nga ekspertët e jashtëm dhe bashkëpunimi me agjencitë e tjera dhe OJF antikorrupsion.

Vlerësimi sipas Kornizës së Matjes së Performancës (PMF Instrument) të Dimensionit të "Ambienti i Kontrollit të Brendshëm" dhe indikatorit "Etika, Integriteti dhe Struktura Organizative".

Nga vlerësimi nëpërmjet instrumentit PFM konkludohet se indikatorit "Etika, Integriteti dhe Struktura Organizative" për KLSH është vlerësuar maksimalisht (niveli 4) dhe është në të njëjtën linjë me parimet dhe kërkesat e ISSAI 10 "Deklarata e Meksikës" ISSAI 20 "Pavarësia e SAI-t, Parimet e Transparencës dhe Përgjegjshmërisë" INTOSAI-Instrumenti i metodologjisë së vetëvlerësimit të integritetit dhe Udhërrëfyesin e INTOSAI-t "Mbi komunikimin dhe promovimin e vlerave dhe përfitimeve të SAI-ve".

Për vlerësimin e dimensionit të Etikës, Integritetit dhe Strukturës Organizative KLSH duhet të përmbushë kërkesat e mëposhtme:

(i) Mjedisi i kontrollit të brendshëm - Etika, Integriteti dhe Struktura Organizative Statusi i vlerësimit –Maksimal Niveli 4		
	Për të promovuar sjelljen etike dhe mjedisin e fortë të kontrollit, Institucioni duhet:	
A	Të ketë një Kod Etike.	Përmbushur
B	Kodi i Etikës të shprehë “rregulla dhe kode të etikës, politika dhe praktika që janë në përputhje me ISSAI 30”. Si minimum të ketë kriteret e cilat adresojnë transparencën, konfidencialitetin, sjelljen profesionale kompetente, objektiviteten dhe pavarësinë dhe integritetin e audituesve.	Përmbushur
C	Rishikimi kodit të etikës të paktën një herë në dhjetë vjet për të siguruar që është në linjë me ISSAI 30.	Përmbushur
D	I kërkon të gjithë stafit që gjithmonë të angazhohet në një sjellje konsistente me vlerat dhe parimet e shprehura në kodin e etikës dhe të sigurojë udhëheqje dhe mbështetje për të lehtësuar kuptimin e tij.	Përmbushur
E	Të kërkojë që çdo pjese që i adresohet për të realizuar punën në përgjegjësi të saj të përkushtuar ndaj kërkesave etike të institucionit.	Përmbushur
F	Të bëjë publike kodin e etikës.	Përmbushur
G	Ku është e nevojshme dhe e përshtatshme, plani strategjik përfshin masa të projektuara për të forcuar mjedisin institucional të institucionit.	Përmbushur
H	Të ketë një strukturë organizative të aprovuar që siguron që përgjegjësia është e shpërndarë qartë për të gjithë punën e kryer nga institucioni.	Përmbushur
I	Kanë përshkrime të qarta të punës të cilat mbulojnë përgjegjësitë kryesore.	Përmbushur

J	Të sigurojë që stafi është i qartësuar në detyrat dhe linjat e tyre të raportimit	<i>Përmbushur</i>
K	Ka theksuar ndjeshmërinë dhe nivelin e elasticitetit ndaj shkelleve të integritetit, përmes përdorimit të mjeteve si IntoSAINT apo mjete të ngjashme, në pesë vitet e fundit.	<i>Përmbushur</i>
L	Të aplikojë standarde të larta të integritetit për stafin në të gjithë nivelet përmes adoptimit të një politike integriteti të bazuar në një vlerësim duke përdorur IntoSAINT apo mjete të ngjashme.	<i>Përmbushur</i>

1.6 Ndryshimet e strukturës organizative

Ndryshimet dhe zhvillimet që kanë ndodhur në ambientin veprues të KLSH-së gjatë viteve të fundit, pritshmëritë që erdhën si rezultat i miratimit të Ligjit të Ri, nxorën në pah nevojën për rishikim dhe përshtatje të strukturës organizative dhe formave të bashkëveprimit midis njësive të Insitucionit.

Ndryshimet e Strukturës organizative kanë konsideruar mundësinë e plotësimit të strukturës organizative në funksion të një menaxhimi efektiv institucional, dhe një strukture sa më të qartë dhe të një shtresëzimi sa më optimal. Rishikimi ka konsideruar ndryshime të mundshme të përgjegjësive dhe ndarje të roleve si për funksionet primare audituese ashtu dhe ato mbështetëse duke synuar një hierarki të përshtatshme dhe linja të qarta raportimi. Po kështu është synuar që të adaptohet një strukturë organizative fleksibël dhe që reflekton kërkesat e **“COSO model”** kundrejt pesë komponentëve për të siguruar sisteme efektive të kontrollit të brendshëm duke formuar në këtë mënyrë një sistem të integruar që reagon në mënyrë dinamike ndaj ndryshimit të kushteve eventuale.

Në funksion të arritjes së pritshmërive për modernizimin institucional si dhe implementimin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit ISSAI, përgjatë vitit 2016 vijoi konsolidimi i funksionimit të Departamentit të Performances i krijuar që në fillim të vitit 2012, është krijuar dhe funksionon Departamenti i Politikave të Auditimit (në 2017 Departamenti i Strategjisë dhe Metodologjisë së Auditimit), boshti kryesor i veprimtarisë të të cilit është hartimi i politikave të auditimit dhe mbështetja e departamenteve të auditimit gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre

audituese. Po kështu është krijuar dhe funksionon Departamenti Juridik dhe i Zbatimit të Standardeve, në përberjen e së cilës është ngritur dhe funksionon Drejtoria e Kontrollit të Cilësisë dhe Zbatimit të Standardeve si dhe Sektori i Kontrollit në “të nxehte” dhe në të “ftohtë”, strukturë kjo në një linjë dhe në përmbushje të objektivit strategjik të kryerjes së veprimtarisë audituese në një linjë me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ISSAI si dhe forcimit të komponentit të kontrollit dhe sigurimit të cilësisë konform kërkesave të ISSAI 40 “Sigurimi i cilësisë”. Në funksion të objektivit të KLSH-së, për të bërë pjesë të praktikave të saj audituese dhe Auditimet e Teknologjisë së Informacionit u krijua një drejtori e veçantë Drejtoria e Auditimit të TI-së.

Bazuar edhe në rekomandimet e adresuara nga ekspertet e huaj përgjatë procesit të implementimit të projektit IPA aktivitetit “Shqyrtimi i strukturës aktuale” sipas të cilit u rekomandua emërimi i strukturës së Drejtorit të Përgjithshëm u ndryshua struktura aktuale me emërimin e postit të Drejtorit të Përgjithshëm me fokus “performancën audituese”.

Vlerësimi sipas Kornizës së Matjes së Performancës (PMF Instrument) të Dimensionit të “Ambienti i Kontrollit të Brendshëm” dhe indikatorit “Sistemi i kontrollit të brendshëm”.

Nga vlerësimi nëpërmjet instrumentit PFM konkludohet se indikatorit “Sistemi i Kontrollit të Brendshëm” për KLSH është vlerësuar maksimalisht (niveli 4) dhe është në të njëjtën linjë me parimet dhe kërkesat e ISSAI 40 “Kontrolli dhe Sigurimit të cilësisë” dhe Udhërrëfyesin e INTOSAI GOV 9100, i cili bazohet kuadrin rregullator të COSO, model për kontrollin e brendshëm”.

Sistemi i Kontrollit të Brendshëm Vlerësimi maksimal 4

Për të nxitur një mjedis efektiv të kontrollit të brendshëm, SAI duhet:

a) Të operojë mbi një sistem të qartë për identifikimit, minimizimin dhe monitorimin e risqeve madhore operationale.	<i>Përmbushur</i>
b) Të sigurohet që politikat e tij të brendshme të kontrollit dhe procedurat janë të	<i>Përmbushur</i>

dokumentuara dhe zbatuara në mënyrë të qartë. INTOSAI GOV 9100.	
c) Të sigurojë një proces vjetor me drejtuesit e departamenteve/njësive për të ofruar siguri se ata i kanë përmbushur përgjegjësitë e tyre për menaxhimin e riskut.	<i>Përmbushur</i>
d) Të sigurojë që kreu i SAI-t nënshkruan një deklaratë të kontrollit të brendshëm, e cila publikohet si pjesë e raportit vjetor të SAI-t.	<i>Bazuar në Kuadrin Rregullator Ligjor ekzistues Nëpunësi Autorizues nënshkruan një deklaratë për funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm si dhe në mënyrë të përvitshme paraqet tek Kryetari i KLSH-së dhe tek Nëpunësi i Parë Autorizues në Ministrinë e Financave "Raportin Vjetor për funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në KLSH".</i>
e) Të ketë ndërmarrë një shqyrtim të mjedisit të kontrollit të brendshëm dhe të raportojë mbi të brenda pesë viteve të fundit.	
f) Të përcaktojë qartë përgjegjësinë për auditimin e brendshëm dhe të sigurohet që stafi i ngarkuar me këtë detyrë ka mandatin e duhur, aftësitë, përvojën dhe burimet për të bërë punën.	
g) Të sigurohet që audituesit e brendshëm raportojnë drejtpërdrejt tek Kreu i SAI.	<i>Përmbushur</i>
h) Të ketë një sistem për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve nga auditimi i brendshëm dhe kreu i SAI-t.	<i>Përmbushur</i>
i) Të ketë një procedurë njoftimi për punonjësit për të raportuar shkeljet e dyshuara ("sinjalizuesit").	<i>Në KLSH është ngritur strukture e posaçme në zbatim të kërkesave ligjore.</i>
j) Të ketë zhvilluar dhe zbatuar një politikë të rotacionit në detyrë për të menaxhuar rastet e mundshme të konfliktit të interesit.	<i>Përmbushur</i>
k) Të operojë mbi një sistem të qartë për identifikimit, minimizimin dhe monitorimin e risqeve madhore operationale .	<i>Përmbushur</i>

Mbi zhvillimin e metodologjisë së hartimit të planit vjetor bazuar në vlerësimin e riskut.

Një nga faktorët që ka ndikuar pozitivisht në sigurimin e cilësisë të punës audituese për vitin, 2016 është edhe përmirësimi i Metodologjisë, përgatitja e studiuar e programit vjetor të veprimtarisë së KLSH-së që lidhet me përcaktimin e prioritetëve të mundshme, argumentimin dhe përfshirjen në programin e auditimit të subjekteve të auditimit mbi bazën e vlerësimit të riskut dhe përcaktimit të materialitetit, duke i kombinuar këto auditime edhe me detyrimet kushtetuese e ligjore që ka KLSH, për auditimin periodik të tyre. *Në funksion sa më sipër dhe në përmbushje dhe të aktiviteteve të planifikuara në Strategjinë e Zhvillimit Institucional plani i veprimit për zbatimin e Strategjisë u hartua Udhëzimi nr. 4 datë 31.12.2015 miratuar nga Kryetari “Për hartimin e planit vjetor të KLSH-së bazuar në vlerësimin e riskut”.*

Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorinë e Metodologjisë dhe Zhvillimit dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u zhvillua përmirësimi i metodologjisë së planifikimit vjetor të auditimeve dhe plani vjetor i auditimeve për vitin 2017 u krye nën asistencën e eksperteve të projektit IPA 2013. Objektivi i kësaj praktike ishte që nëpërmjet konsultimit, diskutimit, hartimit të rekomandimeve, vlerësimit të risqeve të sigurohen ndryshime pozitive në planifikim. Rëndësia e këtij aktiviteti lidhet me planifikimin më të mirë të forcës audituese si dhe gjetjen e subjekteve më të mira e të mundshme për t’u audituar, për të realizuar optimizmin e performancës institucionale.

1.7 Mbi zbatimin e planit të veprimit të rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit të Tetorit 2016

KLSH bazuar në detyrimet Kushtetuese dhe ligjore paraqiti në Kuvendin e Shqipërisë “Raportin vjetor të performancës, 2015” në referencë të të cilit Kuvendi adresoi më datë 20 tetor 2016, “Rezolutën mbi performancën e Kontrollit të Lartë i Shtetit”.

Nëpërmjet kësaj Rezolute, Kuvendi i Shqipërisë, ka vlerësuar rolin e Kontrollit të Lartë të Shtetit, si institucioni kushtetues i pavarur i kontrollit të jashtëm ekonomiko-financiar, që auditon menaxhimin me eficiencë dhe dobishmëri të fondeve dhe pronës publike e shtetërore, ka vlerësuar rëndësinë e funksionimit të këtij institucioni mbi bazë të garantimit të parimeve të pavarësisë, integritetit, objektivitetit, përgjegjshmërisë, interesit të publikut, profesionalizmit,

bashkëpunimit dhe transparencës si dhe ka konfirmuar mbështetjen dhe nxitjen në misionin e institucionit për të punuar dhe kontribuar për një qeverisje të mirë

Në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi dhe praktikën më të mira të BE-së e standardeve ndërkombëtare INTOSAI, Kontrolli i Lartë i Shtetit përgatiti Planin e Veprimit si një instrument efikas për për zbatimin e plotë, me eficiencë dhe në kohë të Rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë dhe ia dërgoi Kuvendit në datë 25.10.2016.

Rekomandimet e Rezolutës së Kuvendit, janë në të njëjtën linjë dhe integrohen me objektivat e Strategjisë së Zhvillimit 2013-2017 (të ripunuar) të KLSH, bazuar në drejtimit dhe planet strategjike të zhvillimit të organizatave INTOSAI (2011-2016) dhe EUOSAI (2011-2017), si dhe të ligjit nr. 154/2014, “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollin e Lartë të Shtetit” i ndryshuar. Rekomandimet e Rezolutës dhe Plani i veprimit janë integruar me objektivat dhe aktivitetet e implementimit të Projektit të binjakëzimit IPA 2013 në funksion të forcimit të kapaciteteve administrative dhe zhvillimit të mëtejshëm të modernizimit institucional, të implementimit të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit të përdorura gjerësisht nga Komuniteti INTOSAI dhe të praktikave më të mira të EU-së, të cilat KLSH-ja po i implementon në bashkëpunim dhe ndërveprim me NIK-un Polak dhe SAI-in e Kroacisë.

KLSH është e angazhuar maksimalisht në implementimin e masave të konkretizuara në Planin e veprimit për zbatimin e rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit të Tetorit të vitit 2016.

1.8 Zhvillimi dhe menaxhimi i Burimeve Njerëzore të Institucionit

KLSH, ka instaluar një politikë të burimeve njerëzore që mishëron vlerat parimet dhe objektivat e përgjithshme të menaxhimit të burimeve njerëzore në duke synuar sigurimin e një stafi me kompetencë aftësi dhe angazhime ndaj zbatimit të parimeve etike për të kryer veprimtarinë audituese dhe atë menaxheriale në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit INTOSAI dhe me kuadrin ligjor në fuqi.

Bazuar në kërkesat e ISSAI 40 në të cilin përcaktohet që “Politikat e burimeve njerëzore përfshijnë (ndër të tjera): rekrutimin, zhvillimin profesional dhe promovimin. KLSH e ka orientuar implementimin e politikave drejt procedurave transparente të rekrutimit, promovimit dhe sigurimit të kompetencës profesionale nëpërmjet zhvillimit të vazhdueshëm profesional.

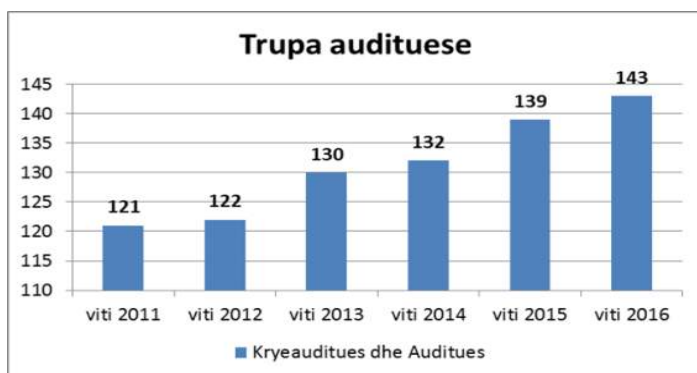
Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

Qëllimi i KLSH-së është që të përmirësojë vazhdimisht performancën e tij, kjo mund të arrihet vetëm nëpërmjet një stafi i cili është i motivuar, është i mirë menaxhuar si dhe që shpërblehet në mënyrë të drejtë.

Menaxhimi efektiv dhe profesional i Burimeve Njerëzore është jetik për institucionin e KLSH-së.

Për vitin 2016, me anë të Vendimit nr. 7, datë 03.02.2016 të Kryetarit të KLSH, “Për Strukturën e Renditjes së Punëve, Klasifikimin e Vendeve të Punës dhe Nivelin e Pagave në KLSH”, i ndryshuar është miratuar struktura organike me një total prej 176 punonjësish. Nga viti 2011 dhe 2012 vite në të cilat struktura ka pasur një numër total prej 156 punonjësish ka ardhur duke u rritur me një shtesë prej 5 vendesh në vitin 2013 përkatësisht 161 punonjës, 5 vende për vitin 2014, përkatësisht 166 punonjës, 5 vende për vitin 2015, përkatësisht 171 punonjës dhe 5 vende për vitin 2016, përkatësisht 176 punonjës.

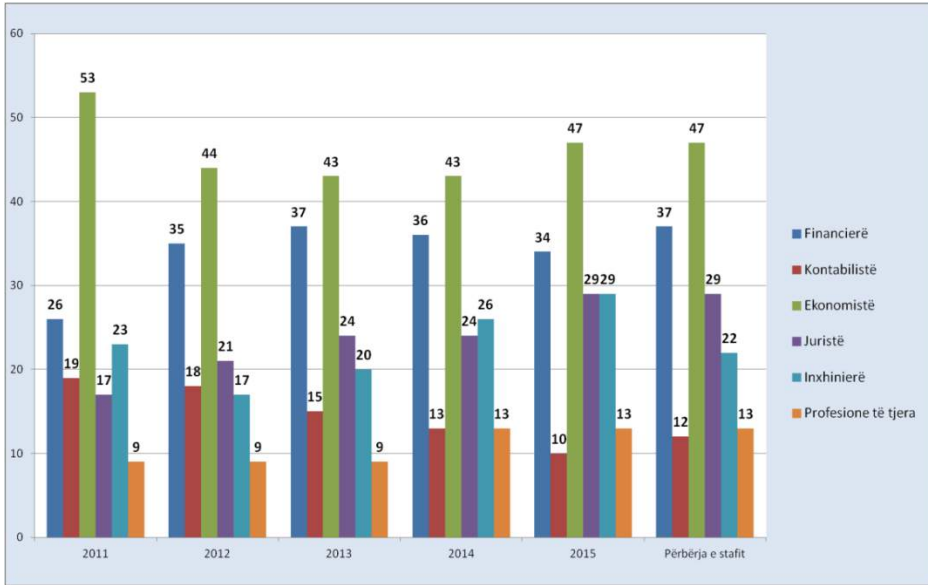
Në total trupa audituese në vitin 2016 është 143 punonjës (nga 139 në vitin 2015, 132 në vitin 2014, 130 në vitin 2013, 122 punonjës në 2012 dhe 121 punonjës 2011) që zë rreth 81 % të numrit total të punonjësve.

Siç shikohet qartë edhe nga grafiku struktura e punonjësve ka vijuar të ndryshojë në favor të stafit auditues.

Klasifikuar sipas arsimimit, në strukturën organike për vitin 2016, punonjësit me arsim të lartë zënë 160 punonjës ose në masën rreth 94.7 % kundrejt numrit total të punonjësve në vitin 2016, nga 162 punonjës ose në masën rreth 94.7% kundrejt numrit total të punonjësve që rezultojnë në vitin 2015, nga 157 punonjës, ose në masën rreth 95% që rezultojnë në vitin 2014, nga 149 apo 94% që rezultojnë në vitin 2013, 145 punonjës, ose në masën 93% në vitin 2012, dhe 141 punonjës ose 90% që rezultojnë në vitin 2011.

Të ndarë sipas profilit të diplomimit, klasifikimi i punonjësve me arsim të lartë paraqitet:

Me qëllim përmirësimin e performancës së tyre si dhe për të fituar njohuri, aftësi dhe teknika të reja, një pjesë e punonjësve kanë përfunduar studimet në degë të dyta apo në certifikata të ndryshme të cilat bëjnë të mundur që ato ti përdorin aftësitë e tyre që tashmë i kanë, në mënyrë më efektive në situata të reja dhe përkatësisht:

- ✓ Dy punonjës (Drejtorë të Përgjithshëm) kanë titullin “Profesor” dhe “Profesor i Asoc”.
- ✓ Katër punonjës kanë titullin “Doktor i shkencave”.
- 16 (10%) punonjës kanë një diplomë të dytë nga të cilët 13 në Drejtësi, 2 në Financë dhe 1 të tjera.
- 1 punonjës ka Diplomë Ndërkombëtare në Kontabilitet dhe Auditim (CIPFA).
- 4 punonjës kanë certifikatën Kontabël i Miratuar dhe 1 punonjës ka certifikatën Ekspert Kontabël.
- 20 punonjës kanë certifikatën e Audituesit të Brendshëm.
- 8 punonjës kanë certifikatën e Vlerësimit të Pasurive të Paluajtshme.

➤ 8 punonjës kanë certifikata të trajnimeve të zhvilluara on-line nga IDI (Iniciativa për zhvillim e INTOSAI-t).

Rekrutimi dhe përzgjedhja është pika e nisjes për menaxhimin e burimeve njerëzore. Ai është i lidhur ngushtë me strategjinë, strukturën dhe funksionet e KLSH. Rekrutimi dhe përzgjedhja janë të rëndësishme pasi ato ndihmojnë KLSH-në që të sigurohet që ai ka stafin e duhur me kualifikimet e duhura, aftësitë dhe përvojën për të plotësuar nevojat e tanishme dhe ato që ka në të ardhmen.

Gjatë vitit 2016 janë ndjekur të gjitha procedurat sipas rregullave dhe dispozitave ligjore në fuqi mbi nëpunësit civil, për rekrutimin e 24 punonjësve, nga 27 punonjës që janë rekrutuar në vitin 2015, nga 25 punonjës që janë rekrutuar në vitin 2014, 21 punonjës që janë rekrutuar në vitin 2013 apo nga 25 të rekrutuar në vitin 2012.

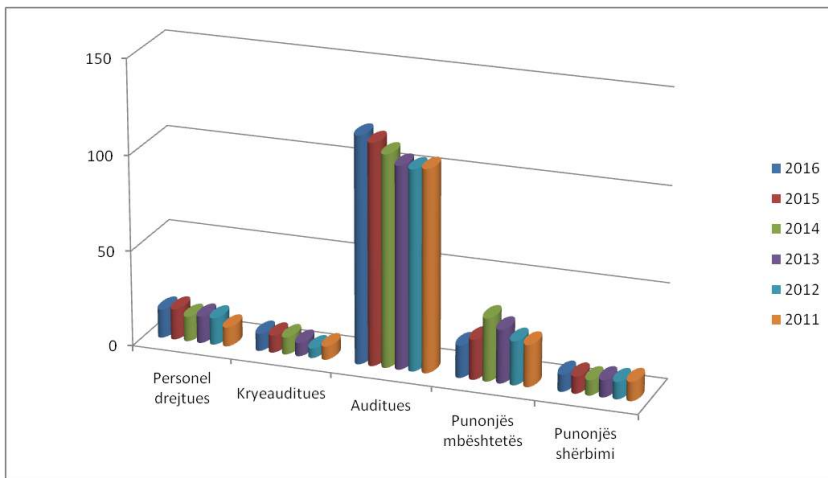
Në zbatim të nevojave dhe ligjit organik të KLSH, gjatë vitit 2016 janë rekrutuar nëpërmjet akteve të emërimit apo kontratave të përkohshme me afat të përcaktuar 2 punonjës, gjatë vitit 2015 janë rekrutuar nëpërmjet akteve të emërimit apo kontratave të përkohshme me afat të përcaktuar 2 punonjës, gjatë vitit 2014 nëpërmjet akteve të emërimit apo kontratave të përkohshme me afat të përcaktuar 2 punonjës krahasuar me vitet 2013 ku janë rekrutuar nëpërmjet kontratave të përkohshme me afat të përcaktuar 6 punonjës, apo krahasuar me vitin 2012 ku janë rekrutuar 3 punonjës me akt emërimi dhe 8 punonjës me kontrata të përkohshme.

KLSH në vetvete përfaqëson një institucion të krijimit të mundësive për promovimin dhe për integrimin e stafit të ri në procesin auditues. Kështu, gjatë vitit 2016 janë zhvilluar 5 testime dhe është miratuar ngritje në kategori për 16 auditues, ndërsa gjatë vitit 2015 janë zhvilluar 6 testime dhe është miratuar ngritje në kategori për 27 auditues, gjatë vitit 2014 janë zhvilluar 6 testime dhe janë realizuar 20 ndryshime në kategori, gjatë vitit 2013 janë zhvilluar 3 testime dhe janë realizuar 23 ndryshime në kategori, duke ju dhënë në këtë mënyrë mundësinë zhvillimit të karrierave profesionale brenda institucionit, nëpërmjet konkurrit. Ndërkohë që numërohen 2 raste të uljes në kategori.

Për vitin 2016 përbërja e punonjësve sipas funksioneve dhe detyrave që kryejnë ka qenë:

- 15 Personel drejtues, që përbën 8.8% të numrit total të punonjësve, nga 16 Personel drejtues 9.3% në vitin 2015, nga 13 në vitin 2014, 14 në vitin 2013, 2012 dhe 10 në vitin 2011.

- 9 Kryeauditues që përbën 5.3% të numrit total të punonjësve në vitin 2016, nga 9 Kryeauditues 5.3% në vitin 2015, nga 9 (5.4%) Kryeauditues në vitin 2014, 7 (4%) Kryeauditues në vitin 2013, 5 në vitin 2012 dhe 7 në vitin 2011.
- 119 Auditues (70 %), nga 114 Auditues (66.7 %) në vitin 2015, nga 111 Auditues (67 %) në vitin 2014/106 (66%) Auditues në vitin 2013, 105 në vitin 2012 dhe 106 në vitin 2011.
- 17 Punonjës mbështetës (përgjegjës sektori, specialistë, juristë, zëdhënës, punonjës shërbimi) që përbën 10% të numrit total të punonjësve për vitin 2016, nga 23 Punonjës mbështetës që përbën 13.4% të numrit total të punonjësve për vitin 2015, nga 33 në 2014 ,nga 28 në 2013, 23 në vitin 2012 dhe 22 në vitin 2011.
- 9 Punonjës shërbimi që përbën 5.3% të numrit total të punonjësve, nga 9 (5.2%) në vitin 2015, nga 8 (5%) në vitin 2014, 9 në vitin 2013, 2012 dhe 10 në vitin 2011.

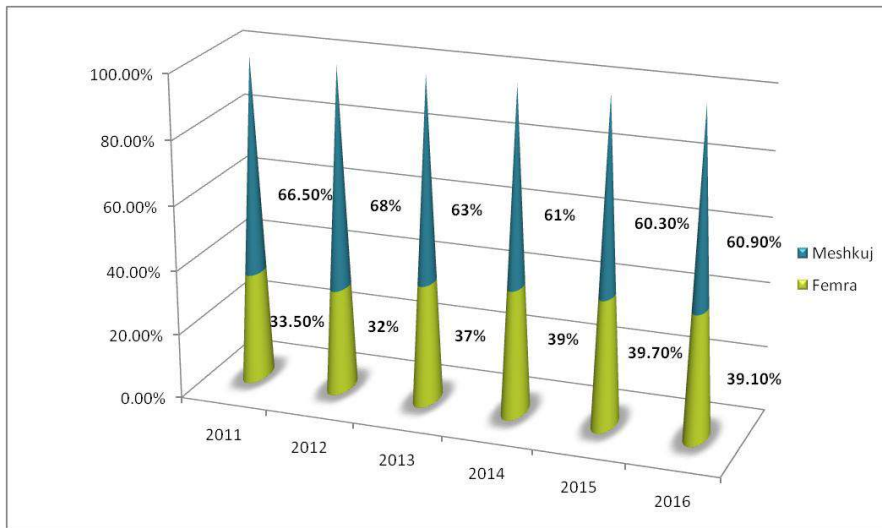

Tregues të tjerë po aq të rëndësishëm për burimet njerëzore janë mosha e punonjësve të institucionit dhe raporti femra/meshkuj gjatë viteve 2011-2015 përkatësisht si më poshtë:

- Mosha mesatare në KLSH në fund të vitit 2016 është 43.3 vjeç, nga 45.4 vjeç në vitin 2015, nga 46.1 vjeç në vitin 2014, 46.21 vjeç që rezultonte në vitin 2013, 48 vjeç në vitin 2012 dhe 50 vjeç në vitin 2011.
- Vjetërsia në institucion është 9 vjet, nga 7.2 vjet në vitin 2015, nga 8 vjet në vitin 2014, 8.2 vjet për person që ka qenë në vitin 2013, 5.5 në vitin 2012, 9.1 në vitin 2011.

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

- Rezultojnë 34 punonjës nën moshën 30 vjeç, nga moshë 31-50 vjeç janë 67 punonjës nga ndërsa mbi moshën 51 vjeç janë 68 punonjës.
- Raporti femra/meshkuj 39.1% me 60.9% në vitin 2016, nga 39.7% me 60.2% në vitin 2015, nga 39% me 61% që ishte në vitin 2014, 37% me 63% në vitin 2013, 32% me 68% në vitin 2012, 33.5% me 66.5% në vitin 2011.

Rezultojnë të punësuar në Institucion 69 punonjëse femra, 8 prej të cilave në pozicione drejtuese (Sekretare e Përgjithshme, Drejtore e Përgjithshme, Drejtore Departamenti, Drejtore Drejtorie, Kryeaudituese, Përgjegjëse Sektori), 17 punonjëse femra në Departamente, Drejtori dhe Sektorë mbështetës e ndihmës dhe 44 punonjëse femra në pozicione audituese.

Vlerësimi sipas Kornizës së Matjes së Performancës (PMF Instrument) të fushës Menaxhimi i Burimeve Njerëzore

Referuar kuadrit për matjen e performancës PMF indikator i Menaxhimit të Burimeve Njerëzore përbëhet nga katër dimensionet statusi i realizimit të tyre rezultojnë²:

- Funksioni i Burimeve Njerëzore/Vlerësimi maksimal, 4;
- Strategjia e Burimeve Njerëzore/Vlerësimi i moderuar, 2;
- Rekrutimi i burimeve Njerëzore/Vlerësimi maksimal, 4;
- Shpërblimet, Promovimi dhe Mirëqenia e Stafit/Vlerësimi maksimal, 4.

² Vlerësimi bëhet me pika nga zero deri në katër ku katër nënkupton që janë aplikuar të gjithë kriteret e dimensionit, dhe KLSH ka kryer vlerësim narrativ nivel maksimal, vlerësimi me tre nënkupton që nuk janë aplikuar 3 nga kriteret dimensionit .

Në përfundim të këtij procesi vlerësimi KLSH në periudhat në vijim do të fokusohet në hartimin e një **Strategjie të veçantë të menaxhimit të burimeve njerëzore** për të cilën puna ka filluar pasi një dokument i politikave të burimeve njerëzore është përgatitur nga ekspertët e projektit IPA 2013.

Më poshtë paraqiten kërkesat që duhet të plotësojë KLSH për një menaxhim efektiv të burimeve njerëzore të institucionit dhe konkretisht:

(i) Funkzioni i burimeve njerëzore Statusi: Realizuar/Vlerësimi maksimal		
Institucioni duhet të caktojë përgjegjësinë për menaxhimin e burimeve njerëzore tek një departament apo individ i veçantë:		
A	Të ketë aftësitë, eksperiencën dhe burimet e nevojshme për të realizuar punën.	<i>Përbushur</i>
B	Duhet të zhvillohet dhe të realizojë politikat dhe strategjitë për burimet njerëzore.	<i>Përbushur</i>
C	Duhet të zhvillohet dhe të realizojë një kuadër kompetencash.	<i>Përbushur</i>
D	Të sigurojë konsultime dhe udhëzime në çështje të burimeve njerëzore.	<i>Përbushur</i>
E	Sigurimi i një sistemi vlerësimi performance.	<i>Përbushur</i>
F	Sigurimi i skedarëve personalë (p.sh. njohja e kodit të etikës dhe raporteve mbi zhvillimin e vazhdueshëm profesional).	<i>Përbushur</i>
(ii) Strategjia e burimeve njerëzore Statusi: Në proces shqyrtimi/Vlerësimi i 2		
Institucioni duhet të ketë një strategji të burimeve njerëzore e cila:		<i>Në proces</i>
A	Të jetë e linearizuar me objektivat/planet strategjike të institucionit.	<i>KLSH nuk disponon një strategji të burimeve njerëzore të veçantë por objektivat strategjike në këtë aspekt janë integruar në</i>
B	Të mbulojë rekrutimin, mbajtjen, shpërblimin, vlerësimin e performancës.	
C	Të përmbajë konsiderata për numrin dhe tipin e stafit të kërkuar për periudhën e planifikimit strategjik.	

D	Ka indikatorë, baza të krahasimit dhe synime	Strategjinë e Zhvillimit Institucional (2013-2017 e ripunuar. Një dokument i politikave të burimeve njerëzore është përgatitur nga ekspertët e projektit IPA 2013 dhe KLSH po punon për përshtatjen e tij.
E	Arritjet e synimeve të strategjisë monitorohen çdo vit.	
F	Strategjia i komunikohet stafit.	
G	Strategjia mbi burimet njerëzore rishikohet dhe përditësohet rregullisht, në një minimum një herë në pesë vjet.	
(iii) Rekrutimi i burimeve njerëzore Statusi: Realizuar/Vlerësimi maksimal 4		
Proceset e rekrutimit duhet të kenë tiparet në vijim:		
A	Ka procedura të shkruara për rekrutimin (dhe kriteret minimale për rekrutimin).	Përbushur
B	Procedurat për rekrutimin janë bërë publike.	Përbushur
C	Procedurat për rekrutimin promovojnë diversitetin.	Përbushur
D	Në rekrutimet më të fundit në vendimmarrjen për rekrutim janë përfshirë më shumë se sa një person.	Përbushur
E	Planet aktuale të rekrutimit bazohen në analiza të nevojave të organizatës, të cilat marrin në konsideratë vendet bosh, aftësitë dhe eksperiencën aktuale të personelit si dhe normat e qarkullimit të stafit.	Përbushur
F	Lajmërimet për punësim të vitit të fundit kanë përfshirë informacion mbi aftësitë dhe eksperiencën e kërkuar.	Përbushur
G	Burimet e brendshme njerëzore mbështeten nga ekspertë të jashtëm dhe se institucioni ka procedura për të siguruar cilësinë e produktit.	Përbushur

(iv) Shpërblimi, promovimi dhe mirëqenia e stafit **Statusi: Realizuar /Vlerësimi maksimal 4**

Institucioni duhet të ketë praktika të stabilizuara të shpërblimit, promovimit dhe mirëqenies së stafit:

A	Ka rutina të stabilizuara që realizohen të paktën një herë në vit që sigurojnë vlerësimin e performancës individuale.	<i>Përbushur</i>
B	Vlerësimi i performancës i vitit të fundit ka realizuar krahasimin mes performancës dhe përshkrimit të punës apo kontratës së punës.	<i>Përbushur</i>
C	Për atë që përfshihet në kompetencat e institucionit, ka evidenca se shpërblimi dhe ndonjë bonos i mundshëm janë hënë në përputhje me procedura të paravendosura.	<i>Legjislacioni nuk parashikon dhënie shpërblimeve promovuese</i>
D	Procedurat e promovimit karrierës marrin në konsideratë një vlerësim të performancës dhe të potencialit për të performuar në nivele më të larta.	<i>Përbushur</i>
E	Promocioni (karrierës) i dhënë në vitin më të fundit, apo dy vendimet më të fundit të promovimit, ndoqën procedura të paracaktuara.	<i>Përbushur</i>
F	Institucioni ka politika të mirëqenies së stafit (mund të jenë pjesë e strategjisë së burimeve njerëzore).	<i>Referencë trajtimi tek rubrika e strategjisë së burimeve njerëzore</i>
G	Të punësuarit kanë mundësi të shprehin opinionin e tyre mbi mjedisin e punës për vitin më të fundit.	<i>Përbushur</i>
H	Drejtimi ka vepruar sipas problematikës së evidentuar në vendin e punës.	<i>Përbushur</i>

Vlerësimi sipas Kornizës së Matjes së Performancës (PMF Instrument) të indikatorit “Lidershipi dhe Komunikimi i Brendshëm”.

Referuar kuadrit për matjen e performancës PMF, fusha “Lidershipi dhe Komunikimi i Brendshëm” përbëhet nga dy dimensione: statusi i realizimit të tyre rezulton³:

- (i) *Lidershipi Statusi:Realizuar/Vlerësimi maksimal 4;*
- (ii) *Komunikimi i brendshëm Statusi: Realizuar/Vlerësimi maksimal 4.*

Nga vlerësimi nëpërmjet instrumentit PFM konkludohet se indikator “Lidershipi dhe Komunikimi i Brendshëm” për KLSH është vlerësuar maksimalisht (niveli 4) dhe është në të njëjtën linjë me parimet dhe kërkesat e ISSAI 20, ISSAI 40, dhe Udhërrëfyesin e INTOSAI GOV 911 Doracaku i AFROSAI mbi Komunikimin dhe ISSAI 30 “Kodi Etik INTOSAI”.

LIDERSHIPI		4
Karakteristika të një lidershipi efektiv:		
a)	Lidershipi organizon takime periodike vendimmarrëse. ISSAI 20	<i>Përbushur</i>
b)	Vendimet kyçe të lidershipit dokumentohen dhe i komunikohen stafit.	<i>Përbushur</i>
c)	Lidershipi identifikon, si dhe publikon dhe promovon vlerat e SAI-t, në aktivitete publike, në dokumentet bazë të tij, apo në komunitet e zakonshme. CAF Grupi i Punës së SAI PMF.	<i>Përbushur</i>
d)	Lidershipi i SAI-t ka implementuar me sukses një sistem në të cilin autoriteti delegohet dhe në të cilin menaxherët janë përgjegjës për veprimet e tyre. Nga ISSAI 20, ISSAI 40.	<i>Përbushur</i>

³ Vlerësimi bëhet me pika nga zero deri në katër ku katër nënkupton që janë përbushur të gjitha kriteret e dimensionit.

e) Lidershipi i SAI-t (brenda kompetencave) ka shqyrtuar ndërmarrjen e strategjive për nxitjen e një performance më të mirë dhe i ka implementuar ato. <i>Nga INTOSAI GOV 911.</i>	<i>Përmbushur</i>
f) Lidershipi i SAI-t ka demonstruar iniciativa për vënien e theksit ndaj llogaridhënies dhe forcimin e kulturës së kontrollit të brendshëm. <i>Nga INTOSAI GOV 911 dhe ISSAI 30.</i>	<i>Përmbushur</i>
g) Lidershipi i SAI-t ka demonstruar iniciativa për krijimin e një kulture etike në organizatë, duke identifikuar etikën si një prioritet, duke udhëhequr nëpërmjet shembullit, duke mbajtur standarde të larta profesionalizmi, llogaridhënie dhe transparencë në vendimarrje, duke inkurajuar një mjedis të përbashkët nxënieje të hapur, në të cilin mund të ngrihen pyetje dhe diskutime të ndjeshme apo komplekse, si dhe duke njohur dhe vlerësuar sjelljen e mirë etike dhe njëkohësisht duke marrë në trajtim edhe shkeljet etike. <i>ISSAI 30.</i>	<i>Përmbushur</i>
h) Lidershipi i SAI-t ka demonstruar iniciativa në përcaktimin e një kulture të brendshme, e cila pranon se cilësia është thelbësore në zhvillimin e gjithë punës”. <i>ISSAI 40.</i>	<i>Përmbushur</i>
Komunikimi i Brendshëm:	
Lidhur me komunikimin e brendshëm, nga SAI duhet të përmbushen kriteret e mëposhtme:	
a) SAI ka përcaktuar parimet për komunikimin e brendshëm dhe monitoron zbatimin e tyre.	<i>Përmbushur</i>
b) Lidershipi i SAI-t i komunikon stafit mandatin, vizionin, vlerat themelore dhe strategjinë e institucionit. <i>Doracaku i AFROSAI mbi Komunikimin.</i>	<i>Përmbushur</i>
c) Lidershipi i SAI-t informon dhe konsultohet rregullisht me punonjësit mbi çështje thelbësore që lidhen me organizatën.	<i>Përmbushur</i>

d) SAI përdor mjetet e përshtatshme për të promovuar një komunikim të brendshëm efektiv, p.sh. gazeta/revista, adresa e-mail për të gjithë stafin, sistem intranet, etj. <i>Doracaku i AFROSAI mbi Komunikimin.</i>	<i>Përmbushur</i>
e) Ekzistojnë marrëdhënie ndërvepruese të rregullta dhe të hapura mes menaxhimit dhe stafit, p.sh. trajnime brenda departamentit, mbledhje të zakonshme të grupeve të auditimit, etj. <i>Doracaku i AFROSAI mbi Komunikimin.</i> SAI zotëron një sistem komunikimi elektronik, i cili i lejon të gjithë stafit të komunikojnë dhe të ndajnë informacione mes tyre.	<i>Përmbushur</i>

1.9 Zhvillimi profesional dhe trajnimi

Zhvillimi metodologjik

Zhvillimi i metodologjisë audituese, por edhe i proceseve të vlerësimit metodologjik përbën bazat për funksionimin në nivelet e kërkuara institucionale. Aktualisht Kontrolli i Lartë i Shtetit është në një fazë të evoluar të procedurave të funksionimit dhe të metodologjisë audituese. Zhvillimet e vitit 2016 kanë përfshirë përmbushjen e tre objektivave kryesore:

- aplikimin e kornizës legislative për auditim;
- zhvillimin e mëtejshëm të metodologjisë të auditimit dhe të kapaciteteve audituese;
- forcimin e kapaciteteve institucionale, si dhe përmirësimin e impakteve të auditimit.

Proceset zhvillimore pozitive kanë qenë:

✓ *Përmirësim dhe rishikim i treguesve të matjes së performancës institucionale.* Pjesë e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020 (SMFP) në vendin tonë është duke u realizuar reformimi i administratës në përfaqësim të normave të Komunitetit Europian. KLSH bën pjesë në kapitullin e gjashtë të pasaportës së indikatorëve. Indikatorët e përmirësuar janë:

- Indikatori 6.1.1 u përmirësua duke reflektuar pasqyrimin më të saktë të rritjes së pjesës e auditimeve financiare në totalin e auditimeve. Metodologjia e rivlerësuar është përqindja e tipeve të auditimit ndaj totalit;
- Indikatori 6.1.2 u diferencua duke evidentuar nivelin e pranuar të rekomandimeve (accepted), një tregues i ndryshëm nga ai i zbatuar (implementuar);
- Indikatori 6.1.13 reflektoi strategjinë e trajnimit dhe metodologjinë e matjes së ditëve të trajnimit mbi standardet. Metodologjia e matjes evidentoi numri i ditëve të trajnuara mbi standardet ndaj numrit total të ditëve të trajnuara, si dhe përqindja e audituesve të trajnuar për standardet.

✓ *Përmirësim i Udhëzimit të Zbatimit të Rekomandimeve.* Në udhëzimin nr 1 datë 04.11.2016 "*Për procedurat për ndjekjen dhe dokumentimin e punës, në auditimin e verifikimit të zbatimit të rekomandimeve të Kontrollit të Lartë të Shtetit*", u reflektuan përmirësimet që ka pasuar kuadri rregullator dhe funksional i KLSH-së, përmirësimi i metodologjisë audituese dhe nga implementimi i standardeve ISSAI. Në këtë udhëzim u reflektua gjithashtu eksperiencia e akumuluar nga KLSH, si dhe konkluzione të bashkëpunimit me ekspertë të projektit IPA, SAI-t homologe dhe angazhimi në veprimtari ndërkombëtare të INTOSAI-t, ECA-s dhe SIGMA-s. Kornizimi i procesit të ndjekjes së rekomandimeve i shërben jo vetëm audituesit të KLSH-së, por edhe subjektit të audituar, i cili orientohet në veprimtarinë tij për të zbatuar rekomandimet e KLSH-së.

✓ *Përmirësim i Udhëzimit mbi rritjen e kapaciteteve audituese dhe të cilësisë në auditim.* Udhëzimi numër 2 datë 30.12.2016 ka ardhur si një përmirësim i udhëzimit të vitit 2012 për të promovuar dhe mbështetur zhvillimit profesional dhe individual të audituesve të KLSH-së. Qëllimi i këtij udhëzuesi është forcimi i mëtejshëm i kapaciteteve të burimeve njerëzore të institucionit të KLSH-së, duke orientuar zhvillimin e vazhdueshëm profesional të audituesit. Udhëzimi është zhvilluar në funksion të promovimit të zhvillimit profesional. Si i tillë më shumë se sa një Udhëzim, që synon të promovojë zhvillimin profesional i audituesve të KLSH-së, ai është një normë që tregon për përgjegjshmërinë që ndajmë Ne, ndaj qytetarit dhe shoqërisë, pjesë e përpjekjeve Tona për të bërë ndryshimin në jetën e gjithsecilit. Ai synon jo vetëm zhvillimin profesional të audituesve, por edhe nxitjen e qëndrimeve dhe të një stili jetese. Orientimet e këtij udhëzimi synojnë të krijojnë një atmosferë, ku kërkesa e llogarisë për vete dhe për kolegun, nxit frymën e bashkëpunimit dhe të përgjegjshmërisë. Përpjekjet e institucionale të KLSH-së për të aplikuar standardet e

auditimit dhe praktikat e mira audituese duhet të shoqërohen me këtë frymë zhvillimi individual.

Krahas sa me sipër janë zhvilluar procese të pikasura zhvillimore:

✓ *Monitorimi i Strategjisë së Menaxhimit të Risqeve institucionale dhe departamentale;*

✓ *Monitorimi i Strategjisë së Zhvillimit, 2013-2017, e rishikuar;*

✓ *Monitorimi i Strategjisë së Implementimit të Standardeve të auditimit ISSAI;*

✓ *Përmirësimi i manualeve të auditimit.*

Në kuadër të projektit IPA, në bashkëpunim me ekspertët e NIK-ut Polak, ekspertët e SAI-t Kroat dhe ekspertët lokal të KLSH-së, në vitin 2016, u realizuan një sërë aktivitesh zhvillimore të metodologjisë dhe të praktikave të punës, duke përfutur konkluzione në formë rekomandimesh, të cilat do të kthehen në objektiva dhe plan veprimesh. Në mënyrë të shkurtuar eidentojmë:

✓ *Zhvillimi i metodologjisë së planifikimit vjetor në auditim.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorisë së Metodologjisë dhe Zhvillimit dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u zhvillua përmirësimi i metodologjisë së planifikimit vjetor të auditimeve. Objektivi i kësaj praktike ishte që nëpërmjet konsultimit, diskutimit, hartimit të rekomandimeve, vlerësimit të risqeve të sigurohen ndryshime pozitive në planifikim.

✓ *Hartimi i përmbajtjes së dokumentit të politikave të burimeve njerëzore.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorisë së Burimeve Njerëzore dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u zhvillua përcaktimi i metodave të rekrutimit, motivimit, përshkrimit të punës për secilin auditues, zhvillimi i sistemit të promovimit dhe zhvillimi i karrierës, zhvillimi i programeve të trajnimeve dhe të vlerësimit të punonjësve.

✓ *Analiza e kuadrit rregullator të KLSH-së.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Departamentit Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës si dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u zhvillua analiza e kuadrit rregullator dhe e implementimit të ligjit 154/2014 të KLSH-së. Kundrejt Deklaratës së Limës dhe standardeve të INTOSAI-it u eidentuan dimensionet e kësaj përjasje në drejtim të përmirësimit të ligjit, ridimensionimit të marrëdhënieve me institucionet e audituara si dhe roli i ligjit të KLSH-së në zbatimin e standardeve të auditimit.

✓ *Rishikimi dhe përditësimi i manualit të performancës.* Në bashkëpunim me ekspertët Kroat, Drejtorisë së Performancës, Drejtorisë së Metodologjisë dhe

Zhvillimit si dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u krye rishikimi i manualit të performancës Ky rishikim evidentoi mangësitë e risqeve të përdorura në auditimin e performancës dhe proceset e punës prej planifikimit të auditimit deri në hartimin e raportit përfundimtar.

✓ *Zhvillimi i manualit interaktiv të auditimit të IT.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorisë së IT, Drejtorisë së Metodologjisë dhe Zhvillimit si dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, bazuar në manualin e auditimit të IT të KLSH-së, u zhvilluan rekomandime për përmirësime të mëtejshme të tij. Rritja e praktikitetit dhe përshtatja e mëtejshme me punën audituese ishin gjithashtu produkte të këtij zhvillimi.

✓ *Modulet standard të trajnimit për auditimin IT, për audituesit e KLSH-së.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorisë së IT, Drejtorisë së Metodologjisë dhe Zhvillimit si dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u zhvilluan rekomandime për përmirësime të mëtejshme bazuar në Handbook-un e Grupit të Punës së auditimit IT dhe përshtatja për nevojat e KLSH-së.

✓ *Shqyrtimi i komunikimit të KLSH-së, përcaktimi i qëllimeve, objektivave dhe mjeteve për strategjinë e komunikimit të KLSH-së.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorisë së IT, Drejtorisë së Komunikimit, Botimit dhe të Marrëdhënieve me Jashtë, Drejtorisë së Metodologjisë dhe Zhvillimit si dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, u evidentuan aspekti elektronik i komunikimit në KLSH, pjesëmarrja/roli i departamenteve të auditimit në procesin e përgatitjes së informacionit për palët e interesit. Për këtë u zhvillua dhe një workshop mes ekspertëve Polak, Kroat dhe atyre të KLSH-së. Në këtë workshop u evidentuan mënyra e përmirësimit të komunikimit të KLSH-së me palët e interesit dhe median.

✓ *Shqyrtimi i strukturës së brendshme organizative.* Në bashkëpunim me ekspertët Polak, Drejtorisë së Metodologjisë dhe Zhvillimit dhe Drejtuesve të Departamenteve/Drejtorive, në kuadër të projektit IPA, Objektivat e këtij shqyrtimi ishin përmirësimi i proceseve funksionale, strukturës organizative dhe i mënyrës për aplikimin e një performance efektive dhe eficiente të detyrimeve që lindën nga ligji i ri organik 154/2014.

✓ *Zhvillimi i metodologjive për kontrollin dhe sigurimin e cilësisë.* Politikat dhe Udhëzuesit për Menaxhimin e Cilësisë si dhe Check listat janë pasues të implementimit të standardeve dhe zhvillimit të manualeve në përmirësimin metodologjik të procesit auditues.

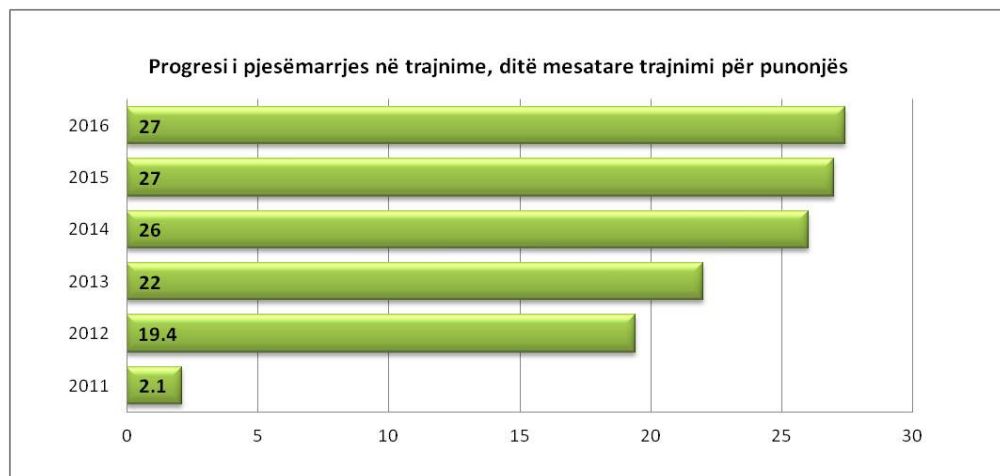
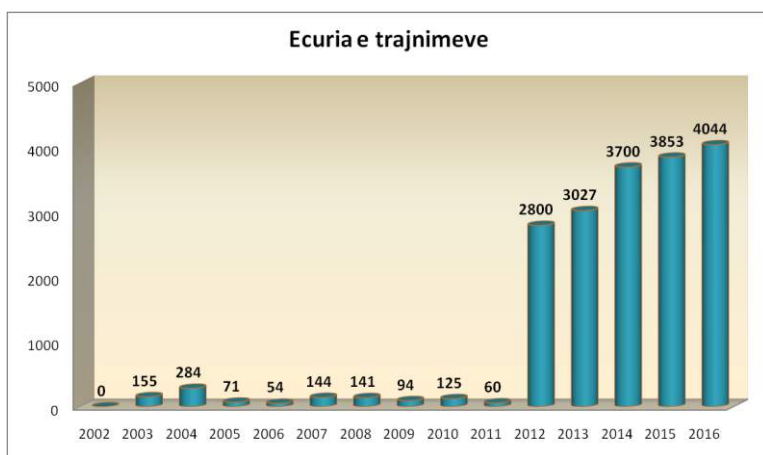
Procesi i trajnimit të zhvilluar në vitin 2016

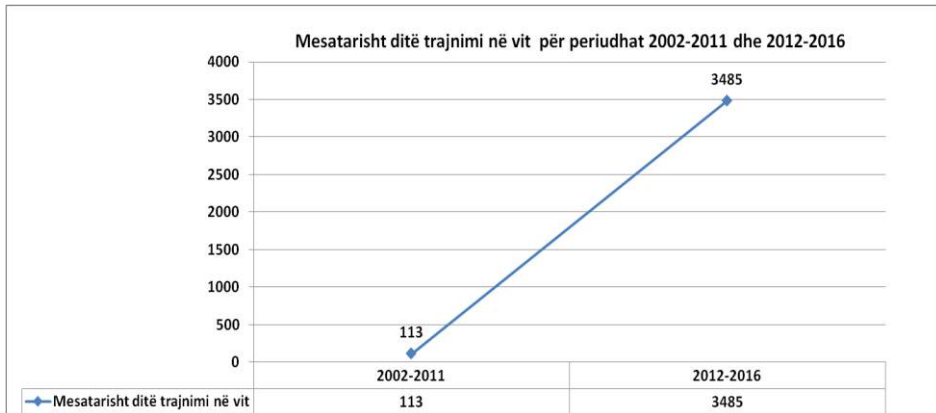
Aplikimi i procesit të trajnimit në KLSH është tashmë i zhvilluar dhe me një traditë disa vjeçare. Për këtë zhvillimi i kërkesave të mësipërme mund të konsiderohet një proces i konsoliduar.

Bazuar në objektivin e Strategjisë për Zhvillim, 2015-2017, dhe në Programin Vjetor të Trajnimeve, gjatë vitit 2016 janë zhvilluar gjithsej:

- 3,702 ditë trajnimi për punonjësit dhe
- 342 ditë trajnimi nga stafi menaxherial për audituesit.

Në total ditët e trajnimit të zhvilluara në vitin 2016 janë 4,044. Ecuria e këtij treguesi përgjatë viteve është:

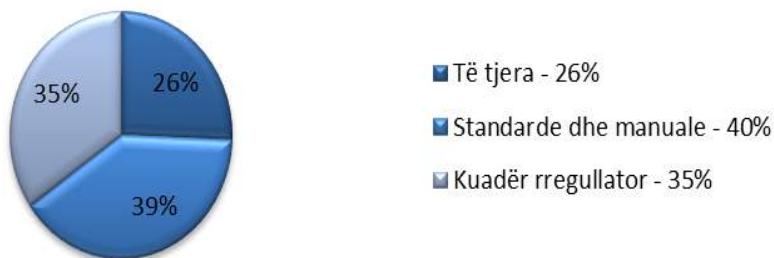

Përsa i përket treguesve të konsoliduar rezulton se mesatarisht ditë trajnimi për periudhën 2012-2016 janë realizuar 3484.8 ditë trajnimi kundrejt 112.8 ditë trajnimi realizuar përgjatë periudhës 2002-2011.

Duke e grupuar në kategori:

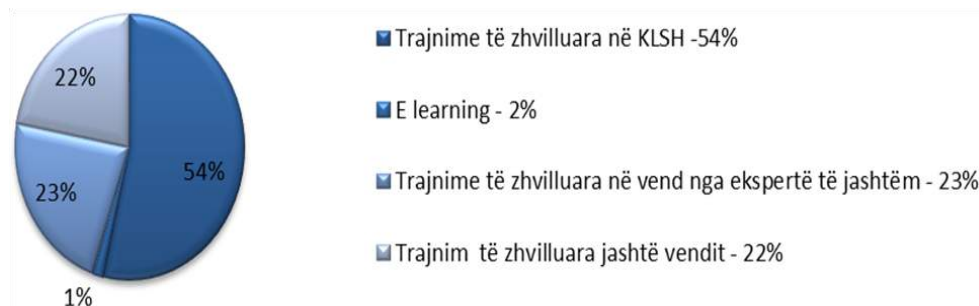
- e trajnimeve në fushën e metodologjisë audituese;
- trajnime në fushën e kuadrit rregullator dhe funksional të subjekteve që auditohen;
- të tjera ku kemi përfshirë trajnimet nga konferencat, workshop-et dhe vizitat studimore.

Trajnimi është strukturuar në mënyrën e shprehur në grafikun në vijim:

Të gjithë audituesit janë trajnuar në standarde, manuale dhe metodologji audituese. Në këtë mënyrë procesi i trajnimit ka plotësuar objektivat e strategjisë për Aplikimin e Standardeve të Auditimit, ISSAI, si dhe aplikimin e Indikatorëve të Performancës të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020 (SMFP), indikatori 6.1.3.

Në funksion të maksimizimit të cilësisë dhe larmisë së dijeve, në procesin e trajnimit është synuar diversifikimi i burimeve të informacionit.

Burimet e informacionit janë ekspertët brenda KLSH-së, ekspertë të jashtëm në vend, ekspertë të jashtëm nga partnerët tanë strategjik.

✓ *Ekspertë brenda KLSH-së* Në KLSH ka Prof. As. Dr dhe “Doktor të Shkencave”, auditues që kanë një diplomë të dytë në Drejtësi, në Financë dhe në fusha të tjera, punonjës që kanë Diplomë Ndërkombëtare në Kontabilitet dhe Auditim (CIPFA); punonjës që kanë certifikatën Kontabël i Miratuar dhe punonjës me titullin e Ekspertit Kontabël; punonjës që kanë certifikatën e Audituesit të Brendshëm; punonjës që kanë certifikatën e Vlerësimit të Pasurive të Paluajtshme, punonjës që kanë certifikata të trajnimeve të zhvilluara on-line nga IDI, CEF dhe auditues të trajnuar pranë Gjykatës Europiane të Audituesve. Kjo bërthamë përbën një aset për trajnues të brendshëm, e cila i shërben procesit të trajnimit brenda KLSH-së.

✓ *Ekspertë nga organizata, shoqata të ndryshme dhe njësi akademike për aktivitete të përbashkëta trajnimi dhe shkëmbimi eksperience* – KLSH ka organizuar vazhdimisht konferenca, workshop-e të hapura dhe tryeza të rrumbullakëta me pjesëmarrje të aktorëve të ndryshëm të shoqërisë civile. Një traditë e tillë duhet konsoliduar më tej dhe kthyer në kulturë institucionale për krijimin e një profili transparent, vlerë shtues dhe bashkëkohor. KLSH ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi me shumë shoqata, institute profesionale dhe shkencore si një veprimtari që përmirëson gjithashtu edhe procesin e shkëmbimit të dijeve.

✓ *Ekspertë jashtë KLSH-së nga partnerët tanë* Në kuadër të asistencës për Shqipërinë dhe të zbatimit të Instrumentit të Para Zgjerimit, IPA 2013, financim nga Bashkimi European për “*Forcimin e kapaciteteve të Auditimit të Jashtëm*”. Projekti i binjakëzimit në vitin 2016 është aplikuar duke angazhuar ekspertë të NIK-ut Polak dhe SAI Kroat. Projekti u shfaq si një mbështetje e rëndësishme teknike për zbatimin e ligjit të ri, diversifikimin e mëtejshëm të llojeve të auditimeve të KLSH-së dhe rritjen e kapaciteteve audituese në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit dhe praktikat më të mira të fushës.

KLSH ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi me Zyrën Shtetërore të Auditimit të Republikës së Maqedonisë, Gjykatën e Audituesve të Austrisë, Zyrën e Auditimit të Institucioneve të Bosnjë dhe Hercegovinës, Institucionin Shtetëror të Auditimit të Malit të Zi dhe me tre partnerët strategjikë; SAI Turk, Polak dhe Kroat.

Në funksion të vlerësimit të nevojave për trajnim dhe ndërtimit të planeve trajnuese të përshtatura në fund të vitit 2016 u zhvillua mbledhja e të dhënave përmes formularit të “Planit Individual të Trajnimeve”. Ky formular kishte si synim evidentimin e nevojave në lidhje me:

- fushën e preferuar të trajnimit;
- metodën e preferuar të trajnimit;
- evidentimi i temës më të rëndësishme të vitit 2016;
- evidentimi i natyrës së trajnimit;
- evidentimi nevojave në fushën e teknologjisë dhe teknikave CATT-s;
- mbledhje e informacionit në lidhje me fusha të tjera të zhvillimit të procesit të trajnimit.

Projektimi i këtij formulari është kryer me qëllim optimizmin e mundësive dhe të kërkesave për trajnim. Për këtë secila temë e trajtuar ka karakter shtresëzues rendor. Të anketuarit u orientuan që secila alternativë të evidencohesh me pikë, totali i të cilave ishte 100%. Pikëzimi i barabartë nënkuptonte mungesë të preferencave dhe pikëzimi më i lartë nënkuptonte alternativën e preferuar. Në çdo çështje u përfshi një alternativë e paplotësuar, duke synuar krijimin e një pyetësi interaktiv.

Në vijim do të evidentojmë rezultatet e këtij pyetësi duke evidentuar përmes përshkrimeve grafike sugjerimet e mbledhura.

Fusha e preferuar e trajnimit. Pyetja e shtruar në këtë rast ishte evidentimi i fushës së preferuar për t`u trajnuar.

Shtresat e trajtuara ishin:

1. Trajnime në standarde ISSAI,
2. Trajnime në Manualet e Auditimit,
3. Trajnime rregullore të procedurave të auditimit, etj.,
4. Trajnime për ligjin organik të KLSH-së, rregullore e brendshme, strategji zhvillimi,
5. Trajnime kuadri rregullator i subjektit që do të auditohet nga Departamenti/Drejtoria juaj dhe
6. Trajnim të tjera.

Rezultatet paraqiten:

Evidentohet kërkesa për trajnime në fushën e manualeve të auditimit, rregulloreve të procedurave të auditimit si dhe të kuadrit rregullator të subjektit të audituar. Në trajnime të tjera prej 15% predominon kërkesa për trajnime në teknika auditimi eksperiencia të marra nga vizitat studimore në homologët tanë ndërkombëtar. Në përgjithësi dispersioni i vogël i të dhënave tregon për një orientim të procesit të trajnimit në të gjithë këto fusha, pa lënë mënjanë ndonjërin prej tyre.

Metoda e preferuar e trajnimit. Pyetja e shtruar në këtë rast ishte evidentimi i metodës më të preferuar për t'u trajnuar. Shtresat e trajtuara janë: 1. Trajnime face – to face; 2. Trajnime e-learning; 3. Trajnime në workshope, konferenca shkencore, Peer Review; 4. Trajnime në departament; 5. Trajnime jashtë shtetit; 6. Trajnim të tjera. Rezultatet paraqiten:

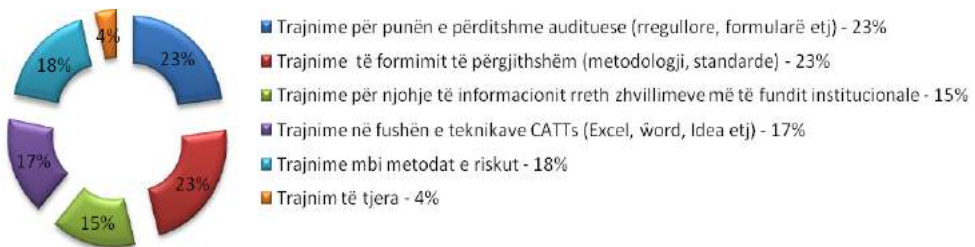

Evidentohet metoda *face to face*, apo ballë për ballë, si dhe dëshira për tu trajnuar jashtë shtetit, për të përftuar nga eksperiencia e homologëve tanë ndërkombëtar. Në këtë rast dispersioni është më i madh, por përsëri mbetet i vogël dhe tregon për një orientim të procesit të trajnimit në të gjithë këto fusha, pa lënë mënjanë ndonjërin prej tyre. Në trajnime të tjera predominojnë kërkesa për forma të trajnimit si case studies, etj.

Tema e preferuar e trajnimit. Kjo pyetje kërkoi të eidentojë modën e temave të kërkuara. Ajo është në ngjashmëri me pyetjen e parë, por ka një karakter më specifik

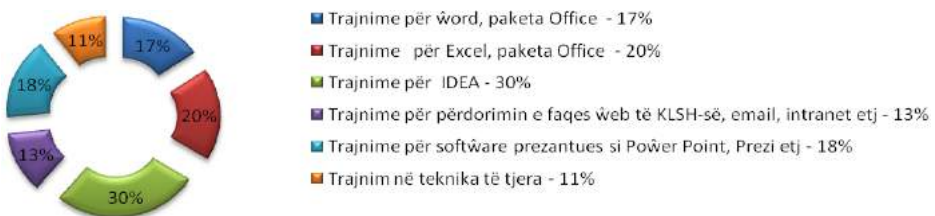
duke evidentuar edhe temën. Kjo pyetje nuk ka karakter shtresëzues, pasi synon evidentimin e më të mirës. Rezultatet e kësaj pyetje evidentojnë kërkesa të audituesit, të cilat lidhen me punën e bërë në departamentin ku ai punon. Këto statistika do të përbëjnë orientime të zhvillimit të proceseve trajnuese në departament.

Natyra e trajnimit. Pyetja e shtruar në këtë rast ishte evidentimi i natyrës së preferuar për t'u trajnuar. Shtresat e trajtuara ishin: 1. Trajnime për punën e përditshme audituese (rregullore, formularë, etj.); 2. Trajnime të formimit të përgjithshëm (metodologji, standarde); 3. Trajnime për njohje të informacionit rreth zhvillimeve më të fundit institucionale; 4. Trajnime në fushën e teknikave CATTs (Excel, word, Idea, etj.); 5. Trajnime mbi metodat e riskut; 6 Trajnim të tjera. Rezultatet paraqiten:

Paraqitet më mirë trajnimi për dije në fushën e punës së përditshme dhe të zhvillimit metodologjik.

Teknologjia e preferuar. Si një indikator i rëndësishëm për të ndihmuar në zhvillimin e mëtejshëm të Helpdesk-ut, u formua kjo pyetje në këto shtresa: 1. Trajnime për word, paketa Office; 2. Trajnime për Excel, paketa Office; 3. Trajnime për IDEA; 4. Trajnime për përdorimin e faqes Web të KLSH-së, email, intranet, etj.; 5. Trajnime për software prezantues si Power Point, Prezi, etj; 6. Trajnim të tjera. Rezultatet paraqiten:

Mbizotëron kërkesa për programet IDEA dhe Excel. Në teknika të tjera përfshihen kërkesa për njohjen e programeve të funksionimit të subjekteve e që auditojmë si Asycuda World, C@ST, etj.

Këto të dhëna së bashku me ato të rezultuara nga analiza e nevojave në nivel institucioni u integruan në Planin e Konsoliduar të Zhvillimit Profesional Individual në nivel institucional.

Vlerësimi i veprimtarisë për zhvillimin profesional dhe të trajnimeve

Procesi i vlerësimit në KLSH është realizuar në:

- vetëvlerësim duke përdorur indikatorët e matjes së performancës
- vlerësime nga jashtë, duke përfshirë vlerësimin mes kolegësh dhe në vlerësimin nga ekspertë të jashtëm.

Shkurtimisht këto praktika vlerësuese, të zhvilluara përgjatë vitit 2016, ishin:

✓ *Analiza institucionale.* Mbi këtë aparat vlerësimi është zhvilluar analiza e veprimtarisë institucionale të KLSH-së. Kjo analizë zhvillohet në nivel departamental dhe më pas në nivel institucional. Metodologjia e përdorur është ajo SWOT, duke evidentuar fuqitë, dobësitë oportunitetet dhe risqet. Përditësimi i dijeve mbi metodologjinë e aplikuar në vlerësimin vjetor në nivel departamental dhe institucional do të ofronte mundësi për një analizë më të qartë dhe më gjithëpërfshirëse të të gjithë punonjësve të KLSH-së. Në analizë, morën pjesë personalitete të ndryshme të politikës, botës akademike, të qeverisë dhe partnerëve tanë strategjik, duke na ofruar informacion dhe vlerësim mbi institucionin.

✓ *Peer Review.* Së bashku me auditues të Gjykatës Austriake të Auditimit u realizua procesi i Peer Review nga një staf prej 4 audituesish, tre prej tyre janë auditues të Gjykatës Austriake të Auditimit si dhe një përfaqësuese e SAI-t të Moldavisë. Mbi bazën e këtij procesi vetëvlerësimi mes kolegësh u zhvillua Raporti mbi “*Vlerësim i Pavarësisë së Kontrollit të Lartë të Shtetit Shqiptar*” nga kolegët e institucioneve homologe.

Në Maj 2016 u zhvillua procesi i **Vetëvlerësimit të Auditimit IT (ITASA) në KLSH**, me Moderatorë nga Gjykata Europiane e Auditorëve dhe nga Zyra Kombëtare Bullgare e Auditimit dhe Koordinatorin Lokal Drejtor i Drejtorisë së Auditimit të Teknologjisë së Informacionit. Qëllimi i kësaj ITASA është menaxhimi me një mprehtësi specifike të gjendjes së funksionit të Auditimit IT dhe pozicionimi i këtij auditimi me sfidat e të ardhmes. Kjo do të thotë, marrje në konsideratë të mandatit të Institucionit të

Lartë të Auditimit, jetëgjatësinë dhe shumëllojshmërinë e projekteve IT në sektorët të qeverisjes, metodologjinë ekzistuese të auditimit TI si dhe kompetencat e stafit.

✓ *Workshop-e.* Si pjesë e motos për shkëmbimin e eksperiencave dhe në funksion të angazhimeve në çështjet e rëndësishme ndërkombëtare të auditimit, KLSH ka ndërmarrë një agjendë të gjerë pjesëmarrjesh në workshop-e ndërkombëtare. Disa prej tyre janë PPA II, Luxemburg, ISSAI 30, Krakov, Workshop mbi Opinionin e Auditimit, Beograd, Hyrje në Auditimin e IT, Luxemburg, Seminar, Prokurimet Publike, Dubrovnik, PPA II, Podgoricë, TFA & Ethics, Madrid, Auditimi i IT, Ankara, Menaxhimi dhe Vlerësimi i Riskut, Luxemburg, ECA, Analiza e Projekteve dhe Politikave, ECA, PPA II, Prishtinë, Prokurimi Publik, CEF, Lubjanë, Menaxhimi i projekteve të Biznesit, PPA II, Suedi, Workshop mbi Korrupsionin dhe Mashtrimin, CEF, Slloveni, Workshop mbi Standardet e Kontabilitetit, CEF, Slloveni, auditimi operativ, Shkup, etj.

✓ *Konferenca shkencore.* Në vijimësi të traditës së realizimit të proceseve zhvillimore në nivel konferencash shkencore, në Qershor 2016 KLSH zhvilloi Konferencën mbi “Riskun dhe Auditimin”. Qasjet në analizën e riskut ishin të shumta, por prezantimet e tre ditëve të Konferencës synuan identifikimin e kërcënimeve ndaj ekonomisë së vendit si dhe vlerësimin e risqeve, duke treguar mënyrat për t’i menaxhuar ato.

Referuar kuadrit për matjen e performancës PFM për indikatorin e Zhvillimit Profesional dhe të Trajnimeve, për katër dimensionet statusi i realizimit të tyre rezulton i vlerësuar si më poshtë:

- ***Planifikimi dhe Proceset për Zhvillimin Profesional dhe Trajnimet/Statusi: Vlerësimi maksimal 4;***
- ***Zhvillimi profesional i auditimit financiar/Statusi: Vlerësim i moderuar 2;***
- ***Zhvillimi profesional i auditimit të përputhshmërisë/Statusi: Vlerësim i moderuar 3;***
- ***Zhvillimi profesional i auditimit të performancës/Statusi: Vlerësim i moderuar 3.***

Në përfundim të këtij procesi vlerësimi rezulton se në periudhat në vijim në fokus të politikave të zhvillimit profesional do të jenë trajnimet në fushën e auditimit financiar por njëherazi dhe trajnimet në drejtim të auditimit të performancës dhe auditimit të përputhshmërisë.

Vlerësimi i dimensionit të parë kërkon që:

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

- institucioni të ketë zhvilluar dhe aplikuar një plan për zhvillimin profesional dhe trajnimet;
- institucioni ka një plan vjetor trajnimesh dhe të zhvillimit profesional;
- institucioni ka aplikuar praktika për përzgjedhjen e stafit për të marrë pjesë në trajnim dhe për të përfutur kualifikime profesionale dhe selektimi bazohet në aplikime dhe në konsiderata për kompetencat e nevojshme;
- të gjithë audituesit kanë zhvilluar një plan të bazuar në vlerësimet vjetore dhe aplikimi i këtij plani monitorohet;
- janë zhvilluar mekanizma efektivë për të monitoruar dhe vlerësuar rezultatin e zhvillimit profesional dhe të trajnimit të audituesve.

Dimensioni i parë është vlerësuar në nivelin 4 (maksimal), duke realizuar tërësisht dimensionin e zhvillimit. Në lidhje me këtë dimension kemi evoluim nga viti 2015 në vitin 2016, duke kaluar nga niveli 3 në 4. Kjo pasi:

- është zhvilluar identifikimi i nevojave personale për trajnim;
- është evidentuar informacioni mbi teknikat e nevojshme të procesit të trajnimit;
- është realizuar testimi i dijeve të përfutura nga trajnimi;
- është realizuar një përmirësim i përzgjedhjes së trajnuesve duke përfshirë trajnues nga ekspertët e SAI-t Polak dhe Kroat.

(i) Planifikimi dhe Proceset për Zhvillimin Profesional dhe Trajnimet		
Statusi: Vlerësimi Maksimal 4 ⁴		
A) Institucioni ka zhvilluar dhe aplikuar një plan për zhvillimin profesional dhe trajnimet:		
I	Prezantim dhe njohje për stafin e ri.	Përmbyshur
II	Trajnime të brendshme mbi politikat dhe proceset zhvillimore.	Përmbyshur
III	Trajnime mbi aftësitë personale (komunikim, shkrim, prezantim, etj.)	Përmbyshur
IV	Menaxhimi.	

⁴ Vlerësimi bëhet me pika nga zero deri në katër ku katër nënkupton që janë përmbyshur të gjitha kriteret e dimensionit.

B) Institucioni ka një plan vjetor trajnimesh dhe të zhvillimit profesional në përputhje me:			
	I	Strategjinë për politikën për burimet njerëzore	<i>Përbushur</i>
	II	Me qëllimet e cituara në strategji dhe në plan veprime.	<i>Përbushur</i>
	III	Bazuar në ose e lidhur me nevojat për trajnim të identifikuar në vlerësimet mbi performancën e stafit.	<i>Përbushur</i>
C) Institucioni ka aplikuar praktika për përzgjedhjen e stafit për të marrë pjesë në trajnim dhe për të përfutur kualifikime profesionale dhe selektimi bazohet në aplikime dhe në konsiderata për kompetencat e nevojshme.			<i>Përbushur</i>
D) Të gjithë audituesit kanë zhvilluar një plan të bazuar në vlerësimet vjetore dhe aplikimi i këtij plani monitorohet.			<i>Përbushur</i>
E) Përcaktimi përgjegjësive për zhvillim profesional apo të kuadrit profesional për personat me eksperiencë dhe autoritet të mjaftueshëm dhe të përshtatshëm.			<i>Përbushur</i>
F) Të gjithë stafi jo auditues ka të zhvilluar një plan të bazuar në vlerësimet vjetore dhe aplikimi i këtij plani monitorohet.			<i>Përbushur</i>
G) Ka mekanizma për të monitoruar dhe vlerësuar rezultatin e zhvillimit profesional dhe trajnimeve të stafit.			<i>Përbushur</i>

Vlerësimi i dimensionit të dytë kërkon trajnimin për zhvillimin e profesional të auditimit financiar. Ai përbëhet nga:

- Caktimi i përgjegjësive për zhvillimin profesional të një apo disa persona me eksperiencë dhe autoritet në institucion;
- Zhvillimi i kompetencave të përshtatshme dhe të individualizuara për auditues cilësisht të ndryshëm;

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

- Zhvillimi dhe implantimi i një plani për zhvillimin profesional për audituesit financiar, të bazuar në analizë të përshtatshme e cila adreson nevojat e identifikuar dhe kërkesat për cilësi të ndryshme të audituesve.

Vlerësimi i këtij dimensionit është ***i moderuar në nivelin 2*** pasi, ndonëse zhvillimi profesional dhe trajnimet kanë synuar tipet e ndryshme të disiplinave audituese, nuk ka një person apo persona të veçanta sipas tipit të disiplinës, të cilët të jenë caktuar për të ndjekur zhvillimin profesional të audituesve të specializuar për disiplinën e synuar. Për këtë lloj auditimi jemi në proces të krijimit të trupës së audituesve financiarë që do të kryejnë auditime të pasqyrave financiare.

(ii) Zhvillimi profesional i auditimit financiar - <i>Statusi: Vlerësimi i moderuar 2</i>		
A)	Caktimi i përgjegjësisë për zhvillimin profesional të auditimit financiar të një apo disa persona me eksperiencë dhe autoritet në institucion.	<i>Pjesërisht përmbushur</i>
B)	Zhvillimi i kompetencave të përshtatshme dhe të individualizuara për auditues cilësisht të ndryshëm.	<i>Pjesërisht përmbushur</i>
C)	Zhvillimi dhe implementimi i një plani për zhvillimin profesional për stafin që merret me auditimin financiar të bazuar në vlerësimin e nevojave dhe kompetencave personale.	<i>Pjesërisht përmbushur</i>
	Zhvillimi dhe implantimi i një plani për zhvillimin profesional për audituesit financiar, të bazuar në analizë të përshtatshme e cila adreson nevojat e identifikuar dhe kërkesat për cilësi të ndryshme të audituesve.	<i>Përmbushur</i>
	I Trajtime të brendshme mbi standardet e auditimit dhe procedurat	<i>Përmbushur</i>
	II Këshillimi në vendin e punës	<i>Përmbushur</i>
	III Zhvillimi i vazhdueshëm profesional	<i>Përmbushur</i>

Vlerësimi i dimensionit të tretë kërkon trajnimin për zhvillimin e profesional të auditimit performancës. Ai përbëhet nga:

- Caktimi i përgjegjësisë për zhvillimin profesional të një apo disa persona me eksperiencë dhe autoritet në institucion;
- Zhvillimi i kompetencave të përshtatshme dhe të individualizuara për auditues cilësisht të ndryshëm;
- Zhvillimi dhe implantimi i një plani për zhvillimin profesional për audituesit të performancës, të bazuar në analizë të përshtatshme e cila adreson nevojat e identifikuara dhe kërkesat për cilësi të ndryshme të audituesve.

Vlerësimi i këtij dimension i është në nivelin 2 pasi, ndonëse zhvillimi profesional dhe trajnimet kanë synuar tipet e ndryshme të disiplinave audituese, nuk ka një person apo persona të veçanta sipas tipit të disiplinës, të cilët të jenë caktuar për të ndjekur zhvillimin profesional të audituesve të specializuar për disiplinën e synuar.

(iii) Zhvillimi profesional i auditimit të performancës			
Statusi: Vlerësimi i moderuar			
A)	Caktimi i përgjegjësisë për zhvillimin profesional të auditimit të performancës të një apo disa persona me eksperiencë dhe autoritet në institucion.		<i>Pjesërisht përmbushur</i>
B)	Zhvillimi i kompetencave të përshtatshme dhe të individualizuara për auditues cilësisht të ndryshëm.		<i>Përmbushur</i>
C)	Zhvillimi dhe implementimi i një plani për zhvillimin profesional për stafin që merret me auditimin e performancës të bazuar në vlerësimin e nevojave dhe kompetencave personale.		<i>Në proces</i>
	Zhvillimi dhe implantimi i një plani për zhvillimin profesional për audituesit e performancës, të bazuar në analizë të përshtatshme, e cila adreson nevojat e identifikuara dhe kërkesat për cilësi të ndryshme të audituesve.		<i>Përmbushur</i>
	I	Trajnime të brendshme mbi standardet e auditimit dhe procedurat.	<i>Përmbushur</i>
	II	Këshillimi në vendin e punës.	<i>Përmbushur</i>
	III	Zhvillimi i vazhdueshëm profesional.	<i>Përmbushur</i>

Vlerësimi i dimensionit të katërt kërkon trajnimin për zhvillimin e profesional të auditimit të përputhshmërisë. Ai përbëhet nga:

- Caktimi i përgjegjësisë për zhvillimin profesional të një apo disa persona me eksperiencë dhe autoritet në institucion;
- Zhvillimi i kompetencave të përshtatshme dhe të individualizuara për auditues cilësisht të ndryshëm;
- Zhvillimi dhe implantimi i një plani për zhvillimin profesional për audituesit të përputhshmërisë, të bazuar në analizë të përshtatshme, e cila adreson nevojat e identifikuar dhe kërkesat për cilësi të ndryshme të audituesve.

Vlerësimi i këtij dimensionit është në nivelin 3 pasi, ndonëse zhvillimi profesional dhe trajnimet kanë synuar tipet e ndryshme të disiplinave audituese, nuk ka një person apo persona të veçanta sipas tipit të disiplinës, të cilët të jenë caktuar për të ndjekur zhvillimin profesional të audituesve të specializuar për disiplinën e synuar.

(iii) Zhvillimi profesional i auditimit të përputhshmërisë Statusi: Vlerësimi i moderuar 3		
A)	Caktimi i përgjegjësisë për zhvillimin profesional të një apo disa persona me eksperiencë dhe autoritet në institucion.	<i>Pjesërisht përmbushur</i>
B)	Zhvillimi i kompetencave të përshtatshme dhe të individualizuara për auditues cilësisht të ndryshëm.	<i>Përmbushur</i>
C)	Zhvillimi dhe implementimi i një plani për zhvillimin profesional për stafin që merret me auditimin e përputhshmërisë, të bazuar në vlerësimin e nevojave dhe kompetencave personale.	<i>Në proces</i>
Zhvillimi dhe implementimi i një plani për zhvillimin profesional për audituesit, të bazuar në analizë të përshtatshme e cila adreson nevojat e identifikuar dhe kërkesat për cilësi të ndryshme të audituesve.		<i>Përmbushur</i>
I	Trajnime të brendshme mbi standardet e auditimit dhe procedurat.	<i>Përmbushur</i>
II	Këshillimi në vendin e punës.	<i>Përmbushur</i>
III	Zhvillimi i vazhdueshëm profesional.	<i>Përmbushur</i>

1.10 Zhvillimi i Procesit të Peer Review nga Gjykata Austriake e Auditimit

Pavarësia dhe Kuadri Ligjor

Në Deklaratën e Limës (1977), Deklaratën e Meksikës (2007), në Rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara A/66/209 (2011) dhe rezolutën A/69/228 (2015) të miratuar, pavarësia e Institucioneve Supreme të Auditimit (SAI-ve) është vendimtare për të garantuar mundësinë e kryerjes së punës në mënyrë të lirë dhe të paanshme dhe për të kontribuar në këtë mënyrë në mirë – qeverisje, transparencë dhe llogaridhënie. KLSH iu përgjigj pozitivisht gjatë vitit 2015 kërkesës së INTOSAI-t, drejtuar të gjithë Institucioneve Supreme të Auditimit, anëtarë të kësaj organizate, nëpërmjet së cilës i ftonte që të ishin pjesë e një Peer Review për pavarësinë e SAI-ve. Kontrolli i Lartë i shtetit u vetë ofrua për të qenë pjesë e këtij procesi, duke vlerësuar si parësore pavarësinë e SAI-ve për realizimin e misionit të tyre dhe u përzgjodh nga Organizata Ndërkombëtare e Institucioneve Supreme të Auditimit si përfaqësues i EUROSAL-t për të realizuar këtë proces. Për këtë qëllim, partnerët: Sekretariati i Përgjithshëm i Organizatës Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (INTOSAI), Kontrolli i Lartë i Shtetit Shqiptar (KLSH), Gjykata Austriake e Auditimit (GjAA) si dhe Gjykata e Llogarive e Moldavisë (GjLIM) ranë dakord të kryejnë një vlerësim të pavarësisë. Marrëveshja për vlerësimin nga institucionet homologe bazohet në parimet e vullnetarizmit, partneritetit dhe besimit reciprok. Procesi është realizuar nga auditues të Gjykatës Austriake të Auditimit, në periudhën 8-19 shkurt 2016.

Objektivi i vlerësimit nga institucionet homologe ishte t'i jepnin Kontrollit të Lartë të Shtetit një vlerësim të përputhshmërisë me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (ISSAI) në lidhje me pavarësinë e SAI-ve (ISSAI 10: Deklarata e Meksikës mbi pavarësinë e SAI-ve; ISSAI 11: Udhëzime dhe praktika të mira në lidhje me pavarësinë e SAI-ve) si dhe të jepnin rekomandime për të përmirësuar pavarësinë e SAI-ve. Kështu, u shqyrtuan edhe elementë qendrorë të ISSAI 12: Vlera dhe Dobitë e Institucioneve Supreme të Auditimit – Të bësh ndryshimin në jetën e qytetarëve. Rëndësia e këtyre çështjeve është vërtetuar nga Kombet e Bashkuara (Rezoluta A/69/228 e miratuar në vitin 2015) në promovimin dhe kujdesin për eficiencën, llogaridhënien dhe transparencën e administratës publike duke forcuar SAI-t.

Procesi i rishikimi kishte për objekt bazuar në tetë parimet e pavarësisë, sipas Deklaratës së Meksikës, dhe pikërisht në: (1) ekzistencën e një kuadri efektiv ligjor; (2) pavarësinë e drejtuesve dhe anëtarëve të SAI-t; (3) një mandat të gjerë legjislativ dhe liri të plotë veprimi në kryerjen e funksioneve të SAI-ve; (4) qasjen e pakufizuar

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

në informacion; (5) të drejtën dhe detyrimin për të raportuar mbi rezultatet e auditimit; (6) lirinë për të vendosur mbi përmbajtjen dhe kohën e raporteve të auditimit; (7) ekzistencën e një mekanizmi për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve dhe (8) autonominë financiare/menaxheriale/administrative dhe burime të përshtatshme.

Drejtori i Përgjithshëm i Gjykatës Austriake të Auditimit, z. Robert Sattler

Pas përfundimit të punës në terren, në datën 4 nëntor 2016, në sallën e Akademisë së Shkencave, Drejtori i Përgjithshëm i Gjykatës së Auditimit të Austrisë, z. Robert Sattler, në prani të përfaqësuesve të profesoratit, të shoqërisë civile, medias dhe audituesve të KLSH, prezantoi Raportin “Peer Review” për Kontrollin e Lartë të Shtetit.

Ai vlerësoi pavarësinë e institucionit, të fituar duke zbatuar me përpikmëri standardet ndërkombëtare të auditimit të jashtëm publik, ISSAI, si dhe ligjin e ri integral të miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë në nëntor 2014.

Në përfundim të këtij procesi rezultoi se KLSH referuar dhe rezultateve të **misjonit të Peer Review “Mbi pavarësinë e KLSH-së”** kryer nga Gjykata Austriake e Auditimit në kuadrin rregullativ reflekton kërkesat e:

- i) ISSAI 1 Deklarata e Limës;
- ii) ISSAI 10 Deklarata e Meksikës për pavarësinë e Institucioneve Supreme të Auditimit;
- iii) ISSAI 11 “Udhërrëfyes dhe praktika të mira referuar pavarësisë së SAI-ve.

Sa më sipër KLSH gjatë ushtrimit të veprimtarisë institucionale dhe asaj audituese **do të vijojë të implementojë** kërkesat e ISSAI 1 (niveli 1 i standadeve) dhe ISSAI 10 dhe 11 (niveli 2 i standardeve).

Raporti përfundimtar i këtij projekti i është vënë në dispozicion deputetëve të Kuvendit të Shqipërisë, të gjitha mediave, palëve të interesuara dhe është vendosur në WEB-in e KLSH-së.

Referuar kuadrit për matjen e performancës PMF për fushën e Pavarësisë dhe Kuadrit ligjor sikurse është konfirmuar dhe nga Procesi i Peer Review KLSH si për indikatorin e Pavarësisë dhe të Mandatit rezulton me vlerësimin maksimal pasi ushtron veprimtarinë në përputhje me ISSAI 1, 10 dhe 11.

Dimensionet për t'u vlerësuar:

- Përshtatshmëria dhe efektshmëria kushtetuese dhe kuadri ligjor/Vlerësimi maksimal 4;
- Pavarësia ekonomike/Autonomia/Vlerësimi maksimal 4;
- Pavarësia organizative/Autonomia/Vlerësimi maksimal 4;
- Pavarësia e kreut të SAI dhe zyrtarëve të saj/Vlerësimi maksimal 4.

(i) Përshtatshmëria dhe efektshmëria e kornizës kushtetuese	
a) Organizimi i institucioneve supreme të auditimit duhet bazuar në Kushtetutë; më hollësisht (rregullat, detyrat dhe përgjegjësitë e SAI-t) të jenë të përcaktuara në legjislacion". ISSAI 1:5(3) dhe ISSAI 1:18	<i>Përmbushur</i>
b) Përcaktimi i shkallës së pavarësisë së SAI duhet përcaktuar në Kushtetutë, ose në kuadrin ligjor. ISSAI 1:5(3)	<i>Përmbushur</i>
c) Pavarësia e institucioneve supreme audituese e parashikuar në Kushtetutë dhe ligj duhet që të garantojnë edhe një shkallë të lartë diskrecioni dhe autonomie . ISSAI1:8	<i>Përmbushur</i>
d) Emërimi, mandati dhe kompetencat e kreut të SAI (dhe anëtarët në rastin e organeve kolegjiale) dhe pavarësia e vendimeve të tyre janë të garantuara në kushtetutë apo kuadrin ligjor. ISSAI 1:6 dhe ISSAI 10:2	<i>Përmbushur</i>

e) Ekziston një mbrojtje ligjore adekuate nga një gjykatë supreme për çdo lloj ndërhyrjeje, që i bëhet pavarësisë së SAI. ISSAI 1:5	<i>Përbushur</i>
f) SAI duhet të raportojë çdo çështje që prek veprimtarinë e saj në përputhje me mandatin dhe kornizën ligjore. ISSAI 12:1	<i>Përbushur</i>
g) SAI duhet të promovojë, sigurojnë dhe ruajnë një kornizë efektive statutore, ligjore dhe kushtetuese.	<i>Përbushur</i>
(i) Pavarësia ekonomike/Autonomia	
a) Struktura ligjore në mënyrë eksplicite dhe implicite parashikon pavarësinë financiare të SAI nga ekzekutivi. ISSAI 1:7	<i>Përbushur</i>
b) Buxheti i SAI aprovet nga organi publik që miraton buxhetin shtetëror. ISSAI 1:7	<i>Përbushur</i>
c) SAI është i lirë për të propozuar buxhetin e vet tek organi publik që miraton buxhetin shtetëror, pa ndërhyrje nga ekzekutivi. ISSAI 10:8	<i>Përbushur</i>
d) SAI duhet të ketë tagrin për të përdorur lirisht fondet e alokuara në një buxhet të posaçëm	<i>Përbushur</i>
e) Pas miratimit të buxhetit të SAI nga Ligjvënësi, Ekzekutivi (Ministria e Financave) nuk duhet të kontrollojë aksesin në burime të SAI-t. ISSAI 10:8	<i>Përbushur</i>
f) SAI ka të drejtën e ankesës në Parlament nëse burimet e ofruara janë të pamjaftueshme për të përbushur drejtë mandatin e tij. ISSAI 10:8	<i>Përbushur</i>
g) Gjatë tre viteve të fundit nuk ka pasur raste të ndërhyrjes nga Ekzekutivi mbi propozimin buxhetor të SAI ose aksesin në burime financiare. ISSAI 10:8	<i>Përbushur</i>
(iii) Pavarësia organizative/Autonomia.	
a) Kuadri ligjor siguron se “institucionet supreme të auditimit duhet të kenë organizim funksional dhe ligjor të pavarur për	<i>Përbushur</i>

të përmbushur funksionet e tyre”. ISSAI 1:5	
b) Në praktikë, “SAI janë të lira për të vepruar pa ndërhyrje nga legjislativi dhe ekzekutivi në drejtimin dhe menaxhimin e punëve”. ISSAI 10:3	<i>Përmbushur</i>
c) SAI ka attribute për të përcaktuar rregullat dhe procedurat për menaxhimin, në konsistencë me rregullat që ndikojnë në organet e tjerë publike. ISSAI 10:8, ISSAI 20:6	<i>Përmbushur</i>
d) Kreu i SAI është i lirë të vendosë mbi burimet njerëzore, përfshirë emërimin dhe përcaktimin e kriterëve dhe kushteve, por i kushtëzuar vetëm nga struktura buxhetore e aprovuar nga ligjvënësit dhe komisionet e tyre. ISSAI 10:8	<i>Përmbushur</i>
e) Marrëdhënia midis SAI, parlamentit dhe ekzekutivit është qartësisht e përcaktuar. ISSAI 1:8,9	<i>Përmbushur</i>
f) Korniza ligjore ofron llogaridhënie dhe transparencë (duke mbuluar) mbikëqyrjen e aktiviteteve të SAI-t. ISSAI 20:1	<i>Përmbushur</i>
g) SAI ka të drejtë të punësojë ekspertizë të jashtme kur e gjykon të nevojshme.	<i>Përmbushur</i>
(iv) Pavarësia e kreut të SAI dhe zyrtarëve të tij.	
a) Kuadri ligjor specifikon kushtet e zgjedhjes, rizgjedhjes, shkarkimit të kreut të SAI dhe [ku është e mundur] të anëtarëve të institucioneve kolegjinale, nga një proces që siguron pavarësinë nga ekzekutivi”. ISSAI 10:2	<i>Përmbushur</i>
b) Kreu i SAI [kur është e mundur] dhe anëtarët e institucioneve kolegjinale [u janë] dhënë një mandat të mirëpërcaktuar, që t’i lejojnë ushtrimin e detyrave pa frikën e kanosjes. ISSAI 10:2.	<i>Përmbushur</i>
c) Kreu i SAI/anëtarët e institucioneve kolegjinale kanë imunitet ndaj çdo akti përndjekjeje që mund të rezultojë nga ushtrimi i detyrave të tyre.	<i>Përmbushur</i>
d) Gjatë tre viteve të fundit nuk ka pasur periudha më gjatë se 3 muaj gjatë të cilës nuk ka qenë i emëruar një Kryetar. SAI	<i>Përmbushur</i>

PMF Task Team.	
e) Emërimi i fundit i kreut të SAI u bë në bazë të kuadrit ligjor, përmes një procesi transparent që garantoj pavarësinë nga ekzekutivi.	<i>Përbushur</i>
f) Gjatë tre viteve të fundit nuk ka pasur raste për të shkarkuar kreun e SAI përmes një akti të paligjshëm që ka cenuar pavarësinë e SAI-t. ISSAI 10:2	<i>Përbushur</i>
g) Korniza ligjore siguron se në karrierën profesionale, stafi auditues i SAI nuk duhet të influencohet nga subjektet e audituara dhe nuk duhet të varet nga të tilla organizata. ISSAI 1:6	<i>Përbushur</i>

Dimensionet që të vlerësohen:

- Mandati i mjaftueshëm dhe i gjerë;
- Akses në informacion;
- E drejta dhe detyrimi për të raportuar.

(i) Mandati i mjaftueshëm dhe i gjerë	
Qëllimi i auditimit	
a) Të gjitha operacionet financiare që reflektohen në buxhetin kombëtar duhet të jenë subjekt i auditimit nga Institucionet Supreme të Auditimit”. ISSAI 1:18	<i>Përbushur</i>
b) Në rastet kur kriteri a) nuk përmbushet SAI ka të drejtë t'i drejtohet Parlamentit ose Komisionit Përkatës në lidhje me shqetësimet që mund të ketë mbi auditimin e atyre marrëveshjeve për çdo operacion financiar publik, të cilat nuk janë brenda mandatit të SAI.	<i>Nuk aplikohet</i>
c) Mandati i SAI-it në mënyrë specifike siguron se është përgjegjës për auditimin e të gjitha aktiviteteve të institucioneve qendrore (p.sh. auditimin e fondit të	<i>Përbushur</i>

konsoliduar, duke përfshirë flukset brenda dhe jashtë fondit, dhe të gjitha të ardhurat, shpenzimet, aktivet dhe detyrimet).	
d) "Institucionet Supreme të Auditimit duhet të auditojnë në përputhje me një program të vetë-përcaktuar " ISSAI 1:13. " SAI janë të lirë nga drejtimi dhe ndërhyrjet ... në zgjedhjen e çështjeve për auditim" ISSAI 10: 3 p.sh. SAI ka të drejtë për të zgjedhur subjektet për tu audituar.	<i>Përbushur</i>
e) Gjatë 3 viteve të fundit SAI-t nuk i është dhënë dhe nuk ka ndërmarrë ndonjë punë e cila të ndikojë në pavarësinë e mandatit të tij. ISSAI 10: 3	<i>Përbushur</i>
f) Në tre vitet fundit nuk ka pasur raste të ndërhyrjes në përzgjedhjen nga SAI të subjekteve të auditimit, në atë masë që mund të kompromentojnë pavarësinë e SAI-t. ISSAI 10: 3	<i>Përbushur</i>
Si minimum, SAI-t duhet të kenë tagrin për të audituar (ISSAI10:3):	
- ligjshmërinë dhe rregullshmërinë llogarive qeveritare dhe enteve publike;	<i>Përbushur</i>
- cilësinë e menaxhimit financiar dhe raportimit;	<i>Përbushur</i>
- ligjshmërinë dhe rregullshmërinë llogarive qeveritare dhe enteve publike.	<i>Përbushur</i>
(ii) Aksesit në informacion	
a) Ligji përfshin të drejtën e pakufizuar të aksesimit të të dhënave, dokumenteve dhe informacionit. ISSAI 1:10	<i>Përbushur</i>
b) SAI ka të drejtë të vendosë se për cilat informacione ka nevojë për auditimet e saj. ISSAI 01:10	<i>Përbushur</i>
c) Në rast se aksesit në informacionin e kërkuar për auditimin është i kufizuar apo mohohet, SAI ndjek një poqes të përshtatshëm për të zgjidhur çështje të tilla, si	<i>Përbushur</i>

p.sh. mundësia për t'ju drejtuar legjislativit ose njërit nga komisioneve parlamentare të tij, për t'u ankuar në gjykatë, ose ka kompetenca për të dënuar ata që parandalojnë aksesin në informacion. ISSAI 10: 4	
d) Për kontrolle juridiksionale, në rast se nuk ofrohet informacioni i konsideruar i nevojshëm, SAI ka kompetenca specifike për të dënuar përgjegjësit që pengojnë dhënien e informacionit.	<i>Përbushur</i>
e) Stafi i SAI-t ka të drejtë për akses në objektet e organeve të audituara në mënyrë që të përgatisë terrenin që SAI e gjykon të nevojshëm. ISSAI 01:10	<i>Përbushur</i>
(iii) E drejta dhe detyrimi për raportim	
a) "Institucioni Suprem i Auditimit duhet të ketë të drejtën dhe detyrimin nga Kushtetuta për t'i raportuar gjetjet e saj një herë në vit parlamentit apo ndonjë organi tjetër kompetent publik" ISSAI 1:16 .	<i>Përbushur</i>
b) SAI ka të drejtë të publikojë raportet e auditimit. ISSAI 1:16	<i>Përbushur</i>
c) "SAI gjithashtu ka fuqinë për të raportuar për gjetjet veçanërisht të rëndësishme dhe domethënëse gjatë vitit". ISSAI 01:16	<i>Përbushur</i>
d) "SAI-t janë të lirë për të vendosur përmbajtjen e raporteve të tyre të auditimit". ISSAI 10: 6	<i>Përbushur</i>
e) "SAI-t janë të lirë të vendosin për periudhën kohore të raporteve të tyre. ISSAI 10: 6	<i>Përbushur</i>
f) Gjatë 3 viteve të fundit nuk ka pasur ndërhyrje tek SAI në lidhje me përmbajtjen e raporteve të auditimit. ISSAI 10: 6	<i>Përbushur</i>
g) Gjatë 3 viteve të fundit nuk ka pasur ndërhyrje në veprimtarinë e SAI për të publikuar raportet e auditimit. ISSAI 10: 6	<i>Përbushur</i>

2. BASHKËPUNIMI INSTITUCIONAL

2.1 Bashkëpunimi me SAI-et partnere dhe me ndërkombëtarët

Në analizën vjetore të KLSH-së për vitin 2015, Presidenti i Republikës, SH.T.Z. Bujar Nishani gjatë fjalës së tij përshëndetëse u shpreh, *“Ju (KLSH) keni vendosur një standard shumë të mirë të shkëmbimit të përvojave me partnerët dhe partneritet me institucionet e vendeve të tjera. Ajo që e jetëson këtë dinamizëm është puna e çdo audituesi, e çdo të angazhuari, sepse pa të do të ishte e vështirë që një institucion të jepte rezultate në atë rrugë dhe në atë mënyrë që e duam që të gjithë për të funksionuar më së miri”*.

Ky standard ka gjetur zbatim edhe gjatë vitit 2016. Në zbatim të orientimeve dhe realizimit të objektivave, janë ndjekur të gjitha procedurat për organizimin dhe zhvillimin e aktiviteteve të përcaktuara jashtë vendit dhe konstatohet që gjatë **vitit 2016 kanë marrë pjesë në aktivitetet jashtë vendit 153 auditues (nga 157 gjithsej) ose 765 ditë/njerëz në total, thënë ndryshe pothuajse të gjithë punonjësit e KLSH-së kanë qenë të paktën një herë jashtë vendit. Gjatë vitit 2015 janë trajnuar jashtë vendit 135 auditues dhe janë realizuar 765 ditë/njerëz.**

Ndër këto aktivitete, veçojmë vizitat dhe pjesëmarrjen e Kryetarit të KLSH në aktivitetet e mëposhtme, të cilat kanë pasur rëndësi të veçantë në vendosjen e partneriteteve strategjike të bashkëpunimit të KLSH-së:

Kongresi i XXII i INTOSAI në Abu Dhabi

Sigurisht, një nga aktivitetet më të rëndësishme të 2016 ishte Kongresi i XII i INTOSAI-t, zhvilluar në datat 5-11 dhjetor 2016, në Abu Dhabi të Emirateve të Bashkuara Arabe. Kongresi organizohet një herë në çdo tre vjet dhe është aktiviteti më i rëndësishëm i INTOSAI-t. Kongresi diskutoi mbi mënyrat se si kjo organizatë mund të kontribuojë në Objektivat për Zhvillimin e Qëndrueshëm duke theksuar mesazhin se audituesit e jashtëm sigurojnë një depërtim tepër të rëndësishëm të trupave legislative, qeverive dhe shoqërisë në lidhje me arritjen e qëllimeve për një zhvillim të qëndrueshëm. Punimet e Kongresit vijuan me miratimin e 4 dokumenteve tepër të rëndësishëm që ishin:

- 1) Rregullat Proceduriale;
- 2) Buxheti i INTOSAI-t për vitin 2017-2019;
- 3) Plani Strategjik i INTOSAI-t 2017-2022 dhe
- 4) Ndryshimet në Statutin e Organizatës.

Gjatë zhvillimit të Kongresit, Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, z. Bujar Leskaj zhvilloi një sërë takimesh me homologë dhe personalitete të shquara ndërkombëtare në fushën e auditimit, si Dr. Harib Al Amimi, President i Institucionit të Auditimit Shtetëror të Emirateve të Bashkuara Arabe dhe Kryetar i INTOSAI-t, z. Gene L. Dodaro, Kontrollor i Përgjithshëm i Zyrës së Llogarive Qeveritare (GAO) të Shteteve të Bashkuara të Amerikës, Dr. Vitor Caldeira, President i Gjykatës Portugeze të Llogarive, z. Krzysztof Kwiatkowski, President i Zyrës Supreme të Auditimit të Polonisë, zj. Androniki Theotokatou, Presidente e Gjykatës së Llogarive të Greqisë dhe me z. Besnik Osmani, Auditor i Përgjithshëm i Zyrës Kombëtare të Auditimit të Kosovës.

Takimi i Grupit të Punës së INTOSAI-t për Rishikimin e ISSAI 30 - Kodit të Etikës.

Ndër aktivitetet dobiprurëse në kuadër të angazhimit të KLSH-së për adoptimin e standardeve ndërkombëtare të auditimit të jashtëm publik është Takimi i Grupit të Punës së INTOSAI-t për Rishikimin e ISSAI 30- Kodit të Etikës, në datat 2-4 mars 2016, në kuadër të së cilës Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, z. Bujar Leskaj zhvilloi një vizitë në Krakov, Poloni. Gjatë qëndrimit të tij në Krakov, z. Leskaj u takua me Presidentin e Zyrës Supreme të Auditimit të Polonisë, z. Krzysztof Kwiatowski me të cilin u diskutua për fillimin e projektit të binjakëzimit IPA për ngritjen e kapaciteteve institucionale të Kontrollit të Lartë të Shtetit, i cili tashmë prej marsit 2016 ka filluar të implementohet në KLSH. Në datat 2-4 mars 2016 ky grup pune zhvilloi takimin e tij të fundit, në të cilën u diskutuan komentet e përcjella nga 31 SAI-e mbi draftin e ISSAI 30, bërë publik nga INTOSAI, i cili u miratua në Kongresin e Abu Dhabit.

Anëtarësimi i Shqipërisë në NATO ka shtuar në aktivitetet e Kontrollit të Lartë një takim të rëndësishëm siç është mbledhja e Njësive Audituese Kombëtare CNABN, ku me 10 maj 2016 u diskutua rreth Raportit vjetor të aktivitetit të Bordit Ndërkombëtar të Audituesve (IBAN) për NATO-n. Tashmë prej disa vitesh, Kontrolli i Lartë i Shtetit merr pjesë aktive në këtë aktivitetet të përvitshëm, si Institucioni Suprem i Auditimit të Shtetit Shqiptar, anëtar i NATO. Bordi i Audituesve të NATO-s (IBAN) duke qenë një njësi auditimi e jashtme, e pavarur, e përbërë nga 6 anëtarë e që raporton në Këshillin e NATO-s, është përgjegjës për auditimet financiare dhe ato të performancës për të gjitha njësitë, programet dhe trupat shumëkombëshe të NATO-s.

Përgjatë vitit 2016 KLSH ka qenë prezente në 53 aktivitete të rëndësishme si Kongrese, Konferenca, Takime, seminare, trajnime, (këto të fundit edhe në kuadrin e zbatimit të marrëveshjeve të bashkëpunimit me SAI-et homologe). Projekti i Binjakëzimit IPA “Forcimi i kapaciteteve të Auditimit të Jashtëm”, me asistencën e NIK-ut polak dhe SAI-t Kroat ka çelur një horizont të ri në trajnimet e KLSH-së duke i konkretizuar njohuritë e përfituara në praktikë, nëpërmjet auditimeve të përbashkëta pilot. Ndër më të rëndësishmet përmendim pjesëmarrjet në:

- Takimet e Grupit të Punës të EUROSAT-t mbi Auditimin e Mjedisit (WGEA);
- Kongresin e II-të të Prokurimeve Publike në Slloveni;
- Takimi i VII-të i Task Force së EUROSAT-t për Auditimin dhe Etikën;
- Seminarin mbi Qasjen Audituese të Gjykatës Europiane të Audituesve, zhvilluar në Luksemburg;

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

- Takimi i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Teknologjinë e Informacionit, Poloni;
- Trajnimet pranë Gjykatës Turke të Llogarive dhe NIK-ut polak;
- Seminarin e Institutit European për Administratën Publike mbi Prokurimin Publik dhe Koncesionet e BE-së;
- Workshop-et PPAIL, Auditim Paralel i Performancës në Prokurimin Publik;
- Konferenca e Programit SIGMA mbi “Marrëdhëniet SAI-Parlament”, etj.

Takimi i VII-të i Task Force së EUROSAT-t për Auditimin dhe Etikën.

Takimi i Komitetit të Kontaktit të Institucioneve Supreme të Auditimit të BE-së (dy takime).

Kryetari i KLSH, z. Bujar Leskaj dhe Auditori i Përgjithshëm i ZKA, z.Besnik Osmani gjatë nënshkrimit të Marrëveshjes së Bashkëpunimit dhe Planit të Veprimit.

Vizitë zyrtare në Zyrën Supreme të Auditimit të Republikës së Bullgarisë (BNAO).

Në datën 3 tetor 2016, Kryetar i Kontrollit të Lartë të Shtetit, z. Bujar Leskaj, zhvilloi një vizite zyrtare në Zyrën Supreme të Auditimit të Republikës së Bullgarisë (BNAO) dhe nënshkroi një Marrëveshje Bashkëpunimi me homologun e tij, Presidentin e BNAO-s, z. Tzvetan Tzvetkov.

Mjaft i rëndësishëm dhe frytdhënës është dhe pjesëmarrja e audituesve të KLSH në trajnimet e organizuara nga Gjykata Turke e Llogarive, ku gjatë vitit 2016 u trajnuan 36 auditues (176 auditues në vitet 2012-2015). Ky bashkëpunim i ngushtë dhe produktiv është meritë e z. Recai Akyel, ish-presidentit të Gjykatës së Llogarive, aktualisht anëtar i Gjykatës Kushtetuese të Turqisë.

Referuar Marrëveshjes së Bashkëpunimit të nënshkruar dhe Projektit IPA, në NIK-un Polak u trajnuan 37 auditues lidhur me rolin e SAI në luftën kundër korrupsionit dhe mashtrimit dhe vizita studimore mbi çështjet e komunikimit.

Qendra për Ekselencë në Financë në Ljubjanë, CEF, vazhdon të jetë një nga institucionet kryesore të trajnimeve të audituesve të KLSH-së. Me lektorët nga më të mirët të fushës së financave në botë, në CEF audituesit e KLSH-së janë njohur me teknikat më bashkëkohore të auditimit në fushën e auditimit financiar, ku

mund të përmendim workshop-et mbi zbatimin e buxhetit dhe mbi Standardet IPSAS të Kontabilitetit në Sektorin Publik.

Me rëndësi për t'u shquar është Seminari me temë Prokurimi Publik dhe Koncesionet e BE-nga Institutit European për Administratën Publike. Ky institut është një nga qendrat më prestigjioze mbi integrimin europian dhe sfidat e reja të menaxhimit publik, e cila ofron aktivitete trajnuese, hulumtime shkencore dhe shërbime konsulence në fushën e vendimmarrjes së BE, ligjeve dhe politikave të saj si dhe çështjeve rajonale.

Workshop-et mbi Auditimin Paralel të Performancës (PPAI) përbëjnë një tjetër

aktivitet me rëndësi për vitin 2016. Pas Malit të Zi, Kosovës dhe Suedisë, PPAI u ndal në Tiranë ku u organizuar workshop-i i katërt i Auditimi Paralel të Performancës mbi Prokurimet Publike. Pjesëmarrja e KLSH-së në këtë format është një tjetër dëshmi e

konsolidimit të auditimit të performancës në Kontrollin e Lartë të Shtetit.

Marrëdhëniet SAI-Parlament po marrin një protagonizëm në kuadër të forcimit të llogaridhënies, transparencës dhe mirë-qeverisjes. Më datën 8-9 nëntor në Ankara të Turqisë u zhvillua Konferenca e Institucioneve Supreme të Auditimit të vendeve kandidate dhe vendeve para-kandidate dhe Gjykatës Europiane të Audituesve (ECA) me temë *“Zhvillimi i marrëdhënieve efektive ndërmjet Institucioneve Supreme të Auditimit dhe Parlamenteve”*, organizuar nga SIGMA në bashkëpunim me Gjykatën e Llogarive të Turqisë. Në konferencë morën pjesë SAI-et e Shqipërisë, Kosovës, Maqedonisë, Turqisë, Bosnjë-Hercegovinës, Serbisë, Malit të Zi, si dhe përfaqësues të Gjykatës Europiane të Audituesve, DG Budget dhe SIGMA-s. Pjesëmarrja reflektoi qëllimin e temës së përzgjedhur ku të ftuar ishin përfaqësues të SAI-ve dhe Parlamenteve të vendeve kandidate dhe potencialisht kandidate të BE-së, duke u shndërruar kështu në një forum mes parlamentarësh dhe komunitetit të audituesve të Rrjetit. KLSH u përfaqësua nga një delegacion i kryesuar nga Kryetari z. Bujar Leskaj, ndërsa Parlamenti nga deputeti Ervin Koçi, anëtar i Komisionit për Ekonominë dhe Financat.

Të gjitha këto aktivitete kanë ndikuar pa dyshim në rritjen e kapaciteteve profesionale të audituesve të KLSH dhe gjithashtu kanë motivuar punonjësit në punën e tyre të përditshme sepse ndihen të vlerësuar për kontributin që japin në realizimin e objektivave të institucionit.

Internshipi i ECA-s dhe fellowship i GAO-s

Në modernizimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit kanë dhënë një kontribut të çmuar Gjykata Europiane e Audituesve (ECA), nëpërmjet intershipeve dhe Zyra e Auditimit Qeveritar të SHBA-së GAO, përmes felloëship-eve. Falë kësaj asistencë, në KLSH po krijohet një gjenerate e re audituesish me parametrat e kolegëve të tyre euro-atlantik.

Në vitin 2016, 4 auditues të Kontrollit të Lartë të Shtetit kanë qenë pjesë e strukturave të ECA-s për një periudhë 5 mujore, duke përfituar nga programet e internshipit të këtij institucioni, për të kontribuar pranë departamenteve dhe drejtorive të ndryshme të ECA-s. Internshipi është konsideruar një mjet shumë i rëndësishëm për të ofruar njohuri mbi auditimin e fondeve të BE-së, për audituesit e SAI-ve të vendeve që aspirojnë të bëhen anëtare të BE-së. Në total janë 9 auditues të KLSH-së që kanë fituar internship-et tek ECA, përfshirë një auditues që ka filluar internshipin në mars 2017.

Po aq produktive për KLSH-në ka rezultuar edhe bashkëpunimi me GAO-n e SHBA-së ku gjatë vitit 2016 një audituese e KLSH-së mori pjesë në një felloëship 4 mujor pranë kësaj zyre ndërsa gjatë 2017 dy auditues janë duke ndjekur këtë fellowship.

Ky kurs studimor 4-mujor është hartuar për të forcuar kapacitetet e SIA-ve e për të rritur llogaridhënien dhe mirëqeverisjes. Pjesëmarrësit kanë mundësi të njihen me përvojën amerikane të auditimit, me qëllim zhvillimin e strategjive për të sjellë ndryshim dhe për ta përcjellë dijen e përfituar në SAI-et e tyre respektive.

Kontrolli i Lartë i Shtetit ka botuar në vitin 2015 Standardet e Auditimit të SHBA-së dhe ndërthurja e kësaj dije teorike me njohuritë praktike të audituesve që kanë ndjekur fellowship-in do të sjellë përmirësimin e metodologjisë audituese për kryerjen e auditimeve me cilësi të lartë, me kompetencë, integritet, objektivitet dhe pavarësi.

2.2 Implementimi i projektit të binjakëzimit IPA 2013, “Forcimi i kapaciteteve të auditimit jashtëm”

Në 17 shkurt 2016 u nënshkrua kontrata e projektit të binjakëzimit mes KLSH-së dhe dy SAI-ve partnere të vendeve të BE-së, NIK-ut polak dhe Zyrës Kombëtare të Auditimit të Kroacisë dhe viti 2016 shënoi vitin e parë të implementimit të projektit, me vlerë 2, 1 milion euro do të implementohet brenda 24 muajve.

Kontrolli i Lartë të Shtetit, për linçimin e projektit organizoi konferencën për Projektin e Binjakëzimit “Forcimi i kapaciteteve të auditimit të jashtëm në Shqipëri”.

Në lançimin dhe prezantimin e Projektit morën pjesë z. Krzysztof Kwiatowski, President i Zyrës Supreme të Auditimit të Polonisë, z. Ivan Klesić, Auditues i Përgjithshëm i Zyrës Shtetërore të Auditimit të Kroacisë, Ambasadorje e BE-së në Tiranë, znj. Romana Vlahutin, Ambasadori i Republikës së Polonisë në Tiranë, z. Marek Jeziorski, Ambasadorja e Republikës së Kroacisë në Tiranë, znj. Sanja Bujas Juraga, përfaqësues të Ministrisë së Financave, të Shoqërisë Civile, të botës akademike, të mediave, auditues të KLSH-së, etj.

Objektivat kryesore të këtij projekti:

- Përmirësimi i kornizës ligjore për auditimin;
- Zhvillimin i metodologjive të auditimit dhe kapaciteteve të raportimit;
- Forcimi i kapaciteteve institucionale dhe përmirësimi i impaktit të rezultateve të auditimit.

Prej fillimit të projektit dhe deri në fund të dhjetorit 2016 janë zhvilluar **36 misione**, në të cilat ekspertët polakë e kroatë në bashkëpunim me drejtues e auditues të KLSH kanë synuar përmbushjen e objektivave të sipërcituara.

Përmirësimi i kornizës ligjore të auditimit është objektivi kryesor, i cili synon përmirësimin e akteve ekzistuese ligjore, miratimin e dokumenteve dhe akteve të tjera me synim përmirësimin e aktivitetit auditues. Në pesë misionet e kryera gjatë vitit 2016 ekspertët polakë kanë analizuar legjislacionin primar dhe sekondar mbi të cilën ushtron aktivitetin e tij KLSH dhe hanë hartuar dokumentet e mëposhtme:

- Analiza e kornizës ligjore të KLSH-së, vis-à-vis deklaratave të INTOSAI-t dhe standardeve të tjera ndërkombëtare;
- Analiza e kornizës ligjore të KLSH-së, vis-à-vis modeleve të shteteve anëtare të BE;
- Analiza e aplikimit të ligjit dhe identifikimi i pengesave të mundshme për implementimin e ndryshimeve të paraqitura;
- Udhëzues praktik për implementimin e ligjit të ri të KLSH në fusha të veçanta;
- Plani i veprimit për draftimin e akteve nënligjore;
- Analiza e rishikimit të rregullores së brendshme dhe propozimet për amendimin në përputhje me ligjin e ri të KLSH dhe qasja e re për auditimet e përputhshmërisë, auditimin financiar dhe atë të performancës;
- Analiza e akteve rregullatore për marrëdhëniet e KLSH me parlamentin dhe praktika konkrete për marrëdhëniet midis dy institucioneve;
- Draft udhëzuesin për institucionalizimin e marrëdhënieve të KLSH me parlamentin si dhe plani dhe masat për implementimin e këtij udhëzuesi.

Detyra kryesore e Institucioneve Supreme të Auditimit është të shqyrtojë nëse fondet publike shpenzohen me ekonomicitet, eficiencë dhe efektivitet, në përputhje me rregullat dhe rregulloret ekzistuese. Një nga objektivat kryesore të

SAI-ve është ndërtimi i kapaciteteve sepse vetëm duke realizuar auditime bazuar në *njohuri shkencore dhe teknike të përditësuar dhe në kualifikimet e nevojshme profesionale, mund të jemi të suksesshëm dhe të përmbushim parimet e pavarësisë, integritetit, profesionalizmit, besueshmërisë, gjithëpërfshirjes, bashkëpunimit dhe inovacionit.*

Përmbushja e **objektivit të dytë** të projektit **atij të zhvillimit të metodologjive të auditimit dhe kapaciteteve audituese** përbën numrin më të madhe të aktiviteteve të planifikuara në projekt. Për periudhën mars-dhjetor 2016 janë zhvilluar 22 misione, në të cilat është punuar në drejtimit e mëposhtme:

- Përmirësimin e metodologjisë audituese për luftën kundër korrupsionit dhe mashtrimit;
- Zhvillimin e mëtejshëm të qasjes bazuar në risk në auditimet financiare dhe atyre të përputhshmërisë nëpërmjet asistencës së ekspertëve polakë në hartimin e planit vjetor të auditimit për 2017;
- Shqyrtimit dhe përditësimit të manualit të auditimit të performancës, si dhe trajnimit të audituesve në këtë fushë;
- Inicimin e punës për zhvillimin e manualit të auditimit të teknologjisë së informacionit, zhvillimit të moduleve për auditimet standarde për auditimet IT dhe krijimin e një help desk-u për auditimet IT;
- Zhvillimin e metodologjive për sigurimin dhe kontrollin e cilësisë.

Nga 22 misionet e kryera, 5 prej tyre kanë përfunduar. Kështu ekspertët kanë shqyrtuar sistemin e luftës kundër korrupsionit dhe mashtrimit në Shqipëri, rezultatet e KLSH në fushën e zbulimit të këtyre fenomeneve, kanë trajnuar 50

punonjës të KLSH dhe kanë përgatitur një manual lidhur me çështjet e luftës kundër korrupsionit dhe mashtrimit.

Pas takimeve me stafin drejtues të KLSH, diskutimeve dhe trajnimeve ekspertët polakë kanë paraqitur një kuadër të procedurave të planifikimit, me afate kohore që mundësojnë kohë të mjaftueshme për të gjithë fazën e planifikimit, e cila lidhet ngushtë me vlerësimin e riskut, modelin e kartës së planifikimit të auditimit dhe dokumentin për përlogaritjen e ditëve të auditimit për çdo auditues. Në kuadër të përmirësimit të metodologjive audituese nga ekspertët janë shqyrtuar dy auditime financiare (Auditimi i ligjshmërisë dhe rregullshmërisë financiare në Drejtorinë e Menaxhimit të Tokave dhe Ujërave në Ministrinë e Bujqësisë e Zhvillimit dhe Auditimi i përputhshmërisë i ushtruar në Drejtoritë Rajonale të Tatimpaguesve të Mëdhenj Tiranë), të kryera gjatë vitit 2016 dhe janë dhënë rekomandimet për përmirësime të mundshme në fusha të caktuara të auditimit financiar dhe atij të përputhshmërisë.

Për vetë natyrën e tij të ndryshme nga auditimet klasike, auditimi i performancës kërkon zhvillimin e metodologjive të cilat ecin me zhvillimet dinamike të ekonomisë dhe teknologjisë. Në këtë kuadër ekspertët kroatë pas shqyrtimit të manualit ekzistues të auditimit të performancës, bazuar edhe në praktikat më të mira të fushës kanë paraqitur rekomandimet për përmirësimin e këtij manuali.

Ekspertët në bashkëpunim të ngushtë me drejtues dhe auditues të KLSH do të vazhdojnë të punojnë gjatë vitit 2017 lidhur me hartimin e manualit të auditimit të teknologjisë së informacionit dhe hartimin e udhëzuesve dhe metodologjive për kontrollin dhe sigurimin e cilësisë.

Një rëndësi të veçantë për institucionet supreme të auditimit ka impakti i rezultateve të auditimit për rritjen e transparencës dhe llogaridhënies. Për këtë qëllim në përmbushje të objektivit të tretë të projektit të binjakëzimit ***“Forcimi i kapaciteteve institucionale dhe përmirësimi i impaktit të rezultateve të auditimit të KLSH-së”*** janë zhvilluar 9 misione, të cilat kanë shqyrtuar aktivitetin e KLSH dhe kanë synuar përmirësimin në:

- Planifikimin e ndryshimeve në menaxhim;
- Shqyrtimin e situatës aktuale të burimeve njerëzore në KLSH dhe hartimin e përmbajtjes së politikave në këtë fushë si dhe draftimin e politikave dhe të një udhëzuesi;

- Shqyrtimin e komunikimit të KLSH, përcaktimin e detyrave dhe mjeteve për strategjinë e komunikimit;
- Komunikimin e brendshëm dhe përcaktimin e nevojave për komunikimin e brendshëm dhe zhvillimin;
- Shqyrtimin e procedurave aktuale të auditimit lidhur me sigurimin e transparencës, duke siguruar rritjen e besimit të opinionit publik tek institucioni.

Tetë prej këtyre misionëve kanë përfunduar tërësisht duke rezultuar me :

- Paraqitjen e një dokumenti mbi analizën e riskut në planin e komunikimit dhe të rekomandimeve për këtë çështje;
- Prezantimin e rezultateve të rishikimit të situatës së burimeve njerëzore në KLSH dhe rekomandimet për përmirësimin e saj. Paraqitjen e një raporti për këtë çështje dhe përmbajtjen e dokumentit për politikën e burimeve njerëzore;
- Prezantimin e një liste për qëllimet strategjike në fushën e komunikimit dhe skemën për kanalet e komunikimit të brendshëm.

Implementimi i projektit ka pasur një impakt të konsiderueshëm në trajnimin e stafit të KLSH në fusha të ndryshme ku mund të përmenden trajnimet për luftën kundër korrupsionit dhe mashtrimit, trajnimet për auditimin IT, trajnimet për auditimin e performancës dhe trajnimet për komunikimin.

Në takimet me ekspertët e misionëve të ndryshme janë përfshirë 89 punonjës të KLSH ose ndryshe janë realizuar 884 ditë/njerëz. Nga buxheti prej 6.9 milion lekë të parashikuara nga buxheti i shtetit për këtë projekt për vitin 2016 janë shpenzuar 1.6 milion lekë.

Projekti do të vijojë deri në mars të vitit 2018 dhe ne jemi të bindur se, mbi bazën e eksperiencës së partnerëve të Projektit të Binjakëzimit, SAI-t polak dhe SAI-t kroat, produktet e Projektit do të forcojnë zbatueshmërinë e rekomandimeve tona, si mjet thelbësor për të ndikuar në mirëqeverisjen publike të vendit.

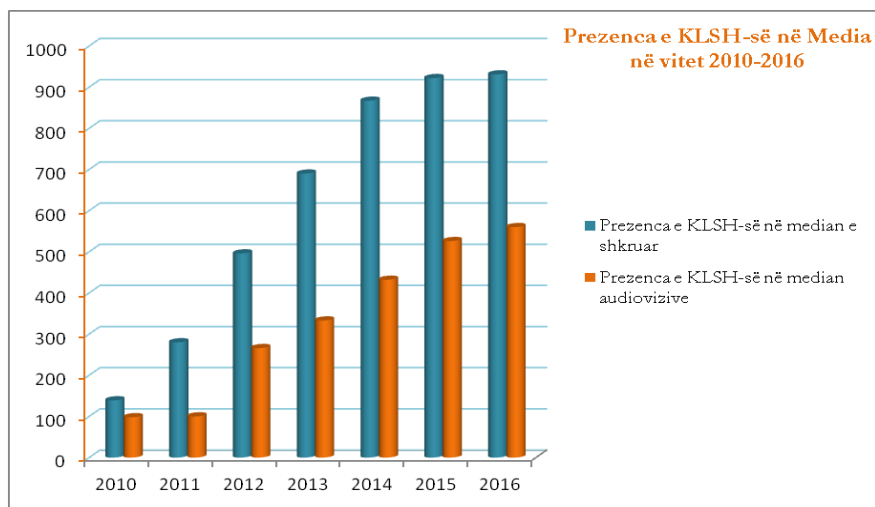
2.3 Komunikimi dhe Transparenca

Komunikimi nuk e ka humbur asnjëherë rëndësinë e tij, përveçse ka konfirmuar që është një mjet shumë i rëndësishëm dhe i pazëvendësueshëm për të transmetuar dhe këmbyer mendimet, idetë, eksperiencat dhe mbi të gjitha për të bindur interlokutorët, partnerët, bashkëpunëtorët për cilësinë dhe rëndësinë e idesë, produktit, shërbimit, etj. Nuk mund të ketë jetë profesionale pa komunikuar, pa këmbyer, pa transmetuar dhe pikërisht komunikimi na lejon të ndajmë, të bëjmë për vete dhe të bindim.

Bota e sotme e komunikimit është bota e imazhit sepse impakti i prodhuar është imediat.

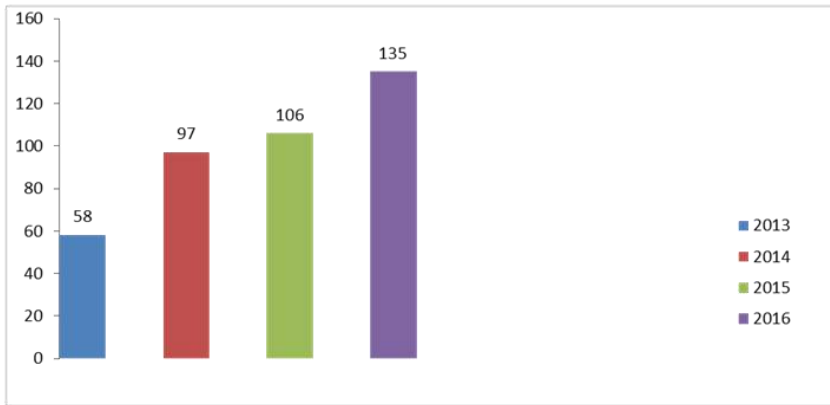
KLSH ka kuptuar në kohë rëndësinë e komunikimit, duke hapur institucionin dhe duke rritur gradualisht transparencën e veprimtarisë së tij. Në fund të vitit 2016, KLSH ka qenë i pranishëm 6.7 herë më shumë me informacione dhe mesazhe në median e shkruar dhe kemi gjashtëfishuar prezencën e institucionit në median audiovizive, krahasuar me vitin 2010.

Gjatë vitit 2016, shtypi i shkruar ka pasqyruar raportet dhe deklaratat për shtyp me një numër prej 931 artikuj, njoftime, editoriale dhe komente analitike, përkundrejt 922 gjithsej përgjatë 2015. Gazetarët u janë përgjigjur prononcimeve tona, problematikave të dala nga auditimet e ushtruara nga ana jonë dhe aktiviteteve të ndryshme gjatë këtij viti. Transparenca e veprimtarisë së KLSH-së po rritet nga viti në vit, dhe kjo evidentohet nëpërmjet shifrave të grafikut të mëposhtëm:

Në këtë drejtim ka ndikuar dukshëm edhe prezencja e audituesve të KLSH-së në median e shkruar, shkrimet e të cilëve i janë paraqitur të përmbledhura publikut në 6 volume (periudha 2013-2016), të cilët janë botime të kolanës së KLSH-së. Shkrimet e audituesve përmbajnë gjithnjë e më shumë shkrime konkrete për problematikat që hasen më shpesh në jetën e përditshme të qytetarit që merr shërbime publike, por dhe që janë më të mprehtat, të cilat janë evidentuar në auditimet e kryera prej tyre.

Gjatë vitit 2016, KLSH ka qenë prezent pothuajse në të gjitha gazetatat me 135 shkrime, të shkruara nga 72 auditues të KLSH-së. Gjatë katër viteve, 2013-2016 audituesit e KLSH kanë botuar 396 artikuj.

Strategjia afatmesme e zhvillimit të KLSH-së për periudhën 2013-2017 (e rishikuar për vitet 2015-2017), në Objektivin 6 të saj *“Rritja e ndikimit përmes Komunikimit dhe Bashkëpunimit”* i ka dhënë komunikimit një rëndësi parësore.

KLSH ka zbatuar elementë modernë të komunikimit dhe është duke hartuar një strategji të re komunikimi, në bashkëpunim me Institucionin Suprem të Auditimit (SAI) të Polonisë, në kuadër të Projektit të Binjakëzimit mes të dy SAI-ve, IPA 2013 (financim i BE-së).

Kontrolli i Lartë i Shtetit me gjetjet dhe rekomandimet e tij është përpjekur të këshillojë dhe të ndreqë shumë nga të metat konkrete të administrimit të fondeve publike në Shqipëri. Për këtë qasje, mbështetur edhe në ISSAI 12, *“Vlerat dhe Dobitë e SAI-ve - sjellja e ndryshimeve në jetën e qytetarëve”*: *“SAI-et promovojnë eficiencën, përgjegjshmërinë, efektivitetin dhe transparencën e administratës publike. Një SAI i pavarur, efektiv dhe i besueshëm është një komponent thelbësor në një sistem demokratik, ku përgjegjshmëria, transparenca dhe integriteti janë pjesë e domosdoshme e një demokracie të qëndrueshme”*, ai është bërë më i besueshëm nga mediat dhe qytetarët.

Faqja e WEB-it të KLSH-së është një dritare më shumë dhe të interesuarit mund të gjejnë informacione të shumta për aktivitetin e KLSH-së dhe veçanërisht për raportet e auditimit. Gjatë vitit 2016 KLSH ka vendosur në WEB, në kuadër të rritjes së transparencës vendimet e plota të Kryetarit të KLSH-së për 152 auditime, nga 154 të realizuara gjithsej, pra në masën 98.7%.

Institucioni i Kontrollit të Lartë të Shtetit ka zgjeruar ndjeshëm kanalet e komunikimit me median e shkruar të vendit, gazetat dhe revistat, gjatë periudhës 2012-2016 dhe qasja e re e KLSH-së është në përputhje të plotë dhe bazohet në standardet profesionale të auditimit publik suprem ISSAI-et, dhe përkatësisht në Deklaratën e Limës (ISSAI 1), si dhe në Standardin ISSAI 20 *“Parimet e Transparencës dhe të Përgjegjshmërisë”*, Parimi i 8-të, mbi komunikimin në kohë dhe gjërësisht të Institucioneve Supreme të Auditimit.

Mënyra e re e komunikimit dhe e transmetimit të informacionit tek publiku nga KLSH, ka ndryshuar pozitivisht mënyrën e perceptimit të publikut për veprimtarinë audituese (e më gjerë) të KLSH-së, duke rritur edhe besueshmërinë e qytetarëve tek puna e institucionit por duke qenë njëkohësisht edhe vetëbesimin e audituesve në punën e tyre por duke qenë njëkohësisht të vëmendshëm ndaj çdo detaji dhe të përgjegjshëm për detyrën e vështirë dhe misionin që kanë marrë përsipër për të informuar publikun dhe Kuvendin Shqipërisë në lidhje me përdorimin e burimeve publike me ekonomicitet, efektivitet dhe eficiencë nga pushteti qendror, lokal dhe nga njësi të tjera publike.

Me qëllim njohjen më të plotë dhe të drejtpërdrejtë të veprimtarisë së Institucionit nga qytetarët, Kontrolli i Lartë i Shtetit organizoi Javën e Hapur për Qytetarët, nga datat 28 Tetor-04 Nëntor 2016.

Duke vlerësuar misionin e tij si agjent i publikut dhe i Kuvendit, për përdorimin me efektivitet, eficiencë dhe ekonomicitet të burimeve dhe fondeve publike, KLSH synon forcimin e besimit të qytetarit dhe publikut në tërësi, nëpërmjet njohjes më nga afër të veprimtarisë së tij, auditimeve dhe rezultateve të tyre, si dhe partneritetet që ka krijuar brenda dhe jashtë vendit për të përmirësuar qeverisjen publike, duke u përpjekur të luftojë në thellësi korrupsionin.

Gjatë kësaj jave, qytetarët vizituan mjediset e Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe u njohën me historikun dhe arritjet e institucionit në 91 vitet e ekzistencës së tij nëpërmjet mini-muzeut në korridorin qendror të KLSH, dhe takimeve që patën me drejtues, auditues dhe ekspertë të ndryshëm të institucionit, duke marrë të gjithë

informacionin për të cilin ata ishin të interesuar duke përfshirë edhe auditimet në proces.

Lançimi i javës së hapur në KLSH u bë nga Kryetari, z. Bujar Leskaj në datë 28 tetor 2016 në sallën e Akademisë së Shkencave, gjatë një leksioni të mbajtur nga profesori Sang M. Lee, nga Universiteti i Nebraskës, SHBA.

Në datën 3 tetor u zhvillua një workshop në bashkëpunim me “Platforma Shqiptare për Advokimin e Politikave” dhe u trajtua tema “Prezantimi i gjetjeve nga monitorimi i qeverisë për vitin 2015 dhe 6 mujorin e parë të vitit 2016”.

Në kuadër të Javës së Hapur, në datën 4 nëntor, u zhvillua aktiviteti i prezantimit të auditimit të Departamentit të Performancës *“Rehabilitimi i ish-të Përndjekurve Politikë në Periudhën e Tranzicionit”*, ku morën pjesë përfaqësues të të gjithë Shoqatave të ish të Përndjekurve Politikë të vendit tonë, drejtori i Institutit të Integritetit të ish të Përndjekurve Politikë z. Bilal Kola dhe përfaqësues të tjerë të stafit të këtij Instituti, Drejtori i Institutit të Studimit të Krimeve të Komunizmit z. Agron Tufa, ish të burgosur politikë, disa OJF, përfaqësues të medias, studiues, etj. Kryetari i KLSH z. Bujar Leskaj, theksoi rëndësinë e këtij auditimi që realizohet për herë të parë në vendin tonë, evidentoi gjendjen e kësaj shtrese të shoqërisë, rolin e

strukturave shtetërore dhe mundësitë e pashfrytëzuara për një rehabilitim sa më të plotë të ish-të përndjekurve politikë.

KLSH vijon të nxjerrë cdo tre muaj **buletin statistikor**, në të cilin përfshihen dëmi ekonomik i konstatuar, të ardhurat e munguara, masat disiplinore dhe administrative të rekomanduara, si edhe kallëzimet penale të dorëzuara në Prokurori, për auditimet e përfunduara në periudhat respektive. Buletini përveçse publikohet në WEB i dërgohet Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, Institucioneve të pavarura, Delegacionit të BE-së në Tiranë, Përfaqësive diplomatike të akredituara në Tiranë, të gjitha institucioneve shtetërore qendrore, OJF-ve, të gjitha organizatave që kemi marrëveshje bashkëpunimi, etj.

Kontrolli i Lartë i Shtetit gjatë vitit 2016 ka vijuar të trajtojë me korrektesë dhe profesionalizëm letrat dhe ankesat e qytetarëve, të cilët në çdo rast kanë marrë përgjigje, edhe kur çështja e ngritur prej tyre ka qenë jashtë kompetencave të institucionit. Megjithatë, edhe në këto raste KLSH i ka orientuar qytetarët, nëpërmjet përgjigjeve zyrtare se cilit institucion duhet ti drejtohen për të marrë përgjigje për shqetësimet e tyre. Gjatë 2016, KLSH ka trajtuar 660 letra dhe ankesa, nga të cilat 318 jashtë kompetencës dhe juridiksionit të institucionit. Nga 342 ankesa në kompetencë të KLSH, 209 prej tyre janë verifikuar dhe u është dhënë përgjigje, ndërsa 133 janë në proces verifikimi.

Zhvillimi i Analizës Vjetore të performancës institucionale të vitit 2015.

Në datën 1 shkurt 2016, Kontrolli i Lartë i Shtetit zhvilloi, Analizën Vjetore të punës së Institucionit për vitin 2015.

Analizën e nderuan me pjesëmarrjen e tyre Presidenti i Republikës së Shqipërisë SH.T.Z. Bujar Nishani, Ambasadori i Shteteve të Bashkuara të Amerikës në Shqipëri, Z.Donald Lu, Kryetari i Komisionit të Ekonomisë dhe Financave në Kuvendin e Shqipërisë, z.Erion Braçe, Prokurori i Përgjithshëm, z.Adriatik Llalla, Avokati i Popullit, z.Igli Totozani, Ministri i Drejtësisë, z.Ylli Manjani; Inspektor i Përgjithshëm i ILDKPKI, z.Shkëlqim Ganaj, Guvernatori i Bankës së Shqipërisë, z.Gent Sejko, Kryetari i Autoritetit të Konkurrencës, znj.Lindita Lati, deputetë të Kuvendit të Shqipërisë, etj. Analiza u zhvillua me pjesëmarrjen e shumë përfaqësuesve të shoqërisë civile dhe organizatave profesionale të fushës, përfaqësues të botës akademike. Në analizën Vjetore të KLSH-së mori pjesë një delegacion me 10 auditues i ZAP-it të Kosovës, i kryesuar nga Zv/Audituesi i Përgjithshëm z.Artan Venhari.

Në fjalën përshëndetëse që Kreu i Shtetit shqiptar, SHTZ Bujar Nishani, u drejtoi të pranishmëve, vlerësoi punën dhe kontributin e audituesve dhe drejtuesve të tyre për gjithë investimin profesional, qytetar dhe institucional, duke rikonfirmuar rëndësinë e madhe që ka KLSH-ja dhe duke vënë në

pah se KLSH “ka arritur një standard më të arrirë, më të përparuar, dhe ndoshta është ndër institucionet më të para që ka ngritur në një shkallë më të lartë çështjen e asaj që përbën sfidën më të madhe të shoqërisë sonë besimin...”.

Analiza e punës së institucionit vijoi me Raportin e performancës institucionale për vitin 2015, “Treguesit Kryesorë të Raportimit referuar fushave të performancës së KLSH-së bazuar në instrumentin e vetëvlerësimit “Matja e Performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit” dhe në praktikat më të mira të komunitetit të INTOSAI-t.

Më pas grupe audituesish referuan lidhur me auditimet me impaktet më të rëndësishme dhe me efekte të konsiderueshme në menaxhimin e financave publike dhe zhvillimin ekonomik të vendit si Auditimet në Sektorin Energjetik, në Menaxhimin e Financave Publike, në Sistemin e Shëndetësisë në sistemet informatike, etj. Më tej, u prezantuan arritjet e KLSH-së në auditimet e Performancës, forcimin e kapaciteteve Institucionale nëpërmjet Programit të Zhvillimit të Vazhdueshëm të stafit, me transparencën e aktivitetit të KLSH-së: si një nga treguesit kryesorë të modernizimit të institucionit dhe të komunikimit të tij shumë dimensional, etj.

Dita e dytë e analizës u zhvillua në një nga sallat e Universiteti Politeknik të Tiranës dhe u është dedikuar audituesve të rinj, të cilët nën moton e konferencës së I-rë dhe të II-të, të Young EUROSAT me temë qendrore “SAI&Unë”. Referuan 23 auditues të rinj, të cilët kishin përzgjedhur tema me

fokus drejt se ardhmes .Tema e trajtuara kishin të bënin me matjen e performances se SAI-t, bashkëveprimin KLSH-Media, një mjet për rritjen e përgjegjshmërisë se qeverise dhe besueshmërisë se institucionit tek publiku, SAI në një shoqëri multikulturore, ndikimi i teknologjisë në profilin profesional të një audituesi, lidhja midis ISSAI-ve dhe IPSAS-ve, etj. Në përfundim të dy ditëve të Analizës së vitit 2015, KLSH u fokusua tek sfidat e institucionit për vitin 2016.

2.4 Bashkëpunimi me organizata të shoqërisë civile, organizata të profesionistëve të fushës dhe me botën akademike

Në pesë vitet e fundit, KLSH ka lidhur 42 marrëveshje bashkëpunimi, nga të cilat 24 me OJF, 12 me institucione homologe dhe të tjerat me institucione shtetërore dhe Universitete Publike.

Në datën 10 shkurt 2016 u nënshkrua Marrëveshja e Bashkëpunimit mes KLSH-së dhe Revistës “MONITOR”. Në zbatim të kësaj Marrëveshje, KLSH do të angazhohet për shkëmbimin e të dhënave me interes reciprok, duke krijuar një mundësi tjetër komunikimi me publikun me qëllim

rritjen e transparencës.

Në datën 25.02.2016, u nënshkrua marrëveshja e bashkëpunimit me Konfederatën e Industrive të Shqipërisë (z.Gjergj Buxhuku, Administrator i Përgjithshëm).

KLSH ka qenë në vazhdimësi i hapur për bashkëpunime të tilla dhe ka eksperiencë të mira në këtë drejtim. Nënshkrimi i marrëveshjes me Konfindustrinë është një vlerë më tepër sepse fusha e aktivitetit të këtyre organizatave është e ndryshme dhe plotësojnë në mënyrë të natyrshme njëra tjetrën.

Në datën 22 prill 2016, u nënshkrua Marrëveshja e Bashkëpunimit mes KLSH-së dhe organizatës jo-fitim prurëse “Albanian Platform for Policy Advocacy” (Platforma Shqiptare për Advokimin e Politikave)”. Kryetari i KLSH-së, ka vlerësuar seriozitetin dhe ambicien e kësaj organizate, që përbëhet nga të rinj të moshës 18-30 vjeç, të cilët me vendosmëri dhe guxim kanë hyrë në tregun shqiptar të ideve, duke u ndjekur me interes nga publiku dhe duke ndikuar në rritjen e llogaridhënies dhe të transparencës së veprimtarisë së institucioneve publike.

Marrëveshja do të ketë përfitime të dyanshme, nga njëra anë, veprimtarët e “Platformës Shqiptare për Advokimin e Politikave” do të njihen me auditimet, gjetjet dhe rekomandimet e një institucioni të pavarur kushtetues si KLSH dhe nga ana tjetër, audituesit e KLSH-së do të përfitojnë nga kurajo e këtyre të rinjve për të denoncuar si edhe nga ndjeshmëria që ka opinioni qytetar ndaj veprimtarëve të kësaj organizate, të cilët kanë treguar vlera gjatë kësaj kohë të aktivizimit të tyre në jetën shoqërore të vendit.

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

Në kuadër të kësaj marrëveshje, në datën 3 tetor u zhvillua një workshop (pjesë e Javës së Hapur) i përbashkët me temë “Prezantimi i gjetjeve nga monitorimi i qeverisë për vitin 2015 dhe 6 mujorin e parë të vitit 2016”. Përfaqësues të KLSH bënë një bilanc të të gjitha auditimeve të kryera si dhe numrin e kallëzimeve të dërguara në prokurori. Në raportin përfundimtar të Auditimit në Autoritetin Portual Durrës, KLSH është bazuar edhe tek informacionet dhe gjetjet e Organizatës “Platforma Shqiptare për Advokimin e Politikave”.

*Kryetari i KLSH-së, z.Bujar Leskaj Drejtori Ekzekutiv i APPA,
z.Brenton Kotorri.*

Në datën 2 qershor 2016, Kontrolli i Lartë i Shtetit, nënshkroi marrëveshje Bashkëpunimi me **Komisionerin për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil**.

Ky bashkëpunim thekson faktin që për Kontrollin e Lartë të Shtetit, shtimi i cilësisë së punës audituese është thelbësor dhe për Komisionerin për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil, dhënia e asistencës teknike për përmirësimin e funksionimit të institucioneve që përfshihen në fushën e shërbimit civil paraqet një interes të veçantë.

*Kryetari i KLSH-së, z.Bujar Leskaj dhe Komisioneri për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil,
znj.Pranvera Strakosha.*

Në datë 6 tetor 2016 u nënshkrua Marrëveshja e Bashkëpunimit mes KLSH-së dhe Institutit për Kontabilitet, Auditim dhe Financa (IKAF), të Kosovës, përfaqësuar nga Drejtori Ekzekutiv, z.Bujar Krasniqi. Marrëveshja u nënshkrua në kuadër të rritjes së standardeve profesionale në auditim, nëpërmjet trajnimeve, workshopeve e aktiviteteve të tjera të përbashkëta.

Bashkëpunime me profesoratin e Universiteteve dhe me Organizatat e Profesionistëve të fushës ka përvijuar edhe përgjatë vitit 2016, duke vlerësuar maksimalisht kontributin e tyre për Revistën Shkencore të KLSH-së, Konferencat Shkencore të KLSH-së, trajnimet, rekrutimet e stafit, etj.

Në korrik 2016, në mjediset e Fakultetit Ekonomik të Universitetit të Tiranës, u nënshkrua Marrëveshja e Bashkëpunimit mes KLSH-së dhe Fakultetit Ekonomik. Marrëveshja vjen në kuadër të interesit dhe dëshirës së mirë të të dyja institucioneve për të bashkëpunuar në rritjen e kapaciteteve dhe

njohurive profesionale të stafit të Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe në shtimin e aktivitetit kërkimor të Fakultetit të Ekonomisë të Universitetit të Tiranës në fushën e auditimit të jashtëm. Implementimi i marrëveshjes do të ketë në thelb kontributin e ekspertizës së botës akademike, në veçanti të Departamentit të Kontabilitetit, në rritjen e cilësisë së punës audituese. Tre fusha të tjera ku do të kristalizohet bashkëpunimi mes botës akademike dhe KLSH-së do të jenë Konferenca Shkencore Vjetore e KLSH-së, Revista kërkimore shkencore “Auditimi Publik” dhe zhvillimi i një Peer Review me Fakultetin e Ekonomisë. Në tetor të këtij viti, Kontrolli i Lartë i Shtetit dhe Fakulteti i Ekonomisë do të zhvillojnë një Konferencë Shkencore të përbashkët me temë, *“Auditimi, Qëndrueshmëri dhe Zhvillim”*.

Përgjatë vitit 2016, Kryetari i KLSH ka nënshkruar tre marrëveshje të tjera bashkëpunimi me SAI-t homologe.

Në datat 2-4 mars, gjatë një vizite zyrtare në Poloni, Kryetari i KLSH, z. Leskaj dhe Presidenti i NIK-ut Polak, z. Kwiatowski nënshkruan një Deklaratë të Përbashkët në të cilën të dy institucionet në vijim të Marrëveshjes së Bashkëpunimit të vitit 2012, theksuan angazhimin e tyre për implementimin e suksesshëm të Projektit të Binjakëzimit.

Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, Z. Bujar Leskaj dhe Presidenti i Zyrës Supreme të Auditimit të Polonisë, Z. Krzysztof Kwiatowski gjatë nënshkrimit të një Deklarate të Përbashkët.

Në datën 9-10 Mars 2016, në Pragë, z. Bujar Leskaj, Kryetar i Kontrollit të Lartë të Shtetit zhvilloi takime pune në Zyrën Supreme të Auditimit të Republikës Çeke dhe nënshkroi një Marrëveshje Bashkëpunimi me homologun e tij, Presidentin e Zyrës Supreme të Auditimit të Republikës Çeke, Ing. Miloslav Kala. Marrëveshja u përgatit në bazë të Nenit 15 të Deklaratës së Limës, të parimeve të përbashkëta të respektit, besimit dhe bashkëpunimit dypalësh.

Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit , Z. Bujar Leskaj dhe Presidenti i Zyrës Supreme të Auditimit të Republikës Çeke, Ing. Miloslav Kala, gjatë nënshkrimit të një Marrëveshje Bashkëpunimi .

Në datën 3 tetor 2016, Kryetar i Kontrollit të Lartë të Shtetit, z. Bujar Leskaj, zhvilloi një vizite zyrtare në Zyrën Supreme të Auditimit të Republikës së Bullgarisë (BNAO) dhe nënshkroi një Marrëveshje Bashkëpunimi me homologun e tij, Presidentin e BNAO-s, z. Tzvetan Tzvetkov. Përvoja e gjatë 136 vjeçare e SAI-t bullgar dhe cilësia e punës në auditim është një model shumë i mirë për t'u ndjekur nga KLSH. Nëpërmjet mbështetjes së parashikuar në marrëveshje, KLSH dhe Zyra Supreme e Auditimit të Republikës Bullgare, do të shkëmbejnë eksperiencë në veprimtarinë e tyre audituese, përmes vizitave të punës, trajnimeve dhe workshop-eve për audituesit shqiptarë, etj.

Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit , Z. Bujar Leskaj dhe Presidenti i Zyrës Supreme të Auditimit të Republikës së Bullgarisë, z. Tzvetan Tzvetkov, gjatë nënshkrimit të një Marrëveshje Bashkëpunimi .

Konferenca e IV-^t Shkencore “Analiza e Riskut”

Kontrolli i Lartë i Shtetit në datat 20-22 qershor 2016 zhvilloi punimet e Konferencës së Katërt Vjetore Shkencore me temë “Analiza e Riskut”. Viti i katërt i konferencës nuk përbën thjesht një rutinë kalendarike, porse konfirmon suksesin e saj në kapërcimin e riskut të vet, duke u konfirmuar si një forum i mendimit shkencor, shqiptar e të huaj. Konferenca tërhoqi vëmendjen edhe të Parlamentit Europian, përfaqësuar nga eurodeputeti Dr. Igor Šoltes, zv/Kryetar i Komitetit për Kontrollin e Buxhetit në PE.

Konferenca e IV-t vjen në vijim të tre Konferencave të mëparshme shkencore të zhvilluara nga KLSH, Konferencës së parë Shkencore në 28 dhjetor 2012, e cila iu referua historikut të institucionit, me rastin e 100 Vjetorit të Pavarësisë së Shtetit Shqiptar.

Një vit më vonë, në vitin 2013, organizuam Konferencën e dytë shkencore, me temë *“Roli i Institucioneve Supreme të Auditimit për një menaxhim financiar të përgjegjshëm në sfidat e sotme”*, ndërsa në fund të tetorit 2014, Konferencën e Tretë Shkencore me temë *“Auditimi kombëtar në shërbim të qeverisjes kombëtare”*.

Në Konferencën e IV-t morën pjesë 150 përfaqësues nga SAI-t partnere të Polonisë, Turqisë, Kroacisë, Kosovës dhe Malit të Zi, personalitete të njohura dhe me eksperiencë nga Institucionet Supreme të Auditimit dhe EUROSAI, akademikë, profesorë dhe ekspertë të fushave të ndryshme, dhe “Analiza e Riskut” u projektua nën moton e INTOSAI-t “Experientia mutua omnibus prodest” (Nga eksperiencia e përbashkët përfitojnë të gjithë).

Konferenca u drejtua nga Kryetari i KLSH-së, z.Bujar Leskaj, nga Dr. Igor Šoltes, Deputet i Parlamentit Europian (ish-President i Gjykatës Slovene të Auditimit) dhe z.Wojciech Kutyla, Zv/President i Zyrës Supreme të Auditimit të Polonisë ndërkohë që u përshëndet nga Ministri i Financave, Dr. Arben Ahmetaj dhe Prof. Dr. Anastas Angjeli, në emër të Akademisë së Shkencave.

Konferenca përcolli mesazhin qendror që, duke qenë se kemi një përvojë modeste në fushën e analizës së riskut, shkak themelor në prapambetjen e vendit dhe në cilësinë e dobët të menaxhimit dhe vendimmarrjes publike, institucionet kryesore të Shtetit, në bashkëpunim me partnerët e tyre europiane, duhet të organizojnë takime pune, tryeza të rrumbullakta, seminare dhe konferenca për shkëmbimin e përvojave të përparuara, si dhe të metodave dhe teknologjive të reja që përdoren në analizën e riskut, në auditim dhe në përditësimin e bazës së të dhënave për një vendimarrje profesionale dhe koherente.

Përgjatë ditëve të Konferencës, pjesëmarrësit u njohën me librat e Prof. Dr. Skënder Osmanit si dhe me librat e kolanës së KLSH-së të botuar dy vitet e fundit. Punimet e konferencës u botuan të plota në dy volume nga KLSH-ja.

Gjatë vitit 2017 janë parashikuar të zhvillohen dy konferenca shkencore, Konferenca e V-të Shkencore e KLSH-së në bashkëpunim me SIGMA-n, *“Roli i SAI-t në luftën kundër korrupsionit”* dhe një tjetër Konferencë Shkencore në bashkëpunim me Fakultetin Ekonomik të Universitetit të Tiranës, *“Auditimi, Qëndrueshmëri dhe Zhvillim”*.

2.5 Publikimet e KLSH-së për vitin 2016

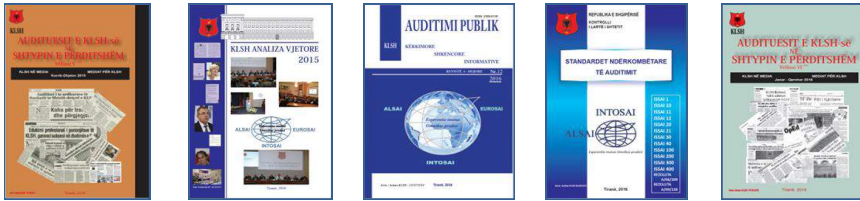
Një shoqëri demokratike nuk kërkon thjesht një marrëdhënie individ-libër, por kërkon kalimin në një instancë më të lartë, mes institucionit dhe librit. Në kushtet e Shqipërisë, ku korrupsioni përbën një nga sfidat më të mëdha për vendin, lidhja e institucioneve me librin është pjesë integrale e luftës kundër korrupsionit. Dukshëm, binomi mirëqeverisje-kulturë është i pandashëm dhe për të ruajtur këtë ligjësi nevojitet afrimi i institucioneve shtetërore me librin, këtë “institucion” kulturor.

Për Kontrollin e Lartë të Shtetit, arti i të shkruarit ka një rëndësi jetike. KLSH e reflekton veprimtarinë e saj në raportet e auditimit, të cilat në vetvete përbëjnë një libër të “vogël”. Sigurisht, ato nuk janë letërsi e mirëfilltë por një kronikë besnike e një ngjarje, ndodhie, në të cilën personazhi kryesor është interesi publik dhe audituesit janë “narratori” që evidenton “personazhet dhe fenomenet” negative. Në këtë këndvështrim, roli i audituesit merr tiparet edhe të një shkrimtari, pasi mënyra e të shkruarit të raportit ka aq rëndësi sa vetë shifrat dhe rekomandimet. Këtë marrëdhënie, Kontrolli i Lartë i Shtetit e ka sjellë në një stad më të lartë, ku institucioni shërben si një shtëpi e librit, duke i shtuar kështu një dimension tjetër shumë të rëndësishëm transparencës.

KLSH vjen në pesë vitet e fundit 2012-2016 me një kolanë botimesh prej 67 titujsh. Çdo vit dinamika e botimeve të institucionit rritet me 10 përqind dhe përçon drejtimet strategjike të reformimit të institucionit, që janë rritja e kontributit në përmirësimin e qeverisjes publike. Botimet e KLSH-së janë zbatim i detyrimeve ndërkombëtare të angazhimit të institucioneve të auditimit edhe në fushën e botimeve të dokumentacionit për t'i mundësuar qytetarëve një akses më të gjerë. Kolana e botimeve, e cila pasurohet nga viti në vit, pasqyron çdo kronikë të reformave që ka nisur KLSH dhe nëpërmjet tyre, ne rrisim transparencën dhe llogaridhënien tonë si institucion, duke rritur njëkohësisht edhe besimin e qytetarëve ndaj punës sonë.

Gjatë vitit 2016, Drejtoria e Komunikimit, Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë ka vijuar me sukses punën në këtë drejtim, duke i shtuar 51 botimeve të viteve 2012-2016, 16 botimet e 2016, me titujt e mëposhtëm :

- Audituesit e KLSH-së në shtypin e përditshëm, Volumi V (Korrik-Dhjetor 2015);
- Analiza vjetore, 2015;
- Revista "Auditimi publik" nr. 12 (Shtator-Dhjetor 2015);
- Botimi i ISSAI-ve, 1- 400;
- Direktivat e BE-së mbi Prokurimin Publik dhe Kontratat Koncesionare;
- Auditimet e Performancës në KLSH 2012-2015;
- Audituesit e KLSH-së në shtypin e përditshëm, Volumi VI;
- Projekti i Binjakëzimit, IPA 2013;
- Revista "Auditimi publik" nr. 13 (janar-prill 2016);
- Raporti Vjetor i Performancës, KLSH 2015, në shqip;
- Raporti Vjetor i Performancës, KLSH 2015, në anglisht;
- Konferenca e IV-t Shkencore e KLSH-së, volumi I-rë;
- Konferenca e IV-t Shkencore e KLSH-së, volumi II-të;
- Eksperienca e vendeve europiane në auditimin e jashtëm publik;
- 4 vjet Auditim i jashtëm Publik 2012-2015;
- Revista "Auditimi publik" nr. 14 (maj-gusht 2016);

Revista Shkencore “Auditimi Publik”, arriti në numrin 14 të saj dhe është tregues i përkushtimit dhe vlerave të institucionit që vijon të botojë çdo 4 muaj një numër të kësaj Reviste. Rritja në numër e kësaj reviste, kërkimore-shkencore, është një indikator i rritjes së kapaciteteve audituese të vetë KLSH-së dhe reflekton punimet shkencore të stafit të KLSH-së, botës akademike si dhe praktikave më të mira nga SAI-et homologe dhe organizatave ndërkombëtare. Këtë vit kanë vijuar bashkëpunimin me ne për realizimin e Revistës personalitete të fushës së Ekonomisë nga vendi si dhe personalitete të njohura dhe me eksperiencë nga Institucionet Supreme të Auditimit (SAI) nga vende të rajonit e më gjerë, si: President i EUROSAT-t, njëkohësisht President i Gjykatës Holandeze, Arno Visser; Dr. Igor Soltes, zv/Kryetar i Komisionit të Parlamentit Europian për Kontrollin e Buxhetit të BE-së, Prof. Dr. Skënder Osmani, Prof. Dr. Sherif Bundo, Prof. Dr. Niko Pano, Dr. Zef Preçi, Prof. Dr. Omer Stringa, Prof. Dr. Sazan Guri, etj.

Modernizimi i KLSH-së është një proces i vazhdueshëm e që bazohet në disa piketa, në standardet e INTOSAI-t, të cilat mbeten në qendër të linjës botuese të Kontrollit të Lartë të Shtetit. Kështu, libri “ISSAI, 1-400” përbën një botim që reflekton shkallën e përhithjes nga KLSH të standardeve të auditimit por edhe sfidat që ka

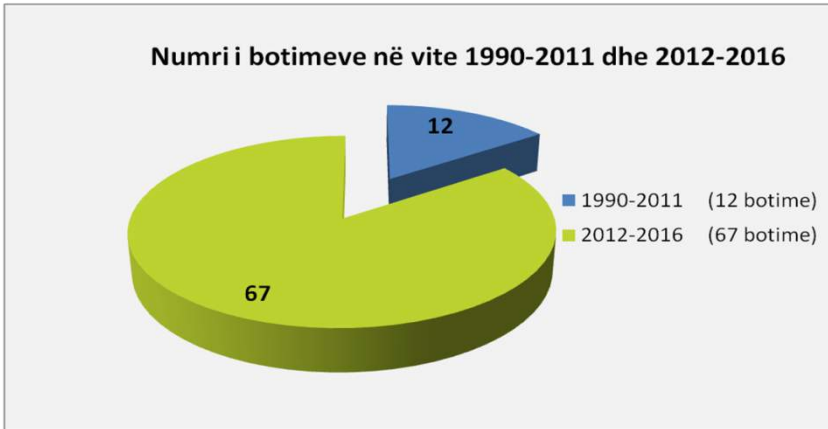
institucioni në adoptimin e plotë të tyre, me qëllim rritjen e kapaciteteve audituese dhe modernizimin e KLSH-së në nivelin e SAI-ve europiane.

Me fokus në edukimin profesional të audituesve publikë, KLSH sjell tek lexuesit e interesuar, që përfshijnë jo vetëm audituesit por dhe studentët, profesionistë të fushave të tjera të lidhura më auditimin, botimin Direktivat e BE-së mbi Prokurimin Publik dhe Kontratat Koncesionare, si udhëzues të këshillueshëm për t'u lexuar e studiuar, duke i paraprirë kështu sfidave që sjell integrimi i Shqipërisë në BE-në në fushën e prokurimeve publike.

Në mars të 2016 filloi implementimi i Projektit të Binjakëzimit, në kuadër të asistencës së BE për Shqipërinë dhe të zbatimit të Instrumentit të Parazgjerimit, IPA 2013. Konferenca e organizuar në kuadrin e fillimit të këtij projekti është pasqyruar në një botim të posaçëm për shkak se aty përcaktohen drejtimet kryesore të punës dhe rezultatet që synohen të arrihen në modernizimin e institucionit dhe vecanërisht në impaktin që do të ketë ky projekt në formimin dhe dizenjimin e audituesit të jashtëm publik.

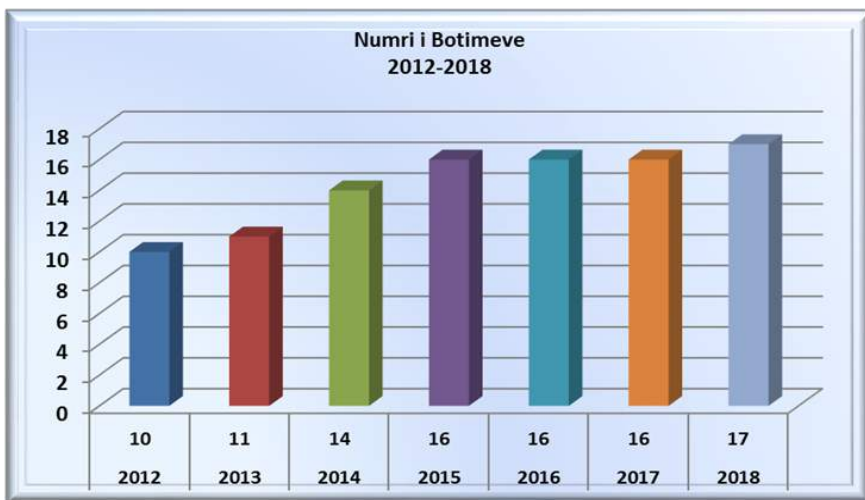
Auditimi i performancës, një objektivi për t'u arritur për KLSH-në e para 2012, sot është një realitet i prekshëm dhe që funksionon normalisht nëpërmjet Departamentit të Auditimit të Performancës, në të cilin janë të përfshirë 20 auditues dhe deri në fund të vitit 2016 kanë realizuar 43 auditime performance. Kjo risi e konsoliduar tashmë dhe ky sukses janë pasqyruar në botimin "Auditimi i Performancës 2012-2015" botim i përgatitur nga Kryetari i KLSH-së dhe nga z.Rinald Muça, Drejtori i Departamentit të Auditimit të Performancës. Ky botim është një kronikë e rrugëtimit të auditimit të performancës dhe libri pasqyron punën e shtrirë në 30 auditime dhe në mbi 130 institucione të audituara gjatë periudhës 2012-2015.

Libri "4 vjet Auditim i Jashtëm Publik", 2012-2015, i përgatitur nga Kryetari, z.Bujar Leskaj, bën një plotësim të lajtmotivit "*Auditimi, dije dhe zhvillim*" të linjës botuese që ndjek Kontrolli i Lartë i Shtetit. Ky botim shpalos përpara lexuesit të thjeshtë dhe atij të interesuar shqiptar, përmes dokumenteve të Kryetarit, ndryshimin dhe evoluimin e KLSH-së në kulturën e punës audituese dhe në rritjen e cilësisë së gjetjeve dhe rekomandimeve të saj. Në tërësi, libri ofron një tablo të përmasave të transformimeve drejt një organizate europiane të auditimit suprem, e cila udhëheq nëpërmjet shembullit që jep, në përputhje me orientimet Strategjike të INTOSAI-t dhe EUROSAT-t.

KLSH do të vijojë të pasurojë kolanën e botimeve të tij edhe për vitin 2017, gjatë të cilit janë parashikuar të botohen 16 tituj, midis të cilëve mund të përmendim:

- Audituesit e KLSH-se në Shtypin e përditshëm, Volumi VII dhe VIII;
- Analiza vjetore, 2016;
- Revista "Auditimi publik" nr. 15,16 dhe 17;
- Raporti Vjetor i Performances, KLSH 2016, në shqip dhe në anglisht;
- Konferenca e V-të Shkencore e KLSH-së;
- Kongreset e INTOSAI-t, nga Lima në Abu Dhabi;
- Auditimi Publik, 1925-1939;
- Manuali i Auditimit të Prokurimit Publik, etj.

Gjatë vitit 2016, KLSH ka publikuar 16 botime, me një tirazh mesatar 250 kopje për titull. Numri total i faqeve për 16 titujt e botuar është 1,307,250. Kosto totale financiare është 2,353,050 lekë dhe vlera mesatare për çdo botim është 540 lekë.

Vlerësimi sipas Kornizës së Matjes së Performancës (PMF Instrument) të fushës “Komunikimi me Palët e Interesit”

Referuar kuadrit për matjen e performancës PMF, fusha e Komunikimit me Palët e Interesit, dimensionet për t`u vlerësuar janë:

- (i) Strategjia e komunikimit/**Vlerësimi i moderuar, 3;**
- (ii) Praktikat e mira mbi komunikimin me Ligjvënësin/**Vlerësimi maksimal, 4;**
- (iii) Praktikat e mira mbi komunikimin me Ekzekutivin/**Vlerësimi maksimal, 4;**
- (iv) Praktikat e mira mbi Komunikimin me Gjyqësorin dhe/ose Prokurorinë dhe agjencitë hetuese/**Vlerësimi, 3.**

a) Sipas rastit, të ketë politika dhe procedura për dokumentimin e auditimit që janë të hartuara për të siguruar përputhshmëri me rregullat e aplikuara dhe evidencat.

(i) Strategjia e komunikimit/Vlerësimi 3	
a) Hartimin e një strategjie për komunikimin me palët e interesit(Udhëzim i INTOSAI-t) ⁵ .	<i>Në proces</i>
b) Identifikimi i palëve kyç të interesit me të cilët SAI duhet të komunikojë për të arritur objektivat e organizatës.	<i>Përmbushur</i>
c) Identifikimi i mesazheve kyçe që SAI synon të komunikojë.	<i>Përmbushur</i>
d) Identifikimin e mjeteve dhe qasjeve të duhura për komunikimin e jashtëm. Udhëzimi i INTOSAI-t.	<i>Në proces zhvillimi</i>
e) Koordinimin e strategjisë së komunikimit me planin strategjik.	<i>Në proces</i>
f) Monitorimi periodik i strategjisë së komunikimit ⁶ .	<i>Partly Completed</i>

⁵ KLSH nuk ka ende një strategji Komunikimi, por Komunikimi është pjesë e Strategjisë së KLSH. Strategjia e Komunikimit do të jetë produkt i Projektit IPA dhe përfundon në maj të vitit 2017.

⁶ Monitorohet komponenti i Komunikimit në Strategjinë e KLSH-së.

g) Vlerësim periodik nëse palët e interesit besojnë se SAI po komunikon efektivisht.	<i>Partially Completed</i>
(ii) Praktikrat e mira mbi komunikimin me Ligjvënësin. Statusi: Maksimal 4	
a) Raportim të përvitshëm të gjetjeve tek Parlamenti.	<i>Përbushur</i>
b) Analizim i raporteve individuale për identifikimin e temave, gjetjeve të përbashkëta dhe rekomandimeve të auditimit dhe diskutimi i këtyre me palët e interesit.	<i>Përbushur</i>
c) Hartimin e politikave dhe procedurave mbi komunikimin me Ligjvënësin, përfshirë një përcaktim se cili është përgjegjës në SAI me komunikimin.	<i>Në proces</i>
d) Ndërgjegjësimin e Ligjvënësit mbi rolin dhe mandatin e SAI-t.	<i>Përbushur</i>
e) Zhvillimi i marrëdhënieve profesionale me komisionet mbikëqyrëse të Parlamentit.	<i>Përbushur</i>
f) Sipas rastit, ofrimin e informacionit tek Parlamenti mbi punën e SAI-t.	<i>Përbushur</i>
g) Sipas rastit, i ofron Parlamentit njohuri profesionale në formën e opinioneve të ekspertëve, përfshirë komente mbi draft-ligjet ose rregullimet e tjera financiare.	<i>Përbushur</i>
h) Sipas rastit, merr feedback nga Parlamenti mbi cilësinë dhe rëndësinë e raporteve të auditimit.	<i>Përbushur</i>
(iii) Praktikrat e mira mbi komunikimin me Ekzekutivin/ Vlerësimi 4	
a) Të mos përfshihet apo të duket se përfshihet, në çdo formë, në menaxhimin e subjekteve që auditohen.	<i>Përbushur</i>
b) Të ofrojë informacion të përgjithshëm tek subjektet e audituara se çfarë duhet të presin gjatë një auditimi.	<i>Përbushur</i>
c) Të ftojë në mënyrë periodike zyrtarët e lartë të Ekzekutivit në takime për të diskutuar çështje të interesit të përbashkët, përfshirë gjetjet e përbashkëta, shkaqet kryesore që SAI ka identifikuar përgjatë analizës së	<i>Përbushur</i>

raporteve të auditimit.	
d) Të kerkoje feedback nga subjektet e audituara rreth cilësisë dhe rëndësisë të raporteve të auditimit dhe procesit auditues.	<i>Përbushur</i>
(iv) Praktikat e mira mbi Komunikimin me Gjyqësorin dhe/ose Prokurorinë dhe agjencitë hetuese/ Vlerësimi 3	
a) Të ketë politika dhe procedura mbi komunikimin me Gjyqësorin dhe/ose Prokurorinë dhe agjencitë hetuese lidhur me gjetjet që kanë rëndësi për këto palë.	<i>Përbushur</i>
b) Të zhvillojë aktivitete ndërgjegjësimi me Gjyqësorin dhe/ose Prokurorinë dhe agjencitë hetuese rreth rolit, mandatit dhe punës së SAI-t.	<i>Përbushur pjesërisht</i>
c) Të komunikojë me Gjyqësorin dhe/ose Prokurorinë dhe agjencitë hetuese mbi rolin e SAI-t në lidhje me hetimet dhe proceset ligjore që janë iniciuar mbi bazën e gjetjeve të auditimit.	<i>Përbushur</i>
d) Të ketë një sistem për ndjekjen e rasteve që SAI i ka derguar Gjyqësorit dhe/ose Prokurorisë dhe agjencie hetuese.	<i>Përbushur</i>
e) Sipas rastit, të ketë politika dhe procedura për dokumentimin e auditimit që janë të hartuara për të siguruar përputhshmëri me rregullat e aplikuara dhe evidencat. Ky kriter është relevant për SAI që kanë funksione Juridiksionale (Gjykatat).	<i>Nuk aplikohet</i>

b) Komunikimi me mediat, qytetarët dhe OJQ-të.

SAI duhet të perceptohet si një burim i besueshëm, i pavarur dhe objektiv dhe një faktor kyç i ndryshimit për mirë në sektorin publik. Ky indikator mat praktikën e ndjekur nga SAI për të informuar publikun mbi rolin, punën dhe rezultatin e tij e për të kontribuar në forcimin e llogaridhënies në sektorin publik.

Dimensionet për vlerësim:

- (i) Praktikrat e Mira mbi komunikimin me media;
- (ii) Praktikrat e mira mbi komunikimin me qytetarët dhe OJQ-të.

(i) Praktikrat e Mira mbi komunikimin me media/Vlerësimi 4	
a) Për periudhën në shqyrtim, SAI ka mbajtur konferenca për shtyp për të publikuar raportin vjetor dhe, sipas rastit, raporte madhore, përfshirë raportet e auditimit të performancës.	<i>Përmeshur</i>
b) Për periudhën në shqyrtim, SAI ka nxjerrë njoftime për shtyp mbi raportet madhore, përfshirë auditimet e performancës sipas rastit.	<i>Përmeshur</i>
c) Për periudhën në shqyrtim, SAI i kërkon mediave për të shpërndarë raportet, përfshirë ato të performancës sipas rastit.	<i>Përmeshur</i>
d) SAI ka një sistem për të monitoruar mbulimin nga media të SAI-t dhe çështjeve të adresuara nga SAI.	<i>Përmeshur</i>
e) SAI ka autorizuar një ose 2 individë për të komunikuar me mediat në emër të SAI-t.	<i>Përmeshur</i>
f) SAI ka procedura për të trajtuara kërkesat nga mediat dhe një pikë kontakti me mediat.	<i>Përmeshur</i>
(ii) Praktikrat e mira mbi komunikimin me qytetarët dhe OJQ-të/Vlerësimi 4	
a) Ka bërë publik mandatin e SAI-t.	<i>Përmeshur</i>
b) Ka publikuar përmbledhje të raporteve të auditimit, të shkurara ose të komunikuar, për ta bërë më të lehtë kuptimin e gjetjeve nga qytetarët.	<i>Përmeshur</i>
c) Ka vendosur kontakte me organizata joqeveritare dhe i ka inkurajuar ato të lexojnë raportet dhe t'i ndajnë gjetjet me qytetarët.	<i>Përmeshur</i>
d) Ka nxitur qytetarët që të kenë akses në informacion mbi auditimin në sektorin publik dhe mbi SAI-n, përtej raporteve të auditimit.	<i>Përmeshur</i>

Menaxhimi i ndryshimit, qeverisja e brendshme institucionale-----

e) Ka ofruar mundësi që qytetarët të ofrojnë input dhe/ose të jenë pjesëmarrës në punën e SAI, pa cenuar pavarësinë e SAI-t.	<i>Përbushur</i>
f) Ka përdorur në mënyrë adekuate mediat online (Website institucional, e mail, gazeta, media sociale (në përputhje me kulturën e vendit.	<i>Përbushur</i>
g) SAI duhet të kontribuojë në debatin mbi përmirësimin e sektorit publik, pa kompromentuar pavarësinë.	<i>Përbushur</i>
h) Ka kërkuar feedback nga OJQ-të ose anëtarë të publikut mbi aksesibilitetin e raporteve të auditimit dhe e ka përdorur këtë feedback për të bërë përmirësime.	<i>Përbushur</i>

III. REZULTATET E VEPRIMTARISË AUDITUESE

1. VLERAT DHE DOBITË E SAI-ve: SJELLJA E NDRYSHIMEVE NË JETËN E QYTETARËVE

KLSH lider në strukturat që ndikojnë në forcimin e llogaridhënies, transparencës dhe përgjegjshmërisë në administrimin e sektorit publik.

“Koncepti i përgjegjshmërisë është në zemër të një sistemi demokratik”.

Në një demokraci, përfaqësuesit e zgjedhur janë të autorizuar të implementojnë vullnetin e njerëzve dhe të veprojnë në emër të tyre përmes organeve legislative dhe ekzekutive. Një risk në demokraci është që

pushteti dhe burimet mund të keqmenaxhohen ose të shpërdorohen, duke sjellë një humbje të besimit që mund të minojë sistemin demokratik. Një SAI i pavarur, efektiv dhe i besueshëm që shqyrton udhëheqjen dhe përdorimin e burimeve publike është një komponent i rëndësishëm për të bërë qeverinë të përgjegjshme. Një demokraci e pakonsoliduar, me një ekonomi në rritje të ngadaltë dhe me mbështetje të madhe në huatë e huaja, kjo është karakteristikë thelbësore për Shqipërinë. Roli kryesor i qytetarëve në një demokraci është pjesëmarrja. Qytetarët kanë një detyrim për të qenë të informuar për çështjet publike, për të monitoruar sjelljen e udhëheqësve dhe përfaqësuesve të tyre, dhe për të shprehur mendimet e tyre. Audituesit shtetëror publik luajnë një rol kyç në informimin e qytetarëve për punën e qeverisë. Pasi rezultatet e auditimit bëhen publike, qytetarët janë në gjendje të mbajnë kujdestarët e burimeve publike të përgjegjshëm. Në këtë mënyrë ata, promovojnë eficiencën, përgjegjshmërinë, efektivitetin dhe transparencën e administratës publike.

Në këtë kontekst, raportet e auditimit të performancës megjithëse në një numër modest për vitin 2016, vetëm 13 të tilla, janë të publikuara në web, ku si media por edhe çdo i interesuar që ka akses në internet, vihen në dijeni dhe posedon të gjithë informacionin lidhur me gjetjet dhe rekomandimet e dhëna në përputhje me konkluzionet e arritura.

Ndërsa për llojet e tjera të auditimit, për shkak edhe të disa dobësive të brendshme, të cilat janë pjesë edhe e kulturës së vjetër të punës audituese, i publikueshëm është vetëm Vendimi i Kryetarit të KLSH në përfundim të çdo auditimi. Duhet të theksojmë se 98% e materialeve të auditimit janë të publikuara dhe të aksesueshme në faqen web të KLSH.

Një mënyrë e tillë e qasjeve audituese është vlerësuar jo vetëm si një mjet transparence e punës sonë por edhe si një mjet shtesë për të mbajtur qeverinë dhe entitetet e sektorit publik më të ndërgjegjësuar për llogaridhënie të vazhdueshme.

Megjithatë për shkak të aksesit të kufizuar të internetit në zonat rurale, një mjet tjetër komunikimi sidomos për rastet e shkeljeve flagrante në mënyrën se si administrohen dhe menaxhohen fondet publike janë përdorur edhe njoftimet për shtyp në median vizive, ndërsa në median e shkruar është përdorur kryesisht teknika e prezencës së shtuar të audituesve tanë me shkrime për problematikat dhe shqetësimet e punës tonë audituese.

2. MBI IMPAKTIN E VEPRIMTARISË AUDITUESE TË KLSH-së NË FUSHËN E MENAXHIMIT TË FINANCIVE PUBLIKE DHE EKONOMISË

KLSH në auditimet e realizuara gjatë vitit 2016, ka kërkuar përmes rekomandimeve ndërhyrje që synojnë përmirësimin e kuadrit rregullator dhe reflektojnë praktikën më të mira në menaxhimin e financave publike, duke adresuar rekomandime për përmirësim ligjor kryesisht të lidhur me zbatimin e buxhetit por dhe ndërhyrje të rëndësishme sidomos në sektorë nevralgjik për vendin.

2.1 Mbi përgatitjen e buxheteve afatmesme dhe vjetore

Qëndrueshmëria makro-fiskale dhe stabiliteti i sektorit financiar, konsiderohen¹ si një ndër përparësitë më të mëdha, për shkak të ndikimit thelbësor mbi aftësinë e vendit për të kaluar në një model rritjeje të qëndrueshme. Iniciativa për krijimin e Këshillit të Pavarur Fiskal duhet të jetë prioritet. Kemi theksuar se mungon një vlerësim i plotë i procesit vendimmarrës të investimeve publike në planifikimin e niveleve të qëndrueshme të investimeve në të gjithë sektorin publik; shpërndarjen e investimeve në sektorët dhe projektet e duhura; zbatimin e projekteve në kohë dhe brenda

¹ Dokument i Bankës Botërore. Kuadri i Partneritetit Bankës Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim, Korporatës Ndërkombëtare Financiare dhe Agjencisë shumëpalëshe të garantimit të investimeve me Shqipërinë.

buxhetit të parashikuar, pasi përmirësimet në menaxhimin e investimeve publike mund të rrisin ndjeshëm efikasitetin dhe produktivitetin e tyre. Mungon një veprim konkret për forcimin e kapaciteteve të administratës publike në lidhje me vlerësimin ekonomik (jo vetëm vlerësim teknik dhe financiar) të projekteve të investimeve kapitale, pra në çmasë përfitimet sociale nga projekti respektiv do të tejkalojnë kostot e projektit. Këto kapacitete do të përdoren edhe për të vlerësuar, pas realizimit, kthimin social-ekonomik në projektet e realizuara të investimeve. Tendenca për përqendrim të investimeve kapitale kryesisht tek financimi i huaj (në programim rreth 50% e tyre janë financim i huaj), ngre problematikën e realizimit të investimeve jashtë procedurave të prokurimit publik shqiptar duke kërkuar ekspertizë brenda strukturave shtetërore për të vlerësuar me kujdes kontratat të cilat nuk rregullohen me legjislacionin shqiptar. Decentralizimi fiskal të përgatitet në një kuadër ligjor efektiv dhe realist. Kemi kërkuar që Ministria e Financave në mënyrë të vazhdueshme të ndjek financat e qeverisjes vendore sidomos në kushtet kur vlerësohet një borxh i prapambetur vendor në nivele të konsiderueshme.

2.2. Mbi raportimin e treguesve fiskalë

a. Fondit të Zhvillimit të Rajoneve të përfshihet në procesin e PBA-së, për arsyen se niveli këtij fondi ka ardhur duke u shtuar nga njëri vit në tjetrin (për vitin 2016 planifikuar në 14,979 milion lekë pra rritur me 210% në krahasim me vitin 2014). Ne gjykojmë dhe kemi rekomanduar se pjesa e Fondit të Zhvillimit të Rajoneve, si fond që menaxhohet nga KZHR dhe shpenzohet në njësitë vendore duhet të përfshihet kuadrin makroekonomik dhe në kërkesat buxhetore afatmesme të njësisë së qeverisjes së përgjithshme, me qëllim që, në to të bëhen pjesë dhe pasqyrohen shpërndarja e buxhetit të shtetit dhe politikat e programit të Qeverisë që kanë lidhje me këtë fond për periudhën 3 vjeçare, përmirësim që do të sjellë dhe kufizimin e alokimit të tij në fillim të vitit, me qëllim ruajtjen e vlerës në kohë të parasë të fondeve në financim të projekteve. Me rëndësi janë masat në drejtim të pasqyrimin të saktë dhe lehtësisht të evidentueshëm, në një zë të veçantë, të vlerës së planifikuar dhe faktike të Fondit të Zhvillimit të Rajoneve të shpërndarë dhe përdorur nga njësitë e pushtetit vendor dhe ato qendror, duke lejuar një analizë dhe pasqyrim të kthjellët të treguesve të planifikuar dhe faktik të buxhetit të shtetit.

b. Kemi kërkuar krijimin e një baze të dhënash, jo lehtësisht të modifikueshme për projektet me financim të huaj, me kontroll të shtuar shtetëror për ecurinë e tyre, në

funksion të regjistrimit të saktë dhe të plotë të treguesve në lidhje me shpenzimet kapitale me financim të huaj. Në mënyrë që të mos ketë devijime të raportimit por edhe të shtohet kontrolli, duhet të orientohen projektet drejt skemës së plotë të thesarit, duke minimizuar grantet dhe projektet e skemës së pjesshme për të cilat humbet gjurma audituese duke ngritur një sistem raportimi mbi bazë të praktikave më të mira të kontabilizimit dhe raportimit të tyre si dhe domosdoshmërisht të ndërpriten praktikatat e alokimit të fondeve nga një projekt drejt tjetrit.

c. Kemi kërkuar hartimin dhe përmirësimin e udhëzimit standard të zbatimit të buxhetit me procedura për përdorimin e Fondit të Kontigjencës, për të siguruar argumentimin e pamundësisë së financimit nga buxheti vjetor, si dhe të përcaktojnë dokumentacionin e domosdoshëm për të justifikuar kërkesën dhe përdorimin i tij, po ashtu, të përcaktojnë procedurë mbi llogaritjen e kostos për fondin e kërkuar, si dhe rregulla të qartë mbi afatet e paraqitjes për mendim, para se të shqyrtohet në Këshillin e Ministrave.

d. Për pagesat e vendimeve të Gjykatës Europiane të të Drejtave të Njeriut, të hapet një llogari ekonomike në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë (SIFQ), në mënyrë që dhe raportimi për shpenzimet për këto vendime të gjykatave ndërkombëtare, të dalë i qartë dhe në tabelën fiskale të çdo viti buxhetor, duke patur parasysh vlerën e lartë që përballon buxheti si rezultat e këtyre vendimeve.

2.3. Mbi menaxhimin e borxhit publik

Për borxhin publik, si një tregues i rëndësishëm, por dhe me ndikim të lartë në qëndrueshmërinë e financave publike dhe projeksionet ekonomike të së ardhmes, në vijimësi kemi rekomanduar vendosjen e kufirit tavan të këtij borxhi në Kushtetutë (propozim i paraqitur Kuvendit që në vitin 2012), në masën 60% të Produktit të Brendshëm Bruto të vendit dhe arritjen e këtij niveli të shtrirë në kohë, në terma afatgjatë. KLSH ka kërkuar monitorim të kujdesshëm të disa aktiviteteve të parashikuara në Strategjitë e Menaxhimit të Financave Publike 2014-2020, të lidhura me borxhin publik, duke vendosur indikatorët kryesorë të borxhit, të cilët të jenë të qëndrueshëm, të publikueshëm dhe të kuptueshëm nga qytetari. Njëlloj si në vitin 2012, ku në raportimin e Buxhetit faktik të vitit 2011 kemi qenë të parët që kërkuam në Kuvend shlyerjen e detyrimeve të prapambetura dhe të akumuluarra ndër vite ndaj sipërmarrjes private, për vitin e kaluar rekomanduam (në similtanitet me shqetësimin e ngritur edhe nga FMN) marrjen e masave të shpejta

për të identifikuar plotësisht dhe shlyer borxhin e akumuluar dhe në rritje të shpejtë të njësive të qeverisjes vendore.

Ndërkohë që kemi ripërsëritur kërkesën që Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave të unifikojnë dhe plotësojnë kërkesat për raportim të borxhit mbi të njëjtat kritere, në mënyrë që analizat të jenë të krahasueshme. Në kuadër të mbajtjes nën kontroll të risqeve të portofolit, menaxhimit të riskut të kursit të këmbimit, prioritet duhet të jetë mbajtja nën kontroll e borxhit të jashtëm duke vendosur tavan vjetor për totalin e borxhit të jashtëm në përbërje të borxhit publik në përputhje dhe strategjinë afatmesme të menaxhimit të borxhit publik. Për të minimizuar risqet operacionale të veprimit mbi një bazë rregullative jo plotësisht dhe qartësisht të saktësuar, kemi kërkuar të veprohet me shpejtësi për të miratuar aktet normative të cilat plotësojnë dhe shpjegojnë frymën e ndryshimeve ligjore në drejtim të huamarrjes shtetërore, borxhit shtetëror dhe garancive shtetërore të huasë në vend. Duhet që parashikimi i efekteve të rritjes apo uljes së borxhit publik të lidhen me rritjen ekonomike, varfërinë, apo tregues të tjerë ekonomik. Mbajtja nën kontroll e nivelit të borxhit shtetëror me efekte të rëndësishme në financat publike, por edhe zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm, duhet të bëhet me koordinim të Politikës Monetare dhe asaj Fiskale.

2.4 Mbi investimet kapitale publike

Kemi theksuar se mungon një vlerësim i plotë i procesit vendimmarrës në planifikimin e niveleve të qëndrueshme të investimeve në të gjithë sektorin publik, në shpërndarjen e investimeve në sektorët dhe projektet e duhura, në zbatimin e projekteve në kohë dhe Brenda buxhetit të parashikuar.

KLSH ka konstatuar mungesën e një veprim konkret për forcimin e kapaciteteve të administratës publike për vlerësimin ekonomik (jo vetëm vlerësim teknik dhe financiar) të projekteve të investimeve kapitale, pra në çmasë përfitimet sociale dhe në nivel të qytetarit nga projekti respektiv do të tejkalojnë kostot e projektit. Këto kapacitete do të përdoren edhe për të vlerësuar, pas realizimit, kthimin social-ekonomik në projektet e realizuara të investimeve.

Tendenca në rënie e investimeve kapitale tregon se borxhi publik përgjithësisht nuk është përdorur për rritjen e investimeve. Ritmi vjetor i rritjes së borxhit është më i lartë se ritmi vjetor i rritjes ekonomike, duke reflektuar sinjale risku për stabilitetin makroekonomik dhe zhvillimet ekonomike në të ardhmen.

2.5 Mbi përgatitjen e Pasqyrave të Konsoliduara Financiare të Shtetit dhe Raportimin financiar të sektorit publik

Vijon të konstatohet mungesa e një bazë të unifikuar të mbajtjes së kontabilitetit, adresime të ndryshme të përgjegjësive për përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara të Qeverisë. Mungesa e pasqyrave të konsoliduara të shtetit, ndikon jo vetëm në nivelin e transparencën, por është e lidhur ngushtësisht me ndjekjen e kujdesshme të financave publike dhe analizën e treguesve makroekonomik. Kemi kërkuar që të merren masa për krijimin e një drejtorie të veçantë për kontabilitetin dhe raportimin financiar, e cila të merret me hartimin dhe zbatimin e metodologjive të nevojshme për Kontabilitetin Publik dhe Raportimin Financiar. Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit Publik IPSAS, i kemi gjykuar si baza kryesore metodologjike mbi të cilën do të hartohen pasqyrat financiare të shtetit, edhe për të familjarizuar punonjësit e administratës publike me kërkesat e reja.

2.6 Mbi forcimin e rolit të auditimit të brendshëm dhe sistemeve të menaxhimit financiar

Kemi theksuar nevojën për rritje të pavarësisë së strukturës që merret me konsolidimin e politikave dhe ndjek organizimin dhe funksionimin e strukturës së auditit të brendshëm si një strukturë e rëndësishme që siguron miradministrim të entiteteve publike, duke e vënë këtë strukturë në varësi të Kryeministrit. Si njësi qendrore kemi kërkuar të ketë në varësi funksionale (metodologjike dhe raportimi) të gjitha strukturat e auditimit të krijuara në nivel të qeverisjes së përgjithshme, model që afron shërbimin e strukturave të auditit të brendshëm me nevojat e sektorit publik për llogaridhënie.

Njësitë e auditimit të qeverisjes qendrore dhe institucioneve të pavarura të kenë detyrimin të raportojnë dhe të jenë në varësi funksionale nga kjo Njësi me funksione të përqendruara. Kjo mënyrë varësie funksionale (jo si struktura) gjykojmë se krijon kushte të favorshme për pavarësi, profesionalizëm por dhe garanton një nivel raportimi në kohë reale duke inkurajuar dhe masa për përmirësim të problematikave, përmes bërjes së zbatueshme të rekomandimeve të dhëna nga këto struktura.

2.7 Transparenca e financave të partive politike

Në Ligjin nr. 8580, datë 17.02.2000 “Për Partitë Politike”, cilësohet se Komisioni Qendror i Zgjedhjeve është organi përgjegjës për monitorimin dhe mbikëqyrjen e

financimit të partive, sipas rregullave të këtij ligji, ndërkohë që në këtë ligj nuk gjejmë referencë për rregullime të veçanta për administrimin dhe raportimin e financave të partive politike. Dispozitat në fuqi nuk mundësojnë rregullime të detajuara lidhur me regjistrimet kontabël, paraqitjen e informacionit financiar dhe afatet kohore të parashikuara për depozitimin e pasqyrave financiare pranë Komisionit Qendror të Zgjedhjeve. Partitë politike në Shqipëri nuk i publikojnë vetë informacionet financiare as për publikun e gjerë, as për anëtarët e tyre. Megjithatë Komisioni Qendror i Zgjedhjeve është organi përgjegjës për monitorimin dhe mbikëqyrjen e financimit të partive dhe fushatave zgjedhore, por deri më sot nuk ka luajtur ndonjë rol aktiv në rritjen e transparencës së fondeve të partive politike. Për këtë arsye KLSH ka rekomanduar ndërmarrjen e një iniciative ligjore për hartimin e një Ligji “Për Financimin dhe Auditimin e Subjekteve Politike” me qëllim të krijimit të një kuadri rregullator të mënyrës, kushteve të financimit, administrimit, mbikëqyrjes, transparencës dhe raportimit të përdorimit të pasurisë dhe të ardhurave të subjekteve politike sipas praktikave më të mira që rregullojnë këtë fushë.

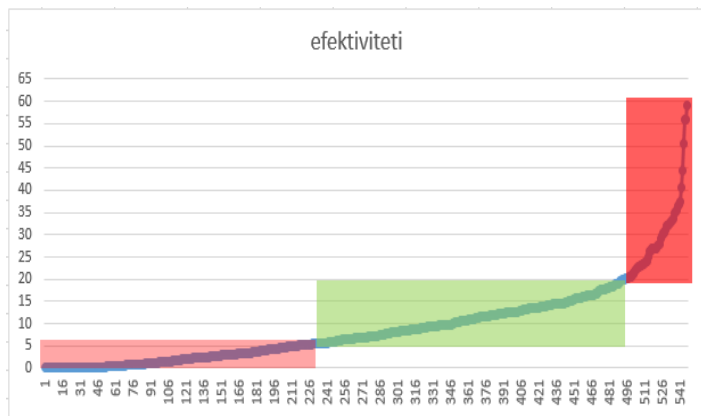
2.8 Prokurimi publik dhe mungesa e eficiencës në realizimin e tij

Një nga kërcënimet e financave publike është niveli i ulët i efektivitetit në prokurimin e mallrave, shërbime dhe realizimit të punimeve kryesisht në infrastrukturën rrugore. Ajo që nuk po arrihet të sigurohet përmes sistemit elektronik të prokurimit është me vlera për parane e shpenzuar, një tregues i rëndësishëm për një sistem eficient prokurimi publik. Me gjithë vëmendjen e shtuar të të gjithë aktorëve dhe faktorëve që përfshihen në menaxhimin e financave publike, në drejtim të përmirësimit dhe forcimit të sistemit të prokurimit publik ka aspekte të cilat adresojnë nevojën për ndërhyrje.

Ajo që synohet nga një sistem modern prokurimi janë plotësimi i parimeve kryesore të konkurrencës, tregut të lirë dhe efektivitetit në prokurimin e mallrave, të shërbimeve dhe punimeve që përbëjnë dhe bazën kryesore të fondeve të prokuruar. Duke përpunuar të dhënat e siguruara nga sistemi i prokurimit elektronik, kemi konstatuar që prokurimi i fondeve sipas llojit të procedurës është realizuar me procedura të cilat nuk garantojnë konkurrencën e hapur (negocimi i kontratave është lloji më i përhapur i procedurave të përdorura, referuar numrit të procedurave të realizuara përgjatë vitit 2016, me 59% të tyre).

PROCEDURA	Vlera	%	Numri	%
I hapur lokal	74,363,904,466	85.1%	2062	40.7%
Kërkesë për propozim	6,865,449,405	7.9%	2958	58.4%
I hapur ndërkombëtar	6,142,594,121	7.0%	47	0.9%
TOTALI	87,371,947,992	100%	5670	100%

Lloji më i shpeshtë i procedurës së përdorur, siç duket edhe nga tabela është ai i kërkesës për propozim me gati 59 % të totalit të procedurave të zhvilluara. Me këtë nivel të rritur të procedurave në mungesë të një konkurrence të plotë, sistemi nuk mund të prodhojë produkt me efektivitetin dhe economicitetin e kërkuar në shpenzimin e fondeve. Ndërkohë që përqendrimi më i madh me rreth 85 % të totalit të fondit të prokuruar në vlerë është një tregues që fsheh mungesën e konkurrencës pasi në analizë më të thelluar, konstatohet se vlera e lartë është reflektim i një numri shumë të vogël procedurash të hapura të realizuara me një konkurrent, pra në mungesë të konkurrencës që synon ky lloj prokurimi. Nëse i referohemi Efektivitetit, ai shikohet i lidhur me diferencën e fondit limit me fondin e prokuruar sipas llojit të procedurës së ndjekur. Ky është një tregues i mirëpërdorimit ose jo të fondeve duke pasur parasysh variabla, si planifikimi i prokurimeve apo hartimi i specifikimeve teknike.

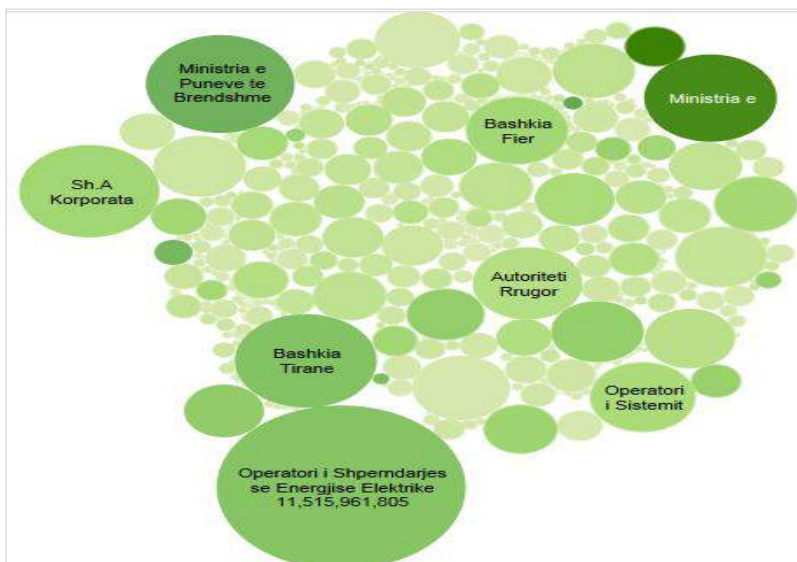

Efektiviteti i prokurimeve publike viti 2016

Nga analiza e zonave me risk për Autoritetet kontraktore të cilat janë konsumatorët me të mëdhenj të fondeve rezulton se po mbizotëron fenomeni fitimi i ofertave anomalisht të ulta në vlera jo normale nga 20% deri me 80% të cilat kanë riskun e mos efektivitetit në planifikimin e fondeve (rrezikun e marrëveshjeve) si dhe riskun e mos kryerjes në cilësi dhe kohë të punimeve e kontratave të shërbimeve.

Vizualizimi i takon të dhënave për 559 autoritete kontraktore, 1118 operatore ekonomike të përfshirë në 4527 procedura të prokurimit elektronik.

Nga ana tjetër, të dhënat tregojnë një përqendrim të fondeve publike në disa operatorë kryesorë të cilët jepen në vizualizimin e mëposhtëm. Autoritetet që kanë marrë një sasi të madhe të fondeve përmes sistemit të prokurimit publik janë Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Ministria e Punëve të Brendshme (Drejtoria e Prokurimeve të Përqendruara), Ministria e Shëndetësisë, Autoriteti Rrugor Shqiptar. Ndërsa nga njësitë e qeverisjes vendore fondet mund të evidentohen qartë Bashkia Tiranë dhe Bashkia Fier.

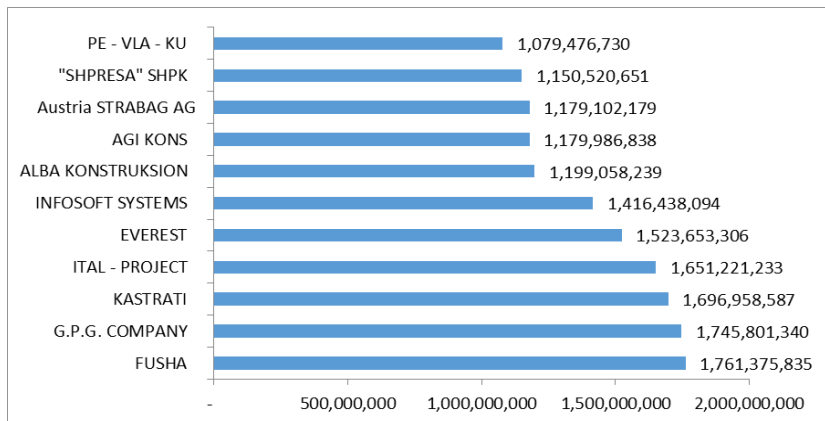

Trajtimi i barabartë ndërmjet operatorëve ekonomikë pjesëmarrës është një tregues i konkurrencës së lirë në zhvillimin e prokurimeve duke kontribuar në shpenzimin me efektivitet dhe eficiencë të fondeve publike. Rritja e operatorëve pjesëmarrës dhe nga ana tjetër shkalla e përqendrimit të fondeve në operatorët ekonomikë janë përdorur si matës për vlerësimin e konkurrencës në përfitimin e kontratave me fonde publike.

Në të gjitha procedurat e prokurimit të zhvilluara janë shpallur fitues 1,140 operatorë ekonomikë për 5,067 procedura prokurimi në total.

Nga analiza e bazës së të dhënave evidentohet që gjatë vitit 2016, 50% e vlerës totale të prokuruar është fituar nga 57 operatorë ekonomikë. Nga ana tjetër kemi llogaritur se 5% e totalit të operatorëve kanë fituar 14.7% të prokurime të zhvilluara. 20 operatorët ekonomike, që gjatë vitit 2016, kanë fituar 27.4% të vlerës

të fondit të prokuruar nga fondi total i prokuruar në 5,067 procedurat e realizuara, janë listuar si më poshtë.

Një problematikë tjetër me efekte në financat publike kur i referohemi prokurimeve është mënyra e llogaritjes së fondit limit, duke u bazuar në tre oferta pjesë e të cilave dhe oferta e operatorit fitues, megjithëse kjo procedurë është në përputhje me kërkesat ligjore, konstatojmë se ka deformuar jo pak fondet e prokuruar, tipike është procedura e prokurimit të sistemit të kamerave në Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit.

Për të dytin vit radhazi, në Raportin për Zbatimin e Buxhetit Faktik 2015, KLSH ka shpalosur hartën e risqeve fiskale dhe financiare më të rëndësishme të vendit, një pjesë të të cilave u përmendën më sipër, për të cilat ka kërkuar që Qeveria të marrë masa për përgatitjen dhe zbatimin e një plani konkret për zbutjen deri në eliminim të këtyre risqeve. Gjithashtu janë propozuar edhe masa thelbësore, duke kontribuar në plotësimin e kërkesave të Kapitullit 32 "Kontrolli Financiar" dhe Kapitullit 33 "Dispozitat Financiare dhe Buxhetore" të Marrëveshjes së Stabilizim Asocimit me Bashkimin Europian. Kjo qasje është në linjë të plotë me Kongresin e XXII-të të INTOSAI-t që rekomandon se "SAI-t duhet të realizojnë një kuptim të përbashkët të sistemeve të Menaxhimit Financiar, pikat e forta dhe dobësitë e tyre, faktorët kryesorë të riskut dhe implikimet për arritjen e objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm. Ky kuptim do të ishte thelbësor për realizimin e auditimit të buxhetit të qeverisë në një mënyrë gjithëpërfshirëse, për identifikimin e shkaqeve të dështimeve në Buxhet, duke çuar në raporte më të mira auditimi dhe në rritjen e zbatueshmërisë së rekomandimeve të SAI-t dhe, prej këtej, në shëndoshjen efektive të financave publike të një vendi".

2.9 Përgjegjshmëria dhe llogaridhënia përmes identifikimit të përgjegjësive në keqadministrimin e fondeve dhe burimeve

Nga auditimet e realizuara gjatë vitit 2016 janë konstatuar shkelje dhe parregullsi financiare që i përkasin periudhës objekt auditimi 2013-2016.

1. Parregullsi dhe shkelje financiare në të ardhurat dhe në shpenzimet e kryera konsideruar si dëm ekonomik në shumën totale prej 25,481 milion lekë (188 milion euro), nga e cila rekomanduar për zhdëmtim në vlerën 24,723 milion lekë ose në masën 97%.

2. Shkelje të disiplinës financiare me ndikim negativ në të ardhura në shumën 35,919 milion lekë dhe në nivelin e shpenzimeve në shumën 10,925 milion lekë, në një total prej 46,844 milion lekë (345 milion euro).

Në total shkeljet e konstatuara kanë patur një efekt negativ për shtetin në shumën 72,325 milion lekë, afërsisht 533 million euro.

Dëmet kryesore të konstatuara janë të lidhura kryesisht me administrimin e pasurive natyrore, kështu si gjetje kryesore nga auditimet tona, theksojmë mosrespektimin e Marrëveshjes Hidrokarbure me ndarje prodhimi me kompaninë që shfrytëzon rreth 95% të prodhimit të naftës ekzistuese në rang vendi dhe shtrihet në zonën e vendburimit naftëmbajtës Patos-Marinëz. Ky vendburim naftë ka qenë ekzistues dhe kompania nuk ka rënduar kostot hidrokarbure me shpenzime kërkimi, por ka filluar direkt prodhimin e naftës. Për këtë arsye pritshmëria në lidhje me fitimin që do të vinte nga shfrytëzimi i kësaj pasurie kombëtare në dobi të qytetarëve ka qenë shumë e madhe. AKBN si struktura përgjegjëse kryesore, por edhe Albpetrol dhe Ministria e Energjetikës, në kundërshtim me marrëveshjen hidrokarbure, nuk kanë monitoruar dhe mbikëqyrur shpenzimet për operacionet hidrokarbure, por e kanë lejuar kompaninë që të kryejë shpenzime, mbi çmimet e tregut dhe mbi normativat dhe referencat ligjore në fuqi. Kështu që të ardhurat e realizuara nga shitja e naftës së prodhuar nuk kanë mbuluar kostot hidrokarbure. Për këtë arsye, kompania shtetërore Albpetrol, nuk ka marrë sasinë e hidrokarburit, naftës së premtuar në planin e zhvillimit, si dhe Buxheti i Shtetit nuk ka marrë tatimin mbi fitimin. Mosrealizimi i mbikëqyrjes ka sjellë humbje të mëdha në Buxhetin e Shtetit.

Qëllimi jonë nuk është penalizimi i investitorëve të huaj, përkundrazi, i mbështesim ata, mirëpo mungesa e një kuadri rregullator të përditësuar sipas modeleve më të mira bashkëkohore dhe mospërcaktimi i saktë dhe i qartë i të drejtave, detyrimeve

dhe penalizimeve në marrëveshjet hidrokarbure, si dhe performanca e dobët e veprimtarisë së institucioneve publike në këtë fushë, e shoqëruar me një mungesë bashkëpunimi dhe bashkërendimi të veprimtarisë ndërmjet tyre në lidhje me monitorimin, inspektimin, kontrollin dhe auditimin e zbatimit të këtyre marrëveshjeve, ka ndikuar negativisht në arritjen e përfitueshmërisë ekonomike dhe financiare të Shtetit shqiptar, duke rrezikuar përdorimin racional të burimeve nëntokësore të naftës, si dhe duke kërcënuar mjedisin.

Vlen të theksojmë, se së paku që nga viti 2013 e në vazhdimësi, si KLSH nga auditimet e ushtruara në Ministrinë e Energjisë (MEI), në Agjencinë Kombëtare të Burimeve Natyrore (AKBN) dhe në Albpetrol sh.a., kemi ngritur shqetësimin e keqshfrytëzimit të burimeve naftëmbajtëse dhe për pasojë kemi denoncuar humbje dhe mungesa të konsiderueshme ekonomike dhe financiare për buxhetin e shtetit, duke rekomanduar marrjen e masave për përmirësimin e situatës në sektorin hidrokarbur.

Si KLSH një zgjidhje të shpejtë të problematikës së banorëve të fshatit Zharrëz, shumë më përpara ngjarjes së lëkundjeve sizmike në zonën e Marinzës dhe protestës së tyre, me kontribute të menjëhershme nga Buxheti i Shtetit dhe nga kompania që mban koncesionin hidrokarbur në zonë, në investime për dëmshpërblimin e dëmeve materiale ndaj familjeve dhe rikthimin e parametrave normalë mjedisorë në fshat. Në Projektraportin e Auditimit të nisur AKBN-së dhe MEI-t me shkresën e Kryetarit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, nr.850/7, datë 09.03.2015, kemi cilësuar se *“...një dëm tjetër i pa recuperueshëm me pasojë subsidencë (fundosje) të sipërfaqes do të ndodhë për shkak të prishjes së ekuilibrit të forcave të brendshme në njësinë e kolektorit. çka do të çojë në shkatërrimin e shtresave litologjike, për rrjedhojë nuk kemi ruajtje të nëntokës, një nga kriteret bazë që qeveria duhet ta monitoroj në mënyrë skrupuloze, mbasi n.q.s. nuk do të mbahet qëndrim i menjëhershëm, do të kemi subsidencë (fundosje) të sipërfaqes së tokës në zonën përkatëse, e shoqëruar në vazhdimësi me lëkundje sizmike. Kjo është e sigurtë nga ana shkencore ku nuk shtrohet pyetja: A do të ndodhë? Por, kur do të ndodhë?”*

E njëjta linjë qëndrimi në favor të qytetarëve, banues të fshatit Zharrëz, u përcoll edhe në Vendimin e Kryetarit të KLSH me Nr. 850/11 të Prot. nr.34, datë 30.04.2015 për auditimin në AKBN dhe MEI, në Vendimin me Nr.179, datë 31.12.2016 për auditimin në Albpetrol sh.a., si dhe në Vendimin e datës 29.02.2017 lidhur me rezultatet e auditimit të fundit në AKBN.

2.10 Lufta kundër antikulturës së pandëshkueshmërisë

Kongresi i XXII-të i INTOSAI-t nënvizoi se “SAI-t kanë nevojë të mbledhin dhe promovojnë gjerësisht në publik rezultatet e auditimeve të kryera prej tyre, duke theksuar risqet e mundshme në zbatimin e politikave dhe programeve të qeverisë, risqe të cilat mund të minojnë një menaxhim të shëndetshëm të Financave Publike”.

Ndërsa shprehemi të kënaqur me nivelin e zbatimit nga administrata shtetërore të masave organizative dhe administrative të propozuara nga KLSH, (i cili është në nivelin e zbatueshmërisë së rekomandimeve të SAI-ve të zhvilluara europiane), konstatojmë me shqetësim se në masat me karakter disiplinor për largimin nga puna të nëpunësve të lartë të Shtetit, të kapur në abuzim flagrant me pronën dhe fondet publike, përqindja e zbatueshmërisë është më e ultë. Moszbatimi nga qeveria i rekomandimeve të KLSH për largimin nga shërbimi civil apo nga puna të nëpunësve të tillë ushqen çdo ditë antikulturën e pandëshkueshmërisë, të përhapur gjerësisht në vend, pengon, bllokun shqyrtimin nga ana e Prokurorisë të dosjeve penale të dorëzuara nga KLSH për këta funksionarë të lartë.

Ndërsa mospranimi nga subjektet e audituara i dëmeve ekonomike të konstatuara nga KLSH dhe i rekomandimeve për zhdëmtim dëmton jo thjesht KLSH-në, por mbi të gjitha financimet publike, ekonominë shqiptare dhe qytetarët shqiptarë, pasi janë para të abuzuara mbi ta. Në përputhje me objektivin e tij strategjik të përmirësimit të qeverisjes, nëpërmjet thellimit të luftës kundër korrupsionit, institucioni gjatë vitit 2016, për shkelje të dispozitave ligjore në fuqi, me pasojë shpërdorimin e fondeve publike dhe dëmtimin e pronës publike, KLSH ka bërë 49 kallëzime penale ndaj 191 punonjësve publikë, kryesisht nëpunës të lartë dhe të mesëm të administratës.

Si dëshmi të vullnetit të saj për të luftuar antikulturën e pandëshkueshmërisë, i kemi kërkuar në vijimësi Qeverisë që të nxjerrë një urdhër për zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së nga ana e institucioneve në varësi të saj, por kjo nuk ka ndodhur. Nxjerrja e urdhrit do të kishte kontribuar jo vetëm në rritjen e zbatueshmërisë së rekomandimeve të institucionit, por edhe në shtimin e përgjegjshmërisë dhe llogaridhënies së administratës sonë publike. Nga ana tjetër, Qeveria do të kishte mundur të siguronte nëpërmjet KLSH-së, ashtu sikundër çdo qeveri e vendeve anëtare të Bashkimit Europian e ka SAI-n vendas: një pasqyrë transparente dhe profesionale ku të shihe veten, të identifikonte me përqjegjësi gabimet dhe të orientohej për korrigjimin e tyre, duke forcuar imazhin e saj në publik dhe rritur besimin e qytetarit ndaj qëllimeve, politikave dhe programeve të qeverisë.

3. VLERËSIMI I PERFORMANCËS AUDITUESE TË KLSH-SË

Matja e performancës së një institucioni publik kushtetues është e një rëndësie vitale për të vlerësuar kontributin e institucionit në funksion të misionit dhe detyrimeve të tij kushtetuese, nivelin e besueshmërisë së tij në publik, si dhe për të përcaktuar sfidat e të ardhmes. Jemi në vitin e dytë të përgatitjes së një analize me indikatorë performance, në përputhje me kornizën ndërkombëtare të matjes së performancës së SAI-ve.

Matja e performancës nëpërmjet treguesve, të cilët përmbledhin standardet ISSAI dhe praktikatat e tjera më të mira të përcaktuara nga INTOSAI, jep një pasqyrë të aspekteve më të rëndësishme të aktivitetit dhe rezultateve të një SAI. Ajo përfshin si proceset e brendshme të institucionit (mënyrën e organizimit, zbatimin e rregullores së brendshme, zhvillimin e burimeve njerëzore), ashtu edhe komunikimet me palët e treta (partneritetet, komunikimin me qytetarët dhe publikun, etj.), pa lënë mënjanë dhe rezultatet e auditimeve. Kjo matje na jep mundësinë për të qenë një organizatë model, duke u udhëhequr nga promovimi i transparencës dhe llogaridhënies.

Analiza e performancës me anë të indikatorëve, i bëjnë rezultatet e KLSH, të përshtatshme dhe të krahasueshme me performancën e saj në mënyrë dinamike gjatë kohës por edhe me SAI-et homologe, duke krijuar kështu një sistem të unifikuar vlerash e standardesh. Në vlerësimin e Raportimit të Rezultateve të Auditimit, KLSH ka përdorur kryesisht indikatorët e Kornizës së Matjes së Përformancës, miratuar në tetor 2016 në Kongresin e XXII të Abu Dhabit.

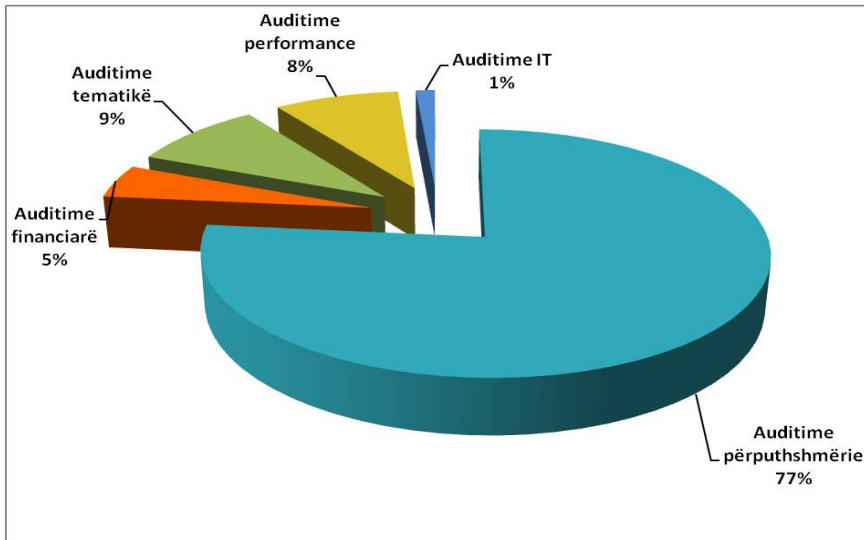
3.1 *Raportimi i rezultateve të auditimit*

Raportimit të Rezultateve të Auditimit, është indikatori që reflekton aktivitetin auditues, lidhet ngushtësisht me raportimin e auditimeve sipas llojit të tyre, auditim përputhshmërie, financiar, performance. Përgjithësisht indikatori lidhen me numrin e auditimeve (mbulimi me auditim), pra veprimtarinë audituese dhe me reflektimin/reagimin e subjekteve ndaj rekomandimeve të KLSH, duke sjellë një qasje tjetër të perceptimit të punës audituese si vlerë e shtuar për subjektet.

Për periudhën janar-dhjetor 2016, Kontrolli i Lartë i Shtetit, nga 154 auditime të planifikuara për auditim ka përfunduar dhe evaduar 154, si dhe ka ushtruar dhe ka vijuar me përgatitjen e materialeve për 170 auditime.

Sipas llojit, auditimet e evaduara klasifikohen:

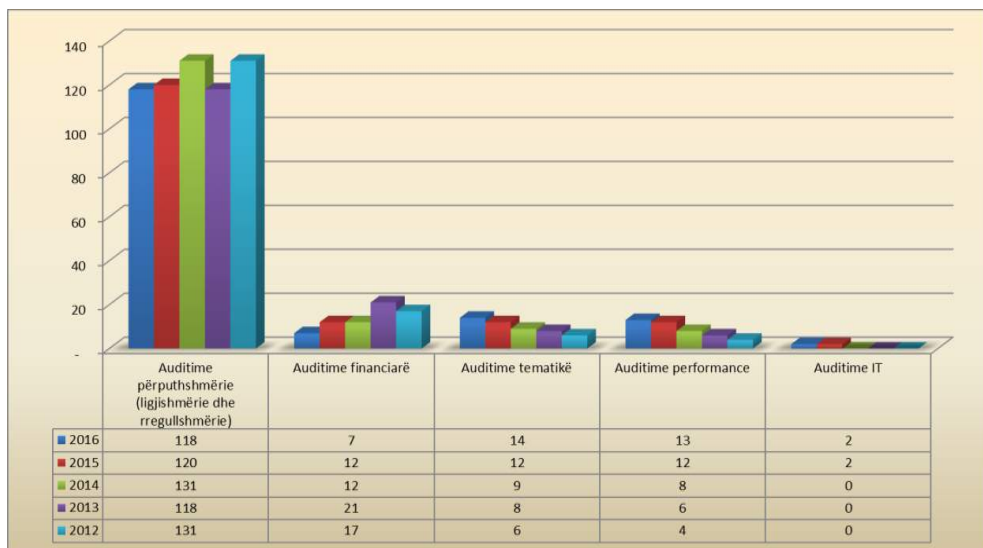
- 118 auditime përputhshmërie, ligjshmërie dhe rregullshmërie financiare;
- 7 auditime financiare;
- 14 auditime tematike;
- 13 auditime performance;
- 2 auditime IT (të cilat kanë qenë të orientuara si auditime përputhshmërie).

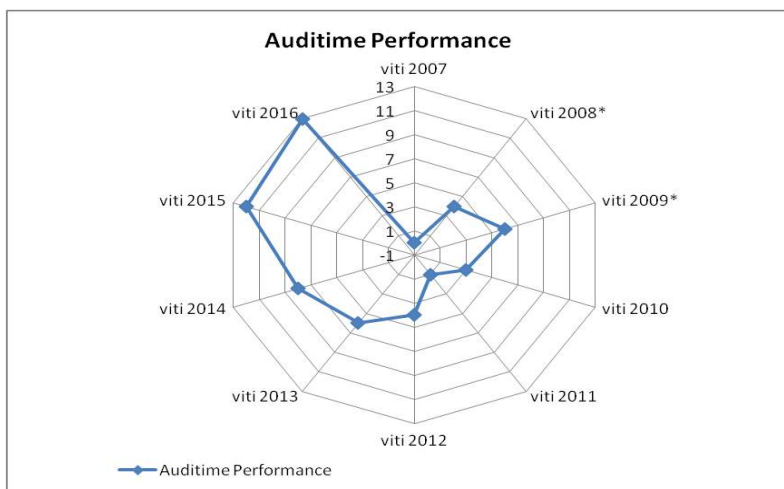
Për vitin 2016, KLSH ka përqendruar punën e saj audituese në auditimet e përputhshmërisë dhe rregullshmërisë financiare, të cilat zënë 77% të totalit të auditimeve. Kemi arritur të mbajmë një numër të qëndrueshëm auditimesh përputhshmërie, pavarësisht se referuar indikatorëve të performancës kemi një mbingarkim të audituesve me auditime. Pavarësisht numrit të lartë të këtij lloji auditimi, niveli i indikatorit të mbulimit është në 2 (pra në nivel të ulët).

Edhe për këtë vit kemi vijuar me dhënien e opinionit për pasqyrat financiare të përgatitura nga institucionet publike, pavarësisht faktit se ky auditim nuk ka arritur të ketë një mbulim të kënaqshëm, por është realizuar vetëm në disa institucione, duke zënë vetëm 5% të auditimeve të realizuara, Indikatori i mbulimit është në nivelin 0. Ky nivel i ulët mbulimi të auditimeve financiare i referohet një politike të kujdesshme të shtrirjes së këtij auditimi përsa kohë që po punohet njëkohësisht edhe me ngritjen e kapaciteteve të brendshme lidhur me këtë lloj të ri auditimi. Për këtë shkak për këtë lloj auditimi nuk kemi aplikuar indikatorët e kornizës së matjes së performancës së SAI.

Në lidhje me auditimet e performancës të ushtruara gjatë viti 2016, ato përbënin 9% të auditimeve të realizuara, por më e rëndësishmja është se arritën të plotësonin kriteret metodologjike të këtij auditimi duke garantuar siguri sipas standardeve më të mira të INTOSAI-it. Përvoja e krijuar e kombinuar me një bazë të re metodologjike i ofrojnë audituesve një guidë të qartë për veprimtarinë audituese, Indikatori i mbulimit është në nivelin 2. Trendin e auditimeve sipas llojit në vite, e tregon më qartë grafiku i mëposhtëm.

Auditimet e performancës në vitet 2012-2016 kane njohur jo vetëm zhvillim cilësor por edhe sasior, duke u rritur mbi 3,5 herë në krahasim me periudhën 2007-2011.

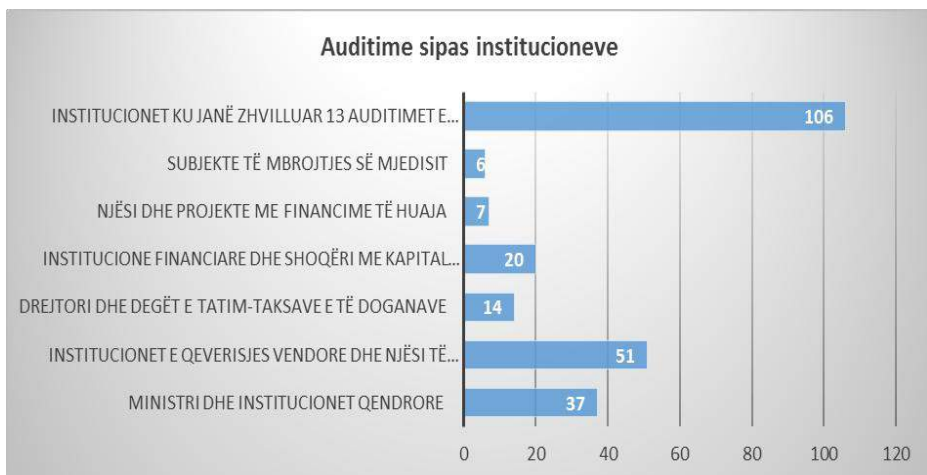

Zhvillimi i auditimeve është në linjë dhe në përputhje të plotë me objektivat e paravendosura në planin strategjik 2013-2017 dhe me planin vjetor të vitit 2016, si dhe në një drejtim me orientimet e Kongresit të XXII të INTOSAIT, mbajtur në Abu Dhabi. Ky kongres thekson nevojën *“për një qasje gjithëpërfshirëse drejt auditimeve të performancës dhe inkurajimi për auditime të përbashkëta dhe për një shkëmbim më intensiv të njohurive mes SAI-ve”*.

Lidhur me trendin e auditimeve financiare, të treguara në figurë, duket sikur kemi rënie të numrit të tyre, shpjegojmë se përpara vitit 2015 nuk është dhënë opinion për pasqyrat financiare, por për shkak se janë aplikuar praktikat NAO në auditimin e rregullshmërisë financiare auditimet raportoheshin si auditime financiare. Në vitin 2015, u realizua 1 auditim financiar sipas standardeve të këtij auditimi, duke konkluduar me opinion për pasqyrat financiare, ndërkohë që gjatë 2016 u realizuan 7 auditime financiare me dhënie opinionit për pasqyrat.

Analiza, kërkon shpërndarjen e auditimeve sipas institucioneve. Po ti referohemi kësaj analize, duke i klasifikuar institucionet si institucione të administratës qendrore, vendore, administratës fiskale dhe shoqërive me kapital shtetëror, për vitin 2016, janë audituar 37 subjekte të administratës qendrore, 51 subjekte të pushtetit vendor, 14 auditime në sistemin tatimor dhe doganor, 20 shoqëri me kapital shtetëror dhe 7 projekte me financim të huaj. Jane audituar 19 subjekte të lidhura me administrimin e pronës dhe vetëm 6 subjekte të mbrojtjes së mjedisit. Ndërsa 13 auditimet e performancës që janë realizuar gjatë vitit 2016 janë shtrirë në 106 subjekte.

Veprimtaria e audituese e KLSH-së sipas institucioneve:

Rezultatet e auditimeve.²

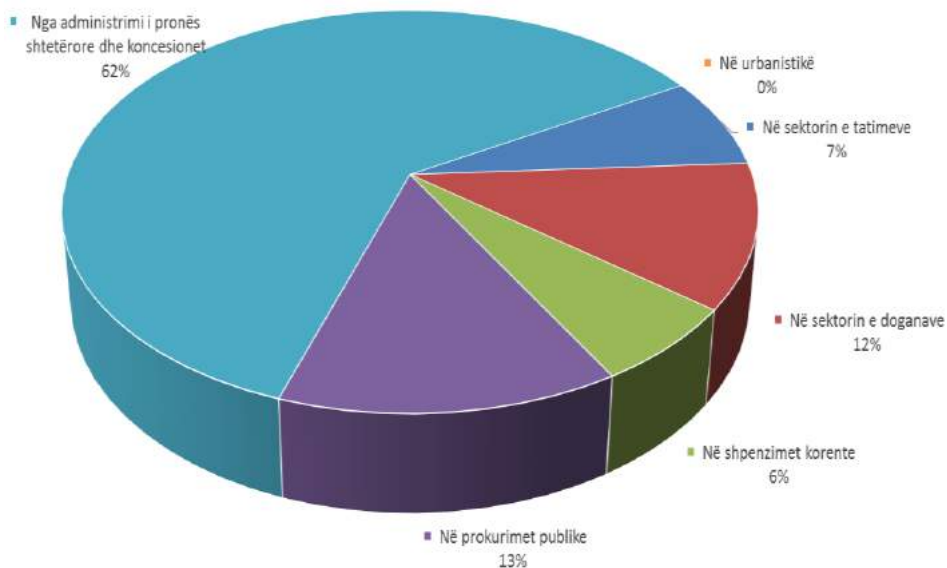
Nga auditimet e realizuara gjatë vitit 2016 janë konstatuar shkelje dhe parregullsi financiare që i përkasin periudhës objekt auditimi 2013-2016.

1. Parregullsi dhe shkelje financiare në të ardhurat dhe në shpenzimet e kryera konsideruar si **dëm ekonomik në shumën totale prej 25,481 milion lekë (188 milion euro), nga e cila rekomanduar për zhdëmtim në vlerën 24,723 milion lekë ose në masën 97%.**

2. Shkelje të disiplinës financiare me ndikim negativ në të ardhura në shumën **35,919 milion lekë dhe në nivelin e shpenzimeve në shumën 10,925 milion lekë, në një total prej 46,844 milion lekë (345 milion euro).**

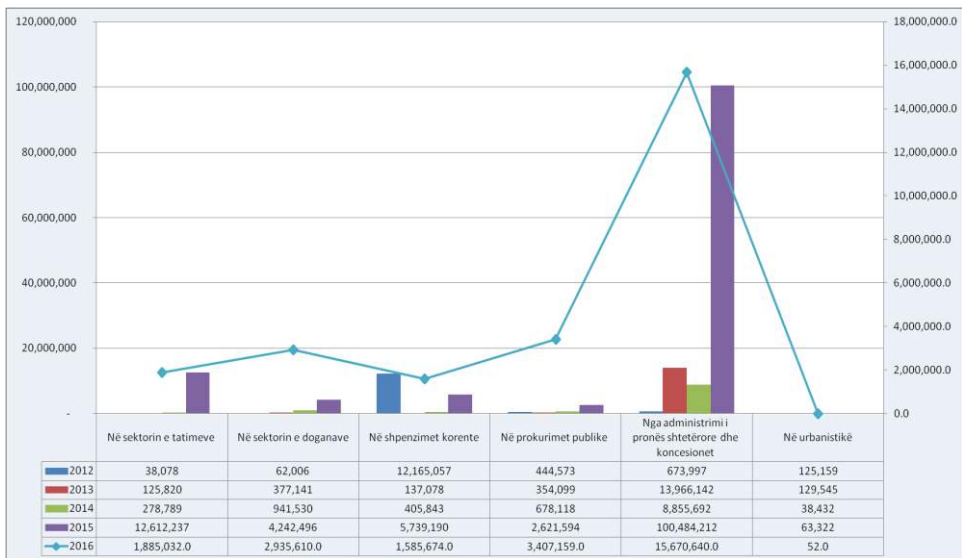
Në total shkeljet e konstatuara kanë patur një efekt negativ për shtetin në shumën 72,325 milion lekë, afërsisht 533 milion euro.

Nëse do të analizojmë dëmin sipas sektorëve vërejmë se niveli më i lartë i dëmit edhe për këtë vit është ai i shkaktuar në administrimin e pronës shtetërore dhe koncesionet (kryesisht në fushën e administrimit të sektorit hidrokarbur), në vlerën 15,671 milion lekë ose 62% të vlerës totale të dëmit të rekomanduar për zhdëmtim.

² Të dhënat mbi pranimin e zbatimit e rekomandimeve për auditimet e përfshira në këtë raport janë verifikuar nëpërmjet procesit të verifikimit të rekomandimeve, që KLSH ka kryer në fund të vitit për auditimet e kryera gjatë nëntëmuajorit 2016 si dhe janë të përditësuara me kthimet e përgjigjeve nga subjektet e audituara deri në momentin e hartimit të këtij raporti.

Pjesa tjetër e dëmit i takon sektorit të prokurimeve 3,407 milion lekë, sektor që mbetet me një risk të lartë për sa kohë shkeljet nuk lidhen vetëm me dëmin e zbuluar por edhe me mungesën e efektivitetit të një sistemi të plotë që siguron prokurimin e mallrave/punimeve/shërbimeve. Dëmi në prokurime zë 13% të dëmit total, pasuar nga 12% dëmi i konstatuar në realizimin e të ardhurave në dogana 2,936 milion lekë, 7% e dëmit në sektorin e tatimeve 1,885 milion lekë dhe 6% në shpenzimet korrente 1,586 milion lekë. Struktura e dëmit mbetet e njëjta në 5 vitet e fundit. Në paraqitjen grafike, duket qartë se administrimi i pronës shtetërore është zona më me risk dhe tregon se keqadministrimi ka vijuar, pa reflektuar përmirësim apo përgjegjshmëri menaxheriale në këtë sektor.

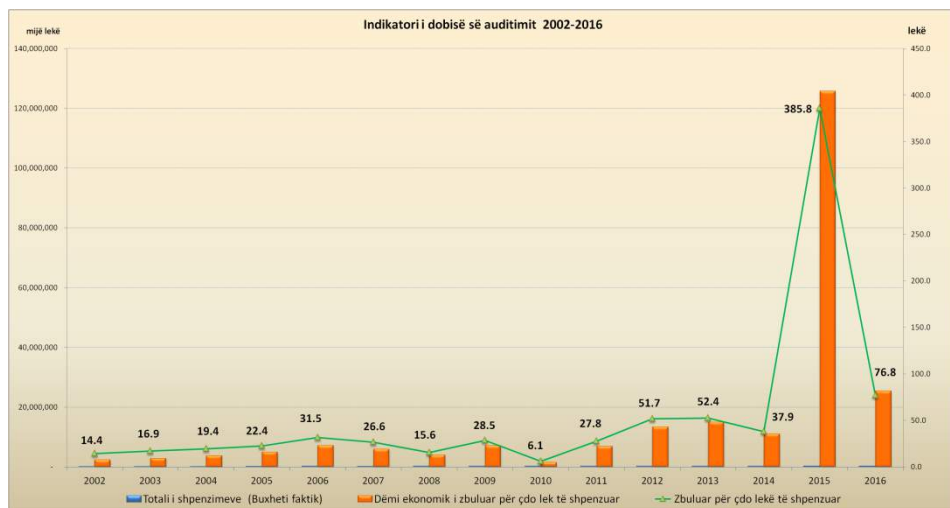

Përsa është konstatuar, komunikimi ka qenë në kohë reale dhe me një akses të kënaqshëm me rreth 98% të vendimeve në WEB.

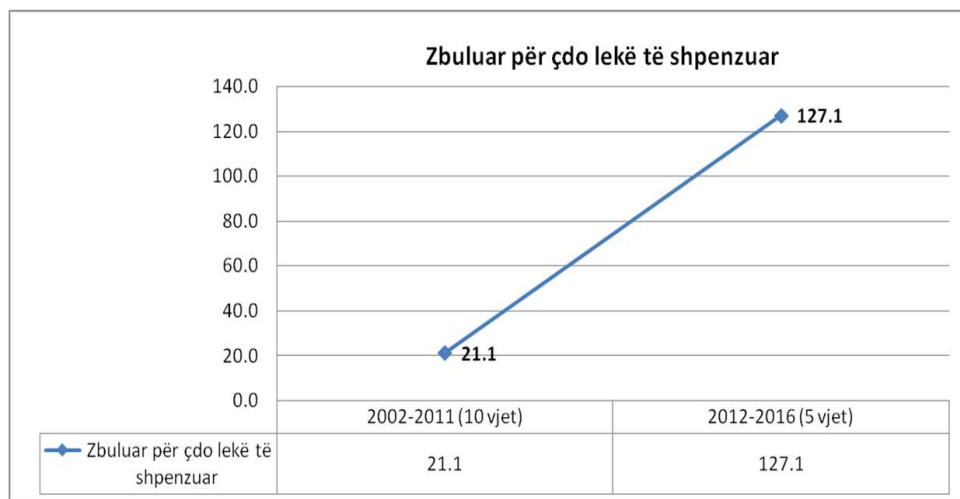
Treguesi i dobishmërisë

Dobishmëria si tregues performance për SAI, matet si raport dëm i konstatuar ndaj buxhetit të shpenzuar si institucion për çdo vit. Për vitin 2016 rezulton se për çdo një lek të shpenzuar për institucionin e KLSH-së janë kërkuar për tu zhdëmtuar 76.8 lekë³. Ky indikator në harkun kohor të viteve 2002-2016 rezulton si me poshtë:

³ Indikator i dobisë së auditimit është raporti i shpenzimeve buxhetore faktike të KLSH-së me sasinë e fondeve të zbuluara dhe të kërkuara për zhdëmtim nga KLSH.

Duhet të theksojmë se në vitin 2015, indikator reflektonte edhe dëmin e konstatuar në MEI për zgjidhjen e çështjes CEZ. Niveli i lartë i këtij indikator, tregon për një punë të madhe audituese dhe një fokus në fusha me risk të lartë në administrimin e financave publike.

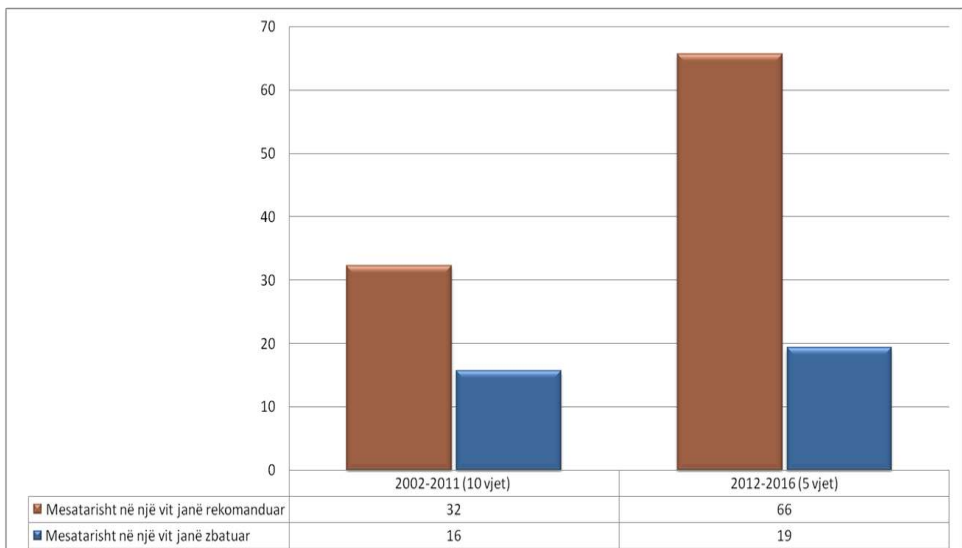

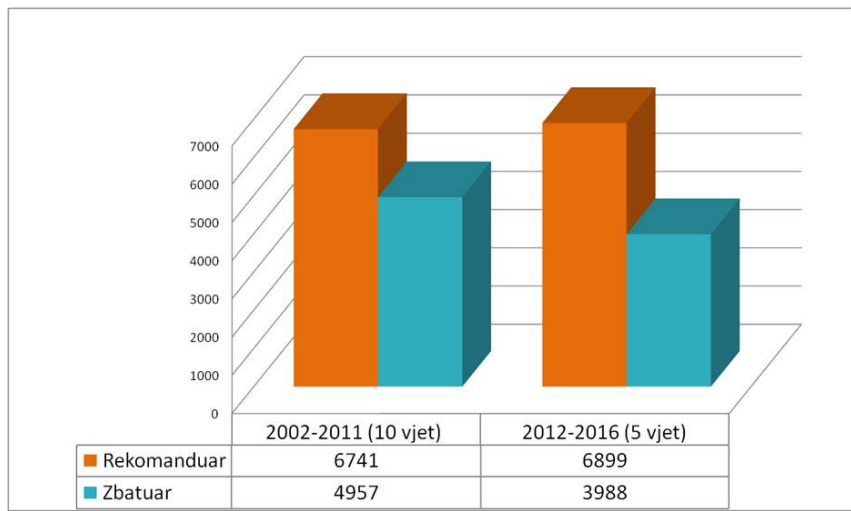
Për vitet 2012-2016 rezulton se për çdo një lek të shpenzuar për institucionin e KLSH-së janë kërkuar për tu zhdëmtuar rreth 6 herë më shumë lekë se për periudhën 2002-2011. Ky tregues flet qartë për punën e madhe audituese dhe vullnetin për të ndikuar në rritjen e përgjegjshmërisë institucionale përmes ndëshkueshmërisë së çdo nëpunësi që abuzon apo shpërdoron fondet publike.

3.2 Rekomandime për ndryshime apo përmirësime të legjislacionit

Gjatë vitit 2016 janë rekomanduar gjithsej 65 propozime për ndryshime ligjore, ndryshime që prekin nga rekomandime për amendime në korniza ligjore, si në rastin e ndryshimeve apo përmirësimeve të kërkuara për konsolidimin fiskal, raportimin financiar në sektorin publik, ndërhyrjet në ligjin e buxhetit dhe plotësime në ligjin për huamarrjen, skemën e sigurimeve shoqërore, etj., por edhe në përmirësime të kuadrit të brendshëm rregullativ të institucioneve me synim forcimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm dhe rritjen e efektivitetit të përdorimit të fondeve publike. Nga 65 propozime të rekomanduara konstatohet se janë pranuar 62 ndërhyrje, nga të cilat rezulton se vetëm 10 janë zbatuar, pra rezulton se vetëm 16% e rekomandimeve të pranura janë zbatuar. Ky nivel i ulët tregon se jo të gjitha rekomandimet për përmirësime kornizash rregullative kanë marrë vëmendjen e duhur nga institucionet e audituara. Ajo që është konstatuar nga ndjekja e këtij grupi rekomandimesh është që institucionet ngrenë grupet e punës për të deklaruar statusin e rekomandimit në proces, por procesi vijon për vite. Kjo të bën të gjykosh që raportimi që subjektet bëjnë pranë KLSH, ka një nivel të shtuar të formalitetit të trajtimit të këtyre rekomandimeve. Për të parë edhe ecurinë e këtyre rekomandimeve në një shtrirje kohore nga viti 2002 e deri tani, kemi paraqitur në grafikun e mëposhtëm.

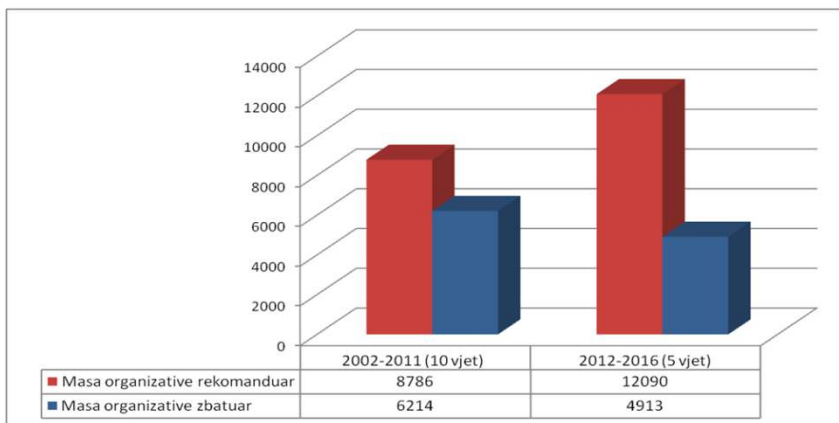
Për vitet 2012-2016 rezulton se propozimet për përmirësime ligjore janë rritur në masën 50% krahasuar me periudhën 2002-2011.

3.3 Rekomandime për masa organizative

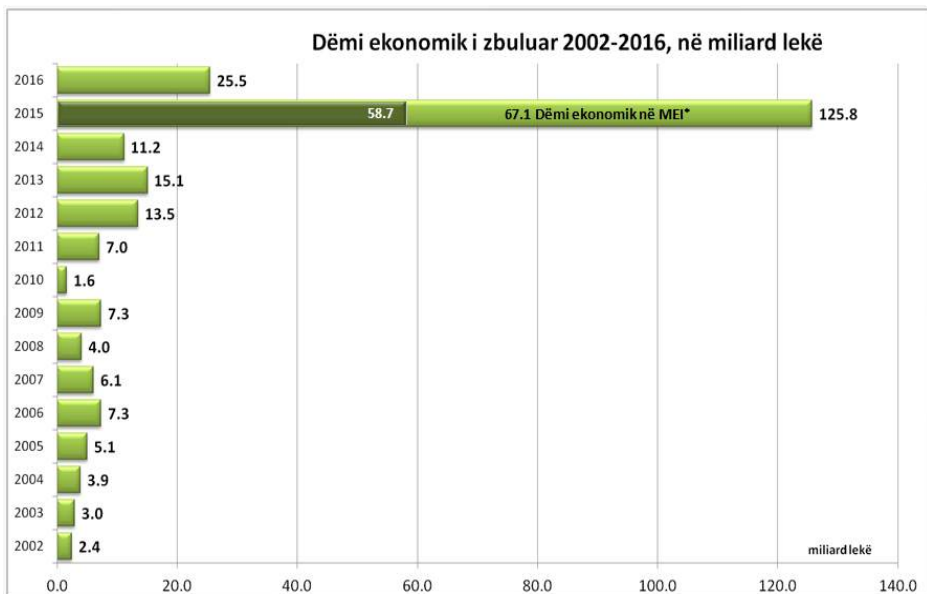
Nga 2780 masa organizative të rekomanduara, të gjitha në drejtim të forcimit të menaxhimit financiar dhe sistemeve të kontrollit, rezulton se 1970 masa janë pranuar me një nivel pranimi 70%, nga këto rezulton se janë zbatuar plotësisht 656 masa ose vetëm 33%. Nivel të lartë kanë masat organizative në proces zbatimi me 1104 masa. Referuar të dhënave kemi një nivel realizimi më të ulët të këtyre masave 23% të realizuara në vitin 2016 kundrejt 63,5% të realizuara në vitin 2015. Të dhënat e grafiku reflektojnë më së mirë nivelin e ulët të reagimit të shpjëtë të administratës shtetërore ndaj rekomandimeve për përmirësimin e situatës dhe përgjegjshmërisë në qeverisje.

Për vitet 2012-2016 rezulton se masat organizative të rekomanduara janë rritur me 25% krahasuar me periudhën 2002-2011.

3.4 Rekomandime për masa shpërblim dëmi

Nga vlera e përgjithshme e shkeljeve të konstatuara prej **72,325 milion lekë, vlera e dëmit ekonomik të konstatuar është 25,481 milion lekë**, për të cilën është rekomanduar shpërblim në vlerën 24,723 milion lekë ose në masën 97% të vlerës së dëmit ekonomik. Pjesa më e madhe e dëmit vijon të konstatohet në fushën e administrimit të pronës (koncesione), pasuar nga prokurimet publike. Gjetjet kryesore janë në Autoritetin Rrugor Shqiptar, Komisionin Qendror të Zgjedhjeve, AKSH, Drejtoria e Prokurimeve të Përqendruara, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit pasuar nga konstatimet në Albpetrol, Autoriteti Portual Durrës, disa projekte të rëndësishme të infrastrukturës rrugore financuar nga fonde të huaja, etj.

**Për vitin 2015, dëmi i zbuluar në MEI në vlerën 67.1 miliard lekë apo 479 milion euro (shkaktuar nga Marrëveshja e Zgjidhjes me Mirëkuptim), ndërsa në gjithë institucionet e tjera është 58.7 miliard lekë.*

Vlerë e zbatuar, do të thotë kontabilizim i dëmit të konstatuar dhe të pranuar dhe nisjen e procedurave të kërimit por nuk do të thotë se vlera e rekomanduar është arkëtuar. Ka një ngërç procedural që krijon një distancë kohore nga momenti i konstatimit të dëmit deri në momentin e arkëtimit gjithmonë nëse kjo kërkesë nuk bie në proceset e stërzgjatura gjyqësore, për të cilat pavarësisht përpjekjeve KLSH nuk ka kapacitete njerëzore por as mundësi për ti ndjekur ndër vite. Me mënyrën se si KLSH, ndjek zbatimin e rekomandimeve me impakt në financat publike është e pamundur të

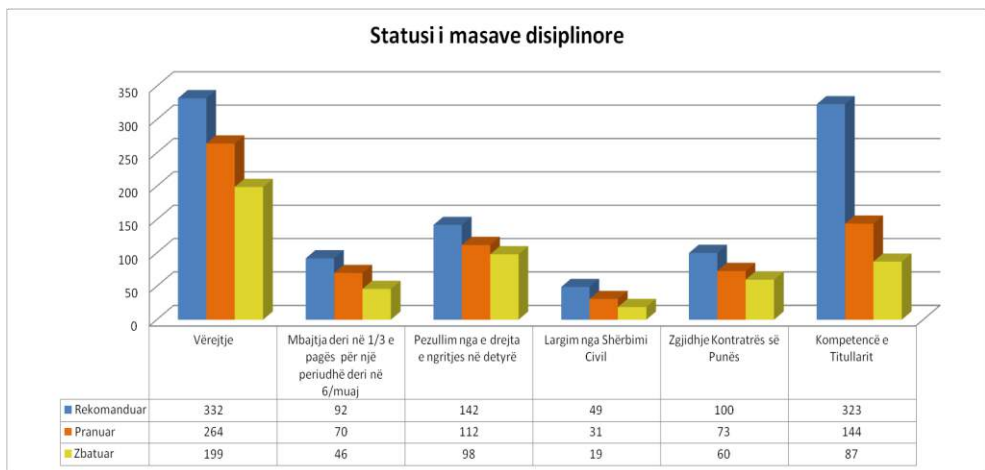
ndjekë deri në fund masat që kanë të bëjnë me shpërblim dëmi, duke patur parasysh shtrirjen kohore që kërkon ndjekja administrative dhe gjyqësore e tyre.

3.5 Rekomandime për masa disiplinore dhe administrative

Gjatë vitit 2016, janë dhënë 1490 masa disiplinore dhe administrative, nga të cilat 467 masa rezultojnë të pa pranuar ose në nivelin 31% të masave të rekomanduara. Për masat disiplinore, bazuar në njoftimet zyrtare me shkrim nga organet përkatëse si dhe nga auditim i zbatimit të rekomandimeve në subjektet e audituara, tregon një nivel të lartë mospranimi me afër 40% të masave të rekomanduara, ndërkohë që nga masat e pranuar ka një nivel të lartë të deklarimit si të zbatuara me rreth 73%. Ky nivel i lartë nuk tregon realisht nivelin e ndëshkuemshmërisë së personave të përgjegjshëm por ka të bëjë me faktin se një pjesë e institucioneve kanë analizuar shkeljet dhe kanë dalë me një vendim duke dhënë një masë më të vogël ose duke mos dhënë masë fare. Këtë praktikë e gjejmë më shumë në strukturat e tatimeve dhe të doganave, apo në institucionet e pushtetit vendor ku Kryebashkiakët me vendime të Komisioneve Disiplinore kanë ndryshuar nivelin e masës.

Nr.	Masa disiplinore	Rekomanduar	Pranuar	% Pranimi	Zbatuar	% Zbatimi/Pranuar	% Zbatimi/Rekomanduar
1	Vërejtje	332	264	79	199	75	60
2	Mbajtja deri në 1/3 e pagës për një periudhë deri në 6/muaj	92	70	76	46	65	50
3	Pezullim nga e drejta e ngritjes në detyrë	142	112	78	98	88	69
4	Largim nga Shërbimi Civil	49	31	63	19	61	39
5	Zgjidhje Kontratës së Punës	100	73	73	60	82	60
6	Kompetencë e Titullarit	323	144	45	87	60	27

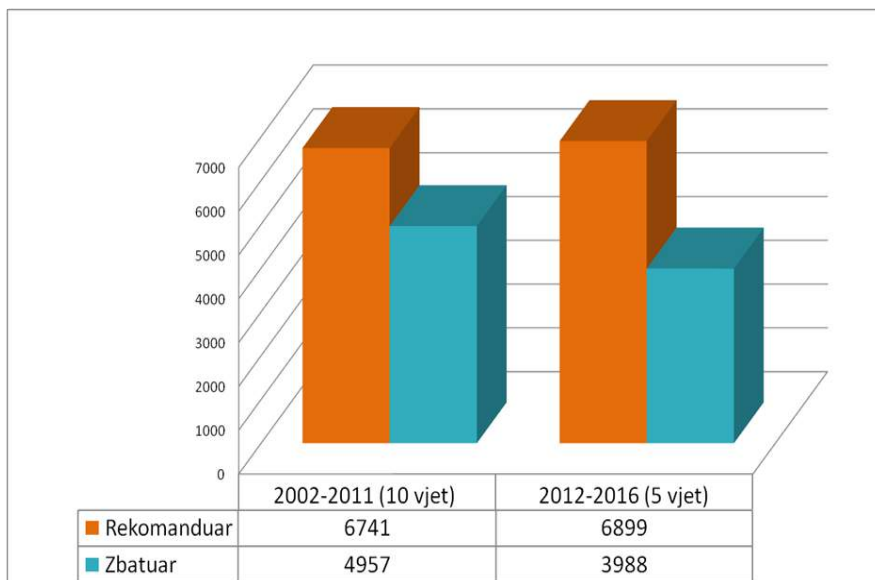
Gjatë vitit 2016, duke parë një lloj rezistence në drejtim të dhënies së masave disiplinore nga ana e titullarëve të institucione kemi zgjedhur në shumë raste që masat ti lihen në kompetencë titullarëve të institucionit, kështu 31% e masave të rekomanduara janë në kompetencë të titullarit, por edhe në këtë rast niveli i pranueshmërisë është më i ulët në masën 45% dhe niveli i masave të zbatuara kundrejt atyre të rekomanduara rezulton 27%. Kemi konstatuar se edhe kur masat janë pranuar nga titullarët nuk është vepruar dhe konstatohet nivel i ulët i zbatueshmërisë në masën 60%. Nivelin më të lartë të pranueshmërisë dhe zbatueshmërisë e kanë masat “pezullim nga e drejta e ngritjes në detyrë”, përkatësisht me një nivel 78% i pranuar dhe nga këto 88% të zbatuara.

Por edhe niveli i lartë i zbatimit të rekomandimeve nuk është një tregues real i reagimit shtetëror ndaj shkeljeve dhe papërgjegjshmërive të konstatuara në realizimin e funksioneve shtetërore, pasi kemi konstatuar se në shumë raste institucionet kanë dërguar pranë Komisioneve Disiplinore nëpunësit shtetëror, pra është zbatuar rekomandimi jonë por nga ana e Komisioneve Disiplinore, nuk është dhënë masa e rekomanduar ose nuk është dhënë masë fare.

Në gjykimin tonë këto të dhëna tregojnë që kultura e pandëshkueshmërisë është e lartë dhe rritet me nivelin e nëpunësve në funksionet shtetërore. Në të gjitha rastet kur është kërkuar largimi nga detyra për nëpunës të lartë të administratës nuk është vepruar, mund të përmendim rastin e Drejtorit të Përgjithshëm të ARRSH, Administratori i Albpetrolit, Drejtores Juridike në Bashkinë e Tiranës (për shkeljet kur ishte Sekretare e Përgjithshme e MMRS), Drejtues të projekteve të infrastrukturës rrugore pranë ARSH, etj.

Për masat administrative, bazuar në njoftimet zyrtare me shkrim nga organet përkatëse si dhe nga auditim i zbatimit të rekomandimeve në subjektet e audituara, tregon një nivel të lartë mospranimi me afër 27% të masave të rekomanduara, ndërkohë që nga masat e pranuar ka një nivel të lartë të deklarimit si të zbatuara me rreth 47%. Po të shikojmë trendin e masave disiplinore dhe administrative, konstatojmë se niveli i zbatueshmërisë së tyre ka ardhur duke u ulur nga viti në vit, duke reflektuar nivelin më të ulët të zbatimit të tyre në vitin 2016 me 44% të masave të rekomanduara. Tendenda në vite e masave disiplinore dhe administrative dhe statusi i zbatimit të tyre

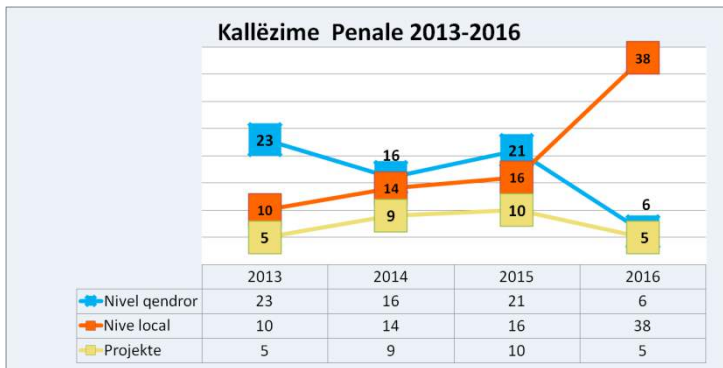
Të dhënat tregojnë se niveli i masave disiplinore dhe administrative janë në të njëjtin nivel si për 2002-2011 edhe për 2012-2016, por kur i referohemi zbatimit të tyre ka dyfishim të realizimit, fakt që lidhet me masat administrative të dhënë nga APP, e cila është shtrirë në më shumë persona se sa ka rekomanduar KLSH për shkeljet e konstatuara në fushën e prokurimeve.

3.6 Kallëzimet penale

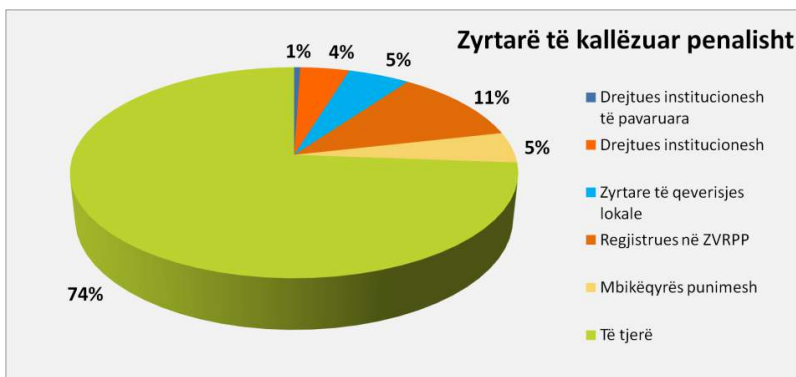
Për vitin 2016, KLSH ka përgatitur dhe përcjellë në organet përkatëse të Prokurorisë 49 kallëzime penale, dhe 4 dosje për vlerësim, për të cilat deri më sot organi i Prokurorisë ka marrë 6 vendime pushimi/mosfillimi, të ankmuara këto nga ana jonë në Gjykatat kompetente. Referuar periudhës në të cilën janë hartuar këto kallëzime penale evidentohet një shtrirje e tyre pothuajse në të gjithë muajt e vitit,

duke kulmuar veçanërisht në muajt qershor, shtator dhe dhjetor. Të dhënat tregojnë se është përgatitur 1 kallëzim penal çdo javë të vitit.

Kallëzimet penale në numrin më të madh të tyre i referohen shkeljeve nga funksionaret e pushtetit vendor ndjekur me pas nga funksionar të institucioneve të administrimit të aseteve dhe kontrollit të territorit 38 kallëzime, në nivel qendror gjatë vitit 2016 janë bërë 6 kallëzime ndërsa në shkeljet për realizimin e projekteve të huaja janë bërë 5 kallëzime.

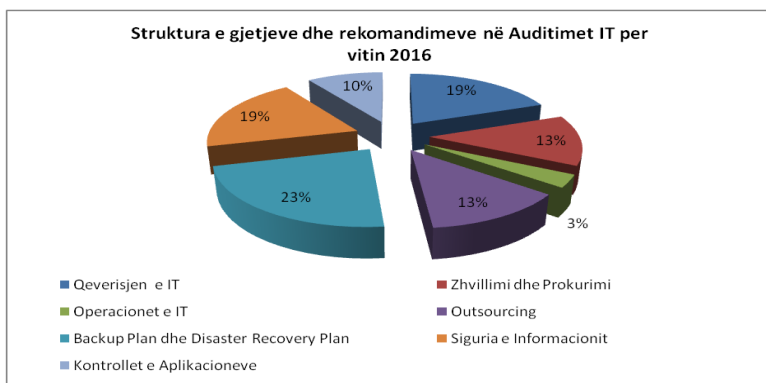
Po ti analizojmë personat e kallëzuar penalisht në kallëzimet penale të KLSH-së konstatojmë se në 49 kallëzimet penale janë kallëzuar penalisht 191 persona. Në kryerjen e veprave penale nëpunësit e nivelit teknik/ekzekutiv kanë një rol prej 72% ndërsa ata të nivelit të lartë drejtues 23%. Pjesa tjetër prej 5% rezulton të jetë roli i subjektit privat. Në rast se do të shikonim shpërndarjen e kallëzimeve penale sipas subjekteve do të vinim re që peshën kryesore e zënë institucionet e pushtetit vendor me 53% të ndjekura më pas nga institucione si AVRPP/ALUIZNI me 23%. Sipas funksioneve rezultojnë të kallëzuar penalisht 10 titullarë në pushtet vendor, 8 drejtor institucioneve, 22 regjistruar pronash, 9 mbikëqyrës punimesh, 1 titullar institucion i pavarur, të tjerët janë nëpunës të niveleve më të ulta.

3.7 Raportimi i Auditimeve të Teknologjisë së Informacionit

Auditimi i Teknologjisë së Informacionit në KLSH zë zanafillën në Projekt Idenë e paraqitur në datën 14 dhjetor 2011, të paraqitur pranë Komisionit për Ekonominë dhe Financat të Kuvendit të Shqipërisë nga z. Bujar Leskaj, kandidat i nominuar nga Presidenti i Republikës për detyrën e Kryetarit të KLSH-së: *...Teknologjia e Informacionit do jetë një nga instrumentet bazë të rritjes së performancës së punës së KLSH-së dhe do të lehtësojë kontrollet e kryqëzuara të transaksioneve financiare*". Në aktivitetin e saj Drejtoria e Auditimit të IT është mbështetur në objektivat e sintetizuara në planin strategjik të zhvillimit për vitet 2013-2017.

Gjatë vitit 2016 u planifikuan 3 auditime të teknologjisë së informacionit nga të cilat u realizuan 2 auditime dhe auditimi i tretë është në proces për tu përfunduar në vitin 2017. Në përfundim të auditimeve janë dhënë 34 rekomandime për përmirësim të situatës së konstatuar.

Mesazhi i auditimit në FSDKSH

FSDKSH, nuk ka marrë masa të mjaftueshme rregullatore dhe organizative për garantimin e konfidencialitetit, integritetit dhe gatishmërisë së të dhënave në sistemet e informacionit

...sistemet aktuale të informacionit, nuk janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për menaxhimin e plotë dhe të sigurtë të skemës së rimbursimit të barnave.....

Mungesa e kontrolleve rregullatore dhe e kontrolleve të aplikacioneve në institucion ka sjellë mungesën e standardizimit të operacioneve të teknologjisë së informacionit, keqtrajtim të aseteve, mosmenaxhim të elementëve kritikë të sigurisë, si dhe risk për qasje të paautorizuar në të dhënat.

Masat e marra për sigurimin e BCP dhe DRC kanë qenë të pa efektshme.

Mesazhi i auditimit në Drejtorinë e Thesarit pranë Ministrisë së Financave

Grupi i auditimit arrin në konkluzionin se MF me gjithë përpjekjet e bëra nuk ka marrë masa të mjaftueshme rregullatore dhe organizative për garantimin e sistemeve të informacionit. Në gjykimin tonë, menaxhimi i elementëve kritikë në sistemet e informacionit, është i pa pamjaftueshëm dhe i pa përshtatshëm. Investimet në sistemet e informacionit nuk kanë zgjidhur përfundimisht sigurimin e Vazhdueshmërisë së Biznesit dhe nuk kanë siguruar Rimëkëmbjen nga Katastrofat.

Matjen e performancës e kemi kryer mbi treguesit kyç të saj që përfshijnë fazat kryesore të procesit të auditimit:

- Mbulimi me auditim;
- Pranimi i rezultateve të auditimit;
- Publikimi i rezultateve;
- Ndjekja e rekomandimeve dhe zbatimi i tyre.

Niveli i mbulimit me auditim është një tregues, i cili ndodhet në nivelin më të ulët jo vetëm për KLSH. Shkalla e mbulimit është një ndër treguesit me nivel të ulët edhe në SAI-t e zhvilluara të Organizatës së INTOSAIT për vetë specifikat e Auditimit IT. Si masë për minimizimin e risqeve, që sjell mbulimi i ulët, kemi kryer: rritjen e numrit të auditimeve me 25% për vitin 2016, duke mbajtur trendin rritës edhe gjatë vitit 2017; auditimin e subjekteve me risk më të lartë; përfshirjen në auditimet financiare e të përputhshmërisë edhe të problemeve të Auditimit IT, **niveli 0**⁴

Pranimi i rezultateve të auditimit në nivelin 4 vjen si rezultat i:

- a. Shkallës së lartë të parregullsive, të cilat janë evidente në të gjitha fushat e auditimit IT;
- b. Argumentimit të gjetjeve me bazën e duhur ligjore;
- c. Krijimit të një fryme bashkëpunimi me subjektin, duke i shpjeguar se bashkë punojmë për një qëllim;
- d. Përdorimit të metodologjisë së duhur. **Niveli 4.**⁵

Shkalla e lartë e publikimit të rezultateve vjen si pasojë e zbatimit të politikave që po ndjek KLSH në drejtim të rritjes së transparencës për informimin e taksapaguesve, **niveli 3.5**⁶.

⁴ Niveli 4 mbulim mbi 80 % i subjekteve, niveli 3 mbulim 60%, niveli 2 mbulim 40%, niveli 1 mbulim 20%, niveli 0 mbulim nën 20%.

⁵ Niveli 4 pranim mbi 80 % i rekomandimeve, niveli 3 pranim 60%, niveli 2 pranim 40%, niveli 1 pranim 20%.

Jemi në nivelin 3-4 për ndjekjen e rekomandimeve dhe 0-1 për zbatimin e tyre, për shkak të nivelit të ulët të investimeve dhe mungesës së traditës së nevojshme në qeverisjen IT.

3.8 Indikatorët e Raportimit të Auditimeve të Përputhshmërisë

SAI-16: Procesi i auditimit të përputhshmërisë

Ky indikator tregon se si auditimet e përputhshmërisë realizohen në praktikë. Ekzaminimi i shikon në mënyrë të veçantë fazat e planifikimit, fazën e implementimit dhe fazën e raportimit. Evidenca duhet të raportojë edhe nivelin e sigurimit të cilësisë, evidencave të auditimit. Në përfundim niveli i këtij indikator i referuar kriterëve të vlerësimit është në nivelin 3, nivel i kënaqshëm.

Vlerësimi i indikatorit	3	
Parametri	Gjetja	Vlerësimi
1. Planifikimi i auditimeve të përputhshmërisë	Të gjitha kriteret (a), (b) (c), (d), (e), (f), (g), (h) dhe (k) përmbushen pjesërisht ndërsa (i) dhe (j) nuk përmbushet.	3
2. Realizimi i auditimeve të përputhshmërisë	Të gjitha kriteret (a), (b) (c), (d), (e) përmbushen pjesërisht, nuk ka asnjë kriter që përmbushet plotësisht.	3
3. Vlerësimi i evidencave të auditimit	Të gjitha kriteret (a), (b) (c), (d), (e), (f), (g) (h) dhe (i) përmbushen pjesërisht dhe vetëm (j) nuk është aplikuar siç kërkohet.	3
(i) Planifikimi i auditimeve të përputhshmërisë Statusi i vlerësimit – Kënaqshëm Niveli 3		
Për të vlerësuar planifikimin e auditimeve të përputhshmërisë		<i>Realizuar</i>
a) Elementët e rëndësishëm për auditimin e përputhshmërisë duhet të identifikohen nga audituesi përpara se të ndërmarrë një auditim të përputhshmërisë		<i>Përmbushet pjesërisht</i>

⁶ Niveli 4 brenda 15 ditëve, niveli 3 brenda 30 ditëve, niveli 2, 75% e rezultateve brenda 60 ditëve, niveli 1, 50% e rezultateve brenda 60 ditëve niveli 0 më pak se 50% brenda 60 ditëve.

b) Audituesit duhet të konsiderojnë riskun e auditimit përgjatë procesit të auditimit dhe audituesit duhet të përformojnë një vlerësim risku që të identifikojnë risqet e mos përputhshmërisë.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
c) Audituesit duhet të konsiderojnë materialitetin përgjatë procesit të auditimit.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
d) Audituesit duhet të mbajnë një komunikim efektiv përgjatë procesit të auditimit dhe audituesi duhet të informojë palën përgjegjëse për kriteret e auditimit.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
e) Audituesit duhet të identifikojnë çështjen objekt auditimi dhe kriteret e përshtatshme.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
f) Audituesit duhet të përcaktojnë qëllimin e auditimit si një dëshmi e pastër e fokusit, shtrirjes dhe kufizimeve në termat e çështjes subjekt auditimi, që përputhet me kriteret.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
g) Audituesit duhet të kuptojnë entitetin e audituar në drejtim të kuadrit rregullator që e qeverisë atë.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
h) Audituesit duhet të kuptojnë mjedisin e kontrollit dhe kontrollet e brendshme përkatëse.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
i) Audituesit duhet të konsiderojnë riskun e mashtrimit duke përfshirë faktorët e riskut të mashtrimit në vlerësimet e tyre të riskut.	<i>Nuk përmbushet</i>
j) Audituesit duhet të planifikojnë auditimin duke zhvilluar një strategji auditimi dhe plan auditimi. Të dyja plani dhe strategjia duhet të dokumentohen me shkrim.	<i>Nuk përmbushet</i>
k) SAI ka implemetuar një sistem që të sigurojë që në nivel angazhimi auditimi audituesit e tij dhe çdo kontraktor të jenë në pajtim me kërkesat e mëposhtme etike: integriteti, pavarësia dhe objektiviteti, kompetenca, sjellja profesionale, konfidencialiteti dhe transparenca.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
(ii) Realizimi i auditimeve të përputhshmërisë Statusi i vlerësimit – Kënaqshëm Niveli 3	
Për të vlerësuar realizimin e auditimeve të përputhshmërisë	<i>Realizuar</i>

a) Audituesi ka përcaktuar natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave të auditimit që duhen kryer nën dritën e kriterëve dhe qëllimeve të auditimit, karakteristikat e entitetit të audituar dhe rezultatet e vlerësimit të riskut.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
b) Nëse audituesi haset me raste të mospërputhjes që mund të jenë sinjalizuese për mashtrim, ai ose ajo duhet të ushtrojë kujdes profesional në mënyrë që mos të përballlet me procedime të ardhshme të mundshme ligjore ose investigime.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
c) Kur përdoren ekspertët e jashtëm, audituesit duhet të vlerësojnë nëse një ekspert ka kompetencën, mundësinë dhe objektivitetin e nevojshëm dhe të përcaktojë nëse puna e ekspertit është e duhura për qëllimin e auditimit.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
d) Audituesi duhet të mbledhë evidencat e mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit për të siguruar bazën për konkluzion dhe opinion duke përfshirë këtu një shumëllojshmëri procedurash të mbledhjes së evidencave me natyrë sasiore dhe cilësore dhe audituesi shpesh duhet të kombinojë dhe të krahasojë evidencat nga burime të tjera.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
e) Të gjitha procedurat e planifikuara të auditimit janë kryer ose aty ku disa nga këto procedura nuk janë kryer, ka një shpjegim të përshtatshëm të marrë nga dosja e auditimit e aprovuar nga ato që janë përgjegjës për	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
(iii) Vlerësimi i evidencave të auditimit <i>Statusi i vlerësimit – Kënaqshëm Niveli 3</i>	
Për të vlerësuar evidencat e auditimeve të përputhshmërisë	<i>Realizuar</i>
a) “Dokumentimi” duhet të jetë me detaje të mjaftueshme që ti lejojë një audituesi me eksperiencë që nuk ka lidhje me auditimin të kuptojë nga dokumentimi i auditimit: marrëdhënien midis çështjes subjekt auditimi, kriterëve, qëllimit të auditimit, vlerësimin e riskut, strategjinë e auditimit dhe planin e auditimit si dhe natyrën, kohën dhe shtrirjen dhe rezultatet e procedurave të kryera, evidencat e auditimit të marra për të suportuar konkluzionin e audituesit, opinionin ose raportin, dhe të regjistrojë arsyetimin në të gjitha çështjet e rëndësishme që kërkojnë ushtrimin e gjykit profesional dhe konkluzionet e lidhura me to.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>

b) Kërkesat e SAI për dokumentimin e auditimit janë ndjekur për të siguruar se audituesi duhet të përgatisë dokumentimin e përshtatshëm të auditimit përpara raportit të auditimit, ose kur raporti i audituesit ka përfunduar, dokumentimi duhet të merrret për një periudhë kohë të përshtatshme.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
c) Audituesit duhet të vlerësojnë nëse është mbledhur evidencë e mjaftueshme dhe e përshtatshme auditimi dhe të formojë konkluzione të rëndësishme në mënyrë që të reduktojë riskun e auditimit në një nivel të ulët të pranueshëm ... vlerësimi përfshin edhe konsideratat për materialitetin ... dhe nivelin e sigurisë të auditimit.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
d) Audituesit duhet të ruajnë një komunikim efektiv përgjatë procesit të auditimit dhe përgjatë auditimit, çështjet e mospërputhjeve materiale duhet tu komunikohen në nivelin e duhur menaxherial dhe menaxhimit.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
e) Gjetjet e SAI janë subjekt i procedurave të komentimit dhe rekomandimeve ose observacioneve për diskutime dhe përgjigje nga entiteti i audituar.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
f) Audituesit duhet të përgatisin një raport bazuar në parimet e plotësisë, objektivitetit, kufizimeve kohore dhe një procesi ballafaques.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
g) Vetë raporti i auditimit të përputhshmërisë përfshin elemente të ndryshëm përbërës për nga përmbajtja.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
h) Raporti duhet të jetë: i lehtë për tu kuptuar dhe duke ju shmangur dykuptimësisë, të jetë i plotë, të përmbajë informacion që mbështetet nga evidencë auditimi e mjaftueshme dhe e duhur, të sigurojë që gjetjet janë vendosur në perspektivë dhe kontekstin e duhur, si dhe të jetë objektiv dhe i ndershëm.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
i) Të gjitha observimet dhe rekomandimet e auditimit janë shkruar qartë dhe në mënyrë koncize dhe janë drejtuar të ato persona që janë me përgjegjësi për sigurimin e implementimit të tyre.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
j) Në rastet kur jepet një opinion, audituesi duhet të shprehet nëse është i pamodifikuar ose i modifikuar në bazë të një vlerësimi të materialitetit dhe përsëritjes së tij.	<i>Nuk përmbushet</i>

SAI-17: Rezultatet e Auditimit të Përputhshmërisë

Ky indikator vlerëson, outputin e dhe funksionimin e auditimit të përputhshmërisë së SAI, lidhur me kohën e evadimit dhe publikimit të raporteve të auditimit të përputhshmërisë si dhe funksionimin e ndjekjes së statusit të rekomandimeve të lëna në subjektet e audituara. Në përfundim të vlerësimit të kriterëve për çdo dimension, performanca e KLSH lidhur e rezultatet e auditimit të përputhshmërisë është në nivelin 2.8, Vlerësimi ulët po ti referohemi kriterit të mbulimit me auditim, nivel që vjen si pasojë e kapaciteteve të kufizuara në dispozicion.

Vlerësimi i indikatorit	2.8	
Parametri	Gjetja	Vlerësimi
1) Mbulimi, përzgjedhja dhe objektivi i auditimeve të performancës.	Kriteri (a) dhe (b) aplikohet. Ndërkohë që për vitin 2016, rreth 50 % e entiteteve të planifikuara për auditim përputhshmërie i takon realizimit të buxhetit qendror.	2
2) Publikimi dhe shpërndarja e raporteve të auditimit të përputhshmërisë.	Në 2016 vetëm 60% e auditime të përputhshmërisë, i takojnë raportimit të rezultateve në një hark kohor prej 9 muajsh nga mbyllja e vitit. Publikimi i rezultateve të auditimit bëhet në harkun kohor të një jave, përgjithësisht. 98 % e rezultateve të auditimit janë të publikuara në WEB.	3
3) Ndjekja e zbatimit të rekomandimeve dhe konkluzioneve të auditimit të përputhshmërisë nga ana e SAI-t.	Kriteret (a), (b), (c), (d) dhe (e) përmbushen pjesërisht. Kriteri (f) nuk përmbushet.	3
(i) Mbulimi, përzgjedhja dhe objektivi i auditimeve të përputhshmërisë Statusi i vlerësimit –Niveli 2		

4 Për të paktën 80% të auditimeve të përputhshmërisë, opinioni i auditimit dhe/ose raporti janë paraqitur të entiteti i audituar në kohën e duhur ligjore ose të dakortësuar. 3 Për të paktën 60% të auditimeve të përputhshmërisë, opinioni i auditimit dhe/ose raporti janë paraqitur të entiteti i audituar në kohën e duhur ligjore ose të dakortësuar. 2 Për të paktën 40% të auditimeve të përputhshmërisë, opinioni i auditimit dhe/ose raporti janë paraqitur të entiteti i audituar në kohën e duhur ligjore ose të dakortësuar. 1 Për të paktën 20% të auditimeve të përputhshmërisë, opinioni i auditimit dhe/ose raporti janë paraqitur të entiteti i audituar në kohën e duhur ligjore ose të dakortësuar. 0 Për më pak se 20% të auditimeve të përputhshmërisë, opinioni i auditimit dhe/ose raporti janë paraqitur të entiteti i audituar në kohën e duhur ligjore ose të dakortësuar.	Realizuar
(ii) Publikimi në kohë i rezultateve të auditimit të përputhshmërisë Statusi i vlerësimit – Kënaqshëm Niveli 3	
4 Për të gjithë raportet dhe/ose opinionet ku SAI ka të drejtën dhe detyrimin për të publikuar, raporti dhe/ose opinioni raporti i bëhet i disponueshëm publikut brenda 15 ditëve pasi SAI është i lejuar ta publikojë atë. 3 Për të gjithë raportet dhe/ose opinionet ku SAI ka të drejtën dhe detyrimin për të publikuar, raporti dhe/ose opinioni raporti i bëhet i disponueshëm publikut brenda 30 ditëve pasi SAI është i lejuar ta publikojë atë. 2 Për të paktën 75 % të raporteve dhe/ose opinioneve ku SAI ka të drejtën dhe detyrimin për të publikuar, raporti dhe/ose opinioni raporti i bëhet i disponueshëm publikut brenda 60 ditëve pasi SAI është i lejuar ta publikojë atë.	Realizuar

1	Për të paktën 50 % të raporteve dhe/ose opinioneve ku SAI ka të drejtën dhe detyrimin për të publikuar, raporti dhe/ose opinioni raporti i bëhet i disponueshëm publikut brenda 60 ditëve pasi SAI është i lejuar ta publikojë atë.	
0	Për më pak se 50 % të raporteve dhe/ose opinioneve ku SAI ka të drejtën dhe detyrimin për të publikuar, raporti dhe/ose opinioni raporti i bëhet i disponueshëm publikut brenda 60 ditëve pasi SAI është i lejuar ta publikojë atë.	
(iii) Ndjekja e zbatimit të rekomandimeve dhe konkluzioneve të auditimit të përputhshmërisë nga ana e SAI-t. Statusi i vlerësimit – Kënaqshëm Niveli 3		
a)	SAI ka mekanizimin e brendshëm të follow-up, për të siguruar që njësitë e audituara ndjekin si duhet rekomandimet e tyre po aq sa edhe të atyre të bëra nga legjislativi, një prej komisioneve të tij, ose bordi qeverisës i të audituarit.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
b)	Follow-up fokusohet në atë nëse enti i audituar ka adresuar si duhet çështjet e ngritura në auditimet e mëparshme.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
c)	Procedurat e follow-up e SAI e lejojnë enitetin e audituar të shprehet në lidhje me masat korigjuese të ndërmarra ose pse masat korigjuese nuk janë ndërmarre.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
d)	SAI paraqesin raportin e tyre të follow-up në Parlament, një nga komisionet e tij, ose në bordin qeverisës të audituesit sipas rastit për konsideratë dhe veprime të mëtejshme edhe kur SAI-t kanë fuqinë statutore të tyre për follow-up dhe sanksione.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
e)	SAI raportojnë publikisht në lidhje me rezultatet e auditimeve të tyre duke përfshirë edhe masat e follow-up në respekt të rekomandimeve të tyre.	<i>Përmbushet pjesërisht</i>
f)	SAI kanë implementuar një praktikë për vlerësimin e materialitetit në mënyrë që të përcaktojnë kur një follow-up kërkon auditim apo investigime të mëtejshme.	<i>Nuk përmbushet</i>

SAI-15: Standardet e Auditimit të Përputhshmërisë dhe Menaxhimi i Cilësisë

Ky indikator është specifik lidhur me parimet bazë të auditimit të përputhshmërisë. SAI-15 vlerëson aplikimin në praktikë të standardeve të auditimit të përputhshmërisë dhe materialeve udhëzuese në realizimin e këtij auditimi, si dhe vlerësimi i garantimit të cilësisë në këtë lloj auditimi. Vlerësimi i sigurimit të cilësisë është kompleks dhe lidhet edhe me mënyrën se si realizohet kontrolli i cilësisë, rekrutimi dhe menaxhimi i stafit të përfshirë në këtë lloj auditimi. Ky indikator për vet kushtet në të cilat po kalon forcimi i kapaciteteve të brendshme mbetet në nivele të ulta 1.6.

Vlerësimi i indikatorit	1.6	
Parametri	Gjetja	Vlerësimi
1) Standardet dhe Udhëzuesit e Auditimit të Përputhshmërisë	Kriteret (b) dhe (c) të parametrut, si dhe 6 kritere të tjera përfshirë dhe nënkriteret përkatëse janë përmbushur. Kriteret (j), (k), (l), (p) dhe (q) nuk janë përmbushur.	2
2) Aftësitë dhe menaxhimi i grupit të punës në Auditimin e Përputhshmërisë	Kriteret (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h), (i) dhe (q) janë përgjithësisht të përmbushura. Ndërkohë për kriteret e tjera konstatojmë se nuk përmbushen.	2
3) Kontrolli i cilësisë në Auditimin e Përputhshmërisë	Kriteret (c) dhe (e) përmbushen korrektësisht. Kriteret e tjera nuk përmbushen.	1
(i) Standardet dhe Udhëzuesit e auditimit të Përputhshmërisë Statusi i vlerësimit –Nivel2		
a) Elementët e rëndësishëm për auditimin e përputhshmërisë duhet të identifikohen nga audituesi përpara fillimit të angazhimit.		<i>Përmbushur</i>
b) Audituesit duhet të kenë në konsideratë riskun gjatë procesit të auditimit.		<i>Përmbushur</i>
c) Audituesit duhet të kenë në konsideratë materialitetin gjatë procesit të auditimit.		<i>Përmbushur</i>

d) Audituesit duhet të përgatisin dokumentimin e mjaftueshëm të auditimit.	<i>Përmbushur</i>
e) Audituesit duhet të vendosin një komunikim efektiv gjatë procesit të auditimit.	<i>Përmbushur</i>
f) Audituesit duhet të identifikojnë çështjet e auditimit dhe kriteret e përshtatshme.	<i>Përmbushur</i>
g) Audituesit duhet të përcaktojnë qëllimin e auditimit.	<i>Përmbushur</i>
h) Audituesit duhet të kuptojnë entitetin e audituar në drejtim të kuadrit rregullator që e qeverisë atë.	<i>Përmbushur</i>
i) Audituesit duhet të kuptojnë mjedisin e kontrollit dhe kontrollet e brendshme përkatëse.	<i>Përmbushur</i>
j) Audituesit duhet të performojnë një vlerësim të riskut.	<i>Nuk përmbushet</i>
k) Audituesit duhet të kenë në konsideratë riskun e mashtrimit.	<i>Nuk përmbushet</i>
l) Audituesit duhet të planifikojnë auditimin, të zhvillojnë një strategji auditimi dhe një plan auditimi.	<i>Nuk përmbushet</i>
m) Audituesit duhet të mbledhin evidencë të mjaftueshme dhe të duhur auditimi për të mbuluar qëllimin e auditimit.	<i>Përmbushur</i>
n) Audituesit duhet të vlerësojnë nëse evidencë e duhur dhe e mjaftueshme është marrë dhe të formojnë konkluzionet përkatëse.	<i>Përmbushur</i>
o) Audituesit duhet të përgatisin një raport të shkruar bazuar në parimet e plotësisë, objektivitetit, kohështirjes dhe një procesi ballafaques.	<i>Përmbushur</i>
p) Përcaktimi i materialitetit nëpërmjet gjykimit profesional në interpretimin e auditimit për nevojat e përdoruesve në terma të vlerave dhe në natyrën e tij apo kontekstit në të cilin ndodhet.	<i>Nuk përmbushet</i>
q) Kërkesat për dokumentimin e auditimit për tu siguruar që audituesi përgatit evidencën e duhur të auditimit përpara hartimit të raportit të auditimit dhe dokumentimi duhet të jetë arritur për periudhën e duhur në të cilën auditohet.	<i>Nuk përmbushet</i>

r) Përcaktimi i natyrës, kohës dhe shtrirjes së procedurave të auditimit për tu realizuar në terma të kriterëve dhe qëllimit të auditimit, karakteristikave të entit të audituar dhe rezultateve të vlerësimit të riskut: - për qëllim të marrjes së evidencës së mjaftueshme dhe të duhur të auditimit; - për të vlerësuar nëse evidencë e mjaftueshme dhe e duhur është marrë për të reduktuar riskun e auditimit në një nivel të caktuar duke marrë në konsideratë materialitetin dhe nivelin e sigurisë së kërkuar për auditimin.	<i>Përmbushur</i>
(ii) Aftësitë dhe menaxhimi i grupit të punës në Auditimin e Përputhshmërisë Statusi i vlerësimit –Niveli 2	
a) Një kuptueshmëri dhe eksperiencë praktike e llojit të auditimit që do ndërmerret.	<i>Përmbushur</i>
b) Një njohje e standardeve dhe ligjeve që aplikohen.	<i>Përmbushur</i>
c) Një njohje e operacioneve të subjektit që auditohet.	<i>Përmbushur</i>
d) Aftësia dhe eksperiencia për të ushtruar gjykimin profesional.	<i>Përmbushur</i>
e) Njohuritë, aftësitë dhe eksperiencia që duhen për të ushtruar auditimin e përputhshmërisë janë identifikuar.	<i>Përmbushur</i>
f) Nëse përdoren ekspertë të jashtëm, është vlerësuar se ato kanë kompetencën, objektivitetin dhe kapacitetin e kërkuar.	<i>Përmbushur</i>
g) Ka linja të qarta raportimi dhe ndarje të përgjegjësisë ndërmjet grupit të auditimit.	<i>Përmbushur</i>
h) Identifikimi i kuadrit rregullator qeverisës bazuar në kriteret formale si legjislacioni, udhëzimet dhe të tjera marrëveshje duke përfshirë ligjin e buxhetit dhe aty ku kriteret formale mungojnë ose ka hapësira në legjislacion, parimet e përgjithshme të menaxhimit të sektorit publik.	<i>Përmbushur</i>
i) Identifikimi i kriterëve të përshtatshme si një bazë për vlerësimin e evidencës së auditimit për të mbështetur gjetjet e auditimit dhe konkludimet përkatëse.	<i>Përmbushur</i>
j) Përcaktimi i elementëve të rëndësishëm për nivelin e sigurisë që kërkohet.	<i>Nuk përmbushet</i>

k) Marrja në konsideratë e të tre risqeve të auditimit, riskun e brendshëm, riskun e kontrollit dhe riskun e zbulimit.	<i>Nuk përmbushet</i>
l) Njohja dhe kuptimi i mjedisit të kontrollit dhe kontroleve të brendshme përkatëse dhe vlerësimi i riskut që kontrollet e brendshme nuk do ta zbulojnë apo parandalojnë ndonjë mospërputhje materiale.	<i>Nuk përmbushet</i>
m) Përfshirja e faktorëve të riskut të mashtrimit në vlerësimin e riskut dhe ushtrimi i gjykimit dhe skepticizmit profesional në se jemi në rrethanat e mospërputhshmërisë që mund të ketë indicie për mashtrim.	<i>Nuk përmbushet</i>
n) Përcaktimi i natyrës, kohës dhe shtrirjes së procedurave të auditimit që do të ndërmerren duke pasur parasysh kriteret, qëllimin dhe subjektin e audituar.	<i>Nuk përmbushet</i>
o) Zhvillimi i një strategjie auditimi dhe një plani auditimi.	<i>Nuk përmbushet</i>
p) Mbledhja e evidencës së nevojshme dhe të mjaftueshme për të siguruar bazat e formimit të konkluzionit dhe opinionit që mbulojnë sasinë e evidencave, përkatësinë dhe besueshmërinë e tyre si dhe nëse kjo besueshmëri është e influencuar nga burimi dhe natyra e sigurimit të saj apo e varur nga rrethanat individuale në të cilat është marrë. Nevoja për kombinim të një varieteti të ndërthurjes së procedurave për evidenca të natyrës cilësore dhe sasiore.	<i>Nuk përmbushet</i>
q) Përgatitja e një raporti në formën e duhur në mënyrë që raporti të jetë i plotë, i duhur, objektiv, bindës dhe aq i qartë dhe konciz sa e lejon çështja objekt auditimi.	<i>Përmbushur</i>
(iii) Kontrolli i cilësisë në Auditimin e Përputhshmërisë Statusi i vlerësimit – Kënaqshëm Niveli 3	
a) E gjithë puna e ndërmarrë duhet të jetë objekt i kontrollit të rishikimit si një mënyrë për të kontribuar në cilësi dhe promovimit të edukimit dhe zhvillimit të personelit.	<i>Nuk përmbushet</i>
b) Audituesit duhet të implementojë procedura të kontrollit të cilësisë gjatë auditimit me qëllim që të sigurojnë që auditimi përputhet me standardet e aplikueshme.	<i>Nuk përmbushet</i>
c) Kur lindin çështje të vështira ose të diskutueshme, SAI-t duhet të sigurohen që burimet e duhura (të tillë si ekspertët teknik) janë përdorur për t'u marrë me të tilla çështje.	<i>Përmbushur</i>

d) Çdo diferencë në opinion në SAI është e dokumentuar qartë dhe zgjidhur përpara publikimit të raportit.	<i>Pjesërisht përmbushet</i>
e) SAI-t duhet të njohin rëndësinë e angazhimit të rishikimit të kontrollit të cilësisë për punën e tyre dhe çështjet e ngritura duhet të jenë zgjidhur përpara publikimit të raportit.	<i>Përmbushur</i>
f) Procedurat për autorizimin e publikimit të raporteve janë funksionale.	<i>Përmbushur</i>

3.9 Raportimi i Auditimeve Financiare

Gjatë vitit 2016, Kontrolli i Lartë i Shtetit ka programuar dhe ka evaduar 7 angazhime për auditime financiare, bazuar jo vetëm në një model koherent por edhe duke zbatuar standardet ndërkombëtare të auditimit. Për formulimin e opinionit mbi pasqyrat financiare jemi mbështetur më në **ISSAI 1700** “Objektivi i auditimit është formimi i një opinionit për pasqyrat financiare bazuar në vlerësimin e konkluzioneve të nxjerra nga evidencat e auditimit dhe shprehja e qartë e opinionit në një raport të shkruar, ku përshkruhet baza e tij; dhe **ISSAI 1200** “Gjatë auditimit financiar, objektiva kryesor të audituesit janë dhënia e një sigurie të arsyeshme, nëse pasqyrat financiare janë pa gabime materiale, në mungesë të mashtrimeve apo gabimeve duke përbërë bazën për shprehjen e opinionit nga audituesi si dhe raportimi në përputhje me standardet dhe gjetjet nga auditimi”. Pavarësisht se është duke u punuar njëkohësisht me ngritjen e kapaciteteve të reja në drejtim të auditimit financiar mund të themi se është bërë një punë e mirë në përmbushjen e objektivave lidhur me këtë lloj auditimi. Gjatë vitit 2016, është dhënë opinion për rregullshmërinë e përgatitjes së pasqyrave financiare në subjektet si më poshtë:

1. Ministria e Financave (Aparati);
2. Inspektorati i Lartë i Deklarimit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave;
3. Qendra e Studimeve Albanologjike;
4. Shërbimi Informativ Shtetëror;
5. Prokuroria e Përgjithshme;
6. Këshilli i Ministrave (Aparati)
7. Akademi e Shkencës.

KLSH ka dhënë 1 opinion të kualifikuar më theksim të çështjes (Akademia e Shkencave); 1 opinion të pakualifikuar (Qendra e Studimeve Albanologjike); dhe 5 opinione të pakualifikuara, por të shoqëruara me masa për drejtimin në mënyrë që

të përmirësohen sistemet e kontrollit të brendshëm dhe menaxhimi financiar brenda institucioneve në funksion të rritjes së cilësisë së raportimit të transaksioneve financiare dhe përgatitjes së pasqyrave financiare

1. Qendra e Studimeve Albanologjike

Bazat për opinion të kualifikuar mbi besueshmërinë e pasqyrave financiare.

Nga auditimi u konstatua se, grupi i auditimit, nuk jep dot siguri të arsyeshme mbi vlerën kontabël të njohur si Aktive të trashëgimisë kulturore për një vlerë totale prej 217,622 mijë lekë, për shkak të pasaktësive të konstatuara në evidentimin e këtyre aktiveve si dhe llogaritjes gabim të amortizimit për këto aktive. Konstatuam përfshirje të këtyre aktiveve, me pa të drejtë brenda zërit të Inventarit Ekonomik të Aseteve të Trashëgimisë Kulturore e për rrjedhojë përlllogaritja në nivel grupi e amortizimit të këtij zëri për një vlerë rreth 43,524 mijë lekë (me një normë 20%), ka shtrembëruar vlerën e aktivitetit deri dhe vetë qëllimin që ka raportimi financiar për të siguruar informacion rreth pozicionit financiar, performancës dhe ndryshimeve të pozicionit financiar të një njësie, i cili është i dobishëm për një gamë të gjerë përdoruesish me impakt në vendimmarrje. Pasaktësi konstatuam në llogaritjen dhe pasqyrimin e amortizimit të **Aktiveve të Patrupëzuara në vlerën 2,495 mijë lekë**. Nuk është respektuar parimi i kontabilitetit rritës në përgatitjen e pasqyrave financiare, me efekte në rezultatin e periudhës në masën 954 mijë lekë.

Nga sa më sipër, konstatohet se pasqyrat financiare të QSA-së mbartin një gabim material prej 46,974 mijë lekë.

Opinion i kualifikuar.

Në gjykimin e KLSH-së, si edhe mbështetur në ISSAI 1700⁷, përveç efekteve të çështjeve të përshkruara të “Bazat për opinion të kualifikuar”, pasqyrat financiare vjetore të Qendrës së Studimeve Albanologjike, paraqesin drejtë, të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të QSA-së më datë 31.12.2014 dhe rezultatet e operacioneve dhe flukseve të arkës, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi. Është në përgjegjësinë tonë, si auditues të pavarur, të shprehemi se, parregullsitë e konstatuara sa më sipër ofrojnë një bazë të mjaftueshme për dhënien e opinionit të kualifikuar.

⁷ ISSAI 1700: Objektivi i audituesit është të shprehë qartë një opinion të modifikuar mbi pasqyrat financiare, i nevojshëm nëse (...) audituesi e ka të pamundur të sigurojë evidencat e duhura për të konkluduar se, pasqyrat financiare nuk përmbajnë gabime materiale dhe që transaksionet e kryera, përputhen në të gjitha aspektet materiale me ligjet dhe rregullat në fuqi.

2. Akademia e Shkencave

Opinion i pakualifikuar me theksim çështje.

Në gjykimin e KLSH-së, si edhe mbështetur në ISSAI 1700, përveç efekteve të çështjeve të përshkruara të “Theksim Çështje”, pasqyrat financiare vjetore të Institucionit Akademia e Shkencave, paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Institucionit dhe rezultatet e operacioneve dhe flukseve të arkës, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi. Është në përgjegjësinë tonë, si auditues të pavarur, të shprehemi se, transaksionet financiare të paraqitura në llogaritë vjetore për periudhën e audituar janë në përputhje me rregullat financiare në të gjitha aspektet materiale.

Theksim Çështje

Gjykojmë se çdo përdorues i këtij raporti nuk do të arrinte në një kuptim të saktë të pasqyrave financiare nëse nuk do të tërhiqej vëmendja lidhur me zërin “Ndërtime dhe konstruksione” të aktivitetit të bilancit, ku pasqyrohet objekti në përgjegjësi administrimi të Akademisë së Shkencave, për të cilin institucioni nuk ka Certifikatë Pronësie. Megjithatë institucioni ka iniciuar procedurat përkatëse administrative në ZVRPP, Tiranë, çështja mbetet akoma për tu theksuar.

Nuk janë kryer rregullimet kontabël të mbylljes së llogarisë “Studime dhe kërkime” me vlerë 532,559 lekë (jo materiale), e cila përfaqëson fondet e alokuara dhe të shpenzuara nga Buxheti i Shtetit në vitin 2005, në artikullin 230 “Projekte”, në kuadër të Programeve Kombëtare të Kërkimit dhe Zhvillimit. Gjithashtu vlera e prezantuar në zërin “Detyrime afatshkurtra” të pasivit të bilancit nuk rakordon në çelje të periudhës ushtrimore për vlerën 242,470 lekë (gabim jo material).

3. Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave

Opinion i pakualifikuar

Në gjykimin e KLSH-së, mbështetur në standardet ISSAI 1700 dhe ISSAI 1200⁸, pasqyrat financiare vjetore të Institucionit të Inspektoratit të Lartë të Deklarimit

⁸ ISSAI 1200: Gjatë auditimit financiar, objektiva kryesor të audituesit janë dhënia e një sigurie të arsyeshme, nëse pasqyrat financiare janë pa gabime materiale, në mungesë të mashtrimeve apo gabimeve duke përbërë bazën për shprehjen e opinionit nga audituesi si dhe raportimi në përputhje me standardet dhe gjetjet nga auditimi.

dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave, paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Institucionit të Inspektoratit të Lartë të Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave më datë 31.12.2015.

Është në përgjegjësinë tonë, si auditues të pavarur, të shprehemi se evidencat e auditimit të ofruara janë të mjaftueshme dhe ofrojnë një bazë të mjaftueshme për dhënien e opinionit të pakualifikuar.

4. Prokuroria e Përgjithshme

Opinion i pakualifikuar

Në gjykimin e KLSH-së, mbështetur në standardet ISSAI 1700 dhe ISSAI 1200, pasqyrat financiare vjetore të Institucionit të Prokurorisë së Përgjithshme (Aparati), paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të institucionit më datë 31.12.2015. I njëjti opinion vlen edhe për pasqyrën e realizimit të buxhetit.

Është në përgjegjësinë tonë, si auditues të pavarur, të shprehemi se evidencat e auditimit të ofruara janë të mjaftueshme dhe ofrojnë një bazë të mjaftueshme për dhënien e opinionit të pakualifikuar.

Theksim Çështje

Nuk arritëm të krijojmë bindje për saktësinë e raportimit të konsoliduar të këtij institucioni, për shkak të formalitetit të konstatuar në realizimin e këtij procesi. Nuk kishte asnjë procedurë kontrolli apo dhe verifikimi paraprak të pasqyrave të njësisë të varësisë si dhe konstatuam mungesë të plotë të shënimeve shpjeguese të lidhura me këto pasqyra financiare. Nga auditimi i brendshëm nuk kishte mision të lidhura me auditimin financiar dhe certifikimin e shifrave të pasqyruara në këto pasqyra në njësitë e ndryshme të varësisë. Në gjykimin tonë risku për paraqitje të drejtë dhe saktë të transaksioneve apo ligjshmërisë së veprimeve të pasqyruara brenda periudhës kontabël është i lartë.

5. Këshilli i Ministrave

Opinion i pakualifikuar

Nga auditimi i pasqyrave financiare të Aparatit të Këshillit të Ministrave, mbështetur në standardet ISSAI 1700 dhe ISSAI 1200, për vitin ushtrimor deri më 31 dhjetor 2015, të cilat përfshijnë pasqyrën e gjendjes ekonomike, pozicionit

financiar (hyrjeve dhe daljeve (pagesave) në para, pasqyrën e amortizimit, pasqyrën e krahasimit të fondeve buxhetore dhe rezultateve aktuale dhe shënimet shpjeguese shoqëruese të tyre, arritëm në konkluzionin se: Pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale lidhur me hyrjet dhe daljet në para, si dhe të buxhetit të realizuar nga Aparati i Këshillit të Ministrave për vitin 2015, në përputhje me bazën ligjore e nënligjore që rregullon këtë veprimtari e referuar përgjatë Raportit Përfundimtar të Auditimit.

6. Shërbimi Informativ Shtetëror

Opinion i pakualifikuar

Në gjykimin e KLSH-së, mbështetur në standardet ISSAI 1700 dhe ISSAI 1200, pasqyrat financiare vjetore të Institucionit të Shërbimit Informativ të Shtetit, paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të institucionit më datë 31.12.2015. I njëjti opinion vlen edhe për pasqyrën e realizimit të buxhetit.

Është në përgjegjësinë tonë, si auditues të pavarur, të shprehemi se evidencat e auditimit të ofruara janë të mjaftueshme dhe ofrojnë një bazë të mjaftueshme për dhënien e opinionit të pamodifikuar.

7. Ministria e Financave

Opinion i pakualifikuar

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Ministrisë së Financave (Aparati) për vitin ushtrimor, më 31 dhjetor 2014 dhe 31 dhjetor 2015, të cilat përfshijnë pasqyrën e gjendjes ekonomike, pozicionit financiar (hyrjeve dhe daljeve (pagesave) në para, pasqyra e amortizimit, pasqyrën e krahasimit të fondeve buxhetore dhe rezultateve aktuale, shënimet shpjeguese që shoqëronin këto pasqyra.

Në gjykimin tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë, në të gjitha aspektet materiale lidhur me hyrjet dhe daljet në para, si dhe të buxhetit të realizuar nga Ministria e Financave (Aparati).

3.10 Kontrolli i sigurimit të cilësisë në të ftohtë i dosjeve të auditimit.

Sigurimi i cilësisë konsiderohet si një proces i domosdoshëm në identifikimin objektiv të mangësive si dhe dhënien e rekomandimeve konkrete në lidhje me masat që duhen marrë për përmirësimin e punës në të ardhmen, duke siguruar

kështu një cilësi më të lartë të punës audituese. Në zbatim të ISSAI 40, Kryetari i KLSH-së me Urdhrin nr. 137, datë 05.11.2016 “Për Kontrollin e Sigurimit të Cilësisë” vendosi ngritjen e grupit të punës për shqyrtimin e kontrollit të cilësisë së dosjeve të auditimit, i cili përzgjedhi 30 dosje auditimi ose 30% e dosjeve të auditimeve të kryera dhe të evaduara për 9-mujorin 2016.

Forma dhe përmbajtja e Raportit të auditimit

Në përgjithësi forma dhe përmbajtja e raporteve të auditimit rezulton të jetë në përputhje me, Formularë standard të Auditimit, megjithatë në rastet e përzgjedhura të dosjeve vihen re disa mangësi në këtë drejtim, nuk rezulton të ketë procesverbal ose ndonjë dokument që të vërtetojë kryerjen e këtij takimi mbyllës.

Terminologjia e përdorur në Raport.

Për vlerësimin e këtij kriteri, grupi ka dhënë disa komente të cilat konsistojnë në probleme të ndryshme, megjithatë ky fakt lidhet me përgatitjen profesionale të audituesve në veçanti dhe grupit në përgjithësi. Kjo ka bërë që pavarësisht vlerësimit për këtë kriter të mos jepet siguri e mjaftueshme për cilësinë pasi shihet në këndvështrime të ndryshme.

Zbulimet dhe konkluzionet e paraqitura në raport

Në përgjithësi nuk ka ndryshime të pajustificuara mes Projektraportit të Auditimit dhe Raportit Përfundimtar në dosjet e përzgjedhura për vlerësim. Konstatohet se ka mangësi të natyrave të ndryshme në lidhje me këtë kriter. Ndryshimet kanë ardhur si pasojë e riformulimit të masave dhe argumenteve ligjore gjatë fazës së vlerësimit të observacioneve, të cilat nuk ishin trajtuar në fazën e **Projekt raportit, si dhe të pasqyrimin të vërejtjeve të bëra nga Kryetari i KLSH-së.**

Vlerësimi i observacioneve dhe shpjegimeve të subjektit të audituar dhe pasqyrimi i tyre në Raport.

Në përgjithësi është bërë vlerësimi i të gjithë observacioneve dhe shpjegimeve të subjektit të audituar dhe pasqyrimi i tyre në Raportin Përfundimtar të Auditimit, në zbatim të Ligjit nr. 154/2014 si dhe rregullores së brendshme. Në lidhje me takimet ballafaqese janë dhënë vlerësimet në kriteret përkatëse më sipër.

Në përgjithësi forma dhe përmbajtja e raporteve të auditimit rezulton të jetë në përputhje me formularët standard të auditimit, megjithatë në rastet e përzgjedhura të dosjeve vihen re disa mangësi në këtë drejtim, nuk rezulton të ketë procesverbal ose ndonjë dokument që të vërtetojë kryerjen e këtij takimi mbyllës.

Terminologjia e përdorur në Raport

Për vlerësimin e këtij kriteri, grupi ka dhënë disa komente të cilat konsistojnë në probleme të ndryshme, megjithatë ky fakt lidhet me përgatitjen profesionale të audituesve në veçanti dhe grupit në përgjithësi. Kjo ka bërë që pavarësisht vlerësimit për këtë kriter të mos jepet siguri e mjaftueshme për cilësinë pasi shihet në këndvështrime të ndryshme.

Niveli i ndiktorit të sistemeve të kontrollit dhe sigurimit të cilësisë nuk është vlerësuar plotësisht për sa kohë që sistemet janë në zhvillim dhe nuk janë akoma të konsoliduara për të kaluar në një proces vlerësimi. Projekti i binjakëzimit ka në fokus edhe ngritjen e kapaciteteve dhe rregullave që garantojnë mbi baza të standardeve ndërkombëtare të fushës cilësinë e punës audituese. Gjithsesi më poshtë po japim bazën mbi të cilinë do të vlerësohet në të ardhmen ky aspekt i raportimit të auditimeve nga KLSH.

SAI-4

Dimension (iii) Sistemi i kontrollit të cilësisë	
Statusi i vlerësimit	
Për të vlerësuar planifikimin e auditimeve të përputhshmërisë	
a) Një SAI duhet të vendosë politika dhe procedura të dizenuara për të promovuar cilësinë, si thelbësore në realizimin e të gjitha detyrave.	<i>Përmbushur</i>
b) Politikat dhe procedurat e kontrollit të cilësisë janë të vendosura qartësisht dhe Kryetari i SAI siguron përgjegjshmëri të përgjithshme për sistemin e kontrollit të cilësisë.	<i>Përmbushur</i>
c) Kryetari i SAI mund të delegojë autoritetin për menaxhimin e sistemit të kontrollit të cilësisë të një person ose disa persona (të konsideruar individualisht ose kolektivisht) me eksperiencë të mjaftueshme dhe të duhur për të përmbushur rolin.	<i>Përmbushur</i>
d) SAI ka vendosur sisteme për të konsideruar risqet për cilësinë të cilat lindin gjatë ndërmarrjes së punës.	<i>Përmbushur</i>

e) SAI-t duhet ta konsiderojnë programin e tyre të punës dhe nëse ato kanë burime për të shpërndarë punën në nivelet e duhura të cilësisë. Për të arritur këtë, SAI-t duhet të kenë një sistem për të prioritarizuar punën e tyre në një mënyrë që merr parasysh nevojën për të siguruar cilësinë.	<i>Përmbushur pjesërisht</i>
Dimension (iv) Sistemi i kontrollit të cilësisë	
Statusi i vlerësimit	
Për të vlerësuar planifikimin e auditimeve të përputhshmërisë	
a) Të përfshijë një vlerësim të vazhdueshëm të sistemit të kontrollit të cilësisë, duke përfshirë një rishikim të një kampioni të punës së përfunduar të SAI-t kundrejt të gjithë punës së bërë nga SAI.	<i>Përmbushur pjesërisht</i>
b) Të ketë procedura dhe plane të shkruara për sigurimin e cilësisë që specifikojnë dhe frekuencën e ndërmarrjes së rishikimeve dhe nëse sigurimet e cilësisë janë ndërmarrë duke ju referuar frekuencës së përfshirë në këtë plan.	<i>Përmbushur pjesërisht</i>
c) Përgjegjësia në lidhje me sigurimin e cilësisë i është atribuar drejt një individi ose grup individësh (organ kolegjal) me eksperiencë dhe autoritet të mjaftueshëm dhe të duhur në SAI për të zotëruar atë përgjegjësi.	<i>Përmbushur</i>
d) Sigurimi i cilësisë rezulton me konkluzione të qarta dhe ku është e rëndësishme me rekomandime për aksionet e duhura përmirësuese për mangësitë e konstatuara.	<i>Përmbushur</i>
e) Ka evidencë që Kryetari i SAI ka ekzaminuar rekomandimet që kanë rezultuar nga rishikimi i sigurimit të cilësisë të auditimeve/kontrolleve dhe ka arritur në konkluzionet e duhura.	<i>Përmbushur</i>
f) Ato që kanë marrë pjesë në rishikim janë të pavarur.	<i>Përmbushur</i>
g) Rezultatet e monitorimit të sistemit të kontrollit të cilësisë janë të raportuara të Kryetari i SAI-t në mënyrë të rregullt.	<i>Përmbushur</i>
h) SAI-t duhet të konsiderojnë që të angazhojnë një SAI tjetër, ose tjetër organizëm të përshtatshëm për të kryer një rishikim të pavarur të të gjithë sistemit të kontrollit të cilësisë (si një rishikim mes kolegësh).	<i>Përmbushur</i>

SAI-5:

Dimension (ii) Kontrolli i cilësisë i punës audituese të ekspertëve Statusi i vlerësimit	
a) Sistemi i kontrollit të cilësisë së punës së ekspertëve nga ana e SAI-t mbulon të gjithë punën audituese, për të cilën janë kontraktuar ekspertë dhe siguron që firma e kontraktuar implementon procedura të kontrollit të cilësisë gjatë auditimit për të arritur cilësinë dhe përputhshmërinë me standardet e aplikueshme.	<i>Nuk është aplikuar</i>
b) Sistemi i kontrollit të cilësisë për punën e kontraktuar të ekspertëve bazohet në një vlerësim të riskut mbi cilësinë e punës së kontraktuar dhe që i përgjigjet në mënyrë adekuate këtyre risqeve.	<i>Nuk është aplikuar</i>
c) SAI duhet të sigurojnë që të gjitha dokumentimet (si letrat e punës) janë pronë e SAI-t, pa marrë parasysh nëse puna është nënkontraktuar apo është ndërmarrë nga ana e stafit të SAI-t.	<i>Nuk është aplikuar</i>
d) Procedurat për autorizimin e raporteve për tu lëshuar funksionojnë.	<i>Nuk është aplikuar</i>
Dimension (iii) Quality Assurance of Outsourced Audits Assessment status	
a) Ka procedura të shkruara dhe/ose plane për sigurimin e cilësisë për punën e ekspertëve .	<i>Nuk është aplikuar</i>
b) Sigurimi i cilësisë përfshin një konsideratë dhe vlerësim të vazhdueshëm të sistemit të kontrollit të cilësisë së SAI-t, duke përfshirë një rishikim të një kampioni të punës së përfunduar në tërësinë e punës së ndërmarrë nga SAI.	<i>Nuk është aplikuar</i>
c) Përgjegjësia për monitorimin e sistemit të sigurimit të cilësisë është vendosur të një individ ose grup individësh me eksperiencën dhe autoritetin e mjaftueshëm dhe të duhur për të marrë përgjegjësinë.	<i>Nuk është aplikuar</i>
d) Rishikuesit e sigurimit të cilësisë janë të pavarur, p.sh nuk kanë qenë të përfshirë në rishikimin e kontrollit të cilësisë të punës audituese të kontraktuar me ekspertë.	<i>Nuk është aplikuar</i>
e) Rishikimet e Sigurimit të cilësisë përfundojnë në konkluzione të qarta dhe, ku është e mundur në rekomandime për përmirësime.	<i>Nuk është aplikuar</i>

f) Rezultatet e monitorimit të sistemit të kontrollit të cilësisë raportohen të Kryetari i SAI-t në mënyrë të rregullt.	<i>Nuk është aplikuar</i>
g) Ka evidencë që menaxhimi i lartë në audituesin e kontraktuar ka konsideruar dhe konkluduar në rekomandimet që ka mundur sigurimi i cilësisë.	<i>Nuk është aplikuar</i>

SAI – 7

Dimensioni (i) Auditimi i përgjithshëm/Procesi i planifikimit të kontrollit Statusi i vlerësimit	
Dokumentet e SAI dhe procesi i ndjekur për zhvillimin dhe aprovimin të planit të përgjithshëm të auditimit/programin e kontrollit për SAI-n	<i>Nuk është aplikuar</i>
a) Procesi për zhvillim e planit të përgjithshëm të kontrollit të SAI-t identifikon përgjegjësitë e auditimit të SAI-t nga mandati i tij.	<i>Nuk është aplikuar</i>
b) Procesi i planifikimit të auditimit/kontrollit ndjek një metodologji të vlerësimit të riskut.	<i>Nuk është aplikuar</i>
c) Ka përgjegjësi të përcaktuara qartë për planifikimin, implementimin dhe monitorimin e planit të auditimit /programit të kontrollit për SAI-n.	<i>Nuk është aplikuar</i>
d) Ka evidencë që SAI monitoron implementimin e planit të auditimit/programit të kontrollit.	<i>Nuk është aplikuar</i>
e) Procesi i planifikimit të auditimeve dhe kontrollit merr parasysh buxhetin e pritshëm të SAI-t dhe burimet për periudhën së cilës i referohet plani.	<i>Nuk është aplikuar</i>
f) SAI duhet të sigurohet që pritshmëritë e palëve të interesuara dhe risqet në rritje janë reflektuar në planet e auditimit /programet e kontrolleve si duhet.”	<i>Nuk është aplikuar</i>
Dimensioni (ii) Përmbajtja e planit të përgjithshëm të auditimit/progamit të kontrollit Statusi i vlerësimit	
a) Përcakton objektivin e auditimit në nivel të lartë, gjithashtu edhe të përgjegjësisë për secilin auditim/kontroll që duhet të ndërmerret.	<i>Nuk është aplikuar</i>

b) Përfshin një skedul të implementimit të të gjithë auditimeve dhe kontrolleve.	<i>Nuk është aplikuar</i>
c) Tregon që SAI është duke i kryer auditimet në një kornizë kohore të rëndësishme si është përcaktuar në plan/program, ose, nëse nuk është ky rasti, përfshin një përmbledhje dhe shpjegime për çdo diferencë ndërmjet mandatit të SAI-t dhe planit/programit të auditimit për SAI-n.	<i>Nuk është aplikuar</i>
d) Specifikon burimet e nevojshme njerëzore dhe financiare për të kryer kontrollet auditimet dhe kontrollet e planifikuara.	<i>Nuk është aplikuar</i>
e) Ka evidencë që SAI monitoron implementimin e planit të auditimit/programit të kontrollit.	<i>Nuk është aplikuar</i>

3.11 Raportimi i Auditimit të Performancës

Një qeverisje e mirë shprehet përmes një performance të mirë dhe vendet e zhvilluara perëndimore e kanë kthyer fokusin e tyre pikërisht tek auditet e performancës. Dekadat e fundit kanë qenë dëshmitare të ndryshimeve të thella ekonomike, sociale, politike, klimatike e demografike. Lëvizjet e popullsisë, ndryshimi i moshës mesatare të saj, rritja e kufizimeve në energji, burime ekonomike e monetare, kërkesat për rritje të vazhdueshme të mirëqenies, etj., të gjitha këto kanë rritur ndërgjegjësimin e publikut për aktivitetin ekonomik qeveritar. Të amplifikuara edhe nga krizat e viteve të fundit, performanca është bërë sot një çështje e të gjithëve, qofshin këta punonjës të sektorit privat apo atij publik. Pikërisht për këto arsye, në secilin prej vendeve të sipër përmendura, këto lloj auditesh zënë rreth 30-40% të punës audituese.

Gjithnjë duke e mbajtur vëmendjen tek shtimi dhe rritja e cilësisë së auditimeve, auditimet e performancës janë shndërruar në një nga shtyllat e zhvillimit dhe modernizimit të KLSH-së. Institucioni po përballet çdo ditë me një sfidë të fortë për ta përqendruar punën tek auditimi i performancës, sepse ai i shërben vlerësimit të përgjegjshmërisë publike, duke lidhur objektivat strategjike me fondet publike. Sfidë më e madhe për këtë lloj auditimi është që ai mos të zbatohet thjesht si procedurë, por të konceptohet si një filozofi e të menduarit dhe vepruarit nga i gjithë stafi i KLSH-së. Një filozofi pune që konsideron se auditimi nuk është një

qëllim në vetvete, por në radhë të parë një instrument parandalimi, instrument korigjimi dhe këshillimi për institucionin që auditohet.

Zhvillimi i auditimeve është në linjë dhe në përputhje të plotë me objektivat e planit strategjik 2013-2017 të KLSH. Gjatë vitit 2016, kemi realizuar 13 auditime performance në reformat qeveritare, projektet dhe shërbimet social-ekonomike, projektet infrastrukturore, projektet mjedisore dhe energjetike, si dhe projektet dhe shërbimet social-kulturore. Për këtë vit, auditimet e performances do të vazhdojnë të përqendrohen në marrëveshjet koncesionare, sigurinë e konsumatorit, prokurimet publike, performancën e borxhit publik, etj. Nga viti 2016 spikasin auditime të tilla si:

a) Rehabilitimi i ish të përndjekurve politikë në periudhën e tranzicionit

Konteksti i auditimit: Pas ndryshimeve demokratike në vitin 1992, qeveria mori përsipër që në vitin 1993, me anë të akteve të veçanta, t'i garantojë kësaj shtrese krijimin e lehtësirave dhe të përparësive të kërkesave të tyre individuale apo kolektive në fushat e veprimtarisë ekonomike, financiare dhe sociale.

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë në nenin 44 thekson se: “Kushdo ka të drejtë të rehabilitohet dhe/ose zhdëmtohet në përputhje me ligjin, në rast se është dëmtuar për shkak të një akti, veprimi ose mosveprimi të paligjshëm të organeve shtetërore.

11 vjet nga Rezoluta e Këshillit të Europës dhe 10 vjet nga Rezoluta e Kuvendit të Shqipërisë për dënimin e krimeve të komunizmit, nuk kemi një qëndrim konsekuent si nga pushteti shtetëror, ashtu edhe shoqëria në tërësi, në drejtim të eliminimit të pasojave të shkaktuara prej regjimit komunist, gjë që luan një rol të rëndësishëm në ndërtimin e shtetit ligjor, emancipimin e shoqërisë dhe edukimin e brezave të rinj.

Psikoza e një pjese të shoqërisë së sotme e konsideron si barrë faturën financiare që po dëmshpërblehet, duke lënë në harresë faktin se kjo shtresë ka dhënë një kontribut shumë të madh me ndërtimin e një sërë veprash madhore, për të cilat vetë regjimi “mburrej”, si: tharje kënetash, kombinat, rafineri, miniera, vepra bujqësore, etj., të cilat zënë peshë në prodhimin e përgjithshëm dhe që akoma sot disa prej tyre janë pasuri kombëtare me vlera.

Mesazhi Kryesor: “Kudri ligjor i miratuar dhe masat e marra nga Ekzekutivi në periudhën e tranzicionit për Rehabilitimin e ish të dënuarve e të përndjekurve politikë në vendin tonë i kanë arritur pjesërisht objektivat, nuk kanë siguruar

plotësisht dhe kanë dështuar në rehabilitimin e kësaj shtrese të shoqërisë në një kohë optimale. Dispozitat ligjore kanë qenë të fragmentarizuara dhe jo gjithëpërfshirëse, burimet financiare të pamjaftueshme dhe ka munguar bashkëpunimi i duhur dhe koordinimi i punës së institucioneve shtetërore për t'i ardhur në ndihmë ish të dënuarve e të përndjekurve politikë. Shoqëria shqiptare i ka mundësitë për dëmshpërblimin material dhe rehabilitimin e arsyeshëm të këtij grupi shoqëror në një kohë optimale, duke iu përgjigjur kështu detyrimeve ligjore dhe atyre të përcaktuara në Konventat Ndërkombëtare, të cilat ka marrë përsipër me vendosjen e shtetit të së drejtës, për mbylljen e kësaj plaje shoqërore në vendin tonë.”

b) Shërbimi i transportit publik në Bashkinë Tiranë

Konteksti i auditimit: Problemi social që nxiti këtë ide është fakti që një pjesë e konsiderueshme e popullsisë (36%) me vendbanim Tiranën, përdorin kryesisht transportin publik me autobus. Aktualisht transporti publik qytetas përmbushet në masë më të gjerë nëpërmjet transportit me autobusë dhe pjesërisht me taksi apo biçikleta. Për shkak të peshës që zë dhe problematikave të lakuara së tepërmi në media, gjithashtu fakti që format e tjera të transportit publik janë më të personalizuar, fokusi ynë në këtë auditim u përqendrua tek transporti publik i linjave qytetase që ofrojnë këtë shërbim në Tiranë. Konkretisht numri i tyre referuar shtrirjes gjeografike të qytetit, cilësia dhe standardet e këtij shërbimi, si dhe problematikat e tij. Transporti publik u krijua jo vetëm si një shërbim publik dhe social, por edhe si një pjesë e rëndësishme e strukturës së zhvillimit ekonomik dhe shoqëror në përgjithësi. Duke qenë se popullsia e Tiranës është rritur ndjeshëm gjatë 20 viteve të fundit dhe qyteti si qendër kryesore ekonomike i ka zgjeruar kufijtë e tij gjeografikë, bëhet i domosdoshëm hartimi dhe implementimi i planeve të detajuara mirë, për një transport publik që përmbush kërkesat sasiore dhe cilësore të qytetarëve. Në qytetin e Tiranës prej vitesh konstatohet mediatikisht një pakënaqësi në rritje e qytetarëve, të cilët shprehin indinjatën për cilësinë e këtij lloj transporti dhe konkretisht autobusë të vjetër, shpejtësia e lëvizjes e ulët, numri i mjeteve të pamjaftueshëm, higjiena dhe pastërtia janë në nivele shqetësuese, etj. Ofrimi i një transporti publik cilësor që i nxit qytetarët në përdorimin e tij, ndikon drejtpërsëdrejti si në përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe të mjedisit në tërësi, por edhe në uljen e trafikut, i cili është një nga problemet me të cilat përballen çdo ditë qytetarët e Tiranës.

Mesazhi kryesor: “Bashkia e Tiranës nuk garanton në nivel të kënaqshëm një shërbim të pranueshëm të transportit publik qytetas.

Kuadri rregullator shfaq mangësi. Mungojnë akte të cilat duhet të ishin pjesë e kuadrit rregullativ për të siguruar një shërbim cilësor të transportit urban qytetës. Mungesa e disa prej tyre, të cilat janë mjaft të rëndësishme në vendosjen e standardeve të cilësisë dhe monitorimin e shërbimit të ofruar nga operatorët, i jep përmasa afatshkurtra marrëdhënies mes operatorëve privatë dhe Bashkisë. Në kushte të tilla, është e vështirë të ndërtohen strategji për ofrimin e shërbimit të duhur të transportit publik qytetës. Ekzistojnë dallime mes objektivave strategjike dhe strategjive të hartuara për t'i realizuar ato. Gjithashtu, ka mungesa në plane taktike dhe operacionale, në përmbushje të këtyre objektivave strategjikë të miratuar me vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit dhe veprimet e ndërmarra nga drejtimi janë afatshkurtra, jokohërente dhe pa vizion.

Nga ana tjetër, marrëdhëniet e parregulluara formalisht midis strukturave brenda dhe në varësi të Bashkisë, ulin ndjeshëm efektivitetin e komunikimit dhe rrjedhimisht nuk garantojnë një proces efektiv në menaxhimin dhe monitorimin e këtij shërbimi. AMK nuk ka metodologji të miratuara bashkëkohore dhe kapacitetet e mjaftueshme për planifikimin dhe kryerjen e kontrolleve efektive në terren. Procedura e ekzekutimit të masave administrative nga DPTTV rezulton të jetë selektive, joefektive dhe e pabazuar në ligj.”

c) Shkollimi dhe formimi profesional

Konteksti i auditimit: Sfida për arsimin dhe formimin profesional qëndron në rritjen bashkëpunimit të gjithanshëm të institucioneve qendrore e vendore, sipërmarrjeve e bizneseve, partnerëve të tjerë zhvillimorë, publikut, etj., për:

- Të kërkuar e përshtatur lidhjen e shkallës arsimore dhe të kualifikimit me nevojat e ekonomisë së tregut në vend dhe përshtatja me nevojat e vendeve të rajonit e më gjerë.
- Hartimin e politikave dhe strategjive për vlerësimin e profesioneve dhe profesionistëve;
- Motivimin e të rinjve e individëve për të vlerësuar profesione për të cilat ka shumë nevojë tregu i punës, bizneset apo ekonomitë e vogla familjare;
- Arritjen e matjes nëpërmjet një sistemi me qark të mbyllur “arsim-profesion-punësim”, mbi plotësimin e kënaqësive të palëve të interesit, qeverisë, të rinjve e individëve dhe sipërmarrjeve e biznesit;
- Arritjen e qëllimit final përmirësimit të jetesës nëpërmjet rritjes së punësimit e plotësimin të kërkesave të tregut të punës me punonjës të mirëkualifikuar.

Mesazhi Kryesor: “Nxitje të reformave në ndryshimin e mentalitetit të mos vlerësimit të arsimit dhe formimit profesional, motivimin e të rinjve e individëve për të vlerësuar profesione “të lodhshme, të pashpërblyera të papëlqyera” dhe plotësimit të kërkesave të tregut të punës me punonjës të mirë kualifikuar”.

d) Mbrojtja e konsumatorëve nga abuzimet tregtare me peshën dhe matjet

Konteksti i auditimit: Një ndikim të konsiderueshëm në jetën publike (private dhe zyrtare) kanë saktësitë e matjeve, ose treguesit e instrumenteve matës, rezultatet e të cilëve, në se nuk kontrollohen dhe monitorohen në vijimësi, shkaktojnë jo pak probleme pikësëpari ekonomike dhe financiare, por edhe shëndetësore e sociale. Në këtë mënyrë është shumë e rëndësishme që konsumatorët të njohin (dinë) atë çfarë janë duke marrë, dhe pikërisht për t'i mbrojtur nga abuzime të tilla, është ngritur dhe shërben Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë, pasi metrologjia është shkenca e matjes, e cila përfshin si përcaktimet eksperimentale ashtu dhe ato dhe teorike në çdo nivel të pasigurisë dhe në çdo fushë të shkencës dhe teknologjisë.

Gjatë aktiviteteve të jetës së përditshme, si individ apo organizatë publike dhe private, përballemi me çështje të lidhura ngushtë me metrologjinë, pasi matjet janë një pjesë mjaft e rëndësishme dhe zënë një vend të gjerë të veprimtarisë humane. Kështu, ushqimet e përditshme blihen në bazë të peshës, konsumi i energjisë elektrike dhe ujit faturohen në bazë të matjeve, furnizimi i automjeteve me karburant bëhet në bazë të vëllimit, koha përdoret në pagesat e telefonisë celulare, monitorimi i shpejtësisë së automjeteve për një udhëtim të sigurt, niveli i shkarkimeve të gazrave nga automjetet, kryerja e kontrolleve mjekësore që të sigurohet shëndeti (nga pajisje me funksion të matshëm) etj. Vitet e fundit kanë marrë një përhapje të gjerë tregtimi i produkteve ushqimore të parapaketuara, së bashku me rritjen e shpejtë të numrit të supermarketeve, i cili kërkon një kontroll më të thelluar dhe me shtrirje më të gjerë. Në se i referohemi vëllimeve të tregtisë në botë, vlerësohet se afërsisht 90 % e saj është e matshme. Pra nëpërmjet matjeve jo vetëm garantohen tregje të hapura dhe të ndershme, sigurohet saktësi aty ku kërkohet, por dhe kursehen jetë, para dhe kohë.

Mesazhi Kryesor: “Mbrojtja e konsumatorëve shqiptar nga abuzimet me peshën dhe matjen nuk është në nivelin e kërkuar bashkëkohor, pasi performanca e DPM-së ka shfaqur mangësi për shkak të kuadrit rregullator të papërputhur plotësisht me direktivat e BE-së dhe të pa harmonizuar mirë me aktet e tjera ligjore e nënligjore; nga menaxhimi joeficient dhe joefektiv i burimeve njerëzore; nga mospërfshirja në verifikimin e instrumenteve matës të fushave me rëndësi jetike për popullsinë si atë

të shëndetësisë, mjedisit, komunikimit telefonik, sigurisë publike etj; nga mungesa e bashkëpunimit me institucionet e tjera publike për përfshirjen në verifikim të të gjithë subjekteve me instrument matës në përdorim; nga problematikat e licencimit, monitorimit dhe inspektimit të personave të autorizuar në fushën e matësve të energjisë elektrike dhe të ujit; nga veprimtaria inspektuese jo të qëndrueshme; si dhe nga mangësitë e konstatuara në fushën e kryerjes së investimeve dhe përdorimit të aseteve.”

e) Shërbimi i urgjencës mjekësore

Konteksti i auditimit: E drejta për shërbim shëndetësor cilësor kërkon që institucionet e kujdesit shëndetësor dhe profesionistët të ofrojnë nivele të kënaqshme shërbimi. Kjo nënkupton specifikimin dhe zbatimin e standardeve të miratuara të cilësisë, të cilat duhet të hartohen dhe implementohen nga Institucionet Shëndetësore.

Si pjesë e sistemit shëndetësor, Shërbimi i Urgjencës është një aspekt i rëndësishëm i politikave shëndetësore, një nga pikat e para të kontaktit të pacientit me sistemin shëndetësor, ku pacienti krijon perceptimin mbi këtë shërbim dhe shërbimin shëndetësor në përgjithësi. Shërbimi i Urgjencës Mjekësore, parë si një sistem, në funksion të shëndetit ndaj pacientit, ka një rol të rëndësishëm dhe vendimtar në trajtimin paraprak të personave në rrezik për jetën, duke çuar ndjeshëm në pakësimin e humbjes së jetëve. **Produkti i këtij shërbimi është “Unik, është Jetë Njerëzore”.** Është rëndësia e këtij shërbimi, që rrit ndjeshmërinë e publikut ndaj tij. Perceptimi dhe reagimi i publikut ndaj mangësive dhe cilësisë së dobët të shërbimit të ofruar ka njohur raste ekstreme deri në përballjen fizike të pacientëve dhe shoqëruesve të tyre me stafin mjekësor. Kjo për shkak të mosorganizimit në mënyrën e duhur të këtij shërbimi, por edhe të një mungese të theksuar të nivelit kultural në përgjithësi dhe edukimit shëndetësor në veçanti të publikut.

Mesazhi Kryesor: “Kujdesi ndaj shëndetit në sistemin e Urgjencës Mjekësore, është ende larg plotësimit të standardeve për ofrimin me cilësi dhe në kohë të këtij shërbimi jetik për individin. MSH, QKUM dhe strukturat e tjera të ngarkuara me ligj, po ecin me ritme të ulta në plotësimin e akteve normative dhe riorganizimin e sistemit. Aktualisht në institucionet shëndetësore, vepron një SHUM me mangësi në plotësimin e standardeve në disa komponentë si: -burime njerëzore (sasi dhe cilësi), infrastrukturë, kushte pune dhe të sigurisë në punë; mjete transporti dhe pajisje mjekësore; medikamente, shtuar këtyre dhe një nivel i ulët i kulturës mjekësore të popullatës. Ka mungesë organizimi dhe bashkëpunimi të katër

niveleve të urgjencës, me efektivitet dhe eficeincë të ulët, duke ndikuar ndjeshëm në cilësinë e SHUM paraqitet shërbimi shëndetësor parësor, i cili ka një rol potencial për të përmirësuar cilësinë e shëndetit, me efekt në uljen e rasteve të urgjencës mjekësore si dhe uljen e kostove financiare”.

f) Profesionit i audituesit publik – Roli i tij në llogaridhënie

Konteksti i auditimit: Me këtë auditim performance kemi vendosur në qendër të vëmendjes suportin e nevojshëm ndaj auditimit të brendshëm në sektorin publik përmes bashkëpunimit me auditimit të jashtëm me qëllim që auditimi i brendshëm të forcojë pavarësinë e tij profesionale, të nxisë zbatimin e standardeve ndërkombëtare të AB-së dhe të veprojë si një vlerë e shtuar jo vetëm për titullarin e institucioni ku vepron, por edhe për auditimin e jashtëm.

Ky auditim synon të nxisë bashkëpunimin midis auditimit të brendshëm dhe auditimit të jashtëm duke evidentuar pikat e kontaktit të punës audituese dhe mundësitë e zhvillimit të metodologjive të përbashkëta.

Mesazhi Kryesor: “Në programet e trajnimit për certifikimin e audituesve të brendshëm publikë në shkallë vendi të organizuara nga Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm pranë Ministrisë së Financave janë përfshirë njohuri bazë për funksionin e auditimit të jashtëm publik dhe përmbajtja e tyre adreson aspekte të cekëta të veprimtarisë së auditimit të jashtëm publik në përgjithësi, si për shembull çfarë është auditimi i jashtëm dhe nevoja për auditimin e jashtëm, duke mos trajtuar konkretisht aspektet më të rëndësishme të funksionit të auditimit të jashtëm në Shqipëri, si edhe duke mos përmendur aspak marrëdhënien konkrete midis auditimit të brendshëm dhe të jashtëm, standardet përkatëse dhe ku ato takohen me njëri tjetrin, dhe rolin e gjithësecilit në llogaridhënie”.

g) Menaxhimi i mbetjeve urbane në Bashkinë Tiranë

Konteksti i auditimit: Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë ka sanksionuar objektivin "Për një mjedis të shëndetshëm dhe ekologjikisht të përshtatshëm për brezat e tanishëm dhe të ardhshëm" dhe "Për shfrytëzim racional të burimeve natyrore ..., bazuar në parimin e zhvillimit të qëndrueshëm" (neni 59,1 / d, dh) si dhe të drejtat e çdo individit "të jetë i informuar për gjendjen e mjedisit dhe mbrojtjen e tij" (neni 56).

Ashtu si në gjithë Shqipërinë, edhe në territorin e Bashkisë së Tiranës, administrimi i mbetjeve është në një nivel shume të ulët. Nuk ka një sistem të sigurt për

administrimin e mbetjeve, si ato bashkiake dhe ato të rrezikshme (atyre të prodhuara nga industrinë dhe ato shtëpiake).

Administrimi i mbetjeve urbane në vendin tonë është i decentralizuar. Në pjesën më të madhe të qyteteve, shërbimi i mbledhjes dhe transportimit të mbetjeve kryhet nga kompani private të menaxhimit të mbetjeve, të cilat janë të kontraktuara nga bashkitë.

Zonat rurale nuk janë të mbuluara akoma nga shërbimet e menaxhimit të mbetjeve. Pjesa më e madhe e mbetjeve të këtyre zonave depozitohen nëpër lumenj ose në anë të rrugëve, të cilat “pastrohen” nga ujërat dhe në këtë mënyrë zhvendosen në një pjesë tjetër toke, në rrjedhjet ujore dhe në fund përfundojnë në zonat bregdetare.

Mbetjet bashkiake kanë një përqindje të lartë të mbetjeve organike dhe nuk ekziston ndonjë metodë riciklimi (përpunimi) për të reduktuar sasinë e mbetjeve organike që hidhen në vend-depozitime.

Mesazhi Kryesor: “Nëpërmjet kontraktimit të operatorëve ekonomikë për menaxhimin e mbetjeve urbane Bashkia e Tiranës nuk ka arritur objektivat në drejtim të shërbimit të popullatës dhe ruajtjes së mjedisit në territorin e saj. Kuadri rregullator në zbatim strategjisë kombëtare dhe akteve ligjore bashkëkohore të miratuara nuk është i përditësuar dhe si rrjedhojë objektivat nuk janë të qarta e të përcaktuara mirë. Edukimi publik në drejtim të rritjes së ndërgjegjësimit dhe pjesëmarrjes së komunitetit në menaxhimin e mbetjeve, nga ana e strukturave të bashkisë dhe operatorëve ekonomikë ka patur mangësi të theksuara, nuk ka qenë i mjaftueshëm dhe nuk ka dhënë ndonjë impakt të ndjeshëm social, për mbajtjen pastër të qytetit dhe për ndarjen e mbetjeve në burim për riciklim; në menaxhimin e mbetjeve urbane të bashkisë së Tiranës, si një organ vendor dhe më pranë komunitetit, qasja “qeverisja me pjesëmarrje” duhet të ishte gjithnjë në qendër të vëmendjes së strukturave përgjegjëse të bashkisë. Venddepozitimi i mbetjeve në zonën e Sharrës nuk plotëson kushtet e parametrat e një landfillit bashkëkohor me parametra të lartë mjedisor sidhe ka tejkaluar afatin e përdorimit dhe kapacitetet e përpunimit”.

h) Menaxhimi i Parqeve Kombëtare

Konteksti i auditimit: Sfida në çështjet mjedisore qëndron në të drejtën e publikut për akses në informacionin mjedisor, akses në drejtësi për çështjet mjedisore dhe pjesëmarrja e publikut të interesuar në vendimmarrjet mjedisore.

Vlerësimi të rezultateve e objektivave të vendosura, në përputhje me politikat e ndërmarra sepse, menaxhimi i parqeve kombëtare nuk është plotësisht në harmoni me parimet e efektivitetit, pavarësisht zhvillimeve pozitive të kohëve të fundit, përpjekjeve dhe iniciativave për ndryshime, etj.

Mesazhi Kryesor: “Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, grupet e interesit, të krijojë një qasje të re, në hartimin e politikave mjedisore, menaxhimin me efektivitet me qëllim ruajtjen e diversitetit dhe fizibilitetit, sigurimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore, që ti garantojnë dhe vlerësojnë parqet natyrore kombëtare si gur i çmuar për zhvillimin e ekonomisë dhe mbrojtjen e natyrës të trashëguar nga brezat”.

i) Performanca e institucioneve përgjegjëse për jetimët – Rasti i shtëpisë së fëmijës “Zyber Hallulli”

Konteksti i auditimit: Problemet sociale kanë qenë gjithnjë prezente në auditimet e performancës. Si një auditim krejt novator në natyrën e vet, ai përpiket të japë ndihmë institucioneve publike në përmbushjen e përgjegjësisë të tyre ndaj përfituesve dhe taksapaguesve shqiptarë, me ekonomicitet, efektivitet dhe eficiencë.

Nga informacionet e marra nga Shërbimi Social Shtetëror, rreth 0.3% e fëmijëve shqiptarë⁹, kanë nevojë për përkujdesjen e institucioneve shoqërore publike e jo publike, qofshin këto rezidenciale apo ditore, qofshin këto rezidenciale apo ditore. Konkretisht, në vitin 2015, 2826 fëmijë të moshës 0-18 vjeç marrin mbështetjen e institucioneve shoqërore publike e jo publike.

Mesazhi Kryesor: “Shtëpia e Fëmijës Zyber Hallulli nuk garanton një shërbim plotësisht efektiv në përkujdesin dhe integrimin shoqëror të fëmijëve rezidencialë.

Pavarësisht rishikimit të apartamente për fëmijë sipas grup-moshave, hartimi dhe zbatimi i strategjive efektive për deinstitutionalizmin kërkon përcaktimin e qartë të tipologjisë së shërbimit. Ka shumë problematika në plotësimin e të gjitha planeve të përkujdesit, në saktësinë dhe seriozitetin e informacionit të përgjithshëm, në aspektin planet shëndetësor, arsimor, psikosocial dhe në procesin e rishikimit të tyre.

Rekrutimi i stafit nuk është bërë sipas kriterëve që vendosen nga aktet rregullative. Dhe mospërmbushjet e kriterëve sjellin mungesë efektiviteti të stafit dhe të institucionit, kosto në kurriz të jetës së fëmijëve.”

⁹ Bazuar në të dhënat e Censurit sipas INSTAT për vitin 2011, numri i personave 0-19 vjeç është 847'312.

j) Marrëveshjet hidrokarbure

Konteksti i auditimit: Shfrytëzimi racional i pasurive nëntokësore të naftës dhe gazit përbën një nga shtyllat e zhvillimit, për sa kohë veprimtaria e institucioneve publike është efektive. Shqipëria konsiderohet një vend hidrokarbur mbajtës, prodhimi i naftës bruto ka njohur oshilacione të mëdha, që me nivelin më i lartë prej 2,250,000 tonë në vitin 1974 dhe 316,000 tonë më i ulët në vitin 2000.

Duke filluar nga viti 2003, konstatohet se pesha specifike e naftës së prodhuar nga sektori publik (Albpetrol sh.a.) bie vazhdimisht dhe rritet prodhimi nga sektori privat i marrëveshjeve hidrokarbure: nga 90% me 10% në 3% me 97%.

Vlerësohet se sektori i industrisë nxjerrëse në vitin 2014 punëson më pak se 1% të punonjësve gjithsej të regjistruar.

Që nga viti 2004 janë nënshkruar 16 marrëveshje gjithsej për zhvillimin dhe prodhimin e hidrokarbureve në tokë (onshore), nga të cilat vetëm pesë prej tyre janë në fazë prodhimi: Bankers, Transatlantic, Transoil, Sherwood dhe Phoenix. Prodhimi i naftës bruto në vitin 2015 nga kompanitë hidrokarbure në masën 92% i përket kompanisë Bankers Petroleum.

Përgjithësisht zhvillimi i sektorit hidrokarbur nëpërmjet dhënies së vendburimeve nëpërmjet marrëveshjeve hidrokarbure është karakteristikë e vendeve ekonomiksht të varfra, me institucione të dobëta dhe me një bazë ligjore të pazhvilluar mirë, duke mundësuar ofrimin e kapitalit të huaj financiar, njerëzor, teknik dhe të përvojës në fushën e prodhimit të naftës

Si përfundim, zhvillimi i kërkimit, zbulimit dhe prodhimit të naftës nëpërmjet marrëveshjeve hidrokarbure është i lidhur ngushtë me formën, përmbajtjen, raportin e detyrimeve dhe afatin e zbatimit të tyre të përcaktuara në këto marrëveshje; si dhe me monitorimin e vazhdueshëm dhe të gjithanshëm të tyre, në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik dhe financiar të vendit.

Mesazhi Kryesor: “Mungesa e një kuadri rregullator të përditësuar sipas modeleve më të mira bashkëkohore dhe mospërcaktimi i saktë dhe i qartë i të drejtave, detyrimeve dhe penalizimeve në marrëveshjet hidrokarbure, si dhe performanca e dobët e veprimtarisë së institucioneve publike në këtë fushë, e shoqëruar me një mungesë bashkëpunimi dhe bashkërendimi të veprimtarisë ndërmjet tyre në lidhje me monitorimin, inspektimin, kontrollin dhe auditimin e zbatimit të këtyre marrëveshjeve, ka ndikuar negativisht në arritjen e përfitueshmërisë ekonomike

dhe financiare të shtetit shqiptar, duke rrezikuar përdorimin racional të burimeve nëntokësore të naftës, si dhe duke kërcënuar mjedisin”.

k) Performanca e sh.a.-ve kah certifikimit financiar

Konteksti i auditimit: Certifikimi i raportimit financiar është mjaft i rëndësishëm për procesin e vendimmarrjes nga ana e investorëve dhe përdoruesve të tjerë të këtij informacioni. Certifikimi i pasqyrave financiare është detyrim që vjen nga ligji, por dhe një domosdoshmëri për të pasur transparencë dhe besueshmëri. Ky proces rregullohet me ligje, udhëzime dhe rregullore për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar. Shoqëritë publike detyrohen të kryejnë auditimin ligjor të pasqyrave financiare vjetore, përpara publikimit të tyre, nga auditues ligjorë ose shoqëri audituese të cilët kanë dhe koston përkatëse për këtë shërbim.

Në zbatim të Ligjit nr. 9901, datë 14.04.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar, caktimi i ekspertëve kontabël të autorizuar për certifikimin e pasqyrave financiare ose rivlerësime bëhet nga asambleja e ortakëve të shoqërisë, një zgjedhje normale pasi ortakët e shoqërisë përfaqësojnë kapitalin dhe mund të marrin çdo vendim në lidhje me shpenzimet e shoqërisë. Kjo mënyrë zbatohet dhe në shoqëritë aksionere me kapital publik, ku ekspertët kontabël caktohen nga përfaqësuesi ligjor i ortakut të vetëm të shoqërisë, që është ministri i linjës. Në këto shoqëri çdo shërbim i nënshtrohet ligjit të prokurimit publik. Përrjashtim bëjnë rivlerësimet e aseteve dhe certifikimi i pasqyrave financiare.

Mesazhi Kryesor: “Procesi i certifikimit të pasqyrave financiare është i rëndësishëm për përdorimin e pasqyrave nga ana e investorëve dhe përdoruesve të tjerë të këtij informacioni. Për të mirësuar cilësinë e auditimit dhe rritjen e rolit të raportit të auditimit në vendimmarrjen e shoqërive publike, duhet siguruar një përmirësim i transparencës në procedurat e auditimit. Procesi i caktimit të ekspertëve kontabël, bëhet në mënyrë arbitrare në mungesë të udhëzimeve dhe rregullave, pa transparencë dhe kriterë të përcaktuara. Në të njëjtën mënyrë vazhdon dhe procesi i lidhjes së kontratës me ekspertët kontabël të autorizuar, ku tarifimi për shërbimin e kryer vendoset në mënyrë unilaterale nga ekspertët duke mos dhënë shënime shpjeguese të rëndësishme lidhur me kontributin në auditim, sa dhe nga kush partner auditimi është ofruar kontributi me qëllim që të përdoret pushteti motivues i tregut në nxitjen e cilësisë së auditimit përmes seriozitetit në angazhim, rritjen e transparencës së procedurave, honorarëve dhe efektivitetin e këtij shërbimi në këndvështrimin kosto/përfitim.”

l) Performanca e detyrimeve të ndërsjella KESH-OST-OSHEE

Konteksti i auditimit: Sistemi energjetik gjendet prej kohësh në një krizë financiare të trashëguar nga periudhat e mëparshme.

Mungesa e eficiencës dhe performanca e ulët e këtyre shoqërive, ka ndikuar në rritjen e kostove të shërbimit, në përkeqësimin e tregueseve makro-ekonomik, duke ndikuar për rrjedhojë në mirëqenien e qytetarëve dhe në rritjen e nivelit të borxheve midis tyre.

Fuqizimi i sektorit energjetik, do të sillte uljen e barrës së buxhetit të shtetit për financimin e tij, duke rritur mundësinë për investime në fushën e arsimit, shëndetësisë, infrastrukturës, etj.

Mesazhi Kryesor: “Masat e marra nga qeveria mund të konsiderohen të përshtatshme për situatën emergjente e të rënduar financiarisht të shoqërive publike të sektorit energjetik, por ato janë të pamjaftueshme për të konsoliduar qëndrueshmërinë e treguesve ekonomiko-financiarë për sistemin në afat të gjatë. Në situatën aktuale ku gjenden shoqëritë publike të sektorit të energjisë, nevojitet mbështetja nga qeveria me një kuadër të ri ligjor, i cili duhet të pasqyrojë saktë kërkesat e tyre për të kapërcyer krizën financiare dhe krijuar platformën për një performancë optimale në të ardhmen.

Nga ana tjetër, organet drejtuese të këtyre shoqërive kanë qëndruar dhe vazhdojnë të mbeten pasivisht në pritje të vendimeve qeveritare dhe, me praktikën e tyre menaxheriale të orientuara kah afatit të shkurtër, nuk kanë arritur deri tani të rrisin efektivitetin e këtyre shoqërive. Vendimet e marra dhe zbatimi i tyre janë kryesisht sporadike dhe jo rezultat i studimeve të mirëfillta të situatës në të cilën gjenden shoqëritë. Rezultatet e parametrave ekonomiko-financiarë të këtyre shoqërive do të rezultonin më të përmirësuara, nëse vendimmarrjet e grupeve të interesit të sektorit energjetik, do të ishin të bashkërenduara dhe të planifikuara, duke rezultuar kështu në vendime strategjike e jo thjesht operacionale e të fragmentuara.”

m) Menaxhimi i burimeve njerëzore në pushtetin vendor

Konteksti i auditimit: Në këtë fazë tranzitore, rolin kryesor në informimin e qytetarëve mbi mënyrën, rrugët, format dhe kohën e marrjes së shërbimeve me cilësi e luajnë punonjësit e bashkisë dhe menaxhimi jo efektiv dhe eficient i stafit cenon direkt qytetarët në marrjen e shërbimeve apo investimeve në komunitet si rezultat i kapaciteteve jo të mjaftueshme të burimeve njerëzore, mosfunksionimit

të sistemit në bashki përse i përket orientimit, përgjegjësi dhe kompetencave në nivele të ndryshme të vendim-marrjes dhe nyjeve që afrojnë shërbime direkt tek qytetari.

Rëndësi po aq të madhe sa kanë burimet njerëzore në drejtim të ofrimit të sa më shumë shërbimeve në kohë e me cilësi për qytetarët, ka edhe roli që luajnë burimet njerëzore në menaxhimin e taksave të qytetarëve të cilat duhet të përkthehen në investime cilësore për komunitetin.

Nga raportimet zyrtare, të mediave dhe të qytetarëve në rrugë jo formale rezulton se relacioni qytetar-bashki varion përmes një kaosi jo evident, formalisht në dukje përse i përket komunikimit, informimit dhe transparencës, të cilat lidhen direkt me kapacitetet profesionale dhe cilësinë e burimeve njerëzore të bashkisë. Gjithashtu evidentohet në vazhdimësi një pakënaqësi e komunitetit në drejtim të menaxhimit të taksave të tyre përse i përket investimeve në infrastrukturë me të cilat qytetari përballet në jetën e përditshme.

Mesazhi Kryesor: “Mungesa e strategjive specifike për menaxhimin e burimeve njerëzore pas zgjedhjeve vendore të vitit 2015, për zbrëthim e zbatim të SKNDQV 2015-2020 dhe planeve të veprimit taktike e operacionale, në zbrëthim të objektivave të përcaktuara në buxhetet respektive të NJQV (Bashkia Shkodër, Vlorë, Selenicë, Berat dhe Kuçovë) për burimet njerëzore, mungesa e investimit në NJMBNJ për rritjen e kapaciteteve institucionale dhe profesionale të këtyre strukturave si dhe performanca e dobët e funksionimit të sistemeve të monitorimit të veprimtarisë së burimeve njerëzore në administratat respektive dhe në raport me komunitetin, kanë ndikuar negativisht në arritjen e qëllimit të reformës administrativo-territoriale, nëpërmjet SKNDQV 2015-2020, për konsolidimin e një administrate vendore të çburokratizuar, të paanshme politikisht profesionale dhe transparente.”

SAI-3: Rezultatet e Auditimit të Performancës

Përpos detyrimit tradicional të një SAI: “...ligjshmërisë dhe rregullshmërisë së kontabilizimit e menaxhimit financiar ... ekziston një lloj tjetër auditimi, po aq i rëndësishëm, auditimi i performancës ...” (ISSAI 1, paragrafi 4).

Vlerësimi i indikatorit	2,3	
Parametri	Gjetja	Vlerësimi
1) Mbulimi,	Kriteri (a) i parametrut 1 nuk është	2

përzgjedhja dhe objektivi i Auditimeve të Performancës	përmbushur, sepse vetëm në 2016 u arrit të raportoheshin 13 auditime performance, ndërkohë që stafi i angazhuar full-time në këto auditime nuk e ka tejkaluar nivelin 10% të stafit auditues në nivel KLSH-je. Kriteri (b) i parametrin plotësohet pjesërisht, sepse auditimet e performancës nuk raportojnë në mënyrë eksplicite për mangësi të konstatuara në njërën apo secilën prej 3E-ve. Po kështu nuk jepen rekomandime me linja të qarta kah 3E-ve. Kriteri (c) plotësohet pjesërisht, sepse audituesit marrin pjesë në planifikimin dhe analizimin potencial të fushave audituese, por nuk bëjnë një analizë rigoroze risku apo vlerësim të problemit. Gjithsesi departamenti gjeneron një plan strategjik dhe operacional me bazë vjetore. Kriteri (d) përmbushet plotësisht. Kriteri (e) përmbushet pjesërisht, sepse në procesin përzgjedhës i jepet peshë më e madhe kapaciteteve në dispozicion për t'i realizuar ato. Kriteri (f) plotësohet. Kriteri (g) përmbushet plotësisht.	
2) Publikimi dhe shpërndarja e raporteve të Auditimit të Performancës	Kriteri (a) përmbushet plotësisht. Kriteri (b) përmbushet plotësisht. Kriteri (c) përmbushet plotësisht. Kriteri (d) përmbushet plotësisht. Kriteri (e) përmbushet plotësisht. Ekspertët e jashtëm atashuar auditimeve të performancës, vijnë nga sfera akademike.	4
3) Ndjekja e zbatimit të rekomandimeve dhe konkluzioneve të auditimit të performancës nga ana e SAI-t	Kriteri (a) përmbushet plotësisht. Kriteri (b) përmbushet plotësisht. Kriteri (c) nuk është përmbushur aspak. Kriteri (d) nuk është përmbushur aspak.	2

SAI-15: Bazat e Auditimit të Performancës

Auditimi i Performancës është një shqyrtim i pavarur i eficiencës dhe efektivitetit të sipërmarrjeve qeveritare, programeve dhe organizmave të saj, me fokus të veçantë ekonomicitetin dhe me synim përmirësimin.

Auditimi i performancës mbështetet mbi vendimet e marra ose objektivat e përcaktuara nga ekzekutivi dhe mund të kryhet për të gjithë spektrin e sektorit publik. Ai dallon nga auditet standarde financiare dhe ato të ligjshmërisë, sepse është më fleksibël në përzgjedhjen e subjekteve, objekteve, metodave dhe dhënien e opinioneve. Nga vetë natyra e tij, ky lloj auditimi ndërthur metodat investigative me ato shkencore të kërkimit dhe përpunimit të informacionit, operon mbi baza të larmishme dijesh dhe eksperiencash, është më i hapur ndaj gjykimeve dhe interpretimeve dhe nuk kryhet sipas një protokolli standard paraprak. Është kusht vital për cilësinë e këtij lloji auditimi, që të aplikohen perspektiva të ndryshme e për rrjedhojë dhe audituesit duhet të vijnë nga sfera të ndryshme të aktivitetit njerëzor.

Auditimi i performancës është një nga mënyrat moderne përmes të cilit taksapaguesit, financierët, vendim-marrësit, ekzekutuesit, media dhe shoqëria në përgjithësi “ushtrojnë kontroll” dhe penetrojnë në mënyrën se si kryhen punët dhe si arrihen rezultatet. Kriteret e këtij lloji auditimi janë të shumta dhe përmenden: vlera e shtuar, zinxhirët kompleksë të politikave, prania e risqeve, ndërhyrjet strukturore, obligimet ndërkombëtare, emergjenca sociale, materialiteti financiar, vizibiliteti i programit, mundësia për auditim, etj.

Auditimi i performancës nuk ka si synim të kritikojë sipërmarrjet qeveritare. Duke evidentuar shkaqet, proceset, funksionet, kapitalin human dhe financiar të përfshirë në kryerjen e “biznesit” qeveritar, ky lloj auditimi synon korrektimet e duhura, aplikimin e teknikave më të fundit shkencore, përmirësimin e 3 E-ve¹⁰ dhe tek e fundit rritjen e mirëqenies sociale përmes aktivitetit ekonomik publik. Auditimi i performancës është në vetvete formë modernizimi për atë që auditohet dhe atë që auditon.

¹⁰ Ekonomicitet, Eficiencë dhe Efektivitet. Zhvillimet më të fundit promovojnë aplikimin e 6E-ve në auditimet e performancës, duke iu shtuar tri të mësipërmeve edhe: *Energy*, *Environment* dhe *Ethics*.

Vlerësimi i indikatorit	2,5	
Parametri	Gjetja	Vlerësimi
1) Standardet dhe Udhëzuesit e Auditimit të Performancës	Të gjitha kriteret (a), (b) dhe (c) të parametrut, përfshirë dhe nënkriteret përkatëse janë përmbushur.	4
2) Etika dhe Pavarësia në Auditimin e Performancës	Kriteret (a), (b) dhe (c) janë përmbushur së bashkur me nënkriteret përkatëse. Kriteri (d) lidhur me “kompetencën” në auditim nuk është përmbushur plotësisht.	3
3) Kontrolli i cilësisë në Auditimin e Performancës	Kriteret (a), (b), (c) dhe (e) përmbushen korrektësisht. Kriteri (d) nuk përmbushet, sepse niveli i përkushtimit për kontrollin e cilësisë nga strukturat përkatëse, nuk është ai i duhuri.	3
4) Aftësitë dhe menaxhimi i grupit të punës në Auditimin e Performancës	Asnjë nga kriteret e specifikuar nuk përmbushet. Një pjesë përmbushen pjesërisht, por ka ende shumë për të përmirësuar.	0

SAI-16: Standardet dhe udhëzuesit e Auditimit të Performancës

Departamenti i auditimit të performancës ka përshtatur në gjuhën shqipe dhe publikuar standardin ndërkombëtar ISSAI 300 për auditimin e performancës, si edhe udhëzuesit 3000 dhe 3100 që në vitin 2013. Në vitin 2015 u publikua manuali departamental i cili njeh dhe shfrytëzon si standarde të këtij auditimi në KLSH, standartet e cituara më lart. Po kështu, departamenti ka përshtatur në gjuhën shqipe dhe ka promovuar brenda departamentit. Draft standartet e reja të publikuara nga INTOSAI dhe përkatësisht ISSAI 3000, 3100 dhe 3200, por ende nuk i ka publikuar ato, në pritje të qëndrimit zyrtar të INTOSAI.

Vlerësimi i indikatorit	1	
Parametri	Gjetja	Vlerësimi
1) Planifikimi i Auditimeve të Performancës	Të gjitha kriteret (a), (b) (c), (d), (e) dhe (f) përmbushen pjesërisht dhe asnjë nuk përmbushet plotësisht.	1

2) Realizimi i Auditimeve të Performancës	Të gjitha kriteret (a), (b) (c), (d), (e) dhe (f) përmbushen pjesërisht dhe asnjë nuk përmbushet plotësisht.	1
3) Raportimi i Auditimeve të Performancës	Të gjitha kriteret (a), (b) (c), (d), (e), (f) dhe (g) përmbushen pjesërisht dhe asnjë nuk përmbushet plotësisht.	1

Aspektet e mangëta të parametrave më sipër përfshijnë: punë e dobët identifikuese për problematikën sociale përpara nisjes së auditimit; identifikimi i dobët i lidhjeve mes aktorëve në procesin që auditohet; analizë fiktive dhe e pastrukturuar risku; piramidë pyetjesh e pamarkuar me kriteret, afate, subjekte, auditues, etj.; raportim i dobët nga pikëpamja e argumenteve, adresimit të përgjegjësisë, nivelit të analizës dhe formulimit gjuhësor.

SAI-17: Procesi i gjykitimit

Nuk aplikohet për KLSH-në.

Rezultatet e veprimtarisë audituese -----

SFIDAT DHE OBJEKTIVAT DREJT SË ARDHMES

PERSPEKTIVA: FOKUSI DREJT SË ARDHMES

Viti 2017, si viti i fundit i Strategjisë së Zhvillimit 2013-2017, do të përbëjë një vit sfide për stafin e KLSH-së, në funksion të zhvillimit modernizimit dhe reformimit institucional, vit në të cilin ne do përgatisim Strategjinë 2018-2023, mbështetur në strategjinë e EUROSAT-t.

Aplikimi i instrumentit të matjes së performancës institucionale (PMF-SAI) e miratuar në Kongresin e Abu Dhabi, në Dhjetor të vitit 2016, na mundësoi që ne funksion të një qeverisje efektive institucionale të përcaktojmë drejt aspektet e zhvillimit institucional dhe drejtimet e progresit të KLSH-së në të ardhmen.

Nga ana tjetër aplikimi i këtij instrumenti për qëllime të vetëvlerësimit të performancës institucionale dëshmoi për përpjekjet e KLSH-së për rritjen e kredibilitetit dhe të besueshmërisë kundrejt palëve të treta si Kuvendi, media, qytetarët, etj.

Mund të konfirmojmë se KLSH është radhitur ndër Institucionet Supreme të Auditimit që në mënyrë vullnetare ka përqafuar nismën e vetëvlerësimit të performancës institucionale kjo në funksion të progresit dhe avancimit në çuarjen përpara të reformave të zhvillimit, pasi kjo kornizë e matjes së performancës në mënyrë konstruktive mundëson zhvillimin e kapaciteteve institucionale në një plan strategjik, monitorimin e objektivave dhe rritjen e përgjegjshmërisë.

KLSH përgjatë vitit 2017 veprimtarinë institucionale do ta fokusojë:

Në drejtim të veprimtarisë audituese

1. Objektiv parësor dhe prioritetet i veprimtarisë audituese referuar llojeve të auditimit do të jetë:

- Konsolidimi dhe modernizimi i qasjes për *auditimet e përputhshmërisë* në të njëjtën linjë me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ISSAI.
- Zhvillimi i *auditimeve financiare*, dhënia e opinionit për pasqyrat financiare si një hap më tej drejt përmbylljes së objektivit për dhënien e opinionit për

pasqyrat financiare të konsoliduara të qeverisë.

- Konsolidimi dhe rritja e numrit të *auditimeve të performancës* përmes rritjes graduale të kapaciteteve profesionale dhe numerike të departamentit.
- Rritja e cilësisë dhe e numrit të *auditimeve IT*.

2. Rritja e numrit të auditimeve pilot të Auditimeve të Përputhshmërisë dhe Auditimeve Financiare konform procedurave të Manualit të Auditimit Financiar dhe Auditimit të Përputhshmërisë.

Përgjatë vitit 2017, KLSH do rrisë në mënyrë progresive me rreth 40% pilotimin e auditimeve të përputhshmërisë dhe e shprehur në terma konkrete numri i auditimeve të përputhshmërisë do të rritet nga 10 auditime përputhshmërie në 14 auditime.

Numri i auditimeve pilot financiare do të dyfishohet, duke e çuar në 10 numrin e tyre përgjatë vitit 2017.

Këto objektiva janë në një linjë me rekomandimin e adresuar nga BE që: *“KLSH të rrisë numrin e auditimeve pilot financiarë/ të përputhshmërisë/ rregullshmërisë, në përputhje me manualin e përditësuar dhe standardet e auditimit të INTOSAI-t”*. (Progres-Raporti 2016 për Shqipërinë, faqe 85).

3. Referuar auditimeve të Teknologjisë dhe Informacionit prioritet do të jetë zhvillimi i kapaciteteve të auditimit IT nëpërmjet:

- i. Konsolidimit të Departamentit të Auditimit IT;
- ii. Rekrutimit të stafit auditues me aftësi profesionale në IT;
- iii. Zhvillimi dhe rritja e kapaciteteve *audituese me njohuri në teknologjinë e informacionit në çdo departament auditimi*;
- iv. Hartimi i manualeve interaktive të auditimit IT, si dhe
- v. Kryerja e një auditimi IT pilot në bashkëpunim me ekspertët e IPA.

Gjatë vitit 2017, KLSH do të vijojë me rritjen e numrit të auditimeve IT në entet e sektorit publik rreth 40% më shumë se vitit 2016.

4. Zhvillimi i infrastrukturës dhe mjeteve të TI gjatë procesit auditues është një nga objektivat në të cilat do të përqendrohet menaxhimi institucional përgjatë vitit 2017.

Për vitin 2017 do të implementohet projekti i menaxhimit të informatizuar të procesit të auditimit me një impakt të drejtpërdrejtë në rritjen e efektivitetit të veprimtarisë audituese dhe do të vijohet me ndërtimin e infrastrukturës kompjuterike në ambientet e reja të KLSH-së.

5. KLSH do të vijojë të *jetë partnere dhe një kontributore aktive* në fuqizimin e mirëqeverisjes financiare dhe llogaridhënies publike në funksion të promovimit të transparencës, eficiencës dhe efektivitetit.

Në këtë kuadër thellimi i luftës kundër korrupsionit do të jetë në fokus të veprimtarisë tonë institucionale dhe krahas veprimtarisë audituese dhe modernizimit të tij, do të vazhdojë të thellojë luftën kundër korrupsionit, duke denoncuar aktet korruptive në publik, media, prokurori e më gjërë.

Në funksion sa më sipër KLSH do të vijojë me zhvillimin e metodologjisë për orientimin e auditimit bazuar në riskun e mashtrimit dhe korrupsionit, duke u përqendruar në auditimin e sektorëve të ekonomisë, në të cilët risku i mashtrimit dhe korrupsionit është i konsiderueshëm.

Integriteti, profesionalizmi dhe etika, themelet e veprimtarisë sonë

Besueshmëria jonë si institucion suprem auditimi, si KLSH varet nga perceptimi i qytetarëve dhe Kuvendit - dhe nga realiteti - nëse auditimet dhe raportimet tona janë kryer me integritet dhe duke respektuar fort parimet etike. Kryekontrollori i Përgjithshëm i SHBA-ve, z. Gene L. Dodaro, në leksionin e tij në Konferencën Vjetore 2013 të Shoqatës Amerikane të Administratës Publike “Elliot Richardson”, thekson: “Integriteti është aq i rëndësishëm në atë që GAO bën, sa ne kemi një çmim që nderojmë punonjësit individualisht dhe ekipet që kanë treguar një angazhim të jashtëzakonshëm në vlerën thelbësore të GAO-s që është integriteti, në kryerjen e një detyre me impakt në madh”. Dhe ne si KLSH kemi shumë për të realizuar në këtë drejtim.

Në këtë kuadër, KLSH do të angazhohet si më poshtë:

- Sigurimi i vijimësisë së implementimit të një sistemi efektiv të integritetit dhe etikës nëpërmjet zbatimit të kornizës rregullative dhe udhëzuese IntoSAINT, të Kodit të Etikës.
- Realizimi i auditimit të performancës “Mbi vlerësimin e integritetit në institucionin e KLSH-së”, në bashkëpunim me ekspertë të jashtëm të fushës.

- Monitorimi në vijimësi i risqeve dhe maturitetit të sisteme të integritetit, etikës dhe disiplinës institucionale, nëpërmjet përdorimit të instrumentit të vetëvlerësimit IntoSAINT, instrument ky i inkurajuar për përdorim nga SAI-t, referuar Strategjisë së Zhvillimit të INTOSAI 2017-2022, miratuar nga Kongresi i ABU-Dhabit në dhjetor 2016.
- Çmimi i Integritetit në KLSH.
- Mini peer review me OJF dhe agjenci antikorruption.
- Botimin e standardeve kombëtare të auditimit suprem, “The Albanian Yellow Book”, mbështetur në “Yellow Book”, Standardet e auditimit të GAO-s.
- Zbatimi i ligjshmërisë dhe praktikave më të mira të fushës në drejtim të rekrutimit, ngritjes në detyrë, trajnimit dhe zhvillimit të personelit, motivimit, marrëdhënieve dhe kushtet e punës, disiplinës.

KLSH do të vijojë me një politikë efektive të menaxhimit të burimeve njerëzore, bazuar në temën 2 të Kongresit të XXII të INTOSAI-t, “Të bashkuar në Ambicie dhe Vendosmëri”.

Në këtë drejtim KLSH do të konsiderojë dhe **dokumentin e politikave të burimeve njerëzore** dokument i cili është produkt i Projektit IPA.

Në fushën e metodologjisë dhe zhvillimit profesional

KLSH duke e konsideruar zhvillimin profesional si pjesë integrale të zhvillimit strategjik fokusi në të ardhmen do të përqendrohet në këto aspekte:

- **Konsolidimi i komponentit të Zhvillimit të vazhdueshëm profesional profesional”.**
- Përmirësimi i *Manualeve të Auditimit Financiar dhe të Përputhshmërisë* në një linjë me kërkesat e standardeve profesionale të auditimit ISSAI bazuar në:
 - i) Rekomandimet e adresuara nga SIGMA në përfundim të procesit të rishikimit të Manualeve, kryer përgjatë vitit 2016.
 - ii) Praktikrat dhe kërkesat specifike të rezultuara nga kryerja e auditimeve pilot të vitit 2016 dhe që do të vijojnë të kryhen përgjatë vitit 2017.
 - iii) Sugjerimet dhe rekomandimet që do të rezultojnë nga procesi i rishikimit dhe përditësimit të manualeve ekzistuese apo vizitave studimore përgjatë implementimit të projektit IPA.
- Përgatitja e *Manualit të Auditimit të Prokurimeve Publike* në kuadrin e

implementimit të projektit të financuar nga Banka Botërore.

- Zhvillimi i dy auditimeve pilot në kuadër të projektit të Bankës Botërore:
 - i) Auditim performance *“Mbi funksionimin e sistemit të prokurimeve publike ne Shqipëri”, si dhe*
 - ii) Auditim Përputhshmërie *“Mbi prokurimet e financuara me fondet e BE në kuadrin e projekteve IPA”.*

Në funksion të konsolidimit të procesit të kontrollit dhe sigurimit të cilësisë, në një linjë me ISSAI 40 ,përgjatë vitit 2017 do të finalizohen dokumentet si më poshtë:

- Përgatitja e *Dokumentit të Politikave të Menaxhimit të Kontrollit dhe Sigurimit të Cilësisë* në të cilin përcaktohen: Objektivat e politikave, përgjegjësitë e menaxhimit, kërkesat etike, menaxhimi i burimeve njerëzore marrëdhëniet me palët e interesit, etj.
- Zhvillimi i dokumentit të metodologjisë së menaxhimit të procesit i përbërë nga: Kontrolli i cilësisë, Sigurimi i cilësisë dhe Menaxhimi institucional.
- *Hartimi i listave kontrolluese* (check list) për të gjitha fazat e projektit të auditimit (Planifikimi i Auditimit, Puna në Terren dhe Raportimi i Auditimit).
- Këto dokumente do të testohen më pas në praktikë gjatë kryerje se auditimeve pilot në funksion të këtij procesi.

Në drejtim të zhvillimit të veprimtarisë trajnuese:

- Përzgjedhja e trajnerëve në bashkëpunim me IEKA, dhe Këshillin Kombëtar të Kontabilitetit, si dhe kryerja e trajnimeve të stafit të përzgjedhur për auditimet financiare bazuar në Standardet e INTOSAI-t.
- *Konsolidimi dhe zhvillimi i mëtejshëm i metodologjisë së trajnimeve*, në një linjë me praktikën më të mirë të komunitetit të INTOSAI-t. Zhvillimi i mëtejshëm i qasjes për të vlerësuar performancën e trajnimeve, në funksion të krijimit të një sistemi për të vlerësuar efektivitetin e trajnimit, progresin dhe përmirësimin e vazhdueshëm.
- Ruajtjen dhe zhvillimin e mëtejshëm të *ritmeve të veprimtarisë trajnuese*, duke zhvilluar trendin dinamik dhe progresiv të sigurimit të numrit të ditëve të trajnimit mbi 25 ditë trajnimi/auditues në funksion plotësimi në vijimësi të nevojave të stafit.
- Metodologjia e zhvillimit përgjatë vitit 2017 do të udhëhiqet nga *veprimtaritë*

kërkimore shkencore të KLSH-së të cilat kthehen në burim parësor të trajnimit dhe zhvillimit të stafit. Gjatë viti 2017 janë parashikuar të zhvillohen tre konferenca shkencore:

- i) Konferenca e V-të Shkencore e KLSH-së në bashkëpunim me SIGMA-n, “Roli i SAI-t në luftën kundër korrupsionit” dhe*
- ii) Konferencë Shkencore në bashkëpunim me Fakultetin Ekonomik të Universitetit të Tiranës, “Auditimi, Qëndrueshmëri dhe Zhvillim”.*
- (iii) Workshopi “SAI dhe Parlamenti” me përfaqësues nga Komisioni Parlamentar për Ekonominë dhe Financat, NIK-u Polak dhe drejtues të Qendrës së Ekselencës të Zyrës së Auditimit të SHBA-së (GAO).*

Vijueshmëria e Strategjisë së Implementimit të Standardeve ISSAI.

Interpretimi i paketës së ISSAI-ve në kontekstin shqiptar të auditimit, studimi integral i tyre dhe forcimi i kapaciteteve në drejtim të aplikimit të ISSAI-ve. Në këtë drejtim përgjatë vitit 2017 do të fillojë procesi për hartimin e Standardeve Kombëtare të Auditimit të Jashtëm Publik bazuar dhe Standardet e Zyrës së Auditimit të Shteteve të Bashkuara (GAO) libri e verdhë, i cili u botua edhe në versionin shqip, nga KLSH në vitin 2015.

KLSH si një zë publik dhe partner korrekt

Kryekontrollori i SHBA-ve Gene L. Dodaro, në leksionin e tij të sipërcituar thekson: “GAO është gjithashtu e angazhuar për ta informuar plotësisht publikun për punën e saj. Ne fuqimisht besojmë në transparencën, në idenë se qytetarët amerikanë duhet të jenë sa më të informuar që të jetë e mundur në lidhje me performancën dhe rezultatet e qeverisë. Sipas mendimit tim, të kuptuarit dhe mbështetja publike do të jenë jetike në adresimin e çështjeve të vështira politike që shtrihen përpara. Për këtë qëllim, GAO e raporton publikisht atë që bën. Nëse ju shkoni në internet, ju do të gjeni se pothuajse çdo raport i GAO-s dhe dëshmi në Kongres është në faqen tonë të internetit në ditën që është bërë publike”.

Të orientuara nga kjo praktikë amerikane, ne kemi përcaktuar objektivat si më poshtë:

- Realizimi i 16 botimeve të parashikuara për 2017, duke ruajtur dhe përmirësuar cilësinë e tyre do të vazhdojë të mbetet një prioritet për institucionin, sepse ndikon në mënyrë të drejtpërdrejtë në rritjen e kapaciteteve audituese, krahas rritjes së transparencës me publikun.

- Për këtë vit janë parashikuar 16 botime, me të cilat kolona e botimeve të KLSH-së do të arrijë shifrën 83 dhe mbeten për t'u botuar 17 tituj në vitin e ardhshëm, për të arritur në **100 botime në fund të vitit 2018 për periudhën 7 vjeçare 2012-2018.**
- Vijimësia e implementimit të Projektit IPA, për të cilin viti 2017 është viti më i rëndësishëm sepse është viti i dytë i implementimit të projektit dhe këtë vit do të finalizohen një pjesë e konsiderueshme e produkteve të projektit.
- Realizimi i *Strategjisë së Komunikimit të KLSH-së*, si produkt i Projektit IPA por njëherazi si fryt i bashkëpunimit dhe me partnerët vendas. Në funksion të intensifikimit të komunikimit dhe institucionalizimit të bashkëpunimit midis Kuvendit dhe KLSH-së, në Mars të vitit 2017 do të organizohet aktiviteti me temë "SAI dhe Parlamenti" aktivitet ky në kuadër të implementimit të projektit IPA.
- Vijimi i implementimi me projekte konkrete i marrëveshjeve të bashkëpunimit me OJF-të, shoqatat e Profesionisteve të fushës, SAI-t homologe, etj.;
- Ruajta e ritmit për realizimin e aktiviteteve jashtë vendit, në mënyrë që njësoj si dy vitet fundit 2015 dhe 2016, të gjithë audituesit e KLSH-së të kenë qenë të paktën një herë jashtë vendit dhe mbi 60% e tyre 2-3 herë;
- Pjesëmarrja aktive në të gjitha aktivitetet dhe Grupet e Punës së EUROSAT-t dhe INTOSAT-t;
- Intensifikimi i bashkëpunimit me Gjykatën Europiane të Auditimit (ECA) dhe Qendrën e Ekselencës së Zyrës së Auditimit të Shteteve të Bashkuara (GAO);
- Realizimi me sukses i takimit të WGEA (Grupi i Punës së INTOSAT për auditimin e mjedisit) në Shqipëri, në tetor të vitit 2017;
- Implementimi i plotë i rezolutave, raporteve dhe rekomandimeve të kongreseve, konferencave dhe seminareve të zhvilluara nga INTOSAT dhe EUROSAT për përcjelljen pranë audituesve të KLSH-së të trendeve të reja të Standardeve ISSAI dhe përvojës më të mirë.

Të bashkuar në ambicie dhe vendosmëri

*Bazuar në temën 2 të Kongresit të XXII të INTOSAT-t, "Të bashkuar në Ambicie dhe Vendosmëri, në mbyllje të kësaj analize të veprimtarisë së KLSH-së, për vitin 2016 **garantojmë që: KLSH do të vijojë të ushtrojë veprimtarinë audituese institucionale***

konform kuadrit kushtetues dhe ligjor bazuar ne parimet e pavarësisë, integritetit, objektivitetit, përgjegjshmërisë, interesit të publikut, profesionalizmit, bashkëpunimit dhe transparencës për të kontribuar për një qeverisje të mirë, nëpërmjet parandalimit dhe luftës pa kompromis kundër korrupsionit dhe abuzimeve në administrimin e pronës publike, rritjes së besimit të publikut dhe nxitjes së përdorimit me ekonomikitet, eficiencë dhe efikasitet të fondeve publike.

Ambicia dhe vendosmëria jonë është që në dy vitet, 2017-2018, të gjithë treguesit: dëmi ekonomik i zbuluar, indeksi i dobishmërisë, kallëzimet penale, etj., do të jenë sa të tre vitet 2009, 2010, 2011, të marra së bashku.

Duke ju uruar të gjithëve sukses në punën tuaj për këtë vit dhe vitin e ardhshëm, dëshiroj ta mbyll këtë analizë vjetore me një citim tjetër të Kryekontrollorit të SHBA-ve, Gene L. Dodaro, mikut të Shqipërisë, KLSH-së dhe shqiptarëve: “Ne në GAO nuk bëjmë politika, as marrim vendime politike. Kjo i takon Kongresit. Por ne besojmë se duke u bazuar në të dhëna të shëndosha, zyrtarët publikë kanë më shumë gjasa të marrin vendime të informuara dhe të bëjnë gjënë e duhur. Ky informacion i besueshëm dhe objektiv është i nevojshëm urgjentisht sot, për shkak të shumë sfidave fiskale, sociale dhe të sigurisë me të cilat përballlet kombi ynë”.

V. ANALIZA E REALIZIMIT TË FONDEVE BUXHETORE TË KLSH-së DHE PASQYRAT FINANCIARE PËR VITIN 2016

Analiza dhe monitorimi i buxhetit të vitit 2016 për institucionin e KLSH-së përfaqëson procesin e vlerësimit të performancës së fondeve buxhetore nëpërmjet krahasimit të treguesve faktikë të performancës me ato të planifikuar.

Në vijimësi strukturat respektive të KLSH-së kanë kryer monitorimin e treguesve buxhetore më qëllim ndjekjen në vijimësi të objektivave të synuar dhe të përcaktuar në Deklaratën e politikës së programit të KLSH-së, të përfshirë në Strategjinë e Zhvillimit Institucional 2013-2017 e rishikuar.

Ky raport evidenton nivelin e realizimit të fondeve buxhetore të KLSH-së të detajuar në nivel kategori shpenzimi buxhetor kundrejt treguesve të planifikuar duke mundësuar në këtë mënyrë riorientimin dhe sigurimin e një informacioni shtesë për të përmirësuar procesin e planifikimit dhe të menaxhimit të buxhetit.

A. Analiza e Realizimit të Shpenzimeve në Nivel Programi

Programi 01120 “Veprimtari audituese e Kontrolli të Lartë të Shtetit”

Buxheti i akorduar për programin “Veprimtari audituese e KLSH-së”, ka në bazë të tij Deklaratën e Politikës Programi (DPP) të hartuar gjatë procesit të PBA 2016-2018 dhe është në funksion të realizimit të politikës së përcaktuar në dokumentin themelor të zhvillimit institucional, që është Strategjia e zhvillimit të KLSH-së 2013-2017 e rishikuar. Politika buxhetore e këtij programi, ka si qëllim përmbushjen me cilësi të lartë dhe në kohë të detyrimeve kushtetueses dhe ligjore, të objektivave si dhe prioritetëve të institucionit të parashikuar në Planin e Zhvillimit Strategjik 2013-2017 të ripunuar, duke konsideruar kërkesat e organizmave ndërkombëtarë të auditimit dhe të BE-së të përcaktuara në MSA-në e Shqipëri-BE dhe të monitoruara nga DG Budget, në kuadrin e Integritimit European.

“Raporti i Shpenzimeve Faktike të Programit sipas Artikujve për vitin 2016”

Në zbatim të Ligjit 147/2015, “Për buxhetin e vitit 2016”, dhe shkresës së Ministrisë së Financave nr. 17761/124, datë 11.01.2016 “Mbi detajimin e buxhetit të vitit 2016”, Aktit Normativ nr. 1, datë 29.07.2016 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.

147/2015, “Për buxhetin e vitit 2016”, si dhe Aktit Normativ nr. 2, datë 16.12.2016 “Për disa ndryshime në Ligjin nr. 147/2015, “Për buxhetin e vitit 2016”, është bërë miratimi i çeljes me ndryshimet e fondeve buxhetore për vitin 2016, për institucionin e Kontrollit të Lartë të Shtetit.

Fondet e alokuara për funksionimin e aktivitetit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, sipas programit dhe shpenzimet faktike për vitin 2016 paraqiten sipas tabelës së poshtë:

Raportin e Shpenzimeve të Programit sipas Artikujve:

në 000 lekë

Grupi	24					Kodi	1024001
Programi	Veprimtaria Audituese e KLSH-së					Titulli	01120
Artikulli Kodi	EMËRTIMI	Fakti 2015	PBA 2016	Totali Shpenzimeve			
				Buxheti 2016	Buxheti i Rishikuar 2016	Realizimi (Fakti) 2016	Vlera e mbetur
600	Paga	208.334,2	219.000,0	241.000,0	228.600,0	221.173,20	7.427
601	Sigurime Shoqërore	30.815,0	27.000,0	20.000,0	32.400,0	32.367,80	32
602	Mallra dhe Shërbime të Tjera	74.718,1	85.850,0	87.000,0	87.000,0	71.162,50	15.838
605	Transferta Korente të Huaja	129,0	150,0	150,0	150,0	126,60	23
606	Trans për Buxhete Familjarë dhe Individë	727,7			397,8	397,80	0
Totali	Shpenzime Korrente	314.724,0	332.000,0	348.150,0	348.547,8	325.227,90	23.320
230	Kapitale të Patrupëzuara		20.000,0	10.900,0	10.900,0	5.051,50	5.849
231	Kapitale të Trupëzuara	11.293,1		73.100,0	2.400,0	1.389,10	1.011
232	Transferta Kapitale						0
Totali	Shpenzime Kapitale	11.293,1	20.000,0	84.000,0	13.300,0	6.440,60	6.859
230	Kapitale të Patrupëzuara/ Financimi i Huaj			100.000,0	135.000,0	132.479,00	2.521
Totali	Korrente dhe Kapitale	326.017,1	352.000,0	532.150,0	496.847,8	464.147,50	32.700,3

1. Pagat, Sigurimet Shoqërore dhe Shëndetësore. Llogaria 600-601

Fondi i alokuar nga buxheti i shtetit për vitin 2016 për zërin Paga dhe Sigurime është 261,000 mijë lekë, nga të cilat:

- Pagat nga 228,600 mijë lekë të planit vjetor janë shpenzuar në vlerën 221,173.2 mijë lekë ose në masën 96,7%;

- Sigurimet shoqërore dhe shëndetësore nga 32,400 mijë lekë të planit vjetor janë shpenzuar në vlerën 32,367.8 mijë lekë ose në masën 99.9%.

Shuma e shpenzuar në zërin Shpenzime Personeli, përfshin pagat e punonjësve të KLSH-së dhe të ekspertëve të jashtëm të përkohshëm të kontaktuar dhe paguar komform shkresave dhe kontratave të nënshkruara me ta.

2. Shpenzime Operative. Llogaria 602

Fond i alokuar nga buxheti i shtetit për vitin 2016 është 87,000 mijë lekë, ku fond i planifikuar për Shpenzime për Mallra dhe Shërbime, për vitin 2016 është shpenzuar në masën 71,162.5 mijë lekë ose në masën 82%. Me këtë zë shpenzimesh janë përballuar nevojat administrative si shpenzime për drita, ujë, telefon, shpenzime kancelari, shpenzime për mirëmbajtje, etj.

Në këtë artikull një pjesë të konsiderueshme e zënë shpenzimet për trajnime jashtë dhe brenda vendit dhe për dieta në funksion të veprimtarisë audituese. Ngritja e Kapaciteteve është një nga objektivat Strategjikë të KLSH që parashikohet në Strategjinë e Zhvillimit 2013-2017 e ripunuar 2015-2017. Për arritjen e këtij objekti, KLSH përgjatë vitit 2016, ka marrë pjesë në mënyrë aktive në shume aktivitete trajnimi, takime dhe grupe pune, konferenca dhe simpoziume, të cilat kanë synuar ndërtimin e kapaciteteve, rritjen e aftësive dhe njohurive profesionale të audituesve në funksion të rritjes së cilësisë së auditimit. Organizimi dhe pjesëmarrja në këto aktivitete janë shoqëruar me kostot përkatëse duke u fokusuar në menaxhim sa me te kujdesshëm dhe përdorim sa më me efektivitet.

3. Transferta korrente dhe të huaja. Llogaria 605

Gjatë vitit 2016, janë shlyer detyrimet për kuota anëtarësimi për organizatat INTOSAI dhe EUROSAT, në shumën 127 mijë lekë nga 150, mijë lekë të planifikuara.

4. Transferta për buxhetet familjare. Llogaria 606

Gjatë vitit 2016, është dhënë Fond i Veçantë me kërkesat e bëra nga ana jonë dhe të konfirmuara nga Ministria e Financave në vlerën 397,8 mijë lekë, për daljen e punonjësve në pension, rast fatkeqësie dhe sëmundjeje dhe është realizuar në masën 397,8 mijë lekë ose 100% të planifikimit.

5. Shpenzime për investime kapitale. Llogaria 230, 231

Bazuar në Ligjin nr. 147/2015, datë 17.12.2015 “Për buxhetin e vitit 2016”, plani i buxhetit me destinacion Investimet Kapitale ishte në shumën 184,000 mijë lekë,

nga të cilat 84,000 mijë lekë investime me Financim të Brendshëm dhe 100,000 mijë lekë Investime me Financim të Huaj. Me Aktin Normativ nr. 1, datë 29.07.2016, “Për disa ndryshime në Ligjin nr. 147/2015 “Për buxhetin e vitit 2016”, u bënë ndryshime në zërin Investime me Financim të Brendshëm duke zbritur vlerën prej 9,000 mijë lekëshe me Aktin Normativ nr. 2, datë 16.12.2016 “Për disa ndryshime në Ligjin nr. 147/2015, “Për buxhetin e vitit 2016” u bënë ndryshime në zërin Investime me Financim të Brendshëm dhe të Huaj.

Tabela në vijim paraqet planin dhe realizimin e buxhetit të Investimeve për vitin 2016, i detajuar sipas zërave.

Shpenzime për Investime Kapitale

1-Financim i Brendshëm

/000 Lekë

Llog.	Kodi Projektit	Emërtimi i Projektit	Buxheti 2016	Buxheti i Rishikuar	Fakti	Vlera e mbetur
2310000	M240013	Informatizimi i sistemit të menaxhimit të auditimit	41.000	0		
2310000	M240014	Ndërtim Godine Nr. 2	29.700	0		
2310000	M240005	Pajisje kompjuterike	1.000	1.000	918,90	81,10
2310000	M240010	Pajisje të ndryshme zyrë	1.400	1.400	470,10	929,90
		Shpenzime Kapitale/Investime	73.100	2.400	1.389,00	1.011,00
2300000	M240015	Projektimi i objektit "Ndërtim godina nr 2"	4.000	4.000	3.480,00	520,00
2300000	M240012	Kosto lokale projekti IPA	6.900	6.900	1.571,50	5.328,50
		Shpenzime Kapitale/ Projekte	10.900	10.900	5.051,50	5.848,50
		Totali Financimi i Brendshëm	84.000	13.300	6.440,50	6.859,50

Nga analiza faktoriale e buxhetit të investimeve sipas zërave konstatohet se, buxheti i investimeve të planifikuara për zërin “Pajisje kompjuterike” është realizuar në masën 918,9 mijë lekë nga 1,000 mijë lekë të planifikuara ose realizuar në masën 100%.

Buxheti i investimeve të planifikuara për zërin “Pajisje të ndryshme zyre” është realizuar në masën 470 mijë lekë duke reflektuar një kursim në fondet e prokuruarra prej 929.1 mijë lekë, kjo si rezultat i zbatimit të procedurave të prokurimit dhe nivelit të lartë të konkurrencës së ofertimit në këto procedura.

Fondet e investimeve për dy objektet i) “Informatizimi i procesit të menaxhimit auditimit” dhe ii) “Ndërtimi i godinës nr 2”, akorduar në fillim të vitit, nuk u

realizuan për shkaqe objektive, pasi KLSH do të transferohet në një godinë tjetër dhe për këtë në bashkëpunim me Ministrinë e Financave u krye ndryshimi i fondeve në pakësim, me synim rialokimin e tyre në destinacione të tjera nga Ministria e Financave.

Fondi prej 4,000 mijë lekë i planifikuar për Projektimin e Godinës së KLSH është përdorur në masën 3,480 mijë lekë duke rezultuar me një kursim prej 520 mijë lekë.

Fondi prej 6,900 mijë lekë i planifikuar për Kosto lokale e projektit IPA është përdorur në masën 1,571 mijë lekë duke rezultuar me një kursim prej 5,328 mijë lekë. Në këtë artikull një pjesë të konsiderueshme e zënë shpenzimet e udhëtimit për trajnime jashtë vendit, si dhe për marrjen me qera të ambienteve ku janë zhvilluar trajnimet e stafit. Referuar sa më lart një pjesë e madhe e trajnimeve janë kryer në ambientet e KLSH-së dhe si rezultat kemi pasur një kursim të këtyre fondeve.

Investime me financim të huaj

Për vitin 2016, janë parashikuar fonde për realizimin e projekteve me Financim të Huaj në vlerën 135,000 mijë lekë dhe që i përket projektit IPA 2013 “Forcimi i kapaciteteve të auditimit të jashtëm”.

2-Financim i Huaj

/000 Lekë

Emërtimi i Projektit	Buxheti 2016	Buxheti i Rishikuar	Fakti	Vlera e mbetur
Projekti IPA -Forcimi i kapaciteteve të auditimit	100.000	135.000	132.479	2.521
Shpenzime Kapitale/Investime	100.000	135.000	132.479	2.521

Zbatimi i projektit IPA2013, i cili e përkufizon KLSH-në si në institucion modern europian i auditimit suprem publik, i cili e bazon tërësisht aktivitetin e tij në standardet INTOSAI-t. Në mars 2016 ka filluar implementimi i projektit të binjakëzimit në KLSH. Gjatë vitit 2016 janë implementuar 36 misione, të cilat lidhen me implementimin e kornizës legjislative për auditimin, zhvillimin e metodologjive të auditimit dhe kapaciteteve audituese si dhe forcimin e kapaciteteve institucionale të KLSH dhe përmirësimin e impaktit të rezultateve të auditimit. KLSH nëpërmjet përfshirjes së të gjithë strukturave të tij, mbetet e angazhuar për implementimin e suksesshëm të këtij projekti, i cili synon modernizimin e institucionit. (më hollësisht është trajtuar në kapitullin e objektivave institucionale referuar buxhetit të orientuar në rezultate).

Struktura organizative e KLSH-së reflekton kërkesat e nenit 12 të Ligjit nr. 10296, datë 08/07/2010 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” për sa i përket kriterëve të linjave të raportimit dhe arsimimit për nëpunësin zbatues. Nëpunësi zbatues (Përgjegjësja e Financës ka vartësi dhe raporton tek Sekretari i Përgjithshëm njëherazi nëpunësi autorizues i institucionit).

Konform kriterëve të përcaktuara për hartimin dhe zbatimin e buxhetit referuar udhëzimeve të Ministrit të Financave nxjerrë për këtë qëllim KLSH-ja ka plotësuar dhe paraqitur në afat projekt buxhetet afatmesme (dy fazat) si dhe ka kryer procedurat konform kërkesave ligjore të ekzekutimit të buxhetit gjatë vitit.

Në zbatim të Ligjit për MFK-në, Kryetari i KLSH-së ka nxjerrë aktet përkatëse dhe në zbatim është miratuar ngritja e Grupit të Menaxhimit Strategjik të Institucionit dhe Koordinatori i Riskut dhe koordinatori i deleguar i riskut.

Struktura organizative e KLSH-së reflekton kërkesat e nenit 12 të Ligjit nr. 10296, datë 08/07/2010 “Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” për sa i përket kriterëve të linjave të raportimit dhe arsimimit për nëpunësin zbatues. Nëpunësi zbatues (Përgjegjësja e Financës) ka vartësi dhe raporton tek Sekretari i Përgjithshëm, njëherazi nëpunësi autorizues i institucionit.

KLSH ka hartuar Strategjinë e Menaxhimit të Riskut të KLSH-së, e cila ndiqet dhe zbatohet çdo Drejtori Departamenti dhe Drejtorie.

Me vendimin e Kryetarit nr 161 datë 13.02.2016 me qëllim funksionimin e një sistemi efektiv të menaxhimit të riskut është ngritur dhe funksionon ekipi i menaxhimit të riskut të KLSH. Anëtarët e Ekipit të Menaxhimit të Riskut, bashkëpunojnë dhe bashkërendojnë veprimtarinë e tyre me titullarët e njësive strukturore, Drejtorët e Departamenteve dhe Drejtorive repektive në funksion të përmbushjes së përgjegjësisë menaxheriale në të gjithë procesin e identifikimit, vlerësimit, monitorimit të riskut me qëllim kryesor përmbushjen e objektivave të Departamentit/Drejtorisë si dhe të objektivave institucionale.

Po kështu në përputhje me kërkesat e Ligjit “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” është rishikuar regjistri i riskut për KLSH-në, me qëllim përditësimin e tij me risqet e reja të brendshme dhe të jashtme si në nivel institucional dhe strukturor.

I gjithë ky proces i është nënshtruar analizimit, përditësimit të kontrolleve në funksion të minimizimit të riskut.

Në zbatim të ligjit për MFK-në brenda afatit ligjor është dërguar në Ministrinë e Financave të Nëpunësi i Parë Autorizues, Deklarata dhe Raporti Vjetor për vitin 2016 “Për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm në KLSH”, si dhe Përgjigja e Pyetësorit “Për vetëvlerësimin e funksionimit të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit në KLSH”.

Nga Sektori i Financës, çdo muaj është bërë rakordimi i situacioneve të shpenzimeve të buxhetit me Degën e Thesarit dhe Ministrinë e Financave:

- Janë hartuar evidencat statistikore sipas formularëve përkatës, si dhe raporti i shpenzimeve faktike të KLSH sipas artikujve buxhetorë referuar kuadrit rregullator të zbatimit të buxhetit.
- Gjithashtu, Sektori i Financës ka kryer me rigorozitet e në mënyrë periodike kontrollin e shpenzimeve për prokurimet dhe shpenzimet e kryera me bankë dhe arkë.
- Janë kryer rakordimet me Degën e Thesarit për realizimin e shpenzimeve të buxhetit, si dhe janë bërë akt rakordimet për çeljen dhe lëvizjen e fondeve buxhetore me Drejtorinë e Buxhetit në Ministrinë e Financës.
- Në përfundim të çdo muaji janë realizuar rakordimet dhe kontrollet e duhura për veprimet gjatë kësaj periudhe, duke kontabilizuar dhe duke u vendosur në mënyrë kronologjike dokumentet.
- Dokumentet vërtetuese si faturat, fletëhyrjet, fletëdaljet, mandat-arkëtimet, mandat-pagesat, situacionet e shpenzimeve, procesverbalet dhe të tjera akte, janë kryer në mënyrë vijuese dhe duke respektuar afatet kohore.
- Për vitin 2016 KLSH ka përpiluar bilancin kontabël për vitin 2016 në afatin e duhur.
- Janë dorëzuar brenda afatit pranë Drejtorisë së Menaxhimit dhe Monitorimit të Buxhetit, të Ministrisë së Financave raportet e monitorimit të shpenzimeve faktike, sipas programeve dhe artikujve.
- KLSH gjatë vitit 2016, hartoi dhe miratoi Gjurmët e auditimit. Me vendim të Kryetarit nr. 144 datë 13.12.2016 “për miratimin e gjurmëve të Auditimit në Kontrollin e Lartë të Shtetit janë miratuar gjurmët e auditimit dhe listat e proceseve të punës për:
 1. Përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm;
 2. Zbatimin e Buxhetit vjetor të KLSH-së;

3. Procedurat standarde të Monitorimit të Buxhetit të KLSH-së;
4. Për prokurimet me vlerë të lartë dhe të vogël;
5. Menaxhimin e aktiveve në KLSH.

Referuar kuadrit për matjen e performancës PMF Fusha “Menaxhimi Financiar, Asetet dhe Shërbimet Mbështetëse”, dimensionet për tu vlerësuar janë:

- *Menaxhimi financiar Vlerësimi Maksimal, 4.*
- *Planifikimi dhe përdorimi me efektivitet i aseteve dhe infrastrukturës Vlerësim Maksimal, 4.*
- *Shërbimi mbështetës administrativ, Vlerësimi Maksimal, 4.*

Në përfundim të vlerësimit nëpërmjet kriterëve rezulton se për tre dimensionet kriteret e kërkuara janë përmbushur dhe konkretisht:

Menaxhimi financiar: Mjedisi i kontrollit të brendshëm, në KLSH ofron siguri, sepse burimet e institucionale janë të mbrojtura nga humbjet, abuzimet, keqmenaxhimi, mashtrimi apo parregullsi të tjera, si dhe ofron siguri sepse vepron sipas ligjeve, rregulloreve menaxheriale dhe zhvillon e mirëmban të dhëna financiare të besueshme.

Planifikimi dhe përdorimi me efektivitet i aseteve dhe infrastrukturës: Asetet e KLSH-se do të përfshijnë ndërtesa, materiale trajnimi, automjete, rrjete IT dhe softë, etj. Për të siguruar që këto asete po menaxhohen mirë, KLSH ka kryer të kryejë rishikime të rregullta mbi përdorimin e aseteve, për të siguruar përdorimin e tyre me efektivitet.

Shërbimi mbështetës administrativ: Funksiionet administrative, suporti IT dhe arkivimi janë pjesë vitale të menaxhimit të informacionit dhe njohurive dhe gjatë auditimeve. Ato i mundësojnë KLSH-së që të ketë një pamje të përgjithshme, të monitorojë progresin e punës dhe të identifikojë gjurmët e auditimit, si dhe të menaxhojë procesin e dokumentimit në përputhje me rregulloret e arkivimit dhe konfidencialitetit.

Menaxhimi Financiar	
Për të siguruar menaxhimin me efektivitet të burimeve të tij, SAI duhet të:	
a) Të përcaktojë qartë përgjegjësitë për aktivitetet kryesore të menaxhimit financiar. <i>INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përmbushur</i>

b) Të zotërojë një sistem të delegimit të autoritetit për angazhimin/ndodhjen dhe aprovimin e shpenzimeve për llogari të SAI-t. <i>INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
c) Të zotërojë rregullore dhe manuale financiare dhe ti bëjë të disponueshme për të gjithë stafin. <i>ISSAI 20:1, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
d) Të sigurohet se stafi i ngarkuar me detyrat e buxhetimit dhe kontabilitetit kanë aftësitë, eksperiencën dhe burimet e duhura për të përbushur detyrën. <i>ISSAI 12:9, ISSAI 20:6, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
e) Të zotërojë skedule dhe procedura të qarta që udhëheqin procesin e buxhetimit. <i>ISSAI 20:6</i>	<i>Përbushur</i>
f) Të zotërojë një Sistem të Menaxhimit të Informacionit funksional, i cili të përmbajë informacione financiare dhe mbi performancën. <i>ISSAI 12:9, ISSAI 20:6, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
g) Të zotërojë një sistem funksional të regjistrimit të kostove të stafit. <i>ISSAI 12:9, ISSAI 20:6, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
h) Të menaxhohen shpenzimet aktuale në mënyrë që, jo më shumë se një herë në 3 vjet të ketë devijime nga buxheti në masën e jo më tepër se 10% e shpenzimeve të vitit të kaluar. <i>ISSAI 12:8, ISSAI 20:6</i>	<i>Përbushur</i>
i) Çdo vit SAI përgatit një deklaratë financiare/raport financiar duke ndjekur një kuadër raportimi financiar të përshtatshëm. <i>ISSAI 20:6</i>	<i>Përbushur</i>
j) Deklaratat financiare të SAI-t bëhen publike dhe janë subjekt i auditimit të pavarur të jashtëm, ose i rishikimeve parlamentare. <i>ISSAI 20:6</i>	<i>Përbushur</i>
k) Edhe në rastet kur SAI ka marrë një opinion të pakualifikuar mbi auditimet/rishikimin e deklaratave financiare, duhet të sigurojë një përgjigje profesionale ndaj këtij raporti të dërguar dhe rekomandimeve, nëse ligji apo rregullore të aplikueshme e kërkojnë. <i>ISSAI 20:6</i>	<i>Nuk aplikohet</i>
Planifikimi dhe përdorimi me efektivitet i aseteve dhe infrastrukturës:	
a) SAI ka zhvilluar një plan apo strategji afat-gjatë për nevojat e tij për infrastrukturë fizike, si dhe një plan afatshkurtër për nevojat IT, bazuar në nevojat aktuale dhe ato të ardhshme për staf. <i>Krijimi i kapaciteteve në institucionet supreme të auditimit</i>	<i>Përbushur</i>

b) Aty ku është e nevojshme SAI ka bërë një rishikim të përmasave, nivelit të stafit dhe vendndodhjes së godinës, në varësi të vendndodhjes së subjekteve të auditimit të 5 viteve të fundit, si dhe janë trajtuar propozime për përmirësim. <i>ISSAI 20:6, grupi i punës SAI PMF.</i>	<i>Përbushur</i>
c) SAI ka shqyrtuar përshtatshmërinë e infrastrukturës IT të 3 viteve të fundit (kompjutera, softë dhe rrjete IT), si dhe ka trajtuar çdo propozim për përmirësim. <i>Krijimi i kapaciteteve në institucionet supreme të auditimit grupi i punës SAI PMF.</i>	<i>Përbushur</i>
d) SAI raporton mbi në raportin e tij vjetor mbi papërshtatshmëri që mund të ngrihen lidhur me asetet dhe infrastrukturën e tij. <i>ISSAI 12:1</i>	<i>Përbushur</i>
e) SAI siguron akses për arkivimin e përshtatshëm të faciliteteve gjë që bën të mundur ruajtjen në mënyrë të sigurt dhe për shumë vite të rekordeve të tij. <i>INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
Shërbimi mbështetës administrativ	
SAI duhet të ketë një funksion administrativ të përshtatshëm i cili të mirëmbajë asetet dhe infrastrukturën e tij në mënyrë efektive:	
a) Përgjegjësitë për suportin IT janë përcaktuar qartë dhe stafi i ngarkuar në këtë fushë ka aftësitë dhe burimet e duhura për të kryer detyrat. <i>ISSAI 12:9, ISSAI 20:6, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
b) Janë përcaktuar saktë përgjegjësitë për menaxhimin e dosjeve dhe arkivimin dhe stafi i ngarkuar me këtë detyrë ka aftësitë dhe burimet e duhura për të kryer punën. <i>ISSAI 12:9, ISSAI 20:6, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
c) Janë përcaktuar qartë përgjegjësitë për menaxhimin e të gjitha kategorive kryesore të aseteve dhe infrastrukturës dhe stafi i ngarkuar me këtë detyrë ka aftësitë dhe burimet e duhura për të kryer punën. <i>ISSAI 12:9, ISSAI 20:6, INTOSAI GOV 9100</i>	<i>Përbushur</i>
d) I gjithë funksioni i suportit administrativ është rishikuar në 5 vitet e fundit dhe është trajtuar çdo propozim për përmirësim. <i>ISSAI 20:6, Krijimi i kapaciteteve në institucionet supreme të auditimit.</i>	<i>Përbushur</i>

PASQYRAT FINANCIARE VJETORE TË VITIT USHTRIMOR 2016

Bilanci i KLSH-së i vitit 2016

a. AKTIVI

Nr. Rreshti	Nr.LLOG.	EMËRTIMI I LLOGARIVE TË AKTIVIT	Viti Ushtrimor 2016	Viti i mëparshëm 2015
1.	12	Rezultate të mbartura (saldo debitore)		
2.	A	AKTIVE TË QENDRUESHME	191.059.822	66.075.400
3.	20,230	I. Të pa trupëzuara	137.461.284	468.353
4.	201	Prime të emisionit dhe rimbursimi të huave		
5.	202	Studime dhe kërkime	3.480.000	
6.	203	Koncesione, patenta, licenca të tjera ngjashme	3.575.738	3.575.738
7.	209	Amortizimi i Aktiveve të Qëndrueshme të pa trupëzuara (-)	-3.645.373	-3.107.385
8.	230	Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme patrupëzuara	134.050.919	
9.	21,23,24,28	II. Aktive të Qëndrueshme të Trupëzuara	53.598.538	65.607.047
10.	210	Toka, troje, terrene		
11.	211	Pyje, kullota, plantacione		
12.	212	Ndërtime e konstruksione	17.006.621	17.006.621
13.	213	Rrugë, rrjete, vepra ujore		
14.	214	Instalime teknike, makineri, pajisje, vegla pune	11.100.321	11.100.321
15.	215	Mjete transporti	33.600.000	33.600.000
16.	216	Rezerva shtetërore		
17.	217	Kafshë pune e prodhimi		
18.	218	Inventar ekonomik	104.242.048	103.312.200
19.	219	Amortizimi i Aktiveve të Qëndrueshme të trupëzuara (-)	-112.350.452	-99.412.095
20.	231	Shpenzime proces për rritjen e AQT		
21.	25,26	III. Aktive Financiare		
22.	25	Huadhënie e nënhuadhënie		
23.	26	Pjesëmarrje në kapitalin e vet		
24.	B	AKTIVE QARKULLUESE	40.943.435	32.675.332
25.	Klasa 3	I. Gjendja e Inventarit	13.806.503	9.106.505
26.	31	Materiale	13.806.503	8.502.516
27.	32	Objekte inventari		603.989
28.	33	Prodhime, punime e shërbime në proces		
29.	34	Produkte		
30.	35	Mallra		
31.	Klasa 4	II. Kërkesa arkëtimi mbi Debitorët	27.136.932	23.568.827
32.	409	Furnitorë (Debitorë), parapagime pagesa pjesore		

Nr. Rreshti	Nr.LLOG.	EMËRTIMI I LLOGARIVE TË AKTIVIT	Viti Ushtrimor 2016	Viti i mëparshëm 2015
33.	411-418	Klientë e llogari të ngjashme		
34.	423.429	Personeli, paradhënie, deficite e gjoba		
35.	431	Të drejta e taksa për t'u derdhur në shtet		
36.	4342	Të tjera operacione me shtetin (debitor)	20.835.266	21.032.175
37.	435	Sigurime Shoqërore		
38.	436	Sigurime Shëndetësore		
39.	437.438	Organizma të tjera shoqërore		
40.	44	Institucione të tjera publike		
41.	45	Marrëdhënie me institucionet brenda dhe jashtë sistemit		
42.	465	Efekte për t'u arkëtuar nga shitja letrave me vlerë vendosjes		
43.	468	Debitorë të ndryshëm	6.301.666	2.536.652
44.	49	Shuma të parashikuara për zhvlerësim (-)		
45.	50.59	III. Llogaritë financiare		
46.	50	Letra me vlerë të vendosjes		
47.	511	Vlera për t'u arkëtuar		
48.	512	Llogari në bankë		
49.	520	Disponibilitete në thesar		
50.	531	Llogari në arkë		
51.	C	LLOGARI TË TJERA AKTIVE		
52.	85	REZULTATI I USHTRIMIT (saldo debitore)		
53.	X	TOTALI I AKTIVIT	232.003.257	98.750.732

b. PASIVI

Nr. Rreshti	Nr. LLOG.	EMËRTIMI I LLOGARIVE TË PASIVIT	Viti Ushtrimor 2016	Viti i mëparshëm 2015
1.	A.	FONDE TË VETA	204.836.083	75.181.905
2.	10	I. Fonde të veta	204.836.083	75.181.905
3.	101	Fonde bazë	72.356.839	75.181.905
4.	105	Grante të brendshme kapitale		
5.	106	Grante të huaja kapitale	132.479.244	
6.	107	Vlera Aktive të Qëndrueshme të caktuara në përdorim		
7.	109	Rezerva nga rivlerësimi aktiveve të qëndrueshme		
8.	11	II. Fonde të tjera të veta		
9.	111	Fonde rezervë		
10.	115	Caktim nga rezultati i vitit për investime		
11.	116	Të ardhura nga shitja e Aktiveve të Qëndrueshme		
12.	12	III. Rezultati i mbartur		
13.	13	IV. Subvencione te jashtëzakonshme (-)		
14.	14	V. Pjesëmarrje të institucionit në investime për të tretë		
15.	15	Shuma parashikuara për rreziqe e shpenzime		
16.	B	D E T Y R I M E		

Nr. Rreshti	Nr. LLOG.	EMËRTIMI I LLOGARIVE TË PASIVIT	Viti Ushtrimor 2016	Viti i mëparshëm 2015
17.	16,17,18	I. Borxhe afatgjatë		
18.	16	Huamarrje e brendshme dhe të ngjashme		
19.	17	Huamarrje e huaj		
20.	Klasa 4	II. Detyrime afatshkurtër	27.167.174	23.568.827
21.	419	Klientë (Kreditore), parapagesë pjesore		
22.	401-408	Furnitorë e llogari të lidhura me to	3.795.256	
23.	42	Personeli e llogari të lidhura me to	13.926.333	14.349.135
24.	431	Detyrime ndaj shtetit për tatim-taksa	1.702.560	1.696.694
25.	432	Tatime mbledhur nga shteti për llogari të Pushtetit Lokal		
26.	433	Shteti fatkeqësi natyrore		
27.	4341	Të tjera operacione me shtetin (kreditor)	2.536.652	2.536.652
28.	435	Sigurime Shoqërore	5.206.373	3.809.728
29.	436	Sigurime Shëndetësore		624.296
30.	437-438	Organizma të tjerë shoqërore		552.322
31.	44	Institucione të tjera publike		
32.	45	Marrëdhënie me institucione brenda e jashtë sistemit		
33.	460	Huadhënës		
34.	464	Detyrime për t'u paguar për blerjen e letrave me vlerë		
35.	466	Kreditorë për mjete në ruajtje		
36.	467	Kreditorë të ndryshëm		
37.		C LLOGARI TË TJERA		
38.	475	Të ardhura për t'u regjistruar për vitet pasardhëse		
39.	85	REZULTATI I USHTRIMIT (Saldo kreditore)		
40.	X	TOTALI I PASIVIT	232.003.257	98.750.732

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Adresa: Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Nr. 3, Tel. 042 251267

Nr. 403 Prot.

Tiranë, më 12 / 4 / 2017

Lënda: Kërkesë për auditimin e llogarive financiare të KLSH-së për periudhën 2002-2016.

Drejtuar: z. Ilir META ,
KRYETAR I KUVENDIT

Z. Erion BRAÇE
KRYETAR I KOMISIONIT PËR EKONOMINË DHE FINANCAT
KUVENDI I REPUBLIKËS SE SHQIPËRISË

TIRANË

Paraprakisht, më lejoni t'Ju falenderoj për mbështetjen që Kuvendi i Shqipërisë dhe veçanërisht Komisioni i Ekonomisë dhe Financave, i ka dhënë në vijimësi institucionit të KLSH-së, për përmbushjen e detyrimeve kushtetuese e ligjore si dhe të objektivave të zhvillimit institucional.

Duke marrë shkas nga fakti se llogaritë e KLSH-së nuk janë audituar që nga viti 2002 si dhe në vijim të kërkesave të vazhdueshme, që KLSH ka adresuar më duhet t'Ju drejtohem përsëri, duke parashtruar përsa vijon:

- Në nenin 7, paragrafi i katërt, të ligjit nr. 154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", përcaktohet:

"Kontrolli i Lartë i Shtetit, përgatit çdo vit llogaritë e tij financiare në përputhje me legjislacionin mbi buxhetin. Llogaritë auditohen nga një grup audituesish të pavarur, të përzgjedhur nga Komisioni për Ekonominë dhe Financat dhe të miratuar nga Kuvendi".

Kryerja e auditimit të jashtëm të pavarur në institucionet supreme të auditimit (SAI) cilësohet në standardet ndërkombëtare të auditimit të INTOSAI (ISSAI 20, Parimi 6), po kështu dhe në Rezolutën e Kuvendit të Shqipërisë të 20 Tetorit 2016 "Për vlerësimin e veprimtarisë së KLSH-së për vitin 2015" në të cilën theksohet që: "Kuvendi i Shqipërisë në përmbushje të detyrimeve ligjore dhe në ushtrim të kontrollit parlamentar duhet të angazhohet që të realizojë auditimin e llogarive financiare të KLSH-së dhe t'i bëjë ato publike".

Gjej rastin të konfirmoj dhe të shpreh gadishmërinë, për bashkëpunim të stafit të institucionit me ekipin e audituesve të jashtëm të pavarur, me synim kryerjen me korrektesë dhe profesionalizëm të misionit të auditimit mbi veprimtarinë ekonomike të KLSH-së.

Përsa më sipër, do të vlerësonim shprehjen e vullnetit nga ana Juaj, për kryerjen e auditimit të llogarive të KLSH-së për periudhën 2002-2016, duke plotësuar Ju si organi më i lartë Kuvendi i Shqipërisë dhe ne si organ suprem auditimi KLSH, një detyrim të përmbajtur në ligjin tonë integral dhe në standardet ndërkombëtare të Auditimit INTOSAI.

Bujar LESKAJ

KRYETAR

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Nr. 1064/Prot.

Tiranë, më 29.11. 2016

Lënda: Dërgimi i Planit të Veprimit mbi implementimin e rekomandimeve të rezolutës "Për vlerësimin e veprimtarisë së KLSH-së për vitin 2015" së datës 20 tetor 2016 të Kuvendit të Shqipërisë.

Drejtuar: Z. Ilir META,

KRYETAR I KUVENDIT

Z. ERION BRAÇE

KRYETAR I KOMISIONIT PËR EKONOMINË DHE FINANCAT

KUVENDI I SHQIPËRISË

TIRANË

Në vlerësim të bashkëpunimit institucional dhe mbështetjes vazhdueshme të marrë nga Kuvendi i Shqipërisë e në mënyrë të veçantë, nga Kryetari i Kuvendit dhe Komisioni për Ekonominë dhe Financat, Kontrolli i Lartë i Shtetit paraqet dokumentin e "Planit të Veprimit për Zbatimin e Rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit dt. 20 Tetor 2016", me nr. 197/4 të Prot. Dt. 25/10/2016.

Përgatitja e dokumentit të Planit të Veprimit u krye në datë 26.11.2016 pasi KLSH në datë 22.11.2016, nënshkroi Marrëveshjen e re me Zyrën Kombëtare të Auditimit të Kosovës duke mundësuar reflektimin e aktiviteteve të përbashkëta në këtë plan veprimi.

Sjellim në vëmendje se në datat 5-11 Dhjetor do të zhvillohet në Emiratet e Bashkuara Arabe Abu-Dhabi, Kongresi i XXII i INTOSAI-t një ngjarje e rëndësishme e Organizatës së Institucioneve Supreme të Auditimit dhe KLSH do të Ju bëjë me dije me rezolutën e Kongresit si dhe planin e veprimit për zbatimin e rekomandimeve që do të zyrtarizojë kongresi, të cilat dhe të integrohen me Planin e Veprimit, që po paraqesim bashkëlidhur.

Gjej rastin të konfirmoj dhe të shpreh angazhimin maksimal të KLSH-së, për garantimin e një komunikimi efektiv institucional në funksion të realizimit të mbikëqyrjes konstruktive parlamentare si dhe përmbushjen e rekomandimeve të Rezolutës të cilat përbëjnë një kontribut dhe vlerë të shtuar për orientimin e institucionit të KLSH-së drejt një zhvillimi të qëndrueshëm dhe konsolidimit të reformave të ndërmarra, në përputhje me standardet profesionale ndërkombëtare ISSAI dhe me rekomandimet e Progres Raportëve të BE.

Duke Ju falënderuar për bashkëpunimin,

PLANI I VEPRIMIT PËR IMPLEMENTIMIN E

REKOMANDIMEVE TË REZOLUTËS

SË KUVENDIT TË SHQIPËRISË

TË DATËS 20 TETOR 2016

(Nr.1064 /4 Prot Datë 26.11.2016)

Si institucioni më i lartë i auditimit publik në vend, me misionin dhe vizionin që vepron si institucion agent kushtetues i Kuvendit, për të siguruar mirëadministrimin me efektivitet, eficiencë dhe ekonomicitet të fondeve shtetërore, duke e ushtruar veprimtarinë e tij audituese në bazë të Standardeve të INTOSAI-t, dhe veçanërisht ISSAI 1, Deklarata e Limës, ose Kushtetuta e institucioneve supreme të auditimit, Neni 8 i saj *“Marrëdhënia me Parlamentin”*, të ISSAI 12 *“Vlerat dhe Përfitimet e Institucioneve të Auditimit të Jashtëm Publik-të bësh diferencën në jetën e qytetarëve”*, dhe standardit ISSAI 21 *“Parimet dhe Praktikrat e mira të Transparencës dhe Përgjegjshmërisë”*, mbështetur në dy Rezolutat e Organizatës së Kombeve të Bashkuara A/66/209 *“Nxitja e eficiencës, përgjegjshmërisë, efektivitetit dhe transparencës së administratës publike, duke forcuar Institucionet Supreme të Auditimit”* të datës 22 dhjetor 2011 dhe Rezolutës A/69/228: *“Promovimi dhe fuqizimi i eficiencës, përgjegjshmërisë, efektivitetit dhe transparencës së administratës publike, me anë të forcimit të institucioneve të larta të auditimit”* të datës 19 dhjetor 2014, si dhe mbështetur në Kushtetutën e Shqipërisë, Neni 164 i saj dhe të Ligjit të tij organik Nr.154 datë 27.11.2014, Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH) paraqet dokumentin e *“Planit të Veprimit për Implementimin e Rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit dt. 20 Tetor 2016”*, me Nr. 1064/1 të Prot. datë 26/11/2016, në vlerësim të mbështetjes së deritanishme të marrë nga Kuvendi i Shqipërisë e në mënyrë të veçantë, nga Komisioni i Kuvendit për Ekonominë dhe Financat.

Komisioni European, në Progres Raportin për Shqipërinë për vitin 2016, pasi jep vlerësimet për progresin e bërë në aktivitetin e KLSH, kryesisht në përmirësimet e manualeve të auditit të jashtëm në linjën e standardeve të INTOSAI, rekomandon që *“KLSH të rrisë numrin e auditimeve pilot financiarë/ të përputhshmërisë/ rregullshmërisë, në përputhje me manualët e përditësuara dhe standardet e auditimit të INTOSAI-t”*. (Progres-Raporti 2016 për Shqipërinë, faqe 85). Në këtë linjë vijnë edhe rekomandimet e adresuara në Rezolutën e Kuvendit.

Rekomandimet e Rezolutës integrohen me objektivat dhe aktivitetet e implementimit të Projektit të binjakëzimit IPA 2013 në funksion të forcimit të kapaciteteve administrative dhe zhvillimit të mëtejshëm të modernizimit

institucional të implementimit të Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit të përdorura gjerësisht nga Komuniteti INTOSAI dhe të praktikave më të mira të EU-së, të cilat KLSH-ja po i implementon në bashkëpunim dhe ndërveprim me NIK-un Polak dhe SAI-in e Kroacisë.

Ato integrohen plotësisht me objektivat e Strategjisë së Zhvillimit 2013-2017 (të ripunuar) të KLSH, të përgatitur bazuar në drejtimit dhe planet strategjike të zhvillimit të organizatave INTOSAI (2011-2016) dhe EUOSAI (2011-2017), në objektivat e Strategjisë së Implementimit të ISSAI-ve dhe Strategjisë së Menaxhimit të Riskut për KLSH-në. Sikurse e konstaton edhe Progres Raporti 2016 i Komisionit European, “KLSH ka përshtatur planin e tij të auditimeve të vitit 2016 me metodologjinë e vlerësimit të riskut” (Progres-Raporti 2016 për Shqipërinë, faqe 87).

Rekomandimet e Kuvendit të Shqipërisë në Rezolutën e datës 20 Tetor 2016 përbëjnë një kontribut dhe vlerë të shtuar për orientimin e institucionit të KLSH-së drejt një zhvillimi të qëndrueshëm, drejt thellimit dhe konsolidimit të reformave të ndërmarra, në përputhje me standardet profesionale ndërkombëtare ISSAI dhe me rekomandimet e Progres Raporteve të BE, me detyrimet kushtetuese dhe me pritshmëritë e larta të qytetarëve, Kuvendit dhe opinionit publik të vendit.

Nisur nga fakti se përmes kësaj Rezolute, Kuvendi i Shqipërisë, ka njohur dhe vlerësuar rolin e Kontrollit të Lartë të Shtetit, si institucioni kushtetues i pavarur i kontrollit të jashtëm ekonomiko-financiar, që auditon menaxhimin me eficiencë dhe dobishmëri të fondeve dhe pronës publike e shtetërore, ka vlerësuar rëndësinë e funksionimit të këtij institucioni mbi bazë të garantimit të parimeve të pavarësisë, integritetit, objektivitetit, përgjegjshmërisë, interesit të publikut, profesionalizmit, bashkëpunimit dhe transparencës si dhe ka konfirmuar mbështetjen dhe nxitjen në misionin tonë për të punuar dhe kontribuar për një qeverisje të mirë, nëpërmjet parandalimit dhe luftës pa kompromis kundër korrupsionit dhe abuzimeve në administrimin e pronës publike, rritjes së besimit të publikut dhe nxitjes së përdorimit me ekonomicitet, eficiencë dhe efikasitet të fondeve publike, në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi dhe praktikat më të mira të BE-së e standardeve ndërkombëtare INTOSAI, Kontrolli i Lartë i Shtetit ka përgatitur këtë Plan Veprimi për zbatimin e plotë, me eficiencë dhe në kohë të Rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
1	KLSH të vijojë implementimin dhe rritjen e cilësisë së shërbimit, duke konsideruar që ligji i ri, riorganizimi i ri strukturor si dhe format e reja bashkëkohore të auditimit dhe analizës duhet të vihen në shërbim të zgjidhjes konstruktive të problematikave të vërejtura gjatë vitit 2016				
1.1	Menaxhimi i ndryshimit nëpërmjet sigurimit të vijueshmërisë së implementimit të objektivave të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2013-2017 (e ripunuar) miratuar me Vendimin e Kryetarit nr. 42 datë 31.03.2015, duke u fokusuar në 6 objektivat prioritare të modernizimit institucional: a) Zgjerimi i kapaciteteve institucionale në drejtim të thellimit dhe zhvillimit të kuadrit rregullator në një linjë me Standardet ISSAI. b) Rritja e kapaciteteve audituese dhe e cilësisë së veprimtarisë audituese. c) Konsolidimi dhe rritja e auditimeve të performancës. d) Zhvillimi dhe konsolidimi si dhe rritja e numrit të auditimeve IT dhe përdorimit të IT në auditim. e) Rritja e kontributit të KLSH-së në luftën kundër korrupsionit. f) Rritja e ndikimit përmes komunikimit dhe bashkëpunimit.	Kryetari i KLSH, Sekretari/ Drejtori i Përgjithshëm, Drejtorja e Politikave të Auditimit, Drejtorët e Departamenteve të Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	-Menaxhimi i ndryshimit nëpërmjet rivlerësimit të vazhdueshëm, duke përditësuar, përshtatur dhe zgjeruar dimensionet objektive strategjike nëpërmjet nën/objektivave. -Sigurimi i monitorimit të vazhdueshëm si një proces, i cili mundëson përditësimin e objektivave duke i shtuar vlerë strategjisë për zhvillim institucional. -Hartimi i Raportit të monitorimit të Strategjisë në nivel vjetor. Me vendim të Kryetarit nr. 123 datë 29.09.2016 është miratuar Raporti i Monitorimit të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2013-2017 (e ripunuar).
1.2	Konsolidimi i qeverisjes efektive institucionale, nëpërmjet kryerjes së analizave SWOT si një instrument menaxherial si në nivel institucional ashtu dhe në nivel departamenti dhe drejtorie. Nëpërmjet analizave do të bëhet e mundur sigurimi i identifikimit të faktorëve potencialë që ndikojnë në arritjen e objektivave dhe rritjen e performancës institucionale.	Kryetari i Sekretari/ Drejtori i Përgjithshëm, Drejtorja e Politikave të Auditimit, Drejtorët e Departamenteve të Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Kryerja në vijimësi e analizave SWOT (në nivel institucioni dhe njësie strukturore). Identifikimi aspekteve menaxheriale që duhen përmirësuar, mundësi apo dhe rreziqeve të ndryshme në funksion të një vendimmarrje sa më efektive dhe përbushjes së pritshmërive të objektivave strategjike.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
1.3	Sigurimi i vijimësisë së implementimit të një sistemi efektiv të integritetit dhe etikës nëpërmjet zbatimit të kornizës rregullative dhe udhëzuese INTOSANT, të Kodit të Etikës dhe Rregullores së Organizimit Administrativ të KLSH-së.	I gjithë stafi i KLSH-së, Ekspertët e jashtëm	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	-Realizimi i auditimit të performancës "Mbi vlerësimin e integritetit në institucionin e KLSH-së". -Monitorimi në vijimësi i risqeve dhe maturitetit të sisteme të integritetit, etikës dhe disiplinës institucionale. -Përgatitja e Raporteve të Monitorimit nga Sektori i Etikës dhe Integritetit mbi inspektimet e kryera. -Monitorimi nga ekspertët e jashtëm dhe bashkëpunimi me agjensitë e tjera dhe OJF antikorrupsion.
1.4	Konsiderimi i mundësisë së plotësimi të strukturës organizative në funksion të një menaxhimi efektiv institucional, dhe një strukture sa më të qartë dhe të një shtresëzimi sa më optimal. Rishikimi do të konsiderojë ndryshime të mundshme të përgjegjësiave dhe ndarje të roleve si për funksionet primare audituese ashtu dhe ato mbështetëse.	Kryetari i KLSH, Sekretari i përgjithshëm, Drejtorja e Politikave të Auditimit Drejtorja e Burimeve Njerëzore	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Strukturë organizative fleksibël dhe që reflekton kërkesat e COSO model për një sistem efektiv të kontrollit të brendshëm komponenti "monitorim, informim dhe komunikim".
1.5	Politikë efektive e menaxhimit të burimeve njerëzore. Konsiderimi në vijimësi i vlerave dhe një kulture performante, si dhe të përmirësimit të vazhdueshëm në funksion të përmbushjes së pritshmërive të performancës audituese por jo vetëm nga stafi i KLSH-së.	Kryetari i KLSH/ Sekretar i përgjithshëm, Drejtorja e Burimeve Njerëzore	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së/ IPA	Zbatimi i ligjshmërisë dhe praktikave më të mira të fushës në drejtim të rekrutimit, ngritjes në detyrë, trajnimit dhe zhvillimit të personelit, motivimit, marrëdhënive dhe kushtet e punës, disiplinës. Në këtë drejtim KLSH do të konsiderojë dhe dokumentin e politikave të burimeve njerëzore dokument, i cili do të jetë produkt i IPA Projekt.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
1.6	Vazhdimi dhe thellimi i bashkëpunimit me INTOSAI, EUROSAL, ECA dhe me SAI-t partnere si SAI i Polonisë, Kroacisë, ZKA i Kosovës, SAI i Austrisë, TCA dhe SAI-t e vendeve fqinje. Lidhja e marrëveshjeve të reja të bashkëpunimit. Pjesëmarrje aktive në Grupet e Punës së EUROSAL-t, në të cilat KLSH synon të kontribuojë në cilësinë e anëtarit të vendeve pjesëmarrëse. KLSH do të përvijojë bashkëpunimin me partnerët e huaj, duke u fokusuar në përfitim të trajnimeve dhe praktikave më të mira të fushës nga institucionet homologe.	Kryetari i KLSH, Departamenti i Politikave të Auditimit Drejtoria e Komunikimit, Marrëdhënieve me Jashtë	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	-Përfitimi i statusit të vendit kandidat për në BE, solli për KLSH-në edhe intensifikimin e marrëdhënieve dhe të bashkëpunimit konkret me ECA-n, Gjykatën Europiane të Audituesve. Një tjetër vlerë e shtuar kjo për institucionin ku KLSH përfiton nga përvoja më e mirë e një prej institucioneve më prestigjioze europiane. Deri tani tetë auditues të KLSH-së kanë qenë pjesë e strukturave të ECA-s për një periudhë 5 muajore, duke përfutur nga programet e internshipit të këtij institucioni, të drejtën për të kontribuar pranë departamenteve dhe drejtorive të ndryshme të ECA-s. Ky bashkëpunim do të vijojë edhe gjatë vitit 2017. -KLSH ka rivendosur bashkëpunimin me GAO-n dhe një auditues të KLSH-së ka marrë pjesë në një fellowship 4 mujor pranë kësaj zyre, i cili ka qenë pa dyshim një eksperiencë pozitive dhe shumë dobi prurëse për ne. Gjatë vitit 2017 në këtë fellowship do të marrin pjesë edhe dy auditues të tjerë të KLSH-së. -Do të vijojë kontributi aktiv i KLSH-së, në cilësinë e anëtarit të Grupit të Punës së EUROSAL-t. KLSH është aktive në disa grupe pune të EUROSAL-t: -Task Force të EUROSAL-it për "Auditimin dhe Etikën" (TFA&E). Në cilësinë e anëtarit të këtij grupi dhe të interesit në rritje të institucionit për këtë çështje, KLSH ka

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
					ndjekur gjithnjë me interes aktivitetet e këtij grupi pune të rendësishëm të EUROSAT-t, i cili trajton një prej çështjeve më aktuale për administratën publike, Etikën, e cila është e lidhur direkt me parandalimin dhe luftën kundër korrupsionit. -Grupi i punës për Auditimin e fondeve të alokuara për fatkeqësitë dhe katastrofat. -Grupi i Punës për auditimin e Mjedisit, WGEA. <i>Realizimi i auditime paralele lidhur me parqet dhe zonat e mbrojtura detare.</i> -Grupi i Punës për auditimet IT. -Implementimi i programit të aktiviteteve të përbashkëta për vitin 2017 me ZKA e Kosovës. KLSH do të kryejë auditime të përbashkëta me ZKA të Kosovës sipas Marrëveshjes së Re datë 22 Nëntor 2016 dhe Planit të Përbashkët të Veprimit 2017-2018. Për vitin 2017 KLSH do të kryejë 3-4 auditime të Përbashkëta me ZKA Kosovë.
2	Pavarësisht përmirësimit të kuadrit ligjor e rregullativ, prioritet në vijimësi duhet të jetë implementimi i standardeve ndërkombëtare të auditimit, studimi i kujdesshëm dhe integral i ISSAI-eve, interpretimi i tyre brenda kontekstit shqiptar të auditimit të aktivitetit ekonomik publik, si edhe aksesit të kufizuar në informacion që shpeshherë ofrojnë subjektet nën auditim.				
2.1	Vijueshmëria e implementimit të objektivave të Strategjisë së Implementimit të Standardeve, ISSAI, interpretimi i paketës së ISSAI-ve në kontekstin shqiptar të auditimit, studimi integral i tyre dhe forcimi i kapaciteteve e në drejtim të aplikimit të ISSAI-ve.	Sekretari i PërgjithshëmDe p. i Politikave të Auditimit Drejtoria e Metodologjisë dhe e Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	Monitorimi në vijimësi i planit të veprimit të Strategjisë. Me vendim të Kryetarit nr. 123 datë 29.09.2016 është miratuar Raporti i Monitorimit të Strategjisë së Implementimit të ISSAI 2015-2016. Procesi i implementimit të standardeve ISSAI është dinamik dhe në funksion të vetë evolucionit të tij. Kjo duket qartë dhe nga

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
2.2	KLSH referuar dhe rezultateve të misionit të Peer-Review "Mbi pavarësinë e KLSH-së" , kryer nga Gjykata Austriake e Auditimit në kuadrin rregullativ reflekton kërkesat e: i) ISSAI 1 Deklarata e Limës; ii) ISSAI 10 Deklarata e Meksikës për pavarësinë e Institucioneve Supreme të Auditimit; iii) ISSAI 11 "udhërrëfyes dhe praktika të mira referuar pavarësisë së SAI-ve. Sa më sipë KLSH gjatë ushtrimit të veprimtarisë institucionale dhe asaj audituese do të vijojë të implementojë kërkesat e ISSAI 1 (niveli 1 i standardeve) dhe ISSAI 10 dhe 11 (niveli 2 i Standardeve).	Kryetari Sekretar/ Drejtor Përgjithshëm, Stafi auditues	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	niveli më i lartë i përbushjes të objektivave të Strategjisë gjatë vitit 2016, i shprehur në mënyrë më të detajuar në matricën e implementimit. KLSH në kuadër të përbushjes së objektivit strategjik për zhvillimin e standardeve kombëtare të auditimit përgjatë vitit 2017 ka përkthyer dhe publikuar ISSAI-të e përditësuara si një bazë e rëndësishme për zhvillimin e standardeve nga vete institucioni i KLSH-së dhe konkretisht: -ISSAI 100 "Parimet themelore të Auditimit në Sektorin Publik"; -ISSAI 200 "Parimet themelore të Auditimit Financiar"; -ISSAI 300 "Parimet themelore të Auditimit të Performancës"; -ISSAI 400 "Parimet themelore të Auditimit të Përputhshmërisë".
					KLSH do të vijojë të zhvillojë kuadrin rregullativ dhe të kryejë veprimtarinë audituese në mënyrë të tillë që të sigurojë pavarësinë e institucionit dhe të kontribuojë në mirëqeverisje transparencë dhe llogaridhënie. KLSH në kuadër të implementimit të objekti Në këtë kuadër KLSH ka përkthyer dhe publikuar setin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit në një botim të vetëm në të cilin përfshihen: 1-Parimet themelore, Deklarata e Limës -Parakushtet për funksionimin e Institucioneve Supreme të Auditimit ku

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
2.3	Prioritet gjatë veprimtarisë audituese do të jetë zbatimi i kërkesave të Ligjit Organik të KLSH-së dhe parimit 4 të ISSAI 10 që është <i>sigurimi i aksesit të pakufizuar në informacion nga subjektet e auditimit.</i>	Kryetari Sekretar/ Drejtor i Përgjithshëm, Drejtorë të Departamenteve të Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	përfshihen: ISSAI 10,11,12,20,21,30 dhe 40 -Parimet themelore të auditimit ku përfshihen ISSAI 100, 200, 300 dhe 400. KLSH do të vijojë me praktikën e aksesimit të plotë dhe të pakufizuar në informacion. KLSH do të zbatojë rekomandimin e rezultuar nga misioni i Peer Review, sipas të cilit: KLSH të vazhdojë të mbrojë dhe të përdorë plotësisht të drejtat e tij për disponimin e informacionit. Gjithashtu, rekomandoi që në rast refuzimi të aksesit në informacion, KLSH të përdorë të gjitha mjetet e disponueshme për të garantuar zbatimin e të drejtave të saj dhe në këtë mënyrë të krijojë precedentë për të ardhmen. KLSH ka proceduar duke denoncuar në Prokurori rastin e pengimit të KLSH-së në aksesimin në dokumentacion gjatë ushtrimit të auditimit në Albpetrol përgjatë vitit 2014. Në rast refuzimi/pengimi të KLSH-së nga subjektet e audituara për sigurimin e informacionit KLSH do të vijojë me ndjekjen e procedurës së denoncimit në Prokurori, si rrugë efektive në ruajtjen e së të drejtës së aksesit të informacioneve.
2.4	Përgatitja e Planit Vjetor të Auditimit të vitit 2017, nën asistencën e ekspertëve të Projektit IPA referuar qasjes bazuar risk si dhe eksperiencës së përfutur në hartimin e Planit vjetor 2016 vlerësuar edhe nga Progres Raporti i BE-së në të cilën theksohet se "KLSH ka përshtatur planin e tij të auditimeve të	Kryetari Drejtor /Sekretar i Përgjithshëm, Drejtorë të Departamenteve të Auditimit,	Dhjetor 2016	Buxheti i KLSH-së /IPA	Planit Vjetor 2017 i hartuar nën asistencën e Projektit IPA bazuar në metodën e vlerësimit paraprak të riskut. Në funksion të hartimit të Planit të vitit 2017 Kryetari ka nxjerrë Urdhrin nr. 149 datë 18.11.2016 "për hartimin e Planit të Auditimit për vitin 2017 në bashkëpunim me

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	vitet 2016 me metodologjinë e vlerësimit të riskut" (Progres-Raporti 2016 për Shqipërinë, faqe 87) .	Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit			ekspertët e NIK-ut Polak, pjesë e projektit të binjakësimit". Bazuar në këtë Urdhër, KLSH do të hartojë Planin Vjetor të veprimtarisë audituese bazuar në rekomandimet metodologjinë e zhvilluar nga ekspertët e projektit si dhe në Udhëzimin nr 4 datë 31.12.2015 "Për hartimin e planit vjetor të auditimeve të KLSH-së bazuar në vlerësimin e riskut".
2.5	Monitorimi i plotë i rezolutave, raporteve dhe rekomandimeve të kongreseve, konferencave dhe seminareve të zhvilluara nga INTOSAI dhe EUROSAT për përcjelljen pranë audituesve të KLSH-së të trendeve të reja të Standardeve ISSAI dhe përvojës më të mirë. -KLSH edhe përgjatë vitit 2017 do të vijojë shtimin e kolanës së botimeve duke reflektuar në to rezultatet e veprimtarisë audituese të KLSH-së, qasjet e menaxhimit institucionale drejt reformimit dhe modernizimit, si dhe edukimin profesional të audituesve me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, etj.	Departamenti. Politikave të Auditimit.	Në vijimësi	Buxheti KLSH-së	Rezoluta, raporte, rekomandime të kongreseve, konferencave dhe seminareve të zhvilluara nga komuniteti i INTOSAI-t. Këto prurje të eventeve do të publikohen në web-in e KLSH-së, në intranet dhe nëpërmjet botimeve të KLSH-së. KLSH deri në Nëntor të vitit 2016 ka realizuar kolanën e botimeve prej 67 publikimesh e do të vijojë me këtë ritëm progresiv në vijim, duke finalizuar në fund të vitit 2018 një numër total prej 100 titujsh, duke konsoliduar traditën e re të botimeve të KLSH-së, e cila referuar përvojës 1991-2011, gjithsej me 12 botime modeste dhe broshura, është një qasje e re inovative e cila krijon një dritare të hapur në komunikimin me publikun.
3	Në drejtim të veprimtarisë audituese KLSH duhet të vijojë me ritjen e cilësisë në konsolidimin e mëtejshëm të auditimeve të ligjshmërisë dhe përputhshmërisë, të teknologjisë së informacionit dhe veçanërisht të auditimit të performancës.				
3.1	Konsolidimi dhe modernizimi i qasjes së auditimit të përputhshmërisë. Pilotimi i 10 Auditimeve të përputhshmërisë bazuar në Manualin e ri të Auditimit të përputhshmërisë duke përbushur në këtë mënyrë dhe aktivitetet e Matricës së sipas Programit Mbeshtetës Buxhetor të BE-së sipas	Drejtor, Sekretar i Përgjithshëm, Departamentet e Auditimit, Drejtoria e	Dhjetor 2016	Buxheti i KLSH-së	Bazuar në Vendimin e Kryetarit nr 197 datë 31.12.2015 "Për kryerjen e auditimeve pilot të përputhshmërisë dhe financiare" dhe planin vjetor të 2016 brenda vitit 2016 do të përfundojnë 10 auditimet pilot të përputhshmërisë në përputhje të plotë me

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	objektivave të shtyllës VI të Strategjisë së PFM-së 2014-2020. Ky rekomandim/aktivitet është në një linjë me rekomandimin e adresuar nga BE që "KLSH të rrisë numrin e auditimeve pilot financiare/të përputhshmërisë/rregullshmërisë, në përputhje me manualin e përditësuar dhe standardet e auditimit të INTOSAI-t". (Progres-Raporti 2016 për Shqipërinë, faqe 85).	Metodologjisë e Zhvillimit			Standardet ISSAI dhe Manualin e ri të auditimit. Në planin e veprimtarisë audituese të vitit 2017 do të rritet në mënyrë progresive me rreth 40% pilotimi i auditimeve të përputhshmërisë dhe e shprehur në terma konkrete numri i auditimeve të përputhshmërisë do të rritet nga 10 auditime përputhshmërie në 14 auditime që do të kryhen përgjatë vitit 2017.
3.2	Kryerja nga SIGMA i vlerësimit të 10 praktikave të auditimeve pilot të përputhshmërisë, të cilat do të vihen në dispozicion të grupit të vlerësimit të ekspertëve të SIGMAS për dhënien e opinionit nëse këto auditime janë kryer në përputhje me Manualin e ri të Auditimit të Përputhshmërisë dhe në përputhje edhe me kërkesat e ISSAI-ve.	Drejtor, Sekretar i Përgjithshëm, Drejtorë Departamenti Auditimi, Drejtorja e Metodologjisë e Zhvillimit, Departamentet e Auditimit	Janar Qershor 2017	Buxheti i KLSH-së / SIGMA	Vlerësimi dhe paraqitja e opinionit nga ekspertët e SIGMA-s.
3.3	Vlerësimi i auditimeve nëpërmjet shqyrtimit të praktikave audituese nëpërmjet kryerjes së auditimeve "në të ftohtë" dhe "në të nxehtë", në zbatim të kërkesave të ISSAI 40 "Kontrolli dhe Sigurimi i Cilësisë".	Departamenti Juridik, Zbatimit të Standardeve dhe etikës Departamentet e Auditimit, Ekspertët e IPA	Në vijimësi	Buxheti KLSH-së	Raportet e auditimeve të sigurimit të cilësisë Trajtuar më gjerësisht në Rekomandimin nr. 9 pikat 9.1-9.5 .
3.4	Rishikimi i manualit të Auditimit Financiar, Përputhshmërisë, dhe Performancës.	KLSH/IPA	Në vijimësi	Buxheti KLSH-së /IPA	Gjatë implementimit të projektit IPA është parashikuar përmirësimi i manualeve të auditimit.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
3.5	Në drejtim të konsolidimit të auditimeve të IT do të hartohen manualët interaktive të auditimit IT.	Drejtoria e Auditimit të IT Drejtoria e Metodologjisë e Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Përgatitja e Manualeve interaktive të auditimit.
3.6	Organizimi i strukturave mbështetëse për mbulimin e çështjeve, aspekteve dhe problematikave që kanë lidhje me Auditimin IT dhe që ndeshen gjatë procesit të kryerjes së auditimeve financiare, të përputhshmërisë dhe performancës, në nivel departamenti.	Kryetari Drejtoria e Auditimit IT	6 mujori i dytë i 2017	Buxheti i KLSH-së /IPA	Rishikimi i strukturës organizative dhe identifikimi i mundësive për të vendosur struktura help-desk në çdo departament, pas një procesi konsultimi me ekspertët e projektit të binjakëzimit.
3.7	Zhvillimi i faqes së Intranet për Auditimin IT	Drejtoria e Auditimit IT Drejtoria e IT dhe Llogjistikës	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së /IPA	Vendosja e faqes intranet për auditimin IT me synim asistimin e audituesve për konsolidimin e auditimeve IT në KLSH.
3.7	Përgatitja për botim ISSAI 5300 "Një Udhëzues mbi Auditimin IT" dhe ndryshimeve të ISSAI 5310 "Mbi Sigurinë e Informacionit" (pas miratimit të në kongresin e INCOSAI XXII që do mbahet me datë 7-11, 2016 në Abu Dhabi, Emirate e Bashkuara Arabe).	Drejtor i Përgjithshëm, Departamentet e Auditimit, Drejtoria e Auditimit të TI, Drejtoria e Metodologjisë e Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Botimi i ISSAI 5300 dhe ISSAI 5310 i miratuar nga INCOSAI XXII.
3.9	Kryerja e trajnimeve mbi: i) Auditimin IT dhe përdorimit të manualeve interaktive	Drejtor i Përgjithshëm Departamentet. e Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Modulet e trajnimit dhe zhvillimi i trajnimeve.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	ii) Mbi ISSAI 5310 dhe ISSAI 5300.	Auditimit të TI, Drejtoria e Metodologjisë e Zhvillimit			
3.8	Trajnimi i stafit auditues për kryerjen e auditimit të përputhshmërisë, të IT dhe performancës.	Drejtoia e Politikave të Auditimit, Drejtoria e Metodologjisë e Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së/ IPA	Zhvillimi i moduleve/ leksioneve të trajnimit në vijimësi, pjesë e projektit IPA.
3.9	Përmirësimi i cilësisë dhe rritja e numrit të Auditimeve të Performancës nëpërmjet: -Rritjes graduale të kapaciteteve profesionale dhe numerike të departamentit; -Përkthimi njohja e ISSAI-ve të reja, që do të miratohen në INCOSAI XXII, Nr 3000-3200 "Mbi auditimet e performancës"; -Rritja e rolit këshillues dhe rekomandues të auditimeve të performancës fokusuar në sektorët me nevojë të ekonomisë; -Zhvillimi i metodologjive specifike për auditimet e performancës në aspekte tematike që prekin spektër të gjërë.	Departamenti i Performancës dhe Departamentet e Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së/ IPA	Planifikimi i shtimit të numrit të auditimeve të performancës, duke realizuar 16 auditime për vitin 2017. -ISSAI 3000-3200 të përkthyer dhe zhvillimi i moduleve të njohjes dhe trajnimit fokusuar në audituesit e rinj.
4	KLSH në vijimësi duhet të konsolidojë kryerjen e auditimeve financiare (certifikimin e pasqyrave financiare) të qeverisjes së përgjithshme, deri në arritjen e objektivit final të dhënies së opinionit për pasqyrat financiare të gjithë qeverisë:				
4.1	Zhvillimi, konsolidimi rritja e numrit të auditimeve financiare. Ky rekomandim/aktivitet është në një linjë me rekomandimin e adresuar nga BE që "KLSH të rrisë numrin e auditimeve pilot financiare/ të përputhshmërisë/ rregullshmërisë, në përputhje me manualin e përditësuar dhe standardet e auditimit të INTOSAI-t". (Progres-Raporti 2016 për	Drejtoria e Përgjithshme Departamentet te auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Zhvillimi i auditimeve financiare (dhënia e opinionit për pasqyrat financiare do të përbëjë një nga prioritetet e veprimtarisë audituese. Në planin e veprimtarisë audituese të vitit 2017 do të rritet në mënyrë progresive, duke dyfishuar numrin e auditimeve pilot

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	Shqipërinë, faqe 85).				financiare dhe e shprehur në terma konkrete numri i auditimeve financiare do të rritet nga 5 auditime financiare të kryera përgjatë 2016 në 10 auditime financiare, që do të kryhen përgjatë vitit 2017.
4.2	Plotësim i manualeve të auditimit financiar me dokumentet standarde. Dhe zhvillimi i Metodologjisë së auditimit mbi bazë risku sipas një modeli të miratuar.	Drejtor i Përgjithshëm Derpatamentet. e Auditimit, Drejtorja e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Urdhri i Kryetarit nr.77 datë 30.06.2016 "Për ngritjen e Grupit të Punës për përmirësimin e Manualeve të Auditimit të Përpunshmërisë dhe Auditimit Financiar referuar rekomandimeve të Projektit IPA 2013". Është ngritur dhe funksionon grupi i punës i cili ka për objekt veprimtarie të ndjekë shqyrtojë dhe reflektojnë, kërkesat specifike që do të rezultojnë nga kryerja e auditimeve pilot përgjatë vitit 2016-2017, integruar me sugjerimet dhe rekomandimet, që do të rezultojnë, nga procesi i rishikimit dhe përditësimit të manualeve ekzistuese apo vizitave studimore përgjatë implementimit të projektit IPA 2013.
4.3	Organizimi i strukturave të fokusuar në auditimin financiar për të konsoliduar praktikat e këtij auditimi.	Kryetari, Drejtor i Përgjithshëm	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Rishikimi i strukturës brenda departamenteve.
4.4	Pilotimi i 3 Auditimeve Financiare bazuar në Manualin e ri të Auditimit të Financiar, duke përmblusur në këtë mënyrë dhe aktivitetet e Matricës së Programit Mbështetës buxhetor sipas objektivave të shtyllës VI të Strategjisë së PFM-së 2014-2020.	Drejtor/Sekretar i Përgjithshëm, Drejtorët e Departamenteve të Auditimit, Drejtorja e Metodologjisë dhe Zhvillimit, Departamentet e Auditimit	Dhjetor 2016	Buxheti i KLSH-së	Bazuar në Vendimin e Kryetarit nr. 197 datë 31.12.2015 "Për kryerjen e auditimeve pilot të përpunshmërisë dhe financiare" dhe planin vjetor të 2016, brenda vitit 2016 do të përfundojnë 3 auditimet pilot financiare në përputhje të plotë me Standardet ISSAI.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
4.5	Kryerja nga SIGMA i vlerësimit të 3 praktikave të auditimeve pilot financiar. Në funksion të këtij procesi do të vihen në dispozicion të grupit të vlerësimit të ekspertëve të SIGMAS, për dhënien e opinionit nëse këto auditime janë kryer në përputhje me Manualin e ri të auditimit financiar dhe në përputhje edhe me kërkesat e ISSAI-ve.	Drejtor/Sekretar i Përgjithshëm, Drejtoret e Departamenteve të Auditimit, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit, Departamentet e Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së / SIGMA	Vlerësimi dhe paraqitja e opinionit nga ekspertët e SIGMA-s.
4.6	Kryerja e trajnimeve të stafit të përgjegjshur për auditimet financiare bazuar në Standardet e INTOSAI-t.	Drejtor i Përgjithshëm, Staf auditues Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Përfshirja në planin e trajnimeve për vitin 2017 të trajnimeve specifike për auditimin financiar. Zhvillimi i moduleve të trajnimit dhe kryerja e trajnimeve.
4.7	Përzgjedhja e trajnerëve në bashkëpunim me IEKA, dhe Këshillin Kombëtar të Kontabilitetit	Departamenti i Politikave të Auditimit/ Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit, IEKA, KKK.	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Ngritja e ekipeve të trajnerëve me ekspertë të IEKA dhe Këshilli Kombëtar të Kontabilitetit
5	KLSH nxitet që për 3 vjet të auditojë të gjitha privatizimet dhe kontratat koncesionare të realizuara në sektorët strategjikë në 25 vjetet e fundit, për të vlerësuar ligjshmërinë, efektivitetin dhe ndikimin e tyre në buxhetin e shtetit dhe të publikut				
5.1	Mbledhja e të dhënave për hartimin e inventarit (listës) të privatizimeve dhe kontratave koncesionare, të realizuara në sektorët strategjikë në periudhën 1991-2016.	Drejtor i Përgjithshëm, Departamentet e Auditimit.	3 mujori i parë 2017	Buxheti i KLSH-së	Hartimi i Matricës me bazën e të dhënave
5.2	Përcaktimi i një matrice me bazën e të dhënave për privatizimet dhe koncesionet e realizuara dhe mbi të cilat mund të ushtrohet auditim.	Drejtor i Përgjithshëm, Departamentet	6 mujori i dytë 2017-		-Rezultatet e vlerësimit të riskut për çdo procedurë -Hartimi i kalendarit dhe bilancit të mbulimit

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	-Vlerësimi i riskut për çdo procedurë dhe kapacitetet e nevojshme për auditim; -Përcaktimi i një kalendari real për realizimin e kësaj detyre duke hartuar dhe bilancin e mbulimit me burime njerëzore bazuar në kapacitetet që zotëron institucioni. -Integrimi i këtij kalendari në planet vjetore të veprimtarisë audituese.	e Auditimit.	2020		me staf auditues.
5.3	-Adresimi i kërkesës Kuvendit për burime njerëzore shtesë në rast nevojë për përmbushjen e këtij rekomandimi.	Drejtori i Përgjithshëm, Departamentet e Auditimit.	Viti 2017		Përgatitja e Raportit të Konsoliduar pas periudhës tre vjeçare të veprimtarisë audituese dhe adresimi i gjetjeve konkluzioneve dhe rekomandimeve
6	KLSH të vijojë me përmbushjen e objektivave për rritjen e kapaciteteve audituese të burimeve njerëzore dhe forcimit të kapaciteteve institucionale, duke përqasur metodologji moderne për auditim, për t'iu përgjigjur nivelit të parametrave të kërkuar nga INTOSAI dhe rekomandimeve të dhëna nga kjo rezolutë				
6.1	-Hartimi i dokumentit të politikave të burimeve njerëzore dhe zbatimi i tij. -Hartimi i Udhëzuesit të ri mbi zhvillimin e vazhdueshëm profesional të audituesve.	Departamenti i Politikave të Auditimit, Drejtoria e Burimeve Njerëzore	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së / IPA	-Përgatitja e dokumentit të politikave të menaxhimit të burimeve njerëzore, pjesë e projektit IPA. - Udhëzuesi i ri mbi zhvillimin e vazhdueshëm profesional të audituesve.
6.2	Zbatimi i planit të trajnimeve për vitin 2016 dhe hartimi i planit të trajnimeve 2017, reflektim qasje <i>best practise</i> .	Drejtorja e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Zhvillimi i planit të trajnimeve me periodicitet vjetor, bazuar në Strategjinë për Zhvillim, 2015-2017 duke reflektuar treguesin e 25 ditëve trajnim për çdo auditues, tregues që është zbatuar me rigorozitet për vitet e fundit, 2013, 2014, 2015 dhe 2016. <i>Plani i zhvillimit të vazhdueshëm profesional (PZHVP)</i> përcakton rishikim të praktikave të trajnimeve në funksion të nevojave si dhe

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
6.3	Trajnimi i stafit të përzgjedhur lidhur me përdorimin e modelit të riskut në programimin vjetor të auditimit.	Departamenti i Politikave të Auditimit, projekti IPA	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së /IPA	shoqërohet nga matrica e zhvillimit profesional të audituesve..
6.3	Zhvillimi i metodologjisë së trajnimeve.	Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Trajnimi është realizuar në formë të trajnimit profesional, ajo e trajnimit përmes kurseve on line, apo e - learning, trajnimeve face-to-face, apo trajnimeve me kontakt direkt dhe avancim profesional, përmes shkëmbimit të eksperiencave të përbashkëta përmes pjesëmarrjes në seminare – workshop-eve. Plani i trajnimeve zhvillohet në bazë të analizimit të nevojave të grup bashkësive të ndryshme të audituesve, si auditues të rinj, auditues të sapo ardhur, me eksperiencë, etj.
6.4	Pilotimi i metodologjive të zhvilluara.	Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së /IPA	Me qëllim sigurimit e një zhvillimi të konsoliduar dhe afatgjatë, zhvillimi i metodologjive kalon në një proces feedback-u përmes auditimeve pilot. Shembuj janë Urdhri nr 77 datë 30.06.2016 për ngritjen e grupit të punës për përmirësimin e manualeve të auditimit financiar dhe të përputhshmërisë reflektuar rekomandimeve të SIGMA-s dhe aktivitetit të implementimit të projektit IPA 2013, Urdhri nr 12 datë 28.01.2016 për ngritjen e grupeve të punës, që do të punojnë për organizimin dhe ndjekjen e procesit të rishikimit mes kolegësh (peer review).

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
6.5	Performanca e trajnimeve.	Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Ekzistojnë procedura mbi vlerësimin e performancës së trajnimeve, si në nivel objektiv (25 ditë/auditues) ashtu edhe në nivel testimi të djeve të përfutur, shembuj Urdhri 32 dt 07.03.2016 për trajnimin dhe testimin e stafit të rekrutuar, Urdhri nr 82 datë 16.07.2016 "Për edukimin e vazhdueshëm profesional të punonjëseve", etj.
6.6	Certifikimi i Audituesit të Jashtëm Shtetëror në funksion të zhvillimit dhe mbajtjes së një trupe profesioniste audituesish publikë .	Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Viti 2017		Inicimi i amendeve ligjore, për të paraqitur në Kuvend kërkesën për certifikimin e audituesit të KLSH.
7	KLSH gjatë vitit 2016 e në vijim të zbatojë strategjinë e menaxhimit të kontrollit të riskut me qëllim identifikimin, analizimin dhe monitorimin e risqeve kryesore që shoqërojnë përgjegjësitë e KLSH në funksion të minimizimit të ngjarjeve negative të paparashikuara dhe maksimizimit e mundësive gjatë veprimtarisë audituese;				
7.1	Ngritja e ekipit të menaxhimit të riskut me përfaqësues nga të gjitha strukturat njësit e brendshme të institucionit në zbatim të kërkesave të Ligjit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e akteve nënligjore, dalë në zbatim të tij. Implementimi i rekomandimeve dhe konkluzioneve të rezultuara nga Konferenca e IV shkencore e KLSH-së "Analiza e riskut", duke i jetësuar dhe zbatuar ato në menaxhimin institucional të KLSH-së në periudhat në vijim.	Sekretari i Përgjithshëm, Drejtorët e Drejtorive të Përkatesë, Drejtoria. Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Urdhri i Kryetarit për ngritjen e ekipit të menaxhimit të riskut. Implementimi i rekomandimeve të rezultuara nga Konferenca Shkencore "Analiza e riskut", referuar botimit të KLSH-seë "Analiza e riskut", Vol I&II, kapitulli "Konkluzione dhe rekomandime".
7.2	Hartimi i planit për zhvillimin dhe konsolidimin e sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit në KLSH.	Sekretari i Përgjithshëm, Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Në vijim të përmirësimit të kuadrit rregullator të menaxhimit financiar dhe të kontrollit hartimi i dokumentit në përputhje me kërkesat e Ligjit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe akteve të nxjerra në zbatim të tij .
7.3	Monitorimi i strategjisë së Menaxhimit të Riskut në drejtim të adresimit të risqeve vlerësimit kriteret e risqeve kryesore të institucionit, etj.	Sekretari i Përgjithshëm, Drejtorët e	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Përpilimi i dokumentit dhe matricave përkatëse për të reflektuar vlerësimet e riskut të fushës.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
		Drejtorive përkatëse Drejtoria Metodologjisë dhe Zhvillimit			
7.4	Regjistrimi i riskut (manaxherial, institucional, veprimtarie audituese, regjistër aktivesh).	Sekretari i Përgjithshëm, Drejtorët e Drejtorive përkatëse, Drejtoria Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Zgjerim i regjistrimit të riskut duke përfshirë elementët e rinj të menaxhimit financiar dhe kontrollit që do të vijnë si rezultat i dokumentit.
7.5	Monitorimi në vijimësi i strategjisë së menaxhimit të Riskut miratuar me Vendim të Kryetarit nr. 41 datë 30.03.2015.	Sekretari i Përgjithshëm, Drejtorët e Drejtorive përkatëse, Drejtoria Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Me Vendimin e Kryetarit nr 123 datë 29.09.2016 është miratuar Raporti i monitorimit të Strategjisë së Menaxhimit të Riskut për KLSH-në.
8	KLSH, në zbatim të kërkesave të ligjit dhe standardeve ndërkombëtare të auditimit, duhet të rrisë adresimin e rekomandimeve në sektorë me impakt në publik, duke synuar që të jenë vlerë e shtuar në mirëqenien qytetare si dhe të kërkojë ndjekjen e zbatimit të tyre në mënyrë të vazhdueshme.				
8.1	Hartimi i një udhëzimi të ri mbi ndjekjen dhe dokumentimin e zbatimit të rekomandimeve, i cili adreson një metodë të unifikuar të auditimit si dhe aspektet e ballafaqimit të rekomandimeve të dhëna me qëndrimin e subjekteve të audituara përmes argumentimit të nevojës korrigjuese në funksion të miradministrimit të fondëve publike.	Kryetari Drejtor/ Sekretari i Përgjithshëm Drejtorët të Departamenteve të Auditimit, Auditues, Kryeauditues	Nëntor 2016	Buxheti i KLSH-së	Udhëzimi nr 1 datë 4.11.2016 "Për procedurat për ndjekjen dhe dokumentimin e punës në auditimin e verifikimit të zbatimit të rekomandimeve të Kontrollit të Lartë të Shtetit".

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
8.2	Në rastet e moszbatimit të rekomandimeve për masa shpërbilimi në funksion të rritjes së përgjegjshmërisë dhe llogaridhënies, për zbatimin e rekomandimeve KLSH, bazuar në kompetencat që jep Ligji 154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e KLSH-së" do të rikërkojë dhe do të drejtohet edhe instancave më të larta shtetërore për zbatimin e rekomandimeve.	Kryetari Drejtor/Sekretar i përgjithshëm Drejtorë të Departamenteve të. Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Praktikat e adresimit të rekomandimeve instancave më të larta shtetërore. Të bashkëpunohet me strukturat e Kuvendit, Komisionin e Ekonomisë dhe Financave, duke adresuar kërkesën për suport që Kuvendi të detyrojë Qeverinë të nxjerrë Urdhërin përkatës, pra një rregullim ligjor, që do të mundësonte trajtimin e rekomandimeve të KLSH-së, si detyrim funksional dhe administrativ nga strukturat e audituara. Konstatohet që ky urdhër ka munguar prej tre vitesh, duke reflektuar një ulje të ndjeshme të zbatimit të rekomandimeve nga ekzekutivi në harkun kohor të tre viteve të fundit.
8.2	Zhvillimi i koncepteve të aplikimit të një Sistemi i IT, si mbështetje për ndjekjen e konkluzioneve të auditimeve si dhe zbatimit të rekomandimeve	Ekspertët e IPA-s, Drejtorja e Auditimit IT, Drejtorja e IT dhe Logjistikës	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së/ IPA	Sistemi IT për gjenerimin e të dhënave në procesin e ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve.
8.3	Zhvillimi i metodologjive për raportimin e auditimit dhe ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve.	KLSH/IPA	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së/ IPA	Me ndihmën e ekspertëve të IPA do të zhvillohet metodologjia e ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve.
9	KLSH të fuqizojë procesin e kontrollit të sigurimit të cilësisë, në zbatim të ISSAI-40, si një proces i cili synon të garantojë shqyrtimin dhe analizën e brendshme të çdo procesi auditimi, në përfundim të procedurave të shqyrtimit të rekomandimeve nga institucioni i audituar dhe të marrjes së vendimeve përkatëse. Analiza duhet të fokusohet në trajtimin e argumentave dhe sidomos referencave ligjore të përdorura nga personat përgjegjës, të cilët brenda institucionit të audituar kanë përgjegjësinë e shqyrtimit dhe marrjes së vendimeve në lidhje me rekomandimet;				
9.1	Përgatitja e raporteve vjetore periodike të sigurimit të cilësisë së auditimit referuar kërkesave të ISSAI 40 "Kontrolli dhe Sigurimi i Cilësisë" Hartimi i raportit të sigurimit të cilësisë dhe	Sekretari / Drejtori i Përgjithshëm, Drejtorja e	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Do të përpilohen raporte të zhvillimit dhe për këto do të vihet në dijeni stafi auditues dhe menaxherial.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	përpilimi i një dokumenti / qarkoreje mbi rekomandimet për përmirësimin e veprimtarisë audituese.	Metodologjisë dhe Zhvillimit, Drejtoria e Kontrollit të Cilësisë, Departamentet e Auditimit.			
9.2	Zhvillimi i procesit të mini peer-review të kontrollit dhe sigurimit të cilësisë për auditimet e vitit 2016 në bashkëpunim me ekspertë të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit.	Departamenti Juridik Kontrollit e Sigurimit të Cilësisë, Drejtoria e Kontrollit të Cilësisë.			Raportet e rezultuara nga misionet e peer-review me organizatat partnere.
9.1	Përgatitja e Dokumentit të Politikave të Menaxhimit të Kontrollit dhe Sigurimit të Cilësisë, në të cilin do të përcaktohen: Objektivat e politikave, Përgjegjësitë e menaxhimit, kërkesat etike, menaxhimi i burimeve njerëzore marrëdhëniet me palët e interesit, etj.	Sekretari i Përgjithshëm, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit, Grupi i punës, Drejtoria e Kontrollit të Cilësisë, Ekspertët e IPA	Në vijimësi	Buxheti KLSH-së / IPA	Pjesë e bashkëpunimit me ekspertët e projektit IPA, në drejtim të zhvillimit të metodologjisë audituese dhe kapaciteteve raportuese është në proces përpilimi i dokumentit të politikave.
9.3	Zhvillimi i dokumentit të metodologjisë së menaxhimit të procesit të përbërë nga: Kontrolli i Cilësisë, Sigurimi i Cilësisë dhe Menaxhimi Institucional	Sekretari i përgjithshëm Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit, Grupi i punës, Ekspertët e IPA			Pjesë e bashkëpunimit me ekspertët e projektit IPA në drejtim të zhvillimit të metodologjisë audituese dhe kapaciteteve raportuese është në proces përpilimi i dokumentit të metodologjisë.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
9.4	Hartimi i listave kontrolluese (check list) për të gjitha fazat e projektit të auditimit (Planifikimi i Auditimit, Puna në Terren dhe Raportimi i Auditimit).	Sekretari i përgjithshëm Drejtorja e Metodologjisë dhe Zhvillimit, Grupi i punës, Ekspertët e IPA	Tetor 2016 e në vijim	Buxheti KLSH-së/ IPA	Pjesë e aktivitetit është hartimi i check listave në referuar tipeve të ndryshme të auditimit që zhvillohen në KLSH.
9.5	Vizitë pune, workshop për kontrollin e cilësisë në SAI-n e Kroacisë	KLSH/SAI Kroat	Sipas kalenda rit të IPA-s	IPA	Në vijimësi, pjesë e projektit IPA
10	KLSH duhet të angazhohet për të rritur bashkëpunimin institucional me Prokurorinë e Përgjithshme, nëpërmjet monitorimit të ecurisë së padive penale dhe të zhvilloj një analizë fundore të saj në rastet e pushimit të çështjeve ose mos fillimit të çështjeve të referuara nga KLSH në organin e akuzës. Kjo do të shërbej për të kryer një analizë përfundimtare më të plotë si dhe kontrollin e cilësisë së vetë raporteve të auditimit.				
10.1	Zhvillimi i misioneve të peer-review në bashkëpunim me OJF-të mbi ecurinë e praktikave dërguar prokurorisë dhe mbi kontrollin e cilësisë së raporteve të auditimit.	Departamenti Juridik, Drejtoria e Kontrollit dhe Sigurimit të Cilësisë	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	Zhvillimi i misioneve dhe raporti i rezultuar nga misioni.
10.2	Forcimi i bashkëpunimit të mirë me Prokurorin e Përgjithshëm, ripunimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimit dhe shtrirja e bashkëpunimit edhe në fushën e trajnimeve apo aktiviteteve informuese të lidhura me luftën ndaj korrupsionit	Kryetari, Departamenti Juridik, Drejtoria e Kontrollit dhe Sigurimit të Cilësisë, Departamenti i Politikave të Auditimit, Drejtorja e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi		Marrëveshje e re Bashkëpunimi me institucionin e Prokurorit të Përgjithshëm. Kryerja e aktiviteteve të përbashkëta të trajnimit.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
10.3	Bashkëpunim me OPDAT	Kryetari, Departamenti Juridik, Drejtoria e Kontrollit dhe Sigurimit të Cilësisë	Në vijimësi		
10.4	Bashkëpunimi me strukturat e reja, të cilat do të krijohen nga reforma në Drejtësi	Kryetari, Sekretari i Përgjithshëm, Departamenti Juridik, Drejtoria e Kontrollit dhe Sigurimit të Cilësisë	Në vijimësi		Institucionalizimi me anë të Marrëveshjeve të Bashkëpunimit të marrëdhënive dhe ndërveprimit në luftën kundër korrupsionit.
11	KLSH duke filluar nga viti i ardhshëm e në vijim, duhet të bëjë pjesë integrale të raportit vjetor që paraqitet në Kuvend, edhe një raport që përfshin shkallën dhe mënyrën e zbatimit të rekomandimeve, si dhe një raport mbi kontrollin e sigurimit të cilësisë të veprimtarisë auditive;				
11.1	Kryerja përgjatë muajit nëntor-dhjetor 2016, nga çdo departament auditimi i verifikimit të zbatimit të rekomandimeve për auditimet e kryera gjatë vitit 2015-shtator 2016. Qëllimi i është monitorimi dhe nxjerrja e të dhënave nëse rekomandimet pranuar, janë zbatuar, janë zbatuar pjesërisht apo nuk janë zbatuar fare.	Kryetari Drejtor/Sekretar i Përgjithshëm, Drejtorët e Departamenteve të Auditimit	Janar 2017	Buxheti i KLSH-së	Raporti i konsoliduar i ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve.
11.2	Rezultatet e auditimeve për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve, sikurse është vepruar deri më tani do të jenë pjesë e Raportit Vjetor të veprimtarisë së KLSH-së për vitin 2016, që do i paraqitet Kuvendit.	Kryetari, Sekretari i Përgjithshëm	Mars 2017	Buxheti i KLSH-së	Raporti vjetor i performancës që KLSH paraqet në Kuvend. Raporte për Komisione të veçanta të Kuvendit.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
11.3	Raporti i konsoliduar i zbatimit të rekomandimeve dhe Raporti i Sigurimit të Cilësisë do të bashkëlidhen Raportit të Performancës vjetore të KLSH-së.	Kryetari, Sekretar i Përgjithshëm	Mars 2017	Buxheti i KLSH-së	Raporti i konsoliduar i zbatimit të rekomandimeve dhe Raportit i Sigurimit të Cilësisë.
12	KLSH duke filluar nga viti i ardhshëm, të bëjë pjesë integrale të raportit vjetor të performancës së KLSH, analizën e shkallës së evadimit dhe zbatimit të rekomandimeve që kanë në përmbajtje të tyre masa zhdëmtimi;				
12.1	Kryerja e analizës së zbatimit të rekomandimeve për masa zhdëmtimi në nivel institucional dhe trajtimi në një kapitull të veçantë në Raportin e Performancës vjetore të KLSH-s, që do të paraqitet në Kuvend.	Sekretar/ Drejtor i Përgjithshëm, Departamentet e Auditimit	Mars 2017	Buxheti i KLSH-së	Trajtim në detaje i masave për zhdëmtim dëmi ekonomik sipas natyrës së dëmit dhe sipas institucioneve .
12.2	Informacion i hollësishëm, në trajtën e evidencave statistikore për masat e zhdëmtimit do të bashkëlidhen Raportit të Performancës Vjetore të vitit 2016.	Sekretar/ Drejtor i Përgjithshëm, Departamentet e Auditimit, Sektori i Statistikave	Mars 2017	Buxheti i KLSH-së	Informacion (Evidenca statistikore) bashkëlidhur raportit të performancës vjetore 2016.
13	KLSH, në kuadër të bashkëpunimit institucional, për intensifikimin e luftës kundër marrëveshjet/memorandumet e bashkëpunimit me institucionet dhe organet ligjzbatuese, fondve dhe pasurive publike, duhet të rishikojë marrëveshjet/memorandumet e bashkëpunimit me institucionet dhe organet ligjzbatuese, për t'iu përgjigjur sfidave dhe kërkesave të kohës				
13.1	Rishikimi i Marrëveshjeve ekzistuese të bashkëpunimit që KLSH ka lidhur me Institucionet ligj zbatuese në kuadrin e reformës në drejtësi	Departamenti Juridik Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës.	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	Marrëveshjet e reja të lidhura me Institucionet ligj zbatuese të angazhuara me luftën kundër korrupsionit
13.2	Rritja e konsolidimi i marrëdhënieve të bashkëpunimit me agjencitë e angazhuara në luftën kundër korrupsionit (si Prokuroria e Shtetit, Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive, Autoriteti i Konkurrencës, etj.)	Departamenti Juridik Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës.	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	Numri i praktikave dhe korrespondencat nder institucionale me agjencitë e angazhuara kundër korrupsionit. Pjesëmarrje aktive dhe kontributeve në marrëveshjet e bashkëpunimit të KLSH-së me institucionet e përfshira në luftën kundër mashtrimit dhe korrupsionit.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
14	KLSH të vijojë përqendrimin e punës së tij në intensifikimin e procesit auditues për të parandaluar, zbuluar dhe denoncuar aktet korruptive në funksion të forcimit të kulturës së ndërkohshme dhe të mirëqeverisjes.	KLSH			
14.1	Zhvillimi i metodologjisë për orientimin e auditimit bazuar në riskun për mashtrim dhe korrupsion Referuar aktiviteteve që do të kryhen si rezultat e implementimit të projektit IPA 2013 për këtë komponent është parashikuar: 1-Zhvillimi i manualit të auditimit referuar çështjeve mashtrimi dhe korrupsionit 2-Zhvillimi i qasjes bazuar në risk se planifikimit strategjik të auditimeve financiare dhe të përputhshmërisë. Në këto metodologji do të reflektohen edhe rekomandimet dhe mësimet e nxjerra nga Konferenca Shkencore e KLSH-së, organizuar në Qershor të vitit 2016 me tem, “Analiza e Riskut”.	Departamenti Juridik Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës, Departamenti Politikave të Auditimit, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit/IPA	Zhvillimi i metodologjisë për orientimin e auditimit bazuar në riskun e mashtrimit dhe korrupsionit do të vijojë të jetë në fokus të veprimtarisë menaxheriale nën objektivin të zhvillimit të vazhdueshëm profesional të stafit auditues dhe hartimit të kuadrit rregullativ të fushës. Metodologjia do të synojë orientimin e veprimtarisë audituese të KLSH-së në ata sektorë të ekonomisë, në të cilët risku i mashtrimit dhe korrupsionit është i konsiderueshëm.
14.2	Zhvillimi i trajnimeve specifike të stafit në lidhje me auditimin e mashtrimit dhe të korrupsionit	Departamenti Politikave të Auditimit, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit.	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit / IPA	Në bazë të planit të implementimit të Projektit IPA (aktiviteti 2.1.2) përgjatë Shtator u kryen trajnime nga ekspertët polake (Zyra Antikorrupsionit e Polonisë në bashkëpunim me NIK-un Polak) me objekt auditimin e mashtrimit dhe korrupsionit dhe përfshirë sistemin e sinjalizuesve (whistle blower), si një metodologji specifike në këtë fushë. Në dispozicion të stafit auditues për zgjerimin e njohurive u vunë dokumente materiale dhe metodologji voluminoze (rreth 400 faqe), që kishin të bënin me çështje të lidhura me auditimin e mashtrimit dhe korrupsionit. Do të vijohet me planifikimin e trajnimeve specifike, me objekt ngritjen e kapaciteteve audituese për mashtrimin dhe korrupsionin.

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
14.3	Ndjekja me prioritet dhe evidentimi i rasteve të denoncimit të korrupsionit nga mediat, publiku si dhe të mesazheve që vijnë nga Kuvendi i Shqipërisë.	Drejtoria e Komunikimit Botimeve, Marrëdhënieve me Jashtë, Departamentet e Auditimit	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit	Grupet e auditimit do të shqyrtojnë dhe përpunojnë informacionin e rezultuar nga denoncimet në medianë e shkruar, apo elektronike të rastet e korrupsionit, mashtrimit dhe shkeljeve të ligshmërisë, si dhe do të zbatojnë procedurat për evidentimin dhe regjistrimin si indicie të auditimit të sinjalizimeve dhe ankesave nga qytetarët mediat, etj.
14.4	Shkëmbimi i përvojës me SAI-t homologe me përvojë në fushën e auditimit të mashtrimeve financiare.	Drejtoria e Komunikimit Botimeve, Marrëdhënieve me Jashtë.	Në vijimësi	Buxheti i Shtetit SAI, partner	Pjesëmarrja dhe kontributi në aktivitete ndërkombëtare të komunitetit të INTOSAI-t me objekt auditimin e mashtrimeve financiare.
14.5	Zbatimi i rekomandimeve të				
15	REKOMANDIME ADRESUAR KUVENDIT: Kuvendi i Shqipërisë, në funksion të detyrimeve të tij kushtetuese, por dhe në zbatim të rekomandimeve të Progres raportit 2015 për ngritjen e një mekanizmi më efikas nga Kuvendi për zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së, shpreh angazhimin e tij maksimal në këtë drejtim, me qëllim përmirësimin e bashkëpunimit dhe ushtrimin e kontrollit parlamentar për zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së sa më poshtë:				
	- Të bashkëpunojë me KLSH-në dhe Qeverinë, që të rritet shkalla e ndërvëprimit gjithëpërfshirës me të gjitha institucionet e administratës publike për zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së; - Për rekomandimet në aspektin e përmirësimit të legjislacionit, sugjerohet që Kuvendi dhe KLSH-ja të organizojnë, të paktën 2 herë në vit, seanca dëgjimore me institucionet përkatëse dhe grupet e interesit, me qëllim vlerësimin e situatës ligjore dhe finalizimin e nismave ligjvënës;	Kryetari, Sekretar/ Drejtor i Përgjithshëm, Drejtorët e Departamenteve dhe Drejtorive, i gjithë stafi i KLSH-së	Në vijimësi	Buxheti i KLSH-së	KLSH shpreh zyrëtarisht nëpërmjet edhe këtij Plani Veprimi, angazhimin maksimal në përmirësimin e detyrimeve, që rrjedhin nga kjo rezolutë dhe njëherazi shpreh dakortësinë për këto rekomandime. Në këtë aspekt KLSH do të intensifikojë marrëdhëniet me Parlamentin, si dhe inkurajon krijimin e Nënkomisionit Parlamentar i dedikuar për veprimtarinë e KLSH-së, brenda Komisionit për Ekonominë dhe Financat konsideruar, si një mekanizëm mjaft efikas për realizimin e mbikëqyrjes parlamentare por edhe njëherazi si një

Nr.	Rekomandimi i Kuvendit	Struktura zbatuese në KLSH	Koha e zbatimit	Fondet e duhura për zbatim	Treguesi i rezultateve
	angazhohet që të realizojë auditimin e llogarive financiare të KLSH-së dhe t'i bëjë ato publike; - Të shikojë mundësinë e krijimit të Nënkomisionit parlamentar brenda Komisionit për Ekonominë dhe Financat për të monitoruar në mënyrë sistematike aktivitetin e KLSH-së dhe zbatimin e rekomandimeve.				institucionalizim i praktikave më të mira në Komunitetin e INTOSAI-t.

ANEKSE

EVIDENCA E KALLËZIMEVE PENALE
PËR PERIUDHËN JANAR – DHJETOR 2016

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
1	Autoriteti Rrugor Shqipëtar	Nr.787/15 dt.22.02.2016	5	- Kryetari i Këshillit Teknik/ Drejtor i Përgjithshëm i ARRSH - 4 Anëtar i Grupit të Hartimit të Termave të Referencave	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Vendim pushimi Nr.363/25 dt.18.07.2016	174,254	Departamenti i Auditimit të Buxhetit Qendror, Administratës së Lartë Publike, Menaxhimit Financiar dhe Auditimit të Brendshëm
2	Qendra Spitalore Universitare "Nënë Tereza", Tiranë	Nr.789/16 dt.18.04.2016	1	- Ndjekëse e monitorimit të kontratës/ Mjeke Nefrologe	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		
3	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	Nr.1131/17 dt.19.07.2016	1	- Kryetare e KOZ	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Vendim mos fillimi dhe pushimi Nr.363/40 dt.16.09.2016	351,179	

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
4	Ajencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit	Nr.1134/30 dt.23.07.2016	3	- 3 Anëtarë të KVO	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Buxhetit Qendror, Administratës së Lartë Publike, Menaxhimit Financiar dhe Auditimit të Brendshëm
5	Autoriteti Rrugor Shqipëtar	Nr.508/8 dt.07.09.2016	1	Rivlerësim	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Vendim pushimi Nr.2651 dt.30.06.2016		
6	Drejtorja e Policisë së Shtetit	Nr. 871/13 dt.10.01.2017	7	- Kryetar grupi për hartimin e termave të referencave, anëtar i Njp - 3 Anëtarë të grupit për hartimin e termave të referencave, anëtar i Njp - Kryetari i KVO-së - 2 Anëtarë të KVO-së	Neni 248 dhe 258 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		
7	ARRSH Projekti: Ndërtimi i segmentit "By-pass Fier-Vlorë"	Nr. 817/13, dt.04.01.2017	1	- Përgjegjës i Sektorit të Zhvillimit të Projekteve të huaja dhe të Brendshme	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Investimeve dhe Projekteve me Financime të Huaja, Shoqëria Publike

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
8	Spitali Universitar "Shefqet Ndroqi", Tiranë	Nr. 1211/8 dt.17.05.2016	1	- Drejtor i Spitalit	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	35,268	Departamenti i Auditimit të Investimeve dhe
9	Autoriteti Portual Durrës	Nr. 415/21 dt.02.11.2016	1	- Drejtor i Përgjithshëm	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim	217,142	Projekteve me Financime të Huaja, Shoqërie Publike
10	Albpetrol sh.a	Nr. 814/21 dt.10.01.2017		Indicie	Indicie	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
11	Bashkia Lezhë	Nr.1105/15 dt.30.05.2016	1	- Përfaqësues Ligjor i firmës Mbikëqyrëse	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	22,428	
12	Bashkia Përmet	Nr.997/15 dt.31.05.2016	3	- Ish zv/Kryetar i Bashkisë Përmet - Drejtor i Ujësjellës Kanalizimeve - Specialiste në Sektorin e Marrëdhënieve me Publikun	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	7,056	Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
13	Bashkia Skrapar	Nr.1196/17 dt.31.05.2016	5	- Ish nënkryetari i Bashkisë/kreu i KVO - Drejtor Finance/anëtar i KVO - Drejtor Planifikim Territori/anëtar KVO - Mbikëqyrës punimesh - Mbikëqyrës punimesh	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	7,698	

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
14	Bashkia Poliçan	Nr.1194/12 dt.31.5.2016	1	- Kreu i Bashkisë/titullari i AK	Indicie	Indicie		
15	Bashkia Konispol, ish Komuna Markat	Nr.128/16 dt.01.06.2016	9	- 2 Ish Juristë/NJP - Ish Përgjegjës Finance/ NJP - Ish përgjegjës i zyrës së urbanistikës/anëtar KVO - Ish përgjegjës zyrës së shërbimeve/anëtar KVO - Ish ekonomiste/ NJP - Ish inspektor zyra taksave/anëtar i KVO - Ish financier/anëtar NJP - Ish Përgjegjës i zyrës së taksave/anëtare KVO	Nenet 186 dhe 258 të Kodit Penal "Falsifikimi i dokumenteve" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
16	Bashkia Konispol, ish Komuna Markat	Nr.128/18 dt.01.06.2016	2	- Mbikëqyrëse e punimeve, përfaqësuese ligjore e Palma konstruksion - Përfaqësuese ligjore e firmës Nika sh.p.k.	Nenet 186 e 258 të Kodit Penal "Falsifikimi i dokumenteve" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	15,319	

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
17	Bashkia Konispol, ish Komuna Markat	Nr.128/17 dt.01.06.2016	2	- Drejtor i Urbanistikës, anëtar i NJP - Inspektor i IMTV/anëtar i NJP	Nenet 185 dhe 258 të Kodit Penal "Falsifikimi i dokumenteve" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
18	Bashkia Mallakastër	Nr.1195/15 dt.16.06.2016	5	- Zv/kryetar i Bashkisë/kryetar i KVO - Drejtor Finance/anëtar i KVO - Specialist Urbanist/anëtar KVO - Specialist Finance/anëtar i KVO - Specialist taksa-vendore/anëtar KVO	Nenet 258 i Kodit Penal, "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
19	Bashkia Mallakastër Ish Komuna Fratar	Nr.1195 /16 dt.16.06.2016	3	- Ish kryetar i Komunës Fratar/anëtar KVO - Ish Përgjegjës i Financës/anëtar i KVO - Punonjëse arkivit, anëtar i KVO	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
20	Bashkia Mallakastër, ish Komuna Fratar	Nr.1195 /17 dt.16.06.2016	3	- Përgjegjës i Financës së ish Komunës Fratar/anëtar i KVO - 2 Specialistë	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Indicie		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
21	Bashkia Berat	Nr.1104/14 dt.29.06.2016	6	- Ish specialist në Drejtorinë e Planifikimit të Territorit - Ish Drejtore e Drejtorisë Juridike - Ish N/Kryetare e Bashkisë - Drejtore në Drejtorinë e Aseteve - Drejtore Finance - Ish Drejtor në Drejtorinë e Planifikimit të Territorit	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	5,083	
22	Komuna Balldre, Lezhë	Nr.767/15 dt.10.07.2016	1	- Ish kryetar i Komunës Balldren, Lezhë	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
23	Bashkia Mirditë	Nr.384/14 dt.02.09.2016	1	- Mbikëqyrës i Punimeve	Nenet 186 dhe 258 të Kodit Penal "Falsifikimi i dokumenteve" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	12,308	Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
24	Bashkia Belsh	Nr.1103/15 dt.05.09.2016	4	- Ish Kryetar Bashkie - Ish Drejtor Finance - 2 Specialistë të urbanistikës	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
25	Bashkia Pogradec	Nr.389/16 dt.30.9.2016	2	- 2 Mbikëqyrës Punimesh	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	14,175	Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
26	Bashkia Pogradec	Nr.389/15 dt.30.09.2016	7	- Ish Kryetar i Komuna Buçimas/ titullar i AK - Juristit të Njesisë së Prokurimit - 5 Specialistë të Njesisë së Prokurimit	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
27	Bashkia Lushnjë, ish Komuna Karbunarë	Nr.242/16 dt.13.10.2016	4	- Ish Kryetar Komune - 3 Anëtarë të KVO	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Vlerësim		Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
28	Bashkia Përrenjas, ish Komuna Qukës	Nr.509/11 dt.13.10.2016	3	- Kryetar i KVO - 2 Anëtarë të KVO	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		
29	Bashkia Berat	Nr.709/12 dt.13.10.2016		Indicie	Indicie	Indicie		
30	Bashkia Berat	Nr.1104/19 dt.14.10.2016		Indicie	Indicie	Indicie		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
								Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
31	Bashkia Berat	Nr. 1104/20 dt. 14.10.2016		Indicie	Indicie	Indicie		
32	Bashkia Devoll, ish komunat Progër dhe Hoçisht	Nr. 732/11 dt. 23.12.2016	6	- 6 Anëtarë të KVO	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim	5,769,258	
33	Bashkia Devoll, ish Bashkia Bilisht	Nr. 732/12 dt. 23.12.2016	3	- Ish Kryetar Bashkie - Ish Përgjegjës Sektori - Përgjegjës Sektori	Indicie	Indicie	17,263,893	
34	Prefektura e Qarkut Korçë	Nr. 147 dt. 19.12.2016	8	- Drejtor i KVVTP - 5 Specialistë KVVTP - 2 ish Specialistë KVVTP	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
35	Bashkia Dibrë, ish Komuna Maqellar	Nr. 731/11 dt.19.12.2016	3	- 3 Anëtarë të KVO	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Buxhetit të Pushtetit Vendor
36	Këshilli i Qarkut Gjirokastrë	Nr. 1021/7 dt.30.12.2016	5	- 2 Hartues projektsh - Mbikëqyrës punimesh - Drejtues teknik kompanie - Administrator kompanie	Nenet 248 dhe 258 të Kodit Penal, "Shpërdorim i detyrës" dhe "Shkelje e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike"	Në hetim		
37	Bashkia Këlcyrë	Nr. 734/11 dt.30.12.2016		Indicie	Indicie	Në hetim	14,693,493	

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
38	Ujësjiellës Kanalizime sh.a. Pogradec	Nr. 275/8 dt.20.04.2016	1	- Ish drejtor i institucionit	Nenet 248 dhe 186 të Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës" dhe "Falsifikimi i dokumenteve"	Në hetim		Departamenti Juridik, Kontrollit të zbatimit të Standardeve dhe Etikës
39	ZRPP Shkodër	Nr.702/22 dt.11.01.2016	14	- 4 Ish regjistrues - 5 Hartografe - 4 Juristë - 1 Ish jurist	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Administrimit të Aseteve, Kontrollit të Territorit dhe Mbrojtjes së Mjedisit
40	ZRVPP Tiranë	Nr.703/22 dt.20.01.2016	8	- 2 Ish regjistrues - 1 Ish përgjegjës zone - 1 Ish jurist - 3 Ish specialistë - 1 Ish specialist hartograf	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
41	ZRVPP Tiranë	Nr.703/23 dt.20.01.2016	1	- Indicie	Neni 281 i Kodit të Procedurë Penale "Kallëzim nga nëpunësit publik"	Vendim pushimi Nr.2383 dt.10.07.2016		Departamenti i Auditimit të Administrimit të Aseteve, Kontrollit të Territorit dhe Mbrojtjes së Mjedisit
42	ALUIZNI Elbasan	Nr.130/10 dt.31.05.2016	3	- Ish Drejtor i ALUIZNI - Ish Përgjegjës Sektori Specialiste çështjesh pronësie	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		
43	ALUIZNI Gjirokastrë	Nr. 765/20 dt.13.06.2016	8	- Drejtor i ALUIZNI - Ish Drejtor i ALUIZNI - 4 Ish specialist legalizimi - 2 Ish hartograf	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		
44	ZVRPP Gjirokastrë	Nr. 1102/14 dt.17.06.2016	5	- Regjistruues - Hartograf - 2 Ish Hartografë - Ish Jurist	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
45	ZVRPP Berat	Nr. 189/9 dt.01.09.2016	15	- Regjistruues - 2 Ish Regjistruues - 2 Ish specialist - 2 Ish përgjegjës - 3 Ish hartografë - Hartograf - Përgjegjës Sektori - 3 Juristë	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Administrimit të Aseteve, Kontrollit të Territorit dhe Mbrojtjes së Mjedisit
46	ZVRPP Kukës	Nr. 311/2 dt.02.09.2016	4	- Ish Regjistruues - Ish hartograf - 2 Juristë	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim	14,267	
47	ZVRPP Kuçovë	Nr. 529/11 dt.30.09.2016	3	- Ish Regjistruues - Ish Regjistruues, ish Hartograf - Hartograf	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		
48	ZVRPP Lushnjë	Nr.812/21 dt.27.12.2016	9	- 4 ish Regjistruues - 5 Specialistë - një ish Specialist	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot. data e kallëzimit	Nr. Pers.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Dëmi ekonomik në 000/lekë	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
49	ZVRPP Devoll	Nr.608/13 dt.11.11.2016	12	- Regjistrues - 5 ish Regjistrues - 5 juristë - Përgjegjës Sektori/Hartograf	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Në hetim		Departamenti i Auditimit të Administrimit të Aseteve, Kontrollit të Territorit dhe Mbrojtjes së Mjedisit
	Gjithësej 49 kallëzime penale		191	Për 191 persona			38,612,355	

Burimi KLSH

**EVIDENCA E KALLËZIMEVE PENALE
TË ANKIMUARA NË GJYKATË 2016**

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., Data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar në gjykatë	Gjendja e kallëzimit
1	Bashkia Patos	Nr. 31/14 dt.08.09.2015	4	- Kryetar i Bashkisë; - Kryetare e vlerësimit të ofertave; - Dy jurist.	Neni 258 "Shpërdorim i detyrës", parashikuar nga Ligji Nr. 7895, datë 27.01.1995 "Kodi Penal i Republikës	Nr. 4411/2 dt.29.04.2016	Nr. 363/12 dt.6.05.2016	
2	Bashkia Kavajë	Nr. 276/14 dt.31.08.2015	5	- Kryetar i Bashkisë; - Tre ish Drejtorët e Planifikimit të Territorit; - Përgjegjëse e Sektorit të Urbanistikës.	Neni 248 "Shpërdorim i detyrës", parashikuar nga Ligji Nr. 7895, datë 27.01.1995 "Kodi Penal i Republikës	Nr. 1910 dt.22.04.2016	Nr. 363/13 dt.06.05.2016	Ankimuar në Gjykatën e Apelit Nr. 363/29 dt.27.07.2016

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., Data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar në gjykatë	Gjendja e kallëzimit
3	Albpetrol Fier	Nr. 528/28 dt.24.09.2014	5	- Administratori i shoqërisë - Drejtor drejtorie - Specialist - Shëfë finance - Kryeinxhinier	Neni 333/a, 248, 258, 244,135 i Kodit Penal "Grupit të strukturuar kriminal", "Shpërdorim detyrë", "Shkelje të barazisë së pjesëmarrësve në tenderë apo ankande publike ", "Korrupsion aktiv/pasiv të personave që ushtrojnë funksione publike/funksionarëve të lartë shtetëror", "Vjedhjes së kryer duke shpërdoruar detyrën".	Nr. 4864 dt.11.05.2016	Nr. 363/15 dt.19.05.2016	Në gjykim
4	OSHEE	Nr. 495/21, dt.25.09.2015	3	- Ish Administrator i shoqërisë - Ish Drejtor Departamenti - Ish Drejtor	Neni 248 i Kodit penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 12673 dt.22.04.2016	Nr. 363 dt.29.04.2016	Në favor të KLSH-së, me vendim gjykatë

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., Data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar në gjykatë	Gjendja e kallëzimit
5	ZRVPP Tiranë	Nr.703/23 dt.20.01.2016	8	- 2 ish Regjistruues - Ish Përgjegjës zone - 3 ish specialist - Specialist hartograf - Ish iurist	Neni 248 i Kodit penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.2383 dt.10.07.2016	363/37 dt.08.08.2016	Ankimuar në Gjykatën e Apelit Nr. 363/69 dt.22.12.2016
6	ZRVPP Tiranë (indicie)	Nr.703/23 dt.20.01.2016	1	Indicie	Indicie	Nr.2383 dt.10.07.2016	363/37 dt.08.08.2016	Në gjykim
7	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	Nr.1131/17 dt.19.07.2016	1	- Kryetare e KQZ	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.363/40 dt.07.09.2016	Nr.363/42 dt.29.09.2016	Në gjykim
8	ARRSH Projekti: Ndërtimi i aksit Tiranë-Elbasan	Nr. 508/8 dt.07.09.2016	1	- Drejtor i Njësisë së Menaxhimit të Projektit të Rrugës Tiranë-Elbasan	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.2651 dt.30.06.2016	Nr.363/26 dt.18.07.2016	Ankimuar në Gjykatën e Apelit Nr. 363/60 dt.17.11.2016

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., Data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar në gjykatë	Gjendja e kallëzimit
9	Autoriteti Rrugor Shqipëtar	Nr.787/15 dt.20.02.2016	5	- Kryetari i Këshillit Teknik/ Drejtor i Përgjithshëm i ARRSH - Anëtar i Grupit të Hartimit të Termave të Referencave - 3 Anëtarë të Grupit të Hartimit të Termave të Referencave	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.363/25 dt.18.07.2016	Nr.363/27 dt.19.07.2016	Në gjykim
10	OST Projekti i ndërtimit të Qendrës dispecer	516/13 dt.22.09.2015	2	- Ish shefes së PIU - Mbikëqyrëse kryesore të sistemit SCADA	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.9456 dt.17.07.2016	Nr. 363/35 dt.08.08.2016	Në gjykim
11	Ministria e Energjisë dhe Industrisë dhe Avokatura e Shtetit	118/13 dt.12.10.2015	2	- Ministër i Energjisë dhe industrisë, në cilësinë e Kryetarit të Grupit Punës - Avokate e Përgjithshme e Shtetit, në cilësinë e Anëtarit të Grupit të punës	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.3114/14 dt.28.07.16	Nr. 363/35 dt.08.08.2016	

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., Data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar në gjykatë	Gjendja e kallëzimit
12	Spitali Universitar "Shefqet Ndroqi", Tiranë	1211/8 dt.17.05.2016	1	- Drejtori i SUSHT	Neni 248 dhe 258 "Shpërdorim detyrës" dhe "Shkelje të barazisë së pjesëmarrësve në tenderë apo ankande publike".	Nr. 6437 dt.03.11.2016	Nr. 363/56 dt.10.11.2016	Në gjykim
13	Bashkia Lezhë	1105/15 dt.30.05.2016	1	- Përfaqësues ligjor i firmës	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 15918 dt.28.12.2016	Nr. 6/3 dt.12.01.2017	Në gjykim
	Gjithsej 13 kallëzime penale të ankimuara në gjykatë.			Për 39 persona				

Burimi KLSH

EVIDENCA E KALLËZIMEVE PENALE
TË ANKIMUARA TEK PROKURORI I PËRGJITHSHËM

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar tek Prokurori i Përgjithshëm
1	Agjencia Kombëtare e Kontrollit të Barnave	Nr. 1039/26 dt.20.06.2015	-	- Përcjellë materialet e Auditimit për vlerësim prokurorisë	Për Vlerësim	Nr. 6583 dt.20.01.16	Nr. 363/4 dt.05.04.2016
2	Instituti i Sigurimeve Shoqërore	Nr. 276/12 dt.27.08.2015	3	- Kryetar i njësies së prokurimit - Dy Anëtar i njësies së prokurimit	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 8517 dt.20.01.2016	Nr. 363/1 dt.4.03.2016
3	Bashkia Memaliaj	Nr. 111/9 dt.30.6.2015	2	- Kryetar i Bashkisë Memaliaj - Një - Inxhinier ndërtimi i kontraktuar	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 592 dt.19.12.2015	Nr. 363 dt.24.03.16

Nr.	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzimi	Nr. prot., data e kallëzimit	Nr.	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Vendim Pushimi	Ankimuar tek Prokurori i Përgjithshëm
4	Bashkia Kuçovë	Nr. 32/12 dt.10.07.2015	5	- Nënkyetar i Bashkisë - Drejtor i Drejtorisë Juridike - Drejtorit të Urbanistikës. - Dy - specialist të Urbanistikës	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 1777/11 dt.09.12.2015	Nr. 363/2 dt.24.03.2016
5	Dogana Tiranë	Nr. 409/15 dt.08.09.2015	2	- Ish Kryetar DDT - Ish Jurist DDT	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 8572 dt.8.01.2016	Nr. 363/3 dt.24.03.2016
6	Shtypshkronja e Letrave me Vlerë	Nr. 1220/17 dt.03.12.2015	1	- Administrator i shoqërisë	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr. 222 dt.30.06.2016	Nr. 363/22 dt.12.07.2016
7	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	Nr.1131/17 dt.19.07.2016	1	- Kryetare e KQZ	Neni 248 i Kodit Penal "Shpërdorim i detyrës"	Nr.363/40 dt.07.09.2016	Nr.363/42 dt.28.09.2016
	Gjithsej 7 kallëzime penale të ankimuar			Për 14 persona			

Burimi KLSH

**INSTITUCIONET E AUDITUARA NGA KLSH,
GJATË PERIUDHËS JANAR - DHJETOR 2016**

**I DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË BUXHETIT QENDROR,
ADMINISTRATËS SË LARTË PUBLIKE, MENAXHIMIT FINANCIAR DHE
AUDITIMIT TË BRENDSHËM**

1	1	Qendra e Studimeve Albanologjike
2	2	Autoriteti Rrugor Shqiptar
3	3	Qendra Spitalore Universitare "Nënë Tereza", Tiranë
4	4	Drejtoria Arsimore Rajonale, Tiranë
5	5	Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
6	6	Zyra e Administrimit të Buxhetit Gjyqësor
7	7	Akademia e Shkencave
8	8	Komisioni Qendror i Zgjedhjeve
9	9	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit
10	10	Shërbimi Kombëtar i Punësimit
11	11	Instituti i Sigurimeve Shoqërore
12	12	Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave
13	13	Universiteti "Aleksandër Moisiu", Durrës
14	14	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (auditim Tematik)
15	15	Fondi i Sigurimit të Detyruar të Kujdesit Shëndetësor
16	16	Ministria e Shëndetësisë
17	17	Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë
18	18	Fondi i Sigurimit të Detyruar të Kujdesit Shëndetësor (auditim IT)
19	19	Banka e Shqipërisë
20	20	Ministria e Financave
21	21	Drejtoria e Prokurimeve të Përqendruara në Ministrinë e Punëve të Brendshme
22	22	Prokuroria e Përgjithshme

23	23	Shërbimi Informativ Shtetëror
24	24	Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit në Ministrinë e Financave
25	25	Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit në Ministrinë e Financave (auditim IT)
26	26	Instituti i Monumenteve të Kulturës
27	27	Ministria e Financave (Aparati)
28	28	Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit
29	29	Aparati i Këshillit të Ministrave
30	30	Auditimi i Zbatimit të rekomandimeve në Bankën e Shqipërisë
31	31	Ministria e Mjedisit
32	32	Agjencia e Zhvillimit Bujqësor dhe Rural
33	33	Zbatimi i buxhetit të Shtetit për vitin 2015
34	34	Zbatimi i rekomandimeve për auditimet

II

DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË INVESTIMEVE DHE PROJEKTEVE ME FINANCIME TË HUAJA, SHOQËRIVE PUBLIKE

35	1	Spitali Rajonal Vlorë
36	2	Albkontroll sh.a.
37	3	Operatori i Sistemit të Transmetimit sh.a.
38	4	Ujësjetllës Kanalizime sh.a. Durrës
39	5	Ndërmarrja "Trajtimi i Studentit nr. 3" sh.a., Tiranë
40	6	Spitali Universitar "Shefqet Ndroqi", Tiranë
41	7	Urdhri i Stomatologut Shqiptar
42	8	Projekti: Rehabilitimi i rrugëve dytësore dhe lokale, Fondi Shqiptar i Zhvillimit
43	9	Projekti: Shëndetësia elektronike në Shqipëri, regjistri mbarëkombëtar i shëndetësisë elektronike, Ministria e Shëndetësisë
44	10	Autoriteti i Aviacionit Civil
45	11	Ujësjetllës Kanalizime sh.a., Tiranë

46	12	KESH sh.a.
47	13	Spitali Rajonal Fier
48	14	Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjiellës Kanalizimeve
49	15	Projekti: Ndërtimi i aksit Tiranë-Elbasan
50	16	Enti Kombëtar i Banesave (<i>Pilot</i>)
51	17	Ujësjiellës Kanalizime sh.a., Lezhë
52	18	Autoriteti Portual Durrës
53	19	Ujësjiellës Kanalizime sh.a., Pogradec (auditim Tematik)
54	20	Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjiellës Kanalizime, Projekti "Rehabilitimi i rrjetit hidrik në Tiranë"
55	21	Drejtoria e Përgjithshme e Transportit Rrugor
56	22	Albpetrol sh.a.
57	23	Ministrinë e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë, Projekti "Modernizimi i asistencës sociale"
58	24	Autoritet Rrugor Shqiptar, Projekti "Ndërtimi i segmentit "By-pass Fier-Vlorë""
59	25	KPP: Auditimi i praktikës për procedurën e zhvilluar me objekt "Ndërtimi i banesës tip 85/3, 8 kate me 38 apartamente dhe tre njësi shërbimi", në qytetin e Lushnjës
60	26	Zbatimi i Rekomandimeve 2016

III DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË BUXHETIT TË PUSHTETIT VENDOR

61	1	Zbatimi i Rekomandimeve të vitit 2015
62	2	Këshilli i Qarkut Vlorë
63	3	Bashkia Përmet
64	4	Bashkia Berat
65	5	Bashkia Malësi e Madhe
66	6	Bashkia Lezhë
67	7	Bashkia Belsh

68	8	Bashkia Tiranë (ish Komunar Vaqar dhe Pezë) (auditim Tematik)
69	9	Bashkia Skrapar
70	10	Bashkia Poliçan
71	11	Bashkia Rrogozhinë
72	12	Bashkia Mallakastër
73	13	Bashkia Elbasan
74	14	Bashkia Lushnje
75	15	Bashkia Mirëditë
76	16	Bashkia Maliq
77	17	Bashkia Tiranë (Unaza e Vogël) (auditim Tematik)
78	18	Bashkia Konispol
79	19	Bashkia Shijak
80	20	Bashkia Has
81	21	Bashkia Kurbin
82	22	Bashkia Pogradec
83	23	Bashkia Fushë-Arrëz
84	24	Bashkia Libohovë
85	25	Bashkia Bulqizë
86	26	Këshilli Qarkut Tiranë
87	27	Këshilli Qarkut Durrës
88	28	Bashkia Përrenjas
89	29	Prefektura Tiranë
90	30	Prefektura Korçë
91	31	Bashkia Devoll
92	32	Bashkia Vorë
93	33	Bashkia Këlcyrë
94	34	Bashkia Dibër
95	35	Bashkia Librazhd dhe 6 ish komuna

- 96 36 Qendra balneare Dibër
 97 37 Këshilli Qarkut Gjirokaštër
 98 38 Zbatimi i Rekomandimeve 2016

IV

**DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË ADMINISTRIMIT TË ASETVEVE,
 KONTROLLIT TË TERRITORIT DHE MBROJTES SË MJEDISIT**

- 99 1 Drejtoria Rajonale e Mjedisit Durrës
 100 2 Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura
 101 3 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Gjirokaštër
 102 4 ALUIZNI Elbasan
 103 5 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Berat
 104 6 Inspektorati Shtetëror i Mjedisit, Dega Durrës
 105 7 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Kukës
 106 8 Agjencia e Basenit Ujor Ishëm - Erzen, Tiranë
 107 9 ALUIZNI Berat
 108 10 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Dibër
 109 11 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Devoll
 110 12 Drejtoria Rajonale e Mjedisit Tiranë
 111 13 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Kuçovë
 112 14 Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme, Lushnjë
 113 15 Agjencia e Trajtimit të Pronave Tiranë
 114 16 Inspektorati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve Qarku Vlorë
 115 17 Inspektorati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve Qarku Shkodër
 116 18 Zbatimi i rekomandimeve

V

**DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË TË ARDHURAVE TË BUXHETIT TË
 SHTETIT**

- 117 1 Dega Doganore Durrës
 118 2 Drejtoria Rajonale Tatimore, Fier

119	3	Dega Doganore Rinas
120	4	Njësia e Tatimpaguesve të Mëdhenj
121	5	Dega e Doganës Kakavijë
122	6	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Tiranë
123	7	Drejtoria Rajonale e Tatimeve, Tiranë
124	8	Dega e Doganës Tiranë
125	9	Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
126	10	Drejtoria Rajonale e Tatimeve, Korçë
127	11	Dega e Doganës Qaf Thanë
128	12	Dega e Doganës Qaf Botë, Sarandë
129	13	Dega e Doganës Fier
130	14	Drejtoria Rajonale Tatimeve, Gjirokastrë
131	15	Zbatimin e Rekomandimeve viti 2016

VI DREJTORIA E AUDITIMIT TË BRENDSHËM (AB)

132	1	Auditim KLSH, për vitin 2015
133	2	Projekti IPA

VII DEPARTAMENTI JURIDIK , KONTROLLIT TË ZBATIMIT TË STANDARDEVE DHE ETIKËS

134	1	Vlerësim veprimtarie e KLSH për vitin 2016
135	2	Sptali Rajonal Fier
136	3	Bashkia Bulqizë
137	4	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit
138	5	Bashkia Mallakastër
139	6	Fondi i Sigurimit të Detyruar të Kujdesit Shëndetësor
140	7	Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura
141	8	Bashkia Tiranë (ish Komunar Vaqar)

VI		DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË PERFORMANCËS
142	1	Tema: Rehabilitimi i ish të përndjekurve politikë në periudhën e tranzicionit (6 subjekte)
		1. Ministria e Drejtësisë 2. Ministria e Financave 3. Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë 4. Instituti i Integritetit të të Përndjekurve Politikë 5. Instituti i Sigurimeve Shoqërore 6. Instituti i Studimeve për Krimet dhe Pasojat e Komunizmit në Shqipëri
143	2	Tema: Mbrojtja e konsumatorit nga abuzimet me peshën dhe matjet (1 subjekt)
		7. Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë
144	3	Tema: Menaxhimi i mbetjeve urbane (4 subjekt)
		8. Bashkia Tiranë 9. Ministri e Mjedisit 10. Ministri e Transportit dhe Infrastrukturës 11. Agjencia Rajonale Mjedisore
145	4	Tema: Marrëveshja Hidrokarbure (3 subjekte)
		12. Ministria e Energjisë dhe Industrisë 13. Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore 14. AlbPetrol sh.a.
146	5	Tema: Performanca e institucioneve të kujdesit për fëmijët jetimë (Zyber Hallulli) (3 subjekte)

15. Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë
16. Drejtoria e Përgjithshëm e Shërbimit Social Shtetëror
17. Shtëpia e Fëmijëve “Zyber Hallulli”, Tiranë

147 6 Tema: Menaxhimi i parqeve kombëtare (14 subjekte)

18. Ministria e Mjedisit
19. Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura;
20. Administrata Rajonale e Zonave të Mbrojtura në qarqet Berat, Dibër, Durrës, Elbasan, Fier, Gjirokastrë, Korçë, Kukës, Lezhë, Shkodër, Tiranë dhe Vlorë.

148 7 Tema: Performanca e detyrimeve të ndërsjellta KESH-OST-OSHEE (3 subjekte)

21. Korporata Elektroenergjitike Shqiptare sh.a.
22. Operatori i Sistemit të Transmetimit sh.a.
23. Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a.

149 8 Tema: Për efektivitetin e reformës territoriale (5 subjekte)

24. Bashkia Shkodër
25. Bashkia Vlorë
26. Bashkia Berat
27. Bashkia Selenicë
28. Bashkia Kuçovë

150 9 Tema: Shërbimi i Transportit Publik në Bashkinë Tiranë (3 subjekte)

29. Bashkia e Tiranës

30. Agjencia e Mbrojtjes së Konsumatorit

31. Drejtoria Rajonale e Taksave dhe Tarifave Vendore

151 10 Tema: Shkollimi profesional në Shqipëri (44 subjekte)

32. Ministria e Mirëqenies Sociale dhe Rinisë

33. Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimit

34. Qendrat e Formimit Profesional në qarqet Berat, Dibër, Durrës, Elbasan, Fier, Gjirokastrë, Korçë Kukës, Lezhë, Shkodër, Tiranë dhe Vlorë

35. 30 Shkollat e mesme publike të arsimit profesional në qarqet Berat, Dibër, Durrës, Elbasan, Fier, Gjirokastrë, Korçë Kukës, Lezhë, Shkodër, Tiranë dhe Vlorë

152 11 Tema: Shërbimi i urgjencës mjekësore (11 subjekte)

36. Ministria e Shëndetësisë

37. Qendra Kombëtare e Urgjencës Mjekësore

38. Qendra Kombëtare e Sigurisë dhe Akreditimit të Institucioneve Shëndetësore

39. Qendra Kombëtare e Edukimit në Vazhdim

40. Spitali “Shefqet Ndroqi”

41. Qendra Spitalore Universitare e Tiranës

42. Spitali Universitar i Traumës

43. Spitalit Rajonal Shkodër

44. Spitalit Rajonal Fier

45. Spitalit Rajonal Vlorë

46. Spitalit Rajonal Korçë

153 12 Tema: Auditimi i brendshëm dhe roli i tij në llogaridhënie (1 subjekt)

47. Drejtoria e Qendrore e Harmonizimit të Auditit të Brendshëm
(pranë Ministrisë së Financave)

154 13 Tema: Performanca e sh.a. kah certifikimit financiar (8 subjekte)

48. Ministria e Ekonomisë

49. Posta Shqiptare sh.a.

50. Korporata Elektroenergjitike Shqiptare sh.a.

51. Operatori i Sistemit të Transmetimit sh.a.

52. Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a.

53. AlbPetrol sh.a.

54. Autoriteti Portual Durrës

55. Ujësjiellës Kanalizime sh.a. Tiranë

**EVIDENCA E SHQYRTIMIT TË ANKESAVE DHE KËRKESAVE
DREJTUAR KONTROLLIT TË LARTË TË SHTETIT,
PËR VITIN 2016**

Klasifikimi dhe mënyra e zgjidhjes së tyre	Nr.	Verifikuar rezultuar		Vazhdon verifikimi	Ardhur jashtë kompetencave të KLSH (nuk verifikohet)
		e drejtë	e padrejtë		
Për administrim financiar dhe prokurime	98	7	25	29	37
Privatizim e kthim prone	349	22	53	100	174
Taksa, tatime e dogana	25	11	3	0	11
Të tjera	188	42	46	4	96
TOTALI	660	57	86	109	130

PASQYRIMI NË MEDIAN VIZIVE, TË SHKRUAR DHE ELEKTRONIKE

I ANALIZËS VJETORE TË KLSH-së PËR VITIN 2016, 27 shkurt- 02 mars 2017

Analiza Vjetore e KLSH-së për vitin 2016, transmetua më datë 27 dhe 28 shkurt 2017, me kronika të zgjeruara nga televizionet: TV 6+1 Vlora, Ora News, RTSH, TV Klan, ABC News, Top Channel, News 24, etj.

Nga data 27 shkurt deri më 02 mars 2016 në median elektronike dhe në shtypin e përditshëm u pasqyruan mesazhet e dhëna nga të ftuarit në Analizën Vjetore të KLSH-së, për vitin 2015, si dhe pjesë nga Raporti i paraqitur nga Kryetari i KLSH-së, z.Bujar LESKAJ.

- **Gazeta “Telegraf”, datë 28 shkurt, faqe 10-11:**

Auditimi publik në shërbim të qytetarëve. Me gjithë punën ose arritjet individuale të institucioneve tona, përballë përgjegjësisë së madhe që kemi ndaj qytetarëve për t’u siguruar atyre një frenim dhe pakësim efektiv të korrupsionit dhe mashtrimit financiar me pronën, fondet dhe shërbimet publike, e ndjejmë që kemi jashtëzakonisht shumë për të bërë.

- **Gazeta “Koha Jonë”, datë 28 shkurt, faqe 10:**

176 zyrtarë të paditur në një vit nga KLSH. Kreu i KLSH, Bujar Leskaj: Korrupsioni i pranishëm në të gjitha poret e administratës. 534 milion euro shtetit në një vit.

- **Gazeta “Standard”, datë 28 shkurt, faqe 18:**

Një dëm i madh ekonomik prej 534 milion euro duhet të na shqetësoj të gjithëve.

- **Gazeta “Rilindja Demokratike”, datë 28 shkurt, faqe 4:**

KLSH: Dëmi ekonomik për 2016 kap shifrën e 534 milion eurove.

- **Gazeta “Sot”, datë 28 shkurt, faqe 18:**

Bujar Leskaj prezanton raportin e KLSH për vitin 2016. Kreu i KLSH denoncon: 534 milion lekë i janë vjedhur buxhetit të shtetit, institucionet nuk shkarkojnë zyrtarët e korruptuar.

- **Gazeta “55”, datë 28 shkurt, faqe 5:**

Analiza e KLSH në Vlorë/Leskaj: Vetëm gjatë 2016-s, dëmi ekonomik i qeverisë shkon në 188 milion euro. Kreu i KLSH, Bujar Leskaj gjatë analizës vjetore të këtij institucioni theksoi se dëmi ekonomik që iu shkaktua shtetit shqiptar nga parregullsi të mëdha dhe shkelje financiare në të ardhurat publike kap shifrën prej 73 miliard lekë ose 534 milion euro, gjatë 4 viteve të fundit.

- **Gazeta “Dita”,** datë 28 shkurt, faqe 10:
Leskaj: KLSH ka raportuar për problemet me Bankers.
- **Gazeta “Telegraf”,** datë 01 mars, faqe 9:
 - KLSH zbulon 534 milion euro abuzime
 - Larg politikës, të hapur me publikun, të rreptë me financat publike.
- **Gazeta “Rilindja Demokratike”,** datë 01 mars, faqe 6 -7:
Qeveria Rama, 9.4 milion euro dëme me by passin e Vlorës.
- **Gazeta “Telegraf”,** datë 02 mars, faqe 10-11:
 - Zhvillohet Analiza vjetore e KLSH-së për vitin 2016.
 - Veprimtaria e KLSH-së përshkohet nga një luftë e thelluar kundër korrupsionit..
- **Gazeta “55”,** datë 02 mars, faqe 2:
 - Analiza e KLSH-së për 2016, Bujar Leskaj: “Auditimi në shërbim të qytetarëve”.
 - Audituesi i Përgjithshëm i Kosovës, z. Besnik Osmani, në fjalën e tij, falënderoi Kryetarin e KLSH-së për angazhim institucional dhe personal që ka treguar për anëtarësimin e Kosovës në Organizatën e Institucioneve Supreme të Auditimit.

55 ONLINE
E REKORD SHKËMBIM, E REKORD SHKËMBIM

SHTËPIJA BOTUES
RILIZ LIBRAT TANË EN

KURSI POLITIKË AKTUALITET EDITORIAL OPINIONE KULTURË SOTIA

Analiza e KLSH në Vlorë/Leskaj: Vetëm gjatë 2016-s, dëmi ekonomik i qeverisë shkon në 188 milionë euro

Nga **Çështja** në 2017-03-08

Like 0 Comment 0 0 0 0

Kreu i KLSH, Bujar Leskaj gjatë analizës së jetës së kësaj institucioni mbledhje në shkollën gjatë ditës nga parajllat në mënyrë dhe shprehje. Analiza në të shprehur prej 73 miliardë lekë ose 514 milionë euro, gjatë 4 viteve të fundit.

Albanian Free Press

KURSI OPINION KULTURË EDITORIAL OPINIONE KULTURË SOTIA

Analiza për 2016, Leskaj publikon rezultatet e auditeve të KLSH nga Vlorë

Publikuar më: 02-03-2017, 07:52

TË FUNDIT

- Pelajat e tronditshëm dhe vlerat e tyre në shkëlqim
- Dr. Metu Tanë komi qeverinë e besimit, demokracia e shpërfaqet në baltë
- Dasha mbledhje me shprehje: të zgjedhjeve vetëm me zgjedhje e PD-së
- Kurorë Magdalenë e Shqipërisë në rrugën e detyrës drejt pranisë në DC
- Rita Ora vjen me një projekt të ri muzikor në 26 maj

Kontrolli i Lartë i Shtetit zhvilloi në Vlorë, analizën e jetës për vitin 2016. Kjo analizë e jetës e përfshijë mënyrën e punës së kësaj institucioni në departamentet e auditimit në disa nga universitetet kryesore publike të vendit në Tiranë, Durres, Vlorë, Elbasan dhe Shkoder.

Analiza e përfshijë veprimtarinë për vitin 2016 të KLSH-së si institucioni publik dhe si institucioni publik dhe si institucioni publik.

BOTA SOT 15 SPECIAL

BALLINA LAJME BOTA KOSOVA SHQIPËRIA MACEDONIA DIASPORA SPORTI KRONIKË E ZËZË KULTURË

SHQIPËRIA

A i ka raportuar KLSH shkeljet e "Bankers"? Flet Bujar Leskaj!

MË: 27 SHKURT 2017 NË ORA 21:09

Kreu i KLSH, Bujar Leskaj

Problemet me kompaninë Bankers Petroleum ishin evidentuar nga Kontrolli i Lartë i Shtetit para se të ndodhin dëmtimet në shtëpitë e banorëve të Zhanës.

Kreu i KLSH, Bujar Leskaj tha nga Vlorë se auditimet kanë gjetur shkelje në shfrytëzimin e zonës së Patos Marinës nga kompania Bankers, Petroleum dhe për këtë Kontrolli i Lartë i Shtetit ka kërkuar zgjidhje që prej vitit 2013.

Kreu i KLSH-së kështu ardhën ardhën me analizën vlerësimin në të merrë a harkë këtë analizë.

Istandard

KRYESORE POLITIKË AKTUALITET KOMENT EKONOMI BOTA

Njësitë e Recensimit të Leskaj: Dëmi ekonomik në shtet 534 milionë euro, duhet të na shqetësojë

27 Shkurt, 2017

f Nisje në Facebook t Tweet on Twitter g+ 9 1.4k 12 1

Dëmi ekonomik që iu shkaktua shtetit shqiptar nga parajllat të mëdha dhe shkeljet financiare në të ardhurat publike, shkeljet të disiplinës financiare me ndikim negativ të performancës së subjekteve të audituara kap shifrën prej 73 miliardë lekë ose 534 milionë euro. Ky dëm ekonomik është bërë publik në Vlorë nga krye i KLSH, Bujar Leskaj gjatë analizës së jetës të kësaj institucioni.

GAZETA TELEGRAF

ME NË DITA NIS KORYSHË

REGISTER

LOGIN

rtsh

Radio Televizioni Shqiptar

KRYEFAQJA

LAJME

TELEVIZION

RADIO

PROGRAMET DITORE

VIDEO

KO

KRYEFAQJA

LAJME

KLSH: 73 miliardë lekë dëm gjatë 2016, nga 125.8 miliardë një vit më parë

KLSH: 73 MILIARDË LEKË DËM GJATË 2016, NGA 125.8 MILIARDË NË VIT MË PARË

27 shkurt 2017

LAJME, Vendi

25 Shikime

73 miliardë lekë, ose 534 milionë euro është dëmi ekonomik që i është shkaktuar buxhetit të shtetit gjatë 2016-ës, bëri të ditur në analizën vjetore të Kontrollit të Lartë të Shtetit, kreu i tij Bujar Leskaj. Duke e specifikuar zoti Leskaj tha se dëmi ekonomik, parregullsitë dhe shkeljet financiare në të ardhurat publike dhe shpenzimet e kryera janë në shifrat 25.5 miliardë lekë ose 188 milionë euro. Ndërkaj shkelja e disiplinës financiare me ndikim negativ të performancës të subjekteve të audituara, arrin në 56.8 miliardë lekë ose 346 milionë euro. Sipas zotit Leskaj kemi të bëjmë me shkelje në shifra mjaft të mëdha që duhet të vënë në lëvizje jo vetëm KLSH, por mbi të gjitha institucionet përgjegjëse dhe qeverinë shqiptare. Kujtojmë se në vitin 2015 nga auditimet e bëra nga KLSH rezultoi se dëmi ekonomik i shkaktuar nga parregullsitë ishte 125.8 miliardë lekë, ose 919 milionë euro.

Bujar Leskaj : Auditimi publik në shërbim të qytetarëve

f

t

+

+

+

+

27 FEB 2017

KLSH është institucioni i cili ka për detyrë të monitorojë dhe të raportojë për punën e institucioneve të shtetit dhe të qytetarëve. Në kuadër të kësaj detyre, KLSH ka organizuar tërheqjen e marëveshjes me tërësi të auditimit publik (INTOSAI) në shërbim të qytetarëve e të kësaj rasti (NOCOA) 2017 të organizuar nga Institucioni i Kontrollit të Lartë të Shtetit (IKLSH) në bashkëpunim me Komisionin e Anticorrupturës dhe Kuvendin e Shqipërisë. Në kuadër të kësaj detyre, KLSH ka organizuar tërheqjen e marëveshjes me tërësi të auditimit publik (INTOSAI) në shërbim të qytetarëve e të kësaj rasti (NOCOA) 2017 të organizuar nga Institucioni i Kontrollit të Lartë të Shtetit (IKLSH) në bashkëpunim me Komisionin e Anticorrupturës dhe Kuvendin e Shqipërisë.

272

Botime

**LISTA E SHKRIMEVE TË STAFIT TË KLSH-së, TË BOTUARA NË SHTYPIN E SHKRUAR,
JANAR- DHJETOR 2016**

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
1	Interesi i KLSH-së, mirëqeverisja e vendit.	Pjetër Beleshi Fadil Dekovi	Telegraf	12.01.2016
2	KLSH auditon Inspektoratin Shtetëror për garantimin e cilësisë së tregtimit të karburanteve.	Gjovalin Preçi	Koha Jonë	12.01.2016
3	Transferimi i çmimit, qasja e KLSH ndaj praktikave më të mira audituese.	Albana Agolli Brunilda Zeneli	Koha Jonë	16.01.2016
4	Roli i Institucioneve Supreme të Auditimit për zbulimin e korrupsionit dhe mashtrimit.	Selime Bregu	Koha Jonë	23.01.2016
5	Trajnimet në fushën e energjetike, në funksion të auditiveve të performancës.	Altin Tafilaj	Telegraf	26.01.2016
6	Për një menaxhim më të efektshëm të risqeve fiskale.	Bujar Leskaj	Shqip Ballkan	30.01.2016 03.02.2016
7	E drejta ndërkombëtare në legjislacionin shqiptar për Urbanistikën.	Pullumb Beqiraj	Koha Jonë	30.01.2016
8	KLSH, AMF dhe tregu i sigurimeve.	Enkelejda Tole	Shqip	19.02.2016
9	Për shpenzime buxhetore me koherente dhe eficiente.	Bujar Leskaj	Panorama	02.03.2016
10	Çerdhet dhe kopshtet, përveç edukimit, duhet të garantojnë sigurinë dhe mbrojtjen e fëmijëve.	Elfrida Agolli Alfred Zylfi	Telegraf	07.03.2016
11	Vizualizimi i informacionit dhe përdorimi nga KLSH në auditim.	Kozma Kondakçiu	Telegraf	09.03.2016
12	Shteti modern dhe origjina e	Bexhet Zeqiri	Koha Jonë	18.03.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
	Institucioneve Supreme të Auditimit.	Sali Agaj		
13	Konstatimet e KLSH-së mbi kontabilitetin në njësitë vendore.	Kristaq Gjurgjaj Shefki Jaupi	Telegraf	25.03.2016
14	Efektiviteti i përdorimit të fondeve në njësitë publike.	Mimoza Lloji Selime Bregu	55	25.03.2016
15	Taksat vendore dhe sfidat menaxheriale në zbatimin e reformës administrative.	Bajram Lamaj	Telegraf	26.03.2016
16	Kontrolli i Lartë i Shtetit dhe Gjykata Europiane e Audituesve.	Yrjada Jahja	Telegraf	28.03.2016
17	Bashkëpunimi i suksesshëm i KLSH-së me institucionet simotra evropiane.	Irena Islami	Sot Telegraf	01.04.2016 07.04.2016
18	Bashkëpunimi i KLSH dhe Gjykatës Turke të Llogarive.	Alfonc Gabili	Telegraf	01.04.2016
19	Reforma e re territoriale mundësi për rritje të ardhurash nga taksat dhe tarifat vendore .	Niko Nako	Telegraf	12.04.2016
20	Vetëm regjistrimi i rekomandimeve të KLSH-së nuk mjafton.	Ymer Stafa	Koha Jonë	13.04.2016
21	Dëshpërimi i normës bazë së interesit.	Rinaldo Muça	Koha Jonë	13.04.2016
22	Pronat e njërive të qeverisjes vendore, në mes të katër rrugëve.	Albert Thoma	Telegraf	13.04.2016
23	KLSH kërkon t'i jepet fund pandëshkueshmërisë.	Alush Zaçe	Telegraf	14.04.2016
24	Objektet e Trashëgimisë Kulturore, nga pikëpamja e raportimit financiar.	Aulona Jonuzi	Sot	14.04.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
25	Përzgjedhja e procedurës së duhur të prokurimit, masë parandaluese e korrupsionit me fondet publike.	Pjetër Beleshi Fadil Dekovi	55	14.04.2016
26	KLSH, rol aktiv në rrjetin ballkanik të Institucioneve Supreme të Auditimit.	Alma Shehu	Koha Jonë	15.04.2016
27	Roli i Institucioneve Supreme të auditimit në Përmirësimin e Qeverisjes Fiskale dhe Frenimin e Korrupsionit.	Marjola Llanaj	55	15.04.2016
28	KLSH dhe rekomandimet për këshillin fiskal.	Manjola Naço	Shqip	16.04.2016
29	Kontrolli i parasë publike prodhon me shume liri!	Yllka Pulashi Mimoza Bedini	Telegraf	16.04.2016
30	Zonat e mbrojtura dhe biodiversiteti.	Koço Sokoli Pullumb Beqiraj	Telegraf	19.04.2016
31	Njohja me legjislacionin në fushën e prokurimeve publike, hap integrimi në BE.	Miranda Haxhia	Koha Jonë	20.04.2016
32	Dhuna në familje. Të ndërhyjmë sot, që të mos kemi jetimë nesër.	Artur Hasanbelliu	Telegraf	21.04.2016
33	Performanca e institucioneve publike ne fokusin e auditimeve të KLSH-së.	Gjovalin Preçi	Koha Jonë	22.04.2016
34	Ndikimi i procesit të shpronësimit publik në investimet me financime të huaja.	Artan Topjana	Telegraf	23.04.2016
35	Taksa Kombëtare e Rentës Minerare.	Artan Mirashi	Telegraf	26.04.2016
36	KLSH dhe transparenca e hipotekave.	Selfo Zeneli Qemal Meta	Koha Jonë	27.04.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
37	Kontrolli i Lartë i Shtetit dhe auditimi në Institucionet e mjedisit.	Nikoleta Piranjani	55	27.04.2016
38	KLSH dhe reforma fiskale në pushtetin vendor.	Xhaferr Xhoxhaj	Telegraf	28.04.2016
39	Koncesioni i Aeroportit të Rinasit dhe qiramarrja e ambienteve doganore.	Vullnet Karafilaj	Sot	29.04.2016
40	Kualitetet audituese, një garanci për cilësinë e veprimtarisë së KLSH.	Altin Tafilaj	Telegraf	29.04.2016
41	KLSH dhe auditimi i integritetit të institucioneve.	Muhamet Kavaja Andrea Kristo	Koha Jonë Sot	29.04.2016 10.05.2016
42	Mazurkat historike të Polonisë.	Bujar Leskaj	Panorama	03.05.2016
43	Standardi institucional i transparencës online të KLSH-së.	Ndriçim Kulla	Mapo	04.05.2016
44	Teknikat e reja të auditimit në financat publike.	Agron Opari	Telegraf	05.05.2016
45	Për një lexim të vëmendshëm të raporteve të ndërkombëtarëve për ekonominë.	Bujar Leskaj	Shqip	06.05.2016
46	Forcimi i kapaciteteve të auditimit suprem.	Bujar Leskaj	Telegraf Koha Jonë Sot	07.05.2016
47	Kontributi i KLSH në katër vjet mirëqeverisje.	Muhamet Kavaja	Panorama	11.05.2016
48	Zhvillimet në menaxhimin financiar. Raporti i tendencës së Bashkimit Evropian për vitin 2016.	Redina Karapici	Shqip	19.05.2016
49	KLSH dhe Bordi Ndërkombëtar i	Aulona Jonuzi	Koha Jonë	20.05.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
	Audituesve për NATO.			
50	Shkarkimet në administratë dhe përgjegjësia juridike.	Pullumb Beqiraj	Telegraf	03.06.2016
51	KLSH dhe sfida e shoqërive publike.	Albana Agolli	Sot	07.06.2016
52	Rrugëtimi katërvjeçar i auditimit të performancës në KLSH.	Rinald Muça Alfred Zylfi	Telegraf	07.06.2016
53	Auditi i brendshëm dhe inspektimi financiar. Roli i auditimit të brendshëm në sektorin publik dhe i KLSH-së.	Brunilda Zeneli	Shqip	16.06.2016
54	Samiti Antikorrupsion i Londrës dhe Shqipëria.	Bujar Leskaj	Panorama	19.06.2016
55	Të analizojmë riskun me profesionalizëm dhe integritet.	Bujar Leskaj	Telegraf Koha Jonë	21.06.2016
56	Zhvilloi punimet Konferenca e IV-t Shkencore Vjetore e KLSH-së "Analiza e Riskut".	Redi Ametllari	Koha Jonë Telegraf Sot dhe "55"	24.06.2016
57	Ish të Përndjekurit Politike ende shtese e marginalizuar ne shoqërinë shqiptare.	Sali Agaj	55	25.06.2016
58	Auditimi i performancës, si mbështetje në mirë menaxhimin e institucioneve publike.	Eva Leka	Telegraf	27.06.2016
59	Gjetjet e KLSH-së për vitin 2015 analizuar mbi bazën e kornizës së Matjes së Performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit	Bujar Leskaj	Telegraf	29.06.2016
60	-Pse analiza e projekteve, shton vlerë në sektorin publik? -Dobishmëria e projekteve shton vlerë në sektorin publik.	Aulona Jonuzi	Shqip Telegraf	30.06.2016 02.07.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
61	Zhvillimi i burimeve njerëzore, sfidë parësore e KLSH-së.	Edlira Sako	Koha Jonë	02.07.2016
62	Ndarja e pushteteve, e pamundur pa shoqëri civile dhe institucione auditimi.	Redi Ahmetllari	Mapo	14.07.2016
63	KLSH pjesëmarrëse në aktivitetet mbi auditimin e teknologjisë së informacionit.	Yrjada Jahja	Koha Jonë	17.07.2016
64	Mjedisi, qeverisja vendore dhe KLSH.	Mimoza Lloji	55	05.08.2016
65	KLSH dhe përgjegjshmëria e punonjësit publik.	Albana Agolli	Telegraf	06.08.2016
66	Ku janë paratë e vjedhjes në BSH?	Fatos Çoçoli	Gazeta Shqiptare	06.08.2016
67	Abuzimi me procedurën e prokurimit “Negocim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”.	Miranda Haxhia	55	08.08.2016
68	Mbrojtja e konsumatorëve nga abuzimet me matjet, në fokusin e auditimeve të KLSH.	Gjovalin Preçi	Telegraf	09.08.2016
69	Risqet nga mosregjistrimi dhe regjistrimi i vonuar i pronave publike.	Alush Zaçe Selfo Zeneli	Koha Jonë	12.08.2016
70	Metodologjia e përqasjes me risk në auditim në KLSH.	Edvin Stefani	Telegrafi	16.08.2016
71	Përvojë e re, auditimet e performancës në KLSH, pjesë e bashkëpunimit mes Institucioneve Rajonale të Auditimit.	Rinald Muça Alfred Zylfi	Telegraf	17.08.2016
72	Problematikat në Prokurimin Publik.	Albert Thoma	Koha Jonë	20.08.2016
73	Vendparkimet e automjeteve në procesin e zhvillimit urban.	Sali Agaj Pëllumb Beqiraj	Telegraf	24.08.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
74	Reforma dhe institucionet e pavarura.	Fatos Çoçoli	Telegraf	24.08.2016
75	Moszbatimi i ligjit ne tregun e shërbimit ajror të pasagjereve.	Pëllumb Beqiraj Bexhet Zeqiri	Koha Jonë	27.08.2016
76	Analiza e kostove te shërbimeve publike, mbështetur mbi metodat ABC.	Aulona Jonuzi	Telegraf	30.08.2016
77	KLSH si garant i parasë sonë.	Fatos Çoçoli	Koha Jonë	30.08.2016
78	Procesi i legalizimit të objekteve informale ne optiken e KLSH-së.	Hysen Metko Kristaq Gjurgjaj	Koha Jonë	02.09.2016
79	Institucionet apostuj.	Fatos Çoçoli	Telegraf	06.09.2016
80	Komisioneri Hahn dhe institucionet që luftojnë korrupsionin.	Fatos Çoçoli	Sot	13.09.2016
81	Reforma administrative dhe menaxhimi i bashkive sipas të drejtës ekzekutive.	Bajram Lamaj	Telegraf	21.10.2016
82	Pensioni vullnetar dhe limitet e financimit nga punëdhënësi.	Nikoleta Piranjani	Koha Jonë	25.10.2016
83	Për një sistem të integritetit kombëtar kundër korrupsionit.	Bujar Leskaj	Panorama	27.10.2016
84	Partneriteti i KLSH me institucionet homologe europiane.	Irena Islami	Telegraf	28.10.2016
85	Jetë e pastër	Bujar Leskaj	Panorama	30.10.2016
86	“Cloud Computing”, një sfidë e re	Ina Sokoli	Koha Jonë	30.10.2016
87	Modeli european dhe amerikan i luftës kundër korrupsionit dhe trafikeve do të implementohet edhe në Shqipëri. E kaluara lindore përballë besimit, se drejtësia një ditë do triumfojë. Nga Varshava e Traktatit tek Polonia e BE.	Ëngjëll Musai	Telegraf	02.11.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
88	Sfidat e modernizimit të mëtejshëm të KLSH.	Bujar Leskaj	Telegraf	05.11.2016
89	Cilësia e Qeverisë tregohet nga mënyra si përdoret, por edhe si auditohet para publike.	Yllka Pulashi	Standard	08.11.2016
90	Pse Gjykata e Auditimit të Austrisë auditon KLSH?	Fatos Çoçoli	Sot	09.11.2016
91	Direktivat e reja të BE-së për prokurimet publike.	Alfred Leskaj	Koha Jonë	09.11.2016
92	Abuzimi i postave të shpejta private me Tarifat e Deklarimit të Thjeshtuar.	Vullnet Karafilaj	Telegraf	09.11.2016
93	Pse Progres – Raporti 2016 vlerëson KLSH-në?	Fatos Çoçoli	Telegraf	14.11.2016
94	KLSH në Panairin e Librit.	Amantia Patozi	Panorama	16.11.2016
95	Arsimi dhe formimi profesional në fokusin e auditimit të performancës në KLSH.	Rinald Muça Alfred Zylfi	Telegraf	17.11.2016
96	Investimet publike dhe problematikat që i shkaktjnë ato.	Jonild Hoxhaj	Standard	18.11.2016
97	Marrëdhëniet mes Institucionit Suprem të Auditimit dhe Parlamentit, në fokusin e BE-së.	Alfonc Gabili Redi Ahmetllari	Standard	22.11.2016
98	Institucionet supreme të auditimit të Kosovës dhe Shqipërisë, bashkë për mirëqeverisjen publike të dy vendeve.	Bujar Leskaj	Telegraf	23.11.2016
99	Sali Agaj: Zhvillimi i marrëdhënieve efektive me Kuvendin, përparësi e KLSH.	Sali Agaj	Telegraf	30.11.2016
100	“Teoria e Kapjes” dhe realiteti shqiptar.	Bujar Leskaj	Panorama	04.12.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
101	INTOSAI nga Lima në Abu Dhabi.	Bujar Leskaj	Telegraf	06.12.2016
102	Auditues profesionist apo qytetar auditues.	Mariola Llanaj	Telegraf	06.12.2016
103	Tranzicioni drejt kontabilitetit rritës, esencial për standardet e kontabilitetit.	Aulona Jonuzi	Sot	06.12.2016
104	Roli i KLSH-së për një qeverisje të mirë.	Yllka Pulashi	Koha Jonë	06.12.2016
105	INTOSAI nga Lima në Abu Dhabi. Momente kyçe të veprimtarisë së INTOSAI-t dhe 35 Standardet Ndërkombëtare të ISSAI për mirëqeverisjen.	Bujar Leskaj	Telegraf	07.12.2016
106	KLSH dhe standardi europian i transparencës.	Amantia Patozi	Telegraf	08.12.2016
107	Sistemet e Informacionit dhe auditimi i tyre nga KLSH.	Kozma Kondakçiu	Standard	09.12.2016
108	Shoqëritë aksionere dhe sfidat për auditimin e tyre.	Selime Bregu	Koha Jonë	10.12.2016
109	Qasja e Zyrës së Auditimit të Qeverisë së SHBA ndaj Menaxhimit të Riskut të Mashtrimit.	Xhuljeta Çelaj	Telegraf	12.12.2016
110	Për një zbatim me efektiv dhe eficient të programeve me financime të huaja.	Albana Agolli	Telegraf	14.12.2016
111	Performanca e shërbimit të urgjencës mjekësore në Shqipëri.	Brunilda Zeneli	Standard	14.12.2016
112	Mbështetja financiare e BE për auditimin e jashtëm në Shqipëri.	Alma Shehu	Koha Jonë	14.12.2016
113	Partneriteti Publik Privat në këndvështrimin auditues të KLSH.	Gjovalin Preçi	Sot	15.12.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
114	Demi ekonomik i evidentuar dhe rekomandimet e KLSH për përmirësimin e qeverisjes.	Mimoza Lloji	55	15.12.2016
115	Vazhdueshmëria e Biznesit dhe Rimëkëmbja nga katastrofat.	Elira Cukalla	Koha Jonë	16.12.2016
116	KLSH zhvillon planin e auditiveve të vitit 2017 në bashkëpunim me ekspertët e SAI-it Polak.	Edvin Stefani	Koha Jonë	17.12.2016
117	KLSH nuk ndëshkon, por përmirëson qeverisjen.	Redi Ahmetllari	Telegraf	17.12.2016
118	Komunikimi si prioritet në strategjinë e zhvillimit të KLSH-së dhe mbështetja nga IPA 2013.	Irena Islami	Standard	17.12.2016
119	Profesionalizmi dhe transparenca rrit besueshmërinë e KLSH-së.	Bajram Lamaj	Sot Telegraf	18.12.2016 19.12.2016
120	KLSH kundrejt Acquis të BE.	Luljeta Nano	Sot	20.12.2016
121	Pandëshkueshmëria në administratë.	Jonild Hoxhaj	Telegraf	20.12.2016
122	Rëndësia e planifikimit të buxhetit.	Erjola Meçaj	Telegraf	21.12.2016
123	Performanca e ujësjellësve në objektivin e auditimit të KLSH.	Skënder Hajdari	Koha Jonë	21.12.2016
124	Vjen në Tiranë bashkëpunimi rajonal i SAI-ve, në auditimin e performancës.	Alfred Zylfi	Telegraf	22.12.2016
125	Roli i Institucioneve Supreme të Auditimit në luftën kundër korrupsionit.	Alminda Kafia Eni Kabashi	Koha Jonë	22.12.2016
126	“Buxheti i qytetarit” si gjuhë komunikimi mes qeverisë dhe qytetarëve.	Manjola Naço Eva Leka	Standard	22.12.2016
127	KLSH për një pushtet vendor më efektiv.	Xhaferr Xhoxhaj	Telegraf	23.12.2016

Nr.	Titulli i shkrimit	Autori	Botuar në gazetën	më datë
	(Mungesa e kompetencave për vjeljen e të ardhurave nga pushteti lokal dhe roli i KLSH).			
128	Ujërat detare – koha për auditim. (Zonat e mbrojtura detare në fokusin e auditimit)	Prof. Dr.Sazan Guri Alush Zaçe	Sot	23.12.2016
129	Investime publike joefektive dhe joafatgjata.	Besim Bileri & Berti Mecaj	Telegraf	24.12.2016
130	Për rritje të efektivitetit të reformës territoriale. Bashkitë janë kthyer në “miniparqe” të mjeteve motorike, të cilat përveç abuzimeve me karburantin, po “hanë” edhe ato pak të ardhura që grumbullohen nga zyrat e taksave vendore.	Niko Nako Muhamed Kavaja	Telegraf	27.12.2016
131	Çorba e ndryshimit të emrave të institucioneve të shtetit.	Selfo Zeneli	Koha Jonë	27.12.2016
132	Trajnimi Profesional, si risi dhe sfidë për Kontrollin e Lartë të Shtetit.	Gëzim Zilja	Telegraf	28.12.2016
133	Paradokset e auditimeve klasike të jashtme dhe roli i auditimit të performancës.	Xhuljeta Çelaj	Sot	28.12.2016
134	Kongresi i Abu Dhabit, si konfirmim i vizionit modern të KLSH.	Amantia Patozi	Sot	29.12.2016
135	Ndërtimi i rrugës “Tiranë – Elbasan” dhe problematikat e konstatuara nga audit i KLSH.	Artan Topjana	Koha Jonë	29.12.2016
136	“IPSAS për kontrollin efektiv të shpenzimeve gjatë ekzekutimit të buxhetit”.	Almida Kafia Rigels Guzi	Telegraf	30.12.2016
137	KLSH në raport me administratën shtetërore.	Melina Kabo	Panorama	30.12.2016

FJALORI I SHKURTIMEVE

AAC	A utoriteti i A viacionit C ivil
AKM	A parati i K ëshillit të M inistrave
AKM	A gjencia K ombëtare e M jedisit
AKSHI	A gjencia K ombëtare e S hoqërisë së I nformacionit
ALUIZNI	A gjencia e L egalizimit, U rbanizimit dhe I ntegritimit të Z onave/ N dërtimeve I nformale
AP	A vokati i P opullit
APD	A utoriteti P ortual D urrës
APP	A gjencia e P rokurimit P ublik
ARRSH	A utoriteti R rugor S hqiptar
ASH	A kademia e S hkencave
AZHBR	A gjencia e Z hvillimit B ujqësor dhe R ural
BSH	B anka e S hqipërisë
CAAT	C omputer A ssisted A udit T ools (T eknikat K ompjuterike N dhmëse të A uditimit)
CEZ	C eske E nergeticke Z avody
CIPFA	T he C hartered I nstitute of P ublic F inance and A ccountancy
DAR	D rejtoria A rsimore R ajonale
DPB	D rejtoria e P ërgjithshme e B urgjeve
DPTH	D rejtoria e P ërgjithshme e T hesarit
DPPSH	D rejtoria e P ërgjithshme e P olicisë së S htetit
DPP	D rejtoria e P rokurimeve të P ërqendruara në M inistrinë e P unëve të B rendshme
ECA	E uropean C ourt of A uditors
ENK	E nti K ombëtar i B anesave
EUROSAI	E uropean O rganization of S upreme A udit I nstitutions
GAO	G overnment A ccountability O ffice
FSDKSH	F ondi i S igurimit të D etyruar të K ujdesit S hëndetësor
IPA	I nstrumenti P ara A socimit

IMK	Instituti i M onumenteve të K ulturës
INTOSAI	The International O rganization of S upreme A udit I nstitutions
ISA	International S tandards on A uditing
ISSH	Instituti i S igurimeve S hoqërore
ILDKPKI	Inspektorati i L artë i D eklarimit dhe K ontrollit të P asurive dhe K onfliktit të I nteresave
IT	T eknologjia e I nformacionit
KESH	K oorporata E lektroenergjetike S hqiptare
KKK	K ëshilli K ombëtar i K ontabilitetit
KLSH	K ontrolli i L artë i S htetit
MEI	M inistria e E nergjetikës dhe I ndustrisë
MF	M inistria e F inancave
MM	M inistria e M jedisit
MMSR	M inistria e M irëqenies S ociale dhe R inisë
MSH	M inistria e S hëndetësisë
NIK	Zyra K ombëtare e A uditimit e P olonisë
OST	O perator i S istemit të T ransmetimit
OSHEE	O perator i S hpërndarjes së E nergjisë E lektrike
PMF	P erformance M easurement F ramework (K uadri i M atjes së P erformancës)
Prof. Dr.	P rofesor D oktor i S hkencave
Prof.As.Dr.	P rofesor A sistent D oktor i S hkencave
QSA	Q endra e S tudimeve A lbanologjike
QSUT	Q endra S pitalore U niversitare "Nënë Tereza", Tiranë
SAI	S upreme A udit I nstitution
SHISH	S hërbimi I nformativ S htetëror
SHKP	S hërbimi K ombëtar i P unësimit
sh.a.	S hoqëri A nonime
sh.p.k.	S hoqëri me k apital të p ërbashkët
SWOT	S trengths, W eaknesses, O pportunities and T hreats (P ikat e forta, D obësitë, M undësitë dhe K ërcënimet)
t.v.sh.	T atimi mbi v lerën e s htuar

ZABGJ	Z yra e A ministrimit të B uxhetit G jqësor
TCA	T urkish C ourt of A ccounts (Gjykata Turke e Llogarive)
TFA&E	T ask F orce for A udit and E thics (Task Forca për Auditin dhe Etikën)
ZKA	Z yra e Kombëtare e A uditimit
ZVRPP	Z yra V endore e R egjistrimit të P asurive të P alujtshme
VKM	V endim i K ëshillit të M inistrave

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

RSH. Kontrolli i Lartë i Shtetit.

Raporti Vjetor i Performancës KLSH 2016 / RSH.

Kontrolli i Lartë i Shtetit; përgatitën Irena Islami, Armanda Begaj -Tiranë:
KLSH, 2017

Уууф. : ме ил. ; мсрѢнорсн.

ISBN 978-9928-159-58-8

Kontrolli i Lartë i Shtetit 2. Raporte vjetore

1.

351.95(496.5) "2016" (047)

ISBN: 978-9928-159-58-8

Kontrolli i Lartë i Shetit
Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", nr.3
Tiranë Tel/Fax 04/228485, Tel.04/251267
Web-site: www.klsh.org.al, E-mail klsh@klsh.org.al

 print
CLASSIC
Printing & Publishing Home